DODECAEDRU

Motto:

„Un roman fără motto e ca un râu fără poduri”.

DON GEORGE QVINTVI

„De vânzare”.

EVGÈNE FRANÇOIS VIDOCQ

EDITURA MILITARĂ, BUCUREŞTI, 1991
GEORGE CUŞNARENCU NICOLAE ILIESCU
DODECAEDRU
Roman
Coperta: GEORGE CUŞNARENCU
Fotografia aparţine lui NICOLAE COŞNICERU
Redactor: MARIANA AVANU Tehnoredactor: MARIA NICOLAE

Bun de tipar: *03.07.1991*. *Apărut*: *1991*, *Coli tipar*: *13*. *B 10591*

Tiparul executat sub comanda nr. 10209 la Regia Autonomă a Imprimeriilor Imprimeria „CORESI” Bucureşti Str... Presei Libere” nr. 1 ROMÂNIA

ISBN 973 – 32 – 0250 – 9

Preludiul secţiunii întâi:

Prin cameră muştele bâzâiau fără încetare, aşezându-se peste tot. Era începutul lui septembrie şi ceva din natură transmitea măruntelor insecte o nebănuită poftă de viaţă. Tocmai de aceea puteai observa cu xişurinţă unele scene care se repetau periodic.

Câte două muşte se apropiau una de alta, studiindu-se. Apoi, fără nicio altă pregătire, se prindeau una de cealaltă bâzâind încontinuu, învârtindu-se în cerc.

După câteva secunde se dezlipeau, depărtându-se la câţiva centimetri. Stăteau nemişcate, frecându-şi cu repeziciune picioarele din spate. Ciclul se petrecea şi în alte colţuri ale camerei, după acelaşi tipic. Ritualul acesta purta în el semnul fatalităţii. Pentru că surprinse în poziţia

aceea ele puteau fi zdrobite, lesne, cu un ziar.

Fără milă. Multe au murit chiar aşa.

PARTEA ÎNTÂI

Capitolul unu

TERENUL DE GOLF

Într-una din dimineţile fierbinţi ale lunii august, trei bărbaţi tunşi scurt, cu gesturi hotărâte, se opriră în faţa unei case nu prea arătoase de pe strada Antim. Casa aflată la numărul 13 avea două caturi şi ferestre înalte, acoperite în tot timpul zilei de draperii cafenii; la stradă era împrejmuită cu un gard solid de fier forjat, de bun gust şi meşteşugit lucrat, aşa cum, cu acelaşi meşteşug, era aranjată grădina aflată undeva în spatele imobilului. Din păcate însă tencuiala începuse să cadă pe la colţuri, vopseaua maron de pe părţile lemnoase ale ferestrelor se scorojise, iar unele ţigle de pe acoperiş cedaseră din motive mai mult sau mai puţin cunoscute. Dacă ar fi arătat mai îngrijit, cu tencuiala strălucitoare, cu vopseaua proaspătă, cu acoperişul nou, cu gardul curăţat de buruienile agăţătoare, cu lampioanele din dreptul intrării lustruite şi cu sticlele perfect transparente, şi nu umplute de praf cum erau, casa ar fi putut emite pretenţii şi acapara privirile unui cumpărător cu bani suficienţi şi o poziţie socială care să-i dea dreptul să locuiască într-un asemenea imobil. Pentru că la numărul 13 nu putea locui orice flutură-vânt, orice vânzător de limonada sau învăţător curat. Acum erau alte timpuri care nu se suprapuneau, cel puţin ca pretenţie, cu cele de altă dată. Altă dată în grădina din spatele casei cântau lăutarii şi se frigeau berbecii, în timp ce invitaţii intrau cu trăsurile şi-şi lăsau pălăriile şi mantourile în braţele unui băiat fercheş, cu livrea. Petrecerile se ţineau lanţ şi doar stabilizarea le pusese opreliște. Cunoscută drept Casa Crucerului, ea fusese ridicată la porunca duduii Margarita şi pe banii bărbatului acesteia Constantin Cruceru, negustor de cherestea, aproape internaţional, posesorul unui capital frumos şi al unei minţi frumos orientate. Ce păcat că

evenimentele care urmară nu mai avuseseră nevoie de un om atât de util, care ar fi putut pune pe picioare o industrie mai mult decât înfloritoare, fără prea mare efort. Soarta a dictat altfel şi negustorul şi-a găsit moartea în 1950, de supărare şi de suflet negru. În casa lui se mută curând o familie de muncitori care nu fusese mult impresionată de eleganţa locuinţei, felul lor de viaţă, coordonata de modestie, nepunând mare preţ pe grandomanie. Cu toate acestea, edificând noua societate, noua familie de muncitori nu ignora frumuseţea şi liniştea pe care ţi-o transmite o grădină, aşa încât, deseori, preocuparea lor în zilele de duminică era una care îmbina utilul cu frumosul, şi anume cultivarea florilor.

Când prietenii familiei Grigorescu veneau în vizită, sâmbăta seara, doar dacă erau răuvoitori nu observau aplecarea gazdei pentru aranjamentele florale din sufragerie, de pe hol, din vestibul.

Petrecerile ce se întâmplau în casa cu numărul 13 de pe strada Antim nu semănau cu cele dinainte de eliberare. Dispăruseră servitorii, livrelele, rochiile de mătase franţuzească şi costumele de lină englezească. Acum oamenii erau propriii lor servitori, îmbrăcaţi sobru, să nu zicem prost, ştiind însă să abordeze o veselie specifică omului simplu care ştie că are o viaţă scurtă şi pe care nu doreşte în niciun chip să o complice prea mult. Cântecele de petrecere erau sănătoase ca şi înjurăturile. Şi dacă totuşi ceva mai semăna cu timpurile trecute, ei bine aceasta era mâncarea. Petrecerile erau săţioase ca nişte ciuperci cu maioneză. Carnea era friptă în hălci groase şi deseori se mânca în sânge. Cine avea talente culinare, şi doamna Grigorescu era una din persoanele pline de har, le putea la orice oră pune în practică. Cam atât despre oameni şi locuri. Într-una din primăveri, familia Grigorescu îşi depuse actele, îşi vându lucrurile de preţ pe bani grei, iar cele de nimic, pe nimic şi după numai trei luni părăsi ţara îndreptându-se spre antipozi. În sinea lor considerau că făcuseră destul pentru socialism. Dar cine putea spune

atunci, dacă era mult sau puţin?

Astfel se face ca în vremea în care se desfăşoară acţiunea Dodecaedrului, 1961 – 62, casa de pe Antim să se afle goală, aproape în părăsire. Singurul lucru care mai trăia acolo era grădina şi asta de când o bătrânică, pe nume Telsiţa, fostă moaşă, fostă pontatoare, în ultimii ani fostă ingineră, apoi pensionată, actualmente îngrijitoare, începuse să se îngrijească de florile lui madam Grigorescu. Familia la care lucra Telsiţa iubea florile, şi pentru bătrânică aceasta era un stimulent. Să ne întoarcem, dar, la cei trei bărbaţi pe care i-am lăsat în faţa porţii de fier forjat. Un cititor familiarizat cât de cât cu astfel de situaţii şi-ar pune imediat întrebarea firească: Cine erau şi ce căutau cei trëi bărbaţi acolo? întotdeauna am stimat un astfel de cititor. În primul rând pentru că a fi un bun cititor de romane actuale îţi trebuie o informaţie şi o formaţie de rebusist. Mintea începe să-i funcţioneze unui asemenea om cu aceeaşi repeziciune cu care se învârte o elice de avion. În al doilea rând, pentru că activitatea mentală este în orice condiţii superioară inactivităţii. Şi, în fine, pentru că am o prietenă care are impresia că trăieşte permanent într-o ficţiune poliţistă. Nu ştiu la ce îi ajută, nu ştiu dacă îi oferă oarecare satisfacţii, dar ştiu că frumuseţea şi bunătatea ei sufletească mă fac să fiu pentru ea un criminal care sfârşește în laţul neîndurător al braţelor sale fragile de luptător pentru adevăr şi curăţenie morală. Numai dacă ar fi acest simplu motiv şi tot ar trebui să vă răspund la întrebare.

Cei trei bărbaţi, fără semne particulare, tunşi scurt, îmbrăcaţi cam la fel, cu pantaloni gri de tergal şi cu cămăşi albe cu mânecile scurte, fără cravată şi cu pantofi de piele neagră, păreau să fie în căutarea unei adrese, aşa cum îi trădau figurile lor încruntate şi hotărâte, deşi dacă îi priveai de departe înţelegeai imediat că primul lucru pe care îl doreau era să nu pară că *au* vreun gând. Opriţi în faţa porţii lăsau impresia că sunt nişte turişti rătăciţi prin Bucureşti, după ce au încercat zadarnic să găsească

adevăratele atracţii turistice. Apoi, dintr-odată, cele trei personaje începură să se caţăre pe grilajul de fier al gardului, acţiune pe care o îndepliniră cu succes. Iar când se văzură în faţa uşii de la intrare, unul dintre ei dădu un ordin scurt şi ceilalţi se împrăştiară strategic spre intrarea din spatele casei şi spre pivniţă. Cel care dăduse ordinul intră agale în casă pe uşa încadrată de cele două lampioane. Apoi tăcerea puse din nou stăpânire pe împrejurimi. Doar pe terenul de golf situat la câteva case mai încolo pocniturile croselor se auzeau limpede. Acolo, câţiva pensionari, vechea gardă a oraşului, puseseră pe picioare întreaga distracţie, ca un gest polemic la adresa campionatului naţional de fotbal. Cândva, personalităţi înconjurate de admiraţie, bătrânii se resemnaseră, jucând în anonimat golf, un joc de altfel nespectaculos, dar precis. Golful, spuneau ei, presupunea acţiunea inteligenţei în detrimentul forţei. Iar forţa, câtă există la golf, este supusă tot inteligenţei. Cel puţin, gândind aşa, bătrânii îşi păstrau demnitatea lezată.

Capitolul doi

TRĂSURA DE FILDEŞ

Pe partea cealaltă a trotuarului, faţă în faţă cu Casa Crucerului, se găsea o casă din cărămidă netencuită, cu un singur cat, cu gard de lemn şi cu două ferestre nu prea mari, cât să intre ceva lumină pe ele. Era formată din două camere, în care într-una se şi gătea. Tot acolo se aflau şi borcanele cu borş și sacii cu tărâţe. Casa adăpostea un singur locatar, nu pentru că aşa vrusese Dumnezeu, ci pentru că Nicolae Pence, în tinereţe băiat de prăvălie, îşi pierduse de mai multă vreme părinţii, iar când împlini vârsta de însurătoare descoperi că nu e făcut pentru ea. Puse cap la cap, gândurile şi părerile lui îl îndrumară spre o viaţă de holtei, care câştiga cât să-i ajungă să-şi ducă viaţa de la o săptămână la alta, producând şi vânzând borş proaspăt. Era, ca să spunem aşa, o îndeletnicire la fel de plăcută ca îngrijirea unei grădini, ceva mai puţin frumoasă, în schimb mult mai bănoasă. E adevărat că având în

vedere câştigul, nu se putea gândi să-şi cumpere o limuzină, dar o bicicletă era la îndemâna oricui, chiar dacă era muncitor; iar el nu era decât un mic producător. Nicolae Pence nu era avar, dar nici mină spartă. Îi plăcea să bea un pahar de vin seara şi altul când se trezea. Nu-i plăcea să vorbească mult, dar nici să tacă mai mulţi ani la rând. Se orienta după soare şi mergea încotro bătea vântul Erau alţii care, urmând aceeaşi înclinaţie naturală, ajunseseră departe. El se mulţumise cu puţin şi ştia chiar o vorbă de duh: „De sus cazi repede, dar de jos n-ai cum să cazi”, ceea ce voia să însemne că îţi trebuia ceva timp de adaptare după o căzătură, în vreme ce unul ca el, simplu, se putea descurca oricând, în orice situaţie. De aceea nu invidia pe nimeni. Avea acea înţelepciune populară care îi dicta felul acesta simplu de a fi, nepretenţios şi umil. Singura lui plăcere, plăcerea reală a lui Nicolae Pence era să stea cât era ziua de lungă, atunci, când nu prepara borşul sau atunci când nu avea clienţi, pe băncuţa din faţa casei. Lipită de peretele casei, laviţa cu patru picioare era locul ideal de unde se putea privi lumea, fiind, cum se poate imagina, ferită de privirile indiscrete, de gardul de lemn. Stând pe bancă, privind şi ascultând, Nicolae Pence se simţea tolănit în pernele de puf ale unei trăsuri de fildeş care îl pûrta în întreaga lume, punându-l în contact nemijlocit cu necazurile oamenilor, cu bucuriile lor, cu acele întâmplări pe care ei doresc să le uite, sau cu acelea, nemaipomenite, pe care le transmit din generaţie în generaţie.

Aşa se explică faptul că în acea dimineaţă de august, la vremea când cei trei bărbaţi apăruseră în dreptul casei de la numărul 13, Nicolae Pence se afla în trăsura lui de fildeş, încercând să surprindă interesul subit şi prost mascat al celor trei personaje pentru o casă părăsită de doi ani. Le urmărise căţăratul precipitat, apoi dispersarea şi, în fine, pătrunderea lor în casă, pe trei căi separate.

„Cine dracu’ or fi ăştia”, se întrebă apatic Nicolae Pence, care văzuse multe la viaţa lui ca să-l mai tulbure

ceva.

Singurul lucru care îl preocupa era să vadă cum vor ieşi băieţii din casă. Experienţa îi spunea că vor ieşi laolaltă, cu figuri la fel de preocupate. Tot gândindu-se ba la una, ba la alta, ziua ajunse la amiază. „Probabil că sunt în căutare de galbeni”, îşi dădu cu presupusul Nicolae Pence. „Doar dacă se duc la Ierusalim, deşi nu merită osteneala”.

Se făcuse seară şi cei trei nu ieşiseră din casă. Nicolae Pence aproape că înţepenise pe laviţă, cu ochii ţintă spre curtea de vizavi. Dar de acolo nu răzbătea nicio mişcare, nicio adiere. Mai mult intrigatdecât curios; omul nostru se ridică şi păşi în stradă. Se duse în faţa porţii şi ridicând puţin de clanţa ruginită pătrunse în curtea care adăpostea Casa Crucerului. Apoi ca o pisică în aşteptarea prăzii se lipi de uşa de la intrare încercând să audă zgomotele caracteristice unei percheziţii în absenţa locatarilor. În casă doar liniştea se auzea. Nicolae deschise uşa de la intrare şi pătrunse în vestibul. Apoi trecu prin toată casa, detaşat, având răspunsul pregătit în caz că cei trei l-ar fi întrebat ce caută pe acolo singur. Constată în cele din urmă că nu avusese prilejul să întâlnească pe cineva în peregrinările lui. În cele din urmă se împăcă, înfrânt, cu această situaţie. Se pare că îi era sortit să nu întâlnească pe nimeni acolo. Părăsi imobilul, fără supărare. „Când ţi-e hărăzit ceva, îşi spuse, ori se întâmplă ori nu se întâmplă”. Numai că pe laviţă odată ajuns, faţa i se lumină de un zâmbet larg. După lumină urmă o umbră de îndoială, apoi iar o lumină. Era *revela-ţi-a*. Unde dispăruseră cei trei bărbaţi? în afară de faptul că îi înghiţise pământul.

Casa Crucerului fusese iniţial construită în mijlocul unui teren viran cumpărat de negustor pe nimica toată. Apoi venise sistematizarea şi în jurul ei se construiseră alte case, mai puţin arătoase. Aşa că acum dispunerea în spaţiu era următoarea: La stradă, gardul din fier forjat. La stânga zidul posterior al unui imobil aflat pe colţ, iar la dreapta zidul lateral al altei case de cărămidă netencuită. Grădina

cu flori a negustorului fusese iniţial mai mare, terminându-se tocmai pe strada paralelă cu Antim. Acum însă ea se termina în dreptul zidului, din spate al unui bloc cu două etaje. „Aşadar, rezumă Nicolae Pence, iată pe ce mă bazez când spun că cei trei puteau să dispară numai dacă îi mânca pământul, altminteri, dacă ieşeau, tot pe unde au intrat ar fi trebuit să iasă”. Şi totuşi ei nu ieşiseră. Şi nici în casă nu se aflau. Încântat că a descoperit iarăşi un lucru neobişnuit, şi e cazul să anunţăm cititorii că vor putea citi şi alte descoperiri ale lui Nicolae Pence în următoarele romane, căci intenţionăm să le povestim pe larg într-o serie de cărţi care vor avea ca semn distinctiv pe copertă un cerc roşu înscris într-un pătrat albastru, omul nostru se repezi în camera din fund a. casei sale, unde păstra borcanele de borş. Lua două în care borşul se limpezise şi le duse afară, pe laviţa laterală a şopronului din grădină.

— Vorba aceea, mâine doar clienţii îmi mai lipsesc, în rest am de toate.

Şi nu era departe de adevăr. Vremurile erau bune, ca o pâine proaspăt scoasă din cuptor „iar acel cuptor de aur fusese construit tocmai pentru a mulţumi pe oricine.

Nicolae Pence privi spre mine, autorul acestor rânduri, şi îmi făcu ştrengărește cu ochiul.

— Bătrâne, spuse, despre toate lucrurile astea ai putea scrie Un roman, doar aşa, ca să-ţi dovedeşti puterea creatoare şi în plus să arăţi cititorilor ce poate face un tânăr şi puternic autor atunci când mânuieşte nişte personaje fără vlagă, slăbite din pricina anilor care au trecut peste ele.

— Bătrâne, spun eu, să nu ne îmbătăm cu apă rece. Suntem cu toţii nişte fiinţe lucide, nu lăsăm nimic în voia sorţii, calculăm fiecare mişcare. Nu sunt eu nici pe departe autorul puternic şi tânăr despre care-mi vorbeşti, dar nici tu acel personaj fără vlagă, terminat, numai bun de internat într-un azil. O să-ţi fac o confesiune: tu, personajul meu, împreună cu Don George Qvintul, împreună cu toţi despre care scriu, sunteţi mult mai în stare să dărâmaţi

munţi, să sfărâmaţi prejudecăţile neghioabe. Pe când eu? Ce sunt eu? Un umil făcător de cuvinte care trebuie să-şi înveţe copiii tabla înmulţirii să le arate cum se face o compunere, care sunt regulile ei Eu şi puternic! Hai că începe să râdă şi periuţa de dinţi

Nicolae Pence mă priveşte plictisit. Sunt undeva sus, la masa de scris, în vreme ce el *e* jos, în stradă. Pentru acest privilegiu merită să facă cinste cu o limonadă rece.

E vară, e cald.

Capitolul trei

TRISTA FIGURĂ

Ceva mai departe, într-un cartier care se ridica în întregime văzând cu ochii, se afla locuinţa lui Don George Qvintul. Don George lucra la o fabrică de încălţăminte. Pentru că aşa am vrut eu, pentru că am o admiraţie fără margini pentru pantofi, pentru croiala lor. Pantofii mi se par bijuterii pe care ai puterea să calci. Cititorii pot fi mntrariaţi: de ce tocmai la o fabrică de încălţăminte Dar ce alte locuri de muncă nu există? Sunt atâtea şantiere He construcţie în care nimeni nu face nimic atunci când nu fură, atâtea locuri de muncă unde aş fi putut să-mi plasez eroul. Poate că unii oameni s-ar putea simţi nedreptăţiţi, în vreme ce alţii ar primi mai mult decât li se cuvine. Mi-am astupat urechile cu ceară la auzul acestor întrebări sosite de la cititori şi am căutat să-mi văd de lucru. Sunt singur în cameră, e linişte în casă, copiii dorm, am deci dreptul să-mi expun punctul de vedere. Pot să urlu. Don George Qvintul va fi plasat la o fabrică de încălţăminte pentru că aşa mi-a trecut mie prin minte. Stau şi mă gândesc că cititorii lui Cervantes au protestat cu aceleaşi cuvinte când au citit „Don Quijote” în 1615 să zicem, când apărea a doua parte a acestui minunat roman. „Vai doamne, cu câtă nerăbdare vei fi aşteptând acuma, cititorule de neam sau de rând, această precuvântare, cu gândul că ai să afli într-însa răzbunări, ocări şi batjocuri... De fapt însă, n-o să-ţi prilejuiesc o asemenea bucurie; căci dacă jignirile trezesc mâniâle chiar şi în firile cele mai blânde, la mine această

regulă trebuie să sufere o excepţie” zice spaniolul Cervantes. Şi tot el mai încolo.: „La Sevilla trăia odată un nebun lovit de cea mai hazlie sminteala”. Şi-a făcut anume o ţeavă de trestie ascuţită la capăt şi de câte ori pe uliţă sau în oricare altă parte, îi cădea pe mină vreun câine, îi prindea un picior sub piciorul lui, pe celălalt îl ridica în sus cu mâna, îi potrivea ţeava într-o anumită parte a trupului, cum se pricepea mai bine, apoi îi sufla acolo până mi ţi-l rotunjea ca pe o minge de puf şi, ţinându-l astfel, îl lovea de vreo două ori cu palma pe burtă şi-i dădea drumul, spunându-le celor din jur, care totdeauna erau ciorchine – Ce credeţi, domniile-voastre, că-i o nimica toată să umfli un câine?”

Tot aşa vei fi crezând şi domnia ta că-i o nimica toată să scrii o carte. Textele citate sunt din ediţia 1969; tradusă de Ion Frunzetti şi Edgar Papu, a cărţii cu titlul ISCUSITUL HIDALGO DON QUIJOTE DE LA MANCHA, scrisă de Miguel de Cervantes. Saavedra. Nouă ne-a făcut o mare bucurie să citǎm din această carte, întâi pentru că este cea mai reuşită carte scrisă în limba spaniolă, de-a lungul secolelor. Apoi pentru că cine, nu o citeşte degeaba trăieşte, iar cine nu citează degeaba citeşte. Acestea erau gândurile ce se amestecau în capul meu, iubite cititorule, în nopţile de vară în care am început această carte. Şi cum eu sunt poate asemeni nebunului despre care tocmai ai citit, vreau să-ţi spun că nu-i o nimica toată să umfli un câine, darmite o carte, lucruri pe care domnia-ta poate că le ştii, dar apucat de atâtea treburi nu te mai gândeşti şi la mine. Nu-i o nimica toată să alegi personajele, şi-i chiar mai dihai să le pui să vorbească. Ele se pot, la o adică, ridica împotriva ta şi te pot pedepsi precum un fost domnitor, care a pus un trădător să mănânce un pilaf în care vărsase un sac plin cu diamante. Aşadar, trebuie multă luare-aminte, fiindcă o carte scrisă prost e ca un câine umflat fără îndemânare, e asemenea unui râu fără poduri.

Şi cum să te las pe tine, iubite cititor, să: călătoreşti

pe un drum plin, de gropi şi de praf, neprimitor şi excesiv de neprietenos, când ţie ţi se cuvine o magistrală strălucitoare ca ochii unei femei frumoase, oricând în stare să-ţi ofere delicii la care nici nu te-ai gândi vreodată!

Câteva perechi de pantofi avea şi don George Qvintul, căci altfel nici nu se putea, deşi mare preţ pe ele nu punea. Şi asta pentru că în privinţa amănuntelor vieţii de fiecare zi, don George putea fi considerat un *indiferent*. De aceea, cu toate că făcând parte din conducerea unei întreprinderi deloc anonime, îşi putea crea fără probleme oarece avantaje, avantaje la care muncitorii nu se gândeau, don George Qvintul arăta ca un umil, nepreocupat de ziua de mâine, muritor. Avea aerul unei persoane care, deşi bătea neîncetat trotuarele şi străzile pavate cu piatră cubică ale oraşului, umbla tot timpul pe deasupra, ca un fel de aerostat uman, ca o pasăre. Era caraghios, fără îndoială, pentru că nu arăta nicidecum a director de fabrică. Hainele cădeau prost pe el, cam şleampăte, pantalonii până la gleznă şi mâneçile hainei prea lungi. Avea pe cap un basc decolorat şi ducea o servietă cu două închizători metalice. Şi cum plutea el pe străzi, prin oraş, semăna mai mult a duh al locului decât a locuitor cu drepturi egale cu ale celorlalţi. Şi ca fel de a fi era caraghios. Nu intra în vorbă cu multă lume, iar aceia care se numărau printre interlocutorii lui de-abia se abţineau să nu pufnească în râs. Alţii pur şi simplu nu-l înţelegeau. De pildă nu înţelegeau cum un director ca el să nu aibă o maşină proprie, cel puţin două secretare în anticameră, costume de import, încălţăminte de import şi în general toate celelalte lucruri pe care un director şi le putea permite, în raport cu ceilalţi salariaţi. Toată lumea ştia că în Bucureşti se găseau unii care vindeau mărfuri de import şi se descurcau bine. Comerţul acesta negru avea tenul alb şi aducea un venit deloc neglijabil celor care îl practicau, suficient pentru a stimula o activitate privată care mulţumea pe toată lumea. Chiar şi statul nu avea de obiectat foarte mult, mai ales în situaţia în care acest

comerţ nu se suprapunea cu cel de tip socialist, ci îl completa. Unii spuneau că fericit. Pentru don George el era ca şi inexistent, lucru pe care nu îl înţelegeau mulţi dintre cunoscuţii directorului. Tot aceştia, puţini la număr câţi erau, pentru că don George nu încuraja aceste raporturi, nu agreau defel nici întorsùrà neaşteptată a discuţiilor la care don George participa, în puţinele cazuri în care el se simţea nevoit să intervină. Felul lui de a discuta, de a răsuci ideile semăna foarte mult cu felul lui de a merge pe stradă. În intervenţiile lui, întreaga fiinţă părea că începe să plutească peste lucruri, discursul îi devenea incoerent, şi interlocutorii începeau să se retragă, fiecare la treaba lui, ridicând din umeri. Don George continua să vorbească de unul singur aşa cum îi plăcea lui. Este limpede că nu avea punţi de înţelegere cu nimeni, dar şi că nici nu încerca să le construiască. Unii îl credeau încrezut, alţii nebun. Adevărul este că, deşi ducea o viaţă socială, fiind constrâns de situaţia pe care o avea la fabrică, don George Qvintul trăia într-o lume a lui, încuiată ăh mintea sa nedesluşită de nimeni. În această lume proprie, maniile se înşiruiau ca mărgelele pe aţă. Nu ieşea din cameră niciodată înainte de a atinge o fotografie aflată în hol, fotografie ce reprezenta vârful Ceahlău. Nu mânca decât cu lingura de lemn, bea apă din ulcea, nu încuia uşa de la intrare şi nu îşi construise gard în jurul casei. Neîncrederea lui don George în oameni nu-l împiedica să aibă o încredere absolută în virtuţile native ale semenilor săi. Şi dacă îi era frică de ceva, ei bine îi era frică de minciună şi de făţărnicie. Don George Qvintul era un cavaler al timpurilor lui, timpuri pe care le vedea scăldate în miere şi dominate de bine. Răul, cât exista, nu emitea pretenţii la hegemonie în lume. Iar don George se putea considera liniştit. *Inactivitatea lui*, *viaţa lipsită* de *acţiune nu era* decât *reflexul convingerilor sale*. Cât despre fabrica pe care o conducea, directorul nu avea de ce să fie neliniştit. Lucrătorii erau mulţumiţi. Sindicatele, cu liderii lor, la fel. Vremurile erau ca o mamă grijulie cu toţi. Chiar

şi handicapaţi! erau ocrotiţi de ea. O mamă adevărată, nu ca o păpuşă de paie.

În sinea lui, don George Qvintul era fericit, lucrurile nu luaseră întorsături nedorite, toate erau rânduite după o bună judecată, chiar dacă în lume era harababură. Totuşi, cine îi privea atent chipul, atunci când vorbea sau când traversa străzile, era izbit de aspectul paradoxal al directorului. Liniştea sufletească, limpezimea ochilor şi încrederea în bunătatea lumii contrastau cu aspectul jalnic, aş putea zice trist, al figurii sale albe, brăzdate de subţiri cute ale vremii. Don George Qvintul avea aproape 50 de ani, fiind al cincilea descendent al unei familii adânc încrustate în pământul ţarii. Aşa cum arăta acum, don George Qvintul părea un cavaler rătăcit într-o lume prea liniştită. Său, cel puţin, aşa părea ea.

CAPITOLUL PATRU

O? PROBĂ DE ACTORIE

Pe bulevard, aerul era neclintit ca inima unui decedat. Bărbaţii şi femeile, îmbrăcaţi uşor şi de preferinţă în alb, căutau umbra binefăcătoare a zidurilor. Cei care se întâlneau întâmplător pe trotuai căutau răcoarea precară a coroanelor prăfuite şi uscate ale copacilor pentru a schimba unele confidenţe sau simple informaţii. Femeile fără sutien sub bluzele de pânză topită îşi aranjau ţinuta în vitrinele magazinelor înainte de a se sui în autobuz. Pe bulevardul Ana Ipătescu trecea tramvaiul 15 care întorcea la Lemnea, prin faţa Ministerului Sănătăţii. Pe strada Căderea Băstiliei, la fosta şcoală primară numărul 4 muncitorii zugrăveau zidurile claselor şi vopseau cercevelele în alb. Căldura îi toropise şi pe ei, ca de altfel şi pe gospodinele care, în aerul încins al bucătăriilor – pregăteau mâncarea, aşteptând ploaia cu o dorinţă intensă. Ferestrele deschise, împreună cu uşile de la intrare aveau menirea să producă o cât de firavă adiere, de altfel mai zgârcită decât o cămătărească, în această lună.

Când *căzuse*, lumea: se strânsese în jurul lui aproape imediat, întrebându-l; fiecare, dacă a păţit ceva. Omul

gemea aproape indecent, ţinându-se cu o mână de coastele din partea stângă, iar cu cealaltă sprijinindu-şi corpul greoi, aşa cum stătea răsturnat pe asfalt.

Micul incident se produsese undeva în apropiere de stradă Visarion, ceea ce nu aducea nici*o* alinare nimănui. Trecătorii, unii cu sacoşe „alţii cu serviete, se strânseseră în jurul-celui căzut. Unul spuse „poate şi-o fi rupt picionil”, în vreme ce altul era de părere să se cheme de urgenţă o ambulanţă. O femeie vru chiar să oprească un automobil de culoare neagră, dar şoferul nu înţelese gestul. Profitând de îmbulzeală, doi bărbaţi încercară să smulgă geanta unei bătrânici care se holba la bărbatul căzut. Bătrânica scoase un ţipăt care se pierdu în îmbulzeală fără să fie băgat în seamă de nimerii, apoi aceasta părăsi resemnată grupul de curioşi, privind dezorientată toarta fostei genţi care acum îi atârna inertă pe braţ. Agitaţia în jurul celui căzut mai persistă câteva. momente apoi totul reintră în normal. Omul se văita în timp ce pe lângă el viaţa îşi urma cursul ei. sinuos. Incidentul – fusese văzut şi de vânzătoarea de flori de pe partea cealaltă a bulevardului, iar când o femeie se opri să cumpere câteva fire de garoafe proaspete, aceasta îi spuse: „Aţi văzut cum a căzut domnuăla, acolo?” arătând cu degetul spre trotuarul de vizavi. Cumpărătoarea privi nepăsătoare într-o direcţie care-i era străină şi după ce mormăi ceva se depărtă, cotind pe strada Frumoasă. Totuşi, după vreo 50 de metri, când pe lângă ea trecu o vecină de cartier, nu ezită să-i comunice acesteia evenimentul”. Pe bulevard a fost lovit un bărbat în floarea vârstei, l-am văzut cu ochii mei, avea gura plină de sânge”. Vecina îşi astupă gura cu mâna în care nu ţinea plasa şi care, oricum „era goală. Venea din piaţa Amzei. „S-au înmulţit huliganii, la ce te aştepţi?” spuse aceasta. Cealaltă dădu aprobator din cap. Apoi făcu următoarea corecţie: „Aşa-i, dar pe acela se pare că l-a lovit un fost puşcăriaș, o brută venită de la ţară”. „În fond la ce să te aştepţi? completă vecina. Pe vremea noastră oamenii aveau case de ţinut, familii. Acum nu le mai place la plug,

la coasă, şi se grupează în Bucureşti. Iar ei au impresia că sunt la horă – unde pe primul care se uită cruciş îl lovesc cu parul în cop. Ce vrei, asta e 1” Amândouă se despărţiră clătinând din cap, pentru că nu înţelegeau cum s-a ajuns aici.

La etaj, într-o cameră de proiecţie, operatorul îi spuse colegului de tură că cineva a fost ampuşcat pe bulevard, iar făptaşul dispăruse fără urme.

— Constantin Palade desfăcu o casetă şi. O puse pe masă „şi derabia după aceea spuse: „Aşa sfârşesc toţi când intră în afaceri mai mari decât capul loi. Ai văzut tu om cinstit împuşcat pe stradă?” „Cum să nu, spuse Ion Dumitrescu râzând, în filme, ba dacă mă gândesc bine am citit aşa ceva şi-n cărţi”. „Hai mă, derulează pelicula şi nu mai vorbi prostii. Ce faci diseară?”

La magazinul „Victoria” casierele aflaseră aproape Imediat despre victima unor răfuieli cu implicaţii mult mai adânci decât se putea bănui. Lumea vorbea. Poţi pune stavilă în calea zvonurilor? încă nu s-a inventat un scut atât de rezistent, din plexiglas insacabil şi de nepătruns care să ţină piept oricăror zvonuri, simple afirmaţii ale unor minţi fanteziste. Şi atunci ce se întâmplă? Se vorbea, de pildă, despre răfuiala între doi cocoşi, bărbaţi puşi pe fapte mari atunci când trebuiau să-şi apere onoarea. Unul, cică, mergea cu nevasta, logodnica, prietena, iubita, cum vreţi să o numiţi, pe stradă. Era noapte, în dreptul unui pom aştepta alt bărbat lângă o maşină cu portiera deschisă. Acum, o fi cunoscut-o acela pe însoţitoarea celuilalt, n-o fi cunoscut-o, zvonul nu ne transmite nimic în acest sens, cert este că acela cu maşina a încercat la un moment dat să tragă femeia celuilalt înspre dânsul, cu dorinţi mai mult sau mai puţin exprese. S-a iscat o luptă, femeia a ţipat, unul a lovit, celălalt a căzut. Aşa e viaţa, ne putem împotrivi acestui sentiment numit iubire? Evident, omul căzut trebuie să fi fost acesta care acum se văita lângă strada Visarion.

„La autopsie s-a descoperit că bietul om suportase

mai multe împunsături de cuţit, unele în burtă”, spunea una alteia.

„Da’ de unde, era strangulat, plin de sânge”, zicea una alteia.

Şi aşa mai departe.

Spre seară, în Dudeşti, se vorbea de trei bărbaţi loviţi în cap cu bastoane de cauciuc, care muriseră aproape imediat. Cine îi lovise? Se zvonea şi în această privinţă. Basmele se năşteau fără să mai pornească de la mit. Făptuitorii erau ori posedaţi de sentimente puternice, criminali pasionali, care nu suportaseră dezonoarea, ori erau dintre aceia certaţi cu binele, peste care vremea, trecând, ştersese de pe chipul lor bunătatea, iar din suflet, faptele bune. Femeile frumoase ale oraşului zâmbeau flatate ascultând: asemenea poveşti. Pe unele le-am cunoscut şi eu, autorul acestor rânduri. Şi aveau de ce. Era un fel de faimă, de celebritate, din aceea care de obicei planează asupra artiştilor, care acum plana şi pe deasupra lor, iar ele, zvonurile aranjate ca pentru o nuntă, ca pentru o întâlnire de la care nu voiau să lipsească, nu mai puteau de bucurie. N-aveau niciun motiv să se plângă din această pricină, aş spune că dimpotrivă. Juisau.

De oarecare zvonuri nu fusese scutit nici Nicolae Pence, personajul pe care eu l-am zămislit atât de greù şi peste care, acum, iară se adunau toate relele. Puteam să-l fi scutit, puteam să-l fi îndreptat înspre alte zone. Aş fi putut să scriu. O biografie romanţată în care el să fie Richard Strauss. Sau o poveste de dragoste, în care micile drame să contribuie în final la soliditatea fericirii. Ah, aş fi avut atâtea posibilităţi. Aşa, ce am făcut? L-am făcut părtaş, partener al meu, şi eu nu am de gând să plec nicăieri, să găsesc aur, nici măcar nu sunt în căutare de noi rezerve petroliere.

Nicolae Pence stătea pe banca lui din spatele gardului de la stradă. Aflase între timp de bărbatul căzut. Zâmbi. Gândirea lui simplă, de om cuminte îi dicta un anume comportament. Spunea că pe lume se pot întâmpla

atâtea, dar nimic nu este mai putred decât un măr frumos pe dinafară. „Pe dinafară pom înflorit, pe dinăuntru lac împuţit” cum spune cronicarul. Oricum, gândea el, pe lângă faptul că zvonul te împiedică să gândeşti în felul tău propriu, pe deasupra mai este şi distrugător. Mai distrugător decât analfabetismul.

— Este? întrebă el.

— Este, bătrâne, îi răspund.

Câteodată personajele unei cărţi gândesc mult mai bine, mai puţin trunchiat, chiar decât autorul însuşi. Este şi acest lucru unul din deliciile literaturii de orice fel, de pe orice parte a lumii. De ce să mă sfiesc a o spune?

„Un om cade pe stradă şi acest fapt resuscită imaginaţia. Oare ce s-o mai fi întâmplat cu el? Eaşa cum se aude sau altfel? E greu de dat un răspuns tranşant. Oricurh, părerile nu se suprapun niciodată perfect, aşa cum nu se suprapun monezile de un leu cu cele de cinci. Unii spuneau că omul s-a sculat şi s-a dus bine mersi acasă. Alţii, că nu, a fost dus la Urgenţă unde i s-a făcut o injecţie care i-a reactivat funcţiile vitale ale organismului şi numai după aceea a fost externat. Doamna Covalciuc era de părere că omul suportase o operaţie pe cord deschis, fiind salvat în ultimă instanţă de la un atac al acestei pompe miniaturale.

— E clară, deci, situaţia, asta e, conchise doamna Covalciuc.

— Iartă-mă că ţi-o spun, dar de unde ştii matale toate astea? se arătă ceva mai rezervată doamna Palaghia. Că doar n-ai stat matale la capului.

— Draga mea, dar uiţi că nepoata mea lucrează la Ascar? Şi dacă nici ea nu ştie ce se întâmplă acolo, atunci nu mai rămâne să ne îndoim decât de stelele de pe cer, spuse puţin agasată doamna Covalciuc.

Discuţia era încheiată. Ceea ce avea de spus, spusese.

— Ei, spuse totuşi doamna Palaghia, până la urmă ne ajunge pe toţi, dar e groaznic să te apuce aşa, pe stradă.

Guvernu’ ar trebui să facă ceva.

— Da’ de unde, o contră doamna Covalciuc, eu am avut mult şi acum cât mi-a rămas? Şi alţii au pierdut şi mai mult. Aşa că pe mine nu mă mai impresionează nimic. Când eram tânără nici nu concepeam să mor în altă parte decât în patul meu de nuc ornat cu foi de aur. Iar acum aş zice mersi dacă mi s-ar întâmpla într-un azil. Ce să facă guvernu’, dragă?

— Zi, mai bine, doamne fereşte.

Doamna Covalciuc întoarse privirea spre capătul străzii. îl aştepta pe Jean al ei.

În Pantelimon se vorbea despre 5 (cinci) bărbaţi asasinaţi care fuseseră tăiaţi în bucăţi şi transportaţi în cufere peste graniţă, în Elveţia. Toată lumea ştia că în Elveţia este garantat secretul depunerilor. Şi aşa mai departe.

În Militari, pe strada Câlnic, se spunea că bărbatul murise doar aparent şi până la urmă mortul înviase la groapă. Şi aşa mai departe.

Variantele au continuat să călătorească prin aer ca sateliţii înjurai Pământului.

Şi acum adevărul, iubite cititor, pe care îl meriţi.

Adevărul este că bărbatul căzut pe stradă era o studentă la I.A.T.C., deghizată, care se pregătea în acest fel pentru examenul de sfârşit de an. Învăţa, astfel, să-şi comande grimasele de durere, gemetele, reacţiile, să-şi controleze mişcările corpului şi ale mâinilor, lucruri deloc lipsite de importanţă pentru un viitor actor. E adevărat că el minte lumea, pe cei aflaţi în sală, dar asta doar pentru a-i conduce spre cunoscuta stare de „chatarsis”. E o minciună frumoasă din care nimeni nu are de suferit, dimpotrivă aici e vorba de bucuria sufletului apt să o suporte.

Şi toată chestia care se întâmplase pe stradă nu fusese decât o repetiţie. Un fel de „happening”, o întâmplare artistică. De aici se trăgea oarecum concluzia că înscenările se dovedesc uneori mai palpitante decât

realitatea însăşi, că un spectacol fără reguli dinainte stabilite, cum e spectacolul „happening”, este mai aproape de adevăr decât spectacolele în care replicile sunt cunoscute dinainte. Realitatea nu are decât a câştiga de pe urma imaginaţiei, domnule.

Vorbind despre realitate, dar despre cea a romanului, un student la litere propunea profesorului său modelul dodecaedric, acesta fiind, în viziunea sa, modelul perfect în roman. Profesorulzâmli.

— Prostii, domnule.

— Aşa *e*, domnule, spuse studentul Coriolan Drăgănescu.

— Un om căzând pe stradă poate fi o iluzie, spuse Nicolae Pence, în vreme ce dodecaedrul, nu.

Eu ce mai pot zice? Sunt lucruri pe care oricât ai vrea să le contrazici, nu poţi. Acesta «şi cazul ultimei replici. Aici prima parte se sfârşește. Dincolo, începe a doua.

Sfârşitul primei părţi

PARTEA A DOUA

Capitolul cinci

O ÎNTÂLNIRE CU IMPLICAŢII PROFUNDE

Nu se înnoptase îndeajuns de bine, vreau să spun că pe străzi nu se aprinseseră încă luminile, iar firmele luminoase ale magazinelor nu sclipeau deocamdată, când Nicolae Pence ajunse în faţa uşii lui don George Qyintul. Avea atâtea să-i spună, încât considerase că nu mai există nicio putinţă de amânare. Îşi părăsea deci postul său de observaţie, trăsura lui de fildeş, în favoarea unei, nopţi de conversaţie cu un prieten desăvârşit, cum era directorul. Deschise uşa masivă din lemn de stejar şi păşi în vestibul, unde se descălţă şi-şi puse nişte papuci de casă mai mari cu vreo două numere. Pe don George îl găsi în bibliotecă, cufundat în lecturile lui, pe care nu le abandona niciodată în decursul săptămânii. Pe birou, în jurul lămpii se aflau răspândite în neorânduială colecţii de ziare, tăieturi făcute cu diferite prilejuri, însemnări şi note, cărţi şi reviste. Aşa

cum îi era obiceiul, Nicolae Pence se aşează pe un scaun aflat în partea opusă a biroului, chiar în faţa lui don George, şi aşteptă în tăcere ca prietenul său să-şi termine plăcutele îndeletniciri. După o oră de lecturare silenţioasă, brusc, don George Qvintul păru că devine conştient de prezenţa lui Nicolae Pence, căruia i se adresă direct, fără nicio altă introducere, de parcă discutaseră până atunci fără întrerupere.

— Ascultă, iubite prieten, aceste rânduri. Şi cu mintea ta limpede şi dreaptă, de filosof care nu e obligat să se strecoare pe cărările înguste şi sinuoase ale vremii, judecă şi apoi ajută-mă să le găsesc sensul adevărat, profund eroic, în consecinţă uman. Fă o disecţie crudă pentru a ieşi la suprafaţă. Înţelesurile moralizatoare ale unei epoci.

Pence se uita exact în ochii lui don George, aproape fără să clipească, cunoscând de mai multă vreme această manie a directorului, care „departe de a fi agasantă, era sugestivă şi de fiecare dată neaşteptată. Directorul deschise o revistă din anul 1952 şi începu să citească.

„Şi bătrânul s-a oprit lângă băiat, l-a bătut pe umăr şi a început să-i vorbească: *De treizeci de ani, îi spunea bătrânul, trec pragul acestei uzine, zi de zi. 30 de ani*! *Vezi tu, 22 de ani din toţi aceşti 30 eu i-am trecut cu mare silă. Nu m-aştepta nimic bun dincolo de această poartă. Mă aştepta, adică, Georgescu, o coadă de topor a patronului care pe unde ne apuca ne suduia* şi *ne bătea zdravăn. Mă aştepta la lună un plic galben, lunguleţ, pe spatele căruia erau înşirate reţinerile*: *Asigurări sociale, impozit, drumuri şi aşa o coloană întreagă din care nu te alegeai decât cu câţiva lei leafă Mi-aduc aminte, în 1934 sufeream de reumatism şi am stat înţepenit 14 \ zile în pat. A umblat nevastă-mea pe la asigurări, dar fără niciun rezultat. Şi după ce m-am întors în întreprindere n-au mai vrut să mă primească decât după multe rugăminţi.*

Vezi tu, de aceea – poate îmi este poarta asta atât de dragă acum. Asta am făcut-o noi muncitorii după ce uzina

a devenit a noastră. Şi acum, de câtva timp iată ce mă întâmpină în poarta uzinei unde eu mi-am lăsat 30 de ani de muncă. Mă întâmpină acest articol care îmi vorbeşte de bătrâneţea mea asigurată. În fiecare dimineaţă mă uit la el. Dar... ce ţi spun cu ţie. Nu poţi şti ce înseamnă asta, eşti prea tânăr". (Flacăra, 1952)

După aceea se opri, şi în bibliotecă doar respiraţia celor doi bărbaţi se mai auzi o vreme. În cele din urmă Nicolae spuse:

— Ştii că între doi prieteni nu există minciună, iar ce vorbim noi acum este între patru ochi, nu ne aude nimeni şi nici nu apare la ziar. Ei bine, eu cred aşa: Bătrânul care vorbeşte ori era beat, ori era tâmpit, ori minţea. Pentru că tot ce ai citit aici este o mare gogoriţă. Iar tânărul ăla de atunci cred că astăzi spune nişte minciuni mai gogonate decât ale bătrânului. În fond, de fiecare dată cei tineri ne întrec în toate. Mai trist este că minciuna nu duce la nimic bun. Ca şi jumătăţile de adevăr. Sunt minciuni frumoase, care alină sufletul şi uneori ne fac mai buni. Dar acestea, sunt neruşinate pentru că né îndreaptă spre rău şi spre prăpastie.

Don George Qvintül lăsase în tot acest timp capul în piept de parcă s-ar fi aflat sub un duş rece. Dădea, la fiecare propoziţie a interlocutorului său, din cap, a negare. Apoi spuse:

— Iubitul meu prieten, într-un fel vreau să-ţi mărturisesc că nici nu mă aşteptam la altă reacţie din partea ta. Te iubesc foarte mult, te stimez în acelaşi timp, şi tocmai de aceea, într-un fel îţi dau dreptate. Se prea poate ca tot ce spunea bătrânul să fie o simplă minciună, sau să spunem, una *mai mare*, sau *foarte mare*. Dacă vreau, îţi pot spune că la fel de bine putea fi minciuna celui care scria articolul atunci. Dar, iubite Nicolae, nu asta este esenţial, nu această găinărie de doi bani. Lucrul pe care îl observ eu, şi se pare că acesta configurează realitatea, este suflul autentic, nou, pe care oamenii îl simt, şi încrederea în aceste zile. Acelea de atunci, romantice, în

care depăşirea unei norme avea aceeaşi strălucire ca seara petrecută cu iubita în pat, şi acelea de azi. *Pentru că noul pe umerii vechiului se înalţă*, aşa cum copiii se caţără pe umerii tatălui. Oamenii au aşteptat aceste timpuri şi nu poate fi nicicum vorba de o minciună când o spun, oricine ar spune-o. În fond, simbolul porţii pe care muncitorii au făcut-o vechii fabrici este cel mai înălţător simbol. Căci una este să faci ceva nou şi alta este ca la ceva vechi să ridici acel element nou care-i conferă durabilitate şi chiar un sens cu totul nou. Ei bine, eu tocmai de asta mă bucur acum. Că văd, că simt că lucrurile merg astfel, că ele au acelaşi suflu ca şi cel care răzbate din paragraful pe care ţi l-am citit.

— Şi ce nu răzbate de acolo, dar ştiu eu? Că pe umerii noului se poate căţăra la fel de uşor sau de anevoie şi vechiul. Pentru că tânărul, care trebuia convins de vorbe, ştia şi el că nu a fost deloc aşa, pentru că avea şi el părinţi care i-au povestit adevărul, aşa cum a fost. Şi că tocmai ce era rău a rămas, numai că îmbrăcat în alte straie. Iar el, puştiul a învăţat că minciuna pe care o rosteşte zilnic nu face decât să adeverească zilele în care t răieşte şi atât.

— O, dar observ că te-ai înflăcărat, preţuite prieten. Revin însă şi vreau să înţelegi că indiferent de ce spuneau ei atunci, ceea ce făceau rămânea şi a rămas. Căci, în cele din urmă a gândi rău şi a face bine este de o mie de ori mai preţios decât inversul său. *Răutatea*, *atunci când eu are* un *scop*, *te poate călăuzi spre aflarea binelui*. Or, noi trăim într-o lume bogată, sigură, dominată de bine. Şi câtă vreme nimeni nu mă poate convinge de contrariu, eu continui să cred că aşa e. Altfel aş deveni un suspicios, un lihnit după mărire, un frustrat ca atâţia, un bolnav fără scăpare. Vremurile în care trăim sunt limpezi ca zilele ceţoase.

— Ştii că eu nu prea mă pricep la vorbe şi de asemenea ştii că plăcerea cea mai mare a mea este să observ, spre deosebire de tine, oamenii vii.

— Iubesc şi eu la fel de mult oamenii, nu cred că ne deosebim.

— Nici nu poate fi vorba de asta. Numai că eu trăiesc în mijlocul lor, iar tu în mijlocul cărţilor şi al ziarelor care vorbesc, ele, de oameni. Ascultă-mă şi tu acum. O să citez din memorie. O groază de lucruri îşi fac loc cu coatele în zilele noastre, ca nişte noi microbi care nu mai pot fi stârpiţi cu vechile medicamente. Lenea, răutatea, spaima, hoţia, minciuna, crima, teroarea, înfumurarea, neîncrederea; meschinăria, ipocrizia, falsul. Pe toate le vezi dacă te amesteci în mulţime.

— Nu se poate, Nicolae. Atunci dragostea, bunătatea şi binele unde se află?

— Tot acolo, pe stradă. Să-l luăm de pildă pe şoferul tău, Pavel. Are o familie care aspiră la bine, spre puţin, dar curat. Foşti ţărani veniţi la oraş. Şi ce crezi că face seara acest om, continui să cred, cinstit în sufletul lui? Cu maşina întreprinderii, cu aceea cu care te ia şi te aduce câteodată şi pe tine, seara iese în oraş, face câteva curse clandestine, vine cu ceva bani acasă. Toată lumea e mulţumită, el nu e încă rechin, dar încet-încet VA DEVENI. E mânjit şi asta e deocamdată destul. Şi va mânji şi pe alţii.

Don George făcuse ochii mari, ca două bulevarde. Sufletul se zbârci în el. Nu se gândise niciodată la aşa ceva. Era curat şi pur ca o oglindă veneţiană. Asta este iniţial mereu soarta personajelor. Ele apar astfel în primele pagini, macularea lor se întâmplă pe parcurs.

— Cine, Pavel Travolta? De el vorbeşti? spuse Don George.

— De el, şi chiar dacă nu ar fi fost el, sunt atâţia şoferi în oraşul ăsta. Şi toţi fac la fel, nu sunt veniţi de pe planete diferite. Şi, în fond, tragedia nici nu e atât de insuportabilă precum pare. Fiecare face la fel pentru ai lui, pentru a supravieţui, nu e nicio grozăvie, zău, dar, pe bune, să nu te mai aud vorbind tot timpul despre binele ăsta, că înnebunesc. E un bine şi în rău, nu găseşti?

Un timp, în bibliotecă se aşternu liniştea. Directorul

puse câteva cărţi la loc… Nu mai avea nevoie de ele. Admitea puţin câte puţin că nu poate intra toată lumea în cărţi. Închise şi câteva reviste.

— Să-ţi mai dau un exemplu, continuă Nicolae Pence. Cade un om pe stradă. Ce face lumea? Se strânge roată în jurul lui, vede despre ce e vorba, apoi pleacă fiecare la treaba lui. Ca nişte melci în propria cochilie. Şi omul acela rămâne pe stradă ca un câine otrăvit. Nu ştiu de ce, dar am impresia câteodată că trăim în două cercuri concentrice: unul real, altul imaginar. Eu unul nu suport această situaţie. Dualitatea nu e bună decât în artă. Ia de pildă „Luceafărul”: Cătălina şi Hyperion. Câtă frumuseţe! Eminescu, ce vrei!

Don George nu băgă de seamă ocolul filologic al lui Pence. Spuse:

— Dragul meu, departe de adevăr nu te afli şi iată de ce: Există o unică lume, cea reală. Cea imaginară, cum îi spui tu…

— Nu eu îi spun, autorul îi spune aşa, ăsta, Cuşnarencu.

— Mă rog, oricine i-ar spune, cea imaginară nu este decât răsfrângerea în limbaj a celei reale. În fond, ce nenorocire vezi tu când nişte oameni care fac bine spun că fac bine?

— Ah, dacă ar fi numai o nenorocire şi ar avea cap, ce repede am scăpa de ea. Cu paloşul nostru ce repede am scurta-o. Păi, în primul tind cei ce spun că fac bine, doar spun. Ehe, dacă ar şi face, tot n-ar fi aşa de grav. Apoi mai e ceva: tot spunând că fac bine, încep să şi creadă. Deci pe de o parte, un munte de vorbe, pe de alta o prăpastie a faptei. Poftim de fă schi alpin într-un astfel de cadru. Eu unul nu te văd bine.

nu am de gând să mă aventurez într-o astfel de acţiune, dar nici nu cred că lucrurile sunt aşa precum le spui domnia-ta. Poate că ar fi mai bine să-l întrebăm pe autor.

Ziua de vară începea să fie acoperită cu o. pătură de

lână. Cele două personaje ridicară ochii spre mine. M-am oprit din scris. Am plecat ochii spre ei şi am fost gata să le ascult propriile gânduri.

— Ajută-ne, îmi spuseră don George şi Nicolae Ponce, nu vrem să părem ridicoli în faţa cititorului. Doi oameni smintiţi puşi pe harţă.

Le-am promis că o să-i ajut. Le-am ales un citat din Charmides (sau despre înţelepciune, gen probatoriu) din Platon, Opere I, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti, 1975.

„Eu, dragă prietene, nu prea sunt în stare să dau o bună măsură lucrurilor; căci înaintea celor frumoşi parcă aş fi o cordea de măsurat de pe care s-au şters toate semnele: aproape toţi cei în vârsta tinereţii îmi par frumoşi… Din asemenea rostiri se iscă în suflete înţelepciunea; iar o dată ce aceasta iese la iveală şi stăruie în noi, îi e lesne să deschidă cale sănătăţii către cap şi către trupul tot… E firesc, dacă ai parte de înţelepciune, să ai totodată şi o părere despre ea. Căci, de vreme ce se află în fiinţa ta înţelepciunea, ea îţi dă, ca fiind prezentă, un anume simţământ…”

M-am oprit aici cu citirea textului şi mi-am privit personajele. Au zis: „Vrednic ni se pare gândul de a avea şi noi acest simţământ aparte, pe care ţi-l dă prezenţa înţelepciunii”. Apoi s-au întors la ale lor.

— Trecutul ne reaminteşte că împotriva răului porneau cruciadele. Asta dovedeşte că spiritul n-a stat niciodată în hamac, la umbră, spuse don George, cu mândrie.

— Probabil că tot la cruciadă au plecat, astăzi de dimineaţă, şi cei trei bărbaţi care au dispărut în Casa Crucerului, vizavi de mine.

Don George deveni dintr-odată atent. Nu se aştepta la o asemenea întorsătură. După o pauză în care făcu ordine pe birou, punând dosarele şi revistele în bibliotecă, don George spuse:

— Despre ce bărbaţi e vorba, cum adică au dispărut?

Nicolae Pence, care venise pregătit pentru a-i povesti întâmplarea la care fusese martor în acea dimineaţă, nu se lăsă rugat de două ori şi-i povesti directorului, neomiţând niciun detaliu. Era mândru de observaţiile lui şi lăsa ca acest lucru să se vadă. Faţa directorului însă se posomora cu fiecare detaliu al povestirii, astfel că atunci când Nicolae termină, chipul lui don George nu prevestea nimic bun.

— Ce mi-ai povestit acum are darul să mă întristeze, dar este în acelaşi timp un semn; începu directorul, cu glasul gros. Aşa se întâmplă întotdeauna. Auzi oamenii vorbind de moartea rudelor apropiate sau mai îndepărtate, dar ţi se pare de fiecare dată un joc din care ies pe rând actorii. De realitatea crudă şi insuportabilă nu îţi dai seama decât atunci când îţi moare ţie cineva apropiat. Este un semn că cineva este cu ochiul pe tine. Îţi displace zâmbetul şi în locul lui se aşază un rictus. Este clipa în care porneşti împotriva cuiva invizibil, uitând de tine, pentru că, nu mai ai timp să aştepţi. Şi liniştea sufletească nu ţi-o afli decât după ce ai înfrânt acel inamic. Mulţi mor neîmpăcaţi, dar eu, cel mai neînfricat dintre toţi, un cavaler al timpurilor noi, sper să nu sfârşesc ca un câine. Mâine vom porni, deci, pe un drum lung, la capătul căruia vom afla adevărul, care sper din tot sufletul să fie de partea noastră şi să ne ajute tuturor.

Nicolae Pence înţelese imediat ce se petrecuse în sufletul prietenului său. Avea o singură remarcă de făcut.

— Adică azi. *Mâine e azi*, spuse Nicolae Pence, râzând.

Capitolul şase

O CLOACĂ ÎN CARE INTRĂM PE RÂND

A doua zi, când încă soarele nu se ridicase pe cer, iar Bucureştiul părea cufundat în somn, maşina de serviciu a directorului George Qvintul se afla în faţa casei acestuia, cu motorul pornit şi capota atent lustruită. Şoferul căsca încercând. să-şi ascundă astfel devotamentul. îl cunoştea bine pe director, îl ştia apucat, în consecinţă nu voia să

aibă prea multe puncte comune cu el. Şi nici interese. Şoferul se numea Pavel Travolta, iar printre cunoscuţi îi circula renumele de „patruzeşiopt”, nu că ar fi avut rude implicate în cunoscuta revoluţie, ci pentru că tariful pe care îl percepea clienţilor în cursele clandestine, făcute în totalitate cu aceeaşi maşină cu care acum aştepta ieşirea şefului, era, indiferent de distanţă, invariabil, şi anume de 48 de lei. Poate că e cam pipărat, dar asta era cifra la care se fixase omul.

La şase şi jumătate, uşa masivă de la intrare se deschise, lăsând să treacă, pe rând, statura uscăţivă a lui don George Qvintul şi cea greoaie, groasă, a lui Nicolae Pence. „48” îşi salută cu o amabilitate distantă şeful, fără să-l bage în seamă şi pe cel care îl însoţea.

— Dânsul este fratele meu, Pavele, spuse don George.

— În cazul acesta, să trăiţi cu toată stima, spuse Pavel Travolta cu ceremonie, dar fără pic de sinceritate.

Se suiră toţi trei în maşină.

— Încotro şefule, întrebă şoferul, sau ca de obicei, spre întreprinderea care încalţă oamenii muncii? şi râse gros.

— A ieşit ceva în seara asta sau ţi-ai petrecut-o în sânul familiei, ia zi, Pavele, îl îndemnă don George.

— Şefu’, da nimic nu vă scapă; să trăiţi, am dus o mamă cu copilu’ în braţe până la gară, apoi un bătrân invalid, apoi o pereche de proaspăt căsătoriţi, că ştiţi cum este, să pleci de la sfat cu Volga nu e la îndemâna oricui, şi cam atât. Am scos şi eu de un pachet de ţigări, nimeni nu moare din asta. Poate din ţigări, că am auzit…

— Du-ne la Poliţia Capitalei, i-o reteză scurt don George şi aşa nu înţeleg decât foarte puţin din flecăreala asta a ta. Sper că până la urmă binele va învinge şi în dumneata, pentru că altă cale nu există. Câtă vreme eşti însă sincer, înseamnă că n-ai murit, de asta să fii sigur, Pavele.

— Doamne fereşte, şefu’, bine că nu v-a auzit

nevastă-mea, că începea să plângă de n-o mai opreaţi nici cu furtunul. La Poliţie aţi spus?

Îl puteam acuza pe „48” de orice, numai de şofei prost nu. Oricum, un drum cu Pavel la volan era o plăcere, te relaxa, puteai să te gândeşti la ale tale, fără teamă că o să dai cu nasul în parbriz sau că îţi vine mâncarea din stomac înapoi. Trecură pe lângă Circ cu o viteză moderată.

— Traiane, spuse don George, nu aveam de gând să trec astăzi, şi încă aşa de dimineaţă, pe la tine, dar sunt uneori lucruri la care nici bunul dumnezeu nu se gândeşte. Aşa că iartă-mi deranjul şi spune-mi repede cine trebuie să se mute în casa de pe Antim, 13?

Acest început de dialog se desfăşura într-o cameră nu foarte largă, o cameră luminată cu tuburi de neon şi mobilată sobru, cu dulapuri de fier şi birouri de lemn.

Traian Tecu, şeful serviciului de evidenţa populaţiei, păru mai întâi contrariat, apoi, ştiindu-l pe director, se puse pe treabă. De fapt nu el personal, ci subalternii lui, cărora lo dădu ordine exacte. Comandă apoi nişte cafele pentru a se întreţine cu musafirii. Nişte musafiri care călcaseră doar de câteva ori în viaţă pragul acestui birou. Simţind că e vorba de ceva neobişnuit, maiorul Tecu trecu la atac.

— Ce s-a întâmplat cu imobilul ăla? vrei să-l iei tu sau ce?

După răspunsul care va urma, maiorul îşi dădu seama că fusese un atac ratat. De, nimeni nu-i perfect. Se întâmplă şi la case mai mari.

— Dacă îmi doream cu toată forţa o casă aş fi ştiut cum să mi-o apropii. Este destul în viaţă să-ţi doreşti ceva foarte tare şi acel lucru se întâmplă. E un fel de flux magnetic emis de zona ta volitivă. Şi nu văd ce m-ar fi împiedicat, continuă don George, aşa ceva a fost cândva posibil şi acum, când unii au uitat acele vremuri şi actualii locatari au uitat să plece din ele... Nu, fii liniştit, am alte planuri. Mă împinge gândul către proiecte mai lăudabile. Strângi tot timpul, ai, şi vine o vreme când vezi că totul e

în zadar. Cui rămâne tot ce ai strâns? Le vor folosi, lucrurile agonisite de tine, cu gânduri bune? Şi alte întrebări de acest fel. Renunţ la tot ce am strâns şi iau fiara cu colţi de argint în braţe. Să vedem cine va învinge până la urmă. E ca la un joc de poker, nu ştii nicio vreme cine va fi câştigător. Norocul trece din mâinile unuia în mâinile altuia ca o femeie de moravuri uşoare.

Tecu râse înveselit de comparaţie. Îi plăcea directorul, cu felul lui ciudat de a vorbi, poate îl şi invidia în sinea lui. Ar fi vrut şi el să renunţe de tot şi la toate şi să se apuce să scrie poezii. Pentru asta îţi trebuie timp, creaţia cere sacrificii, nu poţi scrie un pastel înconjurat de răufăcători pe care trebuie să-i interoghezi, să mărturisească unde au ascuns casetofoanele, roţile sau maşinile furate. Aşa gândea maiorul în timp ce zâmbea. Don George aştepta să se deschidă uşa biroului. Pe nevăzute îmi zâmbi şi mie. Mă simţea aproape, se simţea mai puternic.

În cele din urmă, în cameră intră un bărbat tânăr, în uniformă. Îi întinse maiorului o foaie pe care se lăbărţau câteva însemnări. Tecu îi întinse hârtia lui don George. Tânărul în uniformă ieşi. Maiorul spuse:

— Altceva?

— Atât doream să ştiu, mulţumesc, spuse don George, înclinându-se ceremonios în faţa maiorului.

Semăna cu nebunul de care vorbea Cervantes. Dar nu cu cel cu câinele. Cu altul. Ascultaţi ce povesteşte spaniolul: „La Córdoba trăia un alt nebun care avea obiceiul să ducă pe cap o bucată de marmură sau vreo altă piatră grea şi numai ce dădea peste vreun câine care nu se păzea, că se şi apropia de bietul dobitoc şi harşt! prăvălea piatra peste el. S-a nimerit însă că printre câinii asupra cărora se uşura el de povara lui să fie şi câinele unui căciular, la care stăpânul ţinea foarte. Îşi aplecă dară piatra, îi dete drumul pe capul bietului dobitoc, câinele lovit începu să urle, iar stăpân-su îl văzu şi-l auzi; sări la nebun, nu-i lăsă niciun oscior neatins şi, la fiecare lovitură

pe care i-o căra, îi striga: «Hoţ de câine ce eşti, să faci tu una ca asta prepelicarului meu? N-ai văzut blestematule, că e prepelicar, câinele meu?» Şi tot zbierându-i în urechi cuvântul «prepelicar» îi dete nebunului drumul, după ce-l făcu chisăliţă. Nebunul, mai dat pe brazdă după întâmplarea asta, mai bine le-o lună, după care răstimp se întoarse iarăşi la drăcovenia lui, ducând cu el o încărcătură şi mai mare. Se duse de-a dreptul unde era câinele cu pricina şi uitându-se la el cu luare-aminte, nu mai îndrăzni să prăvălească piatra asupra-i şi spuse: «Asta-i prepelicar, ia seama». Ce mai vorbă lungă? Toţi clinii ce-i ieşeau în cale, chiar de-ar fi fost ei cotei sau zăvozi, pentru el tot prepelicari erau, aşa că nu-şi mai slobozi niciodată piatra asupră-le”.

— Se vede treaba, spuse don George, că de-acum încolo îmi va fi şi mie teamă să mai arunc poverile vorbelor asupra celor ce vor citi acestea şi care vor lua drept bune toate prostiile ce se spun.

— Fii liniştit, toate cele spuse îmi aparţin, spuse autorul, şi voi da seamă de ele în faţa lumii.

M-am aplecat din nou peste maşina de scris. Se lasă seara. E răcoare. Don George ieşi în stradă. Aflase ceea ce trebuia să afle. Spuse:

— Pavele, când ajungi la volan, îl îndrepţi spre strada Tezaurului, vezi că e pe undeva prin Militari. Se aşează apoi lângă Nicolae Pence. Vrei să-ţi spun ceva prietene, chiar dacă aş toci toate perechile de pantofi din lume şi drumul acesta tot l-aş face. Spune-mi însă cine va mai face de-acum încolo borş în cartier a, ia, spune! Căci nu mă îndoiesc că mă vei urma aşa cum urmează luna soarele, pe drumul lor separat.

— De asta nici măcar nu mai vorbim, totul este fixat, nimic nu se mai poate schimba. Cât despre borş, lasă că s-or descurca ei, se pun băieţii pe treabă cât ai zice miting, în ceea ce priveşte tocitul pantofilor, eu zic că ne aflăm de-abia la început. Să ne mulţumim cu puţin. Ai citit „Desculţ”?

Don George dădu din cap, afirmativ. Pence schimbă subiectul.

— Cine e tipul?

— Dorin Filipescu, 28 de ani, strada Tezaurului nr. 8, deocamdată atât citi don George pe notiţa primită în dar de la maior.

— Hopa! ce-ţi spuneam eu, don George. Iată-i pe cei fragezi gâdilaţi de dorinţe mai mari decât capul lor. Idealul bunicilor mei se dărâmă ca un castel din cărţi de joc. Iar cărţile de joc sunt ţinute de copiii cu tuleiele gata răsărite. *Excelsior*, asta e deviza lor, pusă în locul vechii etichete: Mai bine. Băieţii sunt dotaţi, nerăbdători şi puşi pe fapte mari.

— Aşa e, aşa e, încuviinţă don George, legănat de suspensiile reglate ale maşinii. Numai că, ne place sau nu, e imposibil să opreşti zvâcnirea în sus a idealurilor năprasnice din sufletul oamenilor. E ca şi cum te-ai opune intrării în limba maternă a neologismelor. Chiar dacă îi vezi rechini, ei tot nişte peşti mici sunt. E destul să le dai jos masca de rechin înfricoşător de pe cap şi o să-i vezi costelivi şi neputincioşi ca un şiret. Nu, zău, nu înţeleg ce te frământă. Lasă-i în cloaca lor. Acolo se vor stinge, ca nişte becuri arse. Misiunea noastră e alta, nu ne împiedicăm noi de nişte bieţi guvizi, care se bălăcesc printre nevoi. Pentru ei sunt undiţele din trestie, pentru ei sunt grătarele improvizate.

Maşina începu să se hurduce, semn că intrase în Militari, trecând peste şinele de cale ferată de la Cotroceni. Ajunseră la numărul 8, după ce întrebaseră în dreapta şi-n stânga de strada Tezaurului. Aruncară câteva priviri peste gardul de şipcă, ponosit. Câţiva pomi în curte, o casă din chirpici, cam atât. O femeie ieşi în faţa casei şi aruncă la rădăcina unui pom ligheanul cu zoaie. Curcubeul străluci pentru o clipă în acel decor sordid, semn că bunătatea, oriunde ar apărea ea, are strălucirea diamantului.

Profitând de această întâmplare, Nicolae Pence puse

această întrebare:

— Domnul Filipescu e acasă?

Femeia spuse că nu, că este plecat în delegaţie şi că urmează să se întoarcă peste două zile. Pence mulţumi pentru amabilitate, se urcă în maşină şi echipajul se puse în mişcare.

— La morgă, spuse don George.

Pavel înghiţi în sec. Se auzi un zgomot şi maşina demară prin praf.

Capitolul şapte

FIŞĂ PERSONALĂ (I) CU ÎNSEMNĂRI

Dorin Filipescu se născuse în 1937, la puţină vreme după ce sosise ştirea că tatăl lui, Florin Filipescu, murise departe de ţară, într-un război care nu era al nostru. În loc să se prăbuşească sub durere, mama viitorului inginer, pe nume Casandra Filipescu, născută Brahaş, strânse din măsele şi după numai o lună dădu naştere unui băiat dolofan, pe care îl botează Dorin. îl alăptă şase luni de la sân, sperând că astfel ceva din bunătatea ei va trece în acest unic vlăstar al unei familii greu încercate şi cu convingerea că, odată ajuns în puterea vârstei, Dorin Filipescu, fiul ei, va schimba alcătuirea strâmbă a lumii, că sfârşitul vieţii ei se va întâmpla într-o altă lumină, *binefăcătoare*, şi nu ca aceea în care începuse. Dar, cum se întâmplă în mai toate poveştile, băiatul nostru fusese târât de viaţă pe alte cărări decât cele dorite de mamă, şi în general de rude. În 1957, deci la 13 ani după evenimentele din vara lui 44, Dorin Filipescu număra 20 de primăveri, fiind, fără nicio exagerare, un produs nou, al noii societăţi. Cum e şi firesc, Dorin începe să lucreze mai întâi ca muncitor necalificat în atelierul mecanic al Fabricii „Timpuri noi”. Sarcinile pe linie de organizaţie de tineret se succed în acelaşi ritm cu calificările la locul de muncă. Începe să fie bine văzut, apreciat ca un băiat descurcăreţ, ordonat şi disciplinat. Este propus pentru un post de conducere în organizaţie, dar este surclasat cu puţin de un membru cu câţiva ani mai în vârstă. Cinci ani de zile

îndeplineşte o serie întreagă de sarcini, participă la cursuri de specializare, intră la facultate şi devine în 1962 inginer constructor. Dar, în loc să se întoarcă la „Timpuri noi”, casa lui adoptivă, dispare fără urme. îl găsim la Buzău pentru o vreme, apoi la Dorohoi. În 1963 se însoară cu o fată din comuna Militari, pe care o cunoaşte la o reuniune, în Bucureşti.

Nicolae Pence făcu o pauză şi trase o gură adâncă de aer în piept. În felul acesta putea să continue, îi dispărea şi greaţa pe care i-o lăsase vizita la Morga. Iar vizita fusese un eşec. În acea zi nu intrase nimeni proaspăt. Numai vechituri. Don George Qvintul, cu o batistă la nas, verificase de două ori înainte de a pleca. Acum îi spuse lui Nicolae Pence, sorbind din cafea.

— Superb gest. Să te impui cu greu şi când soseşte ceasul să culegi rodul, să dispari. Dă-mi voie să-ţi spun că începe să-mi devină simpatic acest Dorin Filipescu. Deci, din 1963, care a fost viaţa lui?

— Exact din 1963 începe viaţa lui, continuă Nicolae Pence, neimpresionat de extazul prietenului său. Dă cu piciorul nu numai carierei, ci şi vieţii oneste. Într-un cuvânt, intră în afaceri. Începe să vândă casele celor care plecau din ţară, după ce în prealabil le cumpără pe preţuri simbolice. Ajutat de un prieten, pe nume Dumitru Vrăjescu, falsificator de acte, prieten care se recomandă colonel. Se proceda simplu: Aflau că o familie e gata să plece din ţară şi începeau presiunile, după o procedură sumară. Imediat ce oamenii vindeau toate bunurile, cei doi se prezentau la uşă şi în jurul mesei, propuneau cumpărarea pe nimic a casei, în schimbul procurării fără nicio piedică a paşaportului. A doua zi se făceau actele. După o săptămână, casa era vândută, ca nouă. Nu trecea mult şi aceasta era vândută unei familii în căutare de locuinţă. Raportul câştigului era, cu mici variaţiuni, de 1: 25. După un an de la începerea acţiunii, Dorin Filipescu era în posesia unui capital pe care nu întârzie să-l folosească, mai întâi pentru a-şi cumpăra o maşină, apoi

pentru a cumpăra funcţionari de stat. Teatrul operaţiunilor se lărgeşte. De la case, Dorin începe să cumpere şi să vândă covoare, mobilă scumpă, bijuterii. Cumpărătorii sunt în majoritate oameni bine situaţi, aceiaşi oameni care acum îi înlesnesc lui Dorin Filipescu afacerile. Iar acum, cum bine ai aflat este în delegaţie. *Delegaţie*.

— Vrei să ştii ceva, Nicolae? Ei bine, nu-mi vine să cred. Sufletul meu naiv refuză să creadă că acest bărbat care se numeşte Dorin Filipescu, naiba să-l ia, se putea numi oricum, poate să ascundă un asemenea personaj. Ce vreau să spun? Am fost la el acasă, ca nişte învăţători care se interesează de un elev pus pe tânjeală, i-am văzut casa, amărâtă ca şi dorinţele lui, i-am văzut nevasta, simplă, nevoiaşă, îmbătrânită de necazuri (câţi ani să aibă? „vreo 25”, răspunde Pence), şi am simţit cum mi se pune un nod în gât. Îmi ziceam, uite eu nu am probleme atât de mari, nici materiale, nici spirituale, am de toate şi totuşi sunt singur, măcar ei sunt doi şi le vine mai uşor în faţa vieţii. Nu ai băgat de seamă că după ce te-ai suit în maşină am întors privirea într-o parte ca să nu mă vezi că sufăr. Şi apoi, vii tu şi îmi spui toată povestea asta şi mi se face ruşine de ce am gândit atunci şi îmi dau seama că trăiam în vila mea, sub un clopot de sticlă. E drept că acolo citeam şi cunoşteam ce se întâmplă în lume. Iar asta îmi dădea încredere şi mă liniştea. Ziceam că n-are niciun sens să mai ies pe stradă. Faptele oamenilor pleacă împreună cu ei în mormânt, dar ce este scris rămâne pentru totdeauna. Să fie faptele lor mai odioase decât chipul lor? Ce îmi propui tu acum, cam asta ar vrea să însemne. Şi atunci cu asta cum rămâne?

Don George începu să citească despre fapta eroică a unui bărbat care a salvat o casă de la incendiu. Reportajul era scris în primăvara anului 1965, publicat în revista „Flacăra”.

Iar acum, lucrurile stăteau la fel.

Capitolul opt

O MOARTE CARE PROVOACĂ DISCORDIE A

Sirena ambulanţei se înfigea în aerul dimineţii, lugubru. Depăşise o maşină parcată lângă trotuar, maşina unei grădiniţe de cartier, şi opri în cele din urmă în spatele unei Volgi negre, cu uşile date în lături. Doi sanitari săriră din ambulanţă, însoţiţi de un doctor. Trei poliţişti se aflau pe trotuar, discutând, notând în carnete. Câţiva bărbaţi şi o femeie dădeau declaraţii.

— Faceţi loc, vă rog, spuse medicul; oamenii de pe trotuar se dădură într-o parte, ascultători. Ce dracu' s-a mai întâmplat? spuse doctorul Emilian Vrânceanu.

— E unu terminat în maşina aia, îi răspunse un ofiţer cu indiferenţă. Cred că nu i-a mai plăcut viaţa, adăugă ironic. Vreo complicaţie amoroasă, probabil.

Doctorul Vrânceanu se îndreptă spre o maşină destul de arătoasă, parcată tot lângă trotuar, dar imediat după colţul străzii. Deschise portiera Renaultului şi în afară de aerul de nerespirat din interior mai observă că pe scaunul şoferului un bărbat relativ tânăr înţepenise într-o poziţie comodă, de parcă urmărea un spectacol de operă. Nu-i fu greu doctorului să constate decesul bărbatului. Intoxicare cu gazele de eşapament. Pe fereastra din spate a automobilului intra un furtun de aspirator al cărui capăt se îmbuca perfect peste ţeava de eşapament a maşinii. Motorul fusese oprit de un poliţist, probabil, iar cheile atârnau în contact. Niciun semn de violenţă nu indica existenţa unei lupte. Câteva ziare se aflau neclintite pe bancheta de lângă şofer, o scurtă de piele, pe bancheta din spate. O servietă cu catarame, lângă scurta de piele. Un breloc atârnând de oglinda retrovizoare, o agendă în torpedou.

Emilian Vrânceanu trânti portiera, îndreptându-se spre ambulanţă. Trecu pe lângă poliţişti şi unul îl întrebă de ce a murit. „De pneumonie", spuse încruntat doctorul. „Afară rece, gazele calde..." „Aha, spuse poliţistul. De, dacă nu s-a îngrijit de sănătate, asta să-i fie învăţătură de minte". Râse, vârându-şi bloc-notesul în buzunarul de la piept al vestonului.

— O să-l luăm cu noi, să-i punem unele întrebări, spuse doctorul.

— Doctore e-al tău în întregime. Dacă recunoaşte e în regulă, spuse locotenentul amuzat. Era un bărbat frumos, cu ochelari fumurii, cu mustaţă.

— O să-ţi trimit raportul după autopsie, adăugă doctorul Emilian Vrânceanu.

Făcu semn sanitarilor să ia cadavrul şi să-l ducă în ambulanţă. Cei doi sanitari, unul mare cât un zid, altul mai pirpiriu săltară o targă şi se îndreptară după colţ, spre maşină. îl puseră pe targa ca pe un sac de cartofi. Apoi îşi împărţiră locurile.

— Eu îl iau de la cap, tu de la picioare, spuse malacul. La următorul facem invers.

Ambulanţa intră pe bulevard în viteză, cu sirena deschisă. Poliţiştii continuară să-şi facă meseria cu conştiinciozitate, notând fiecare apreciere a celor care într-un fel erau martori. Spun într-un *fel* deoarece nimeni, cel puţin aşa reieşea clin declaraţii, nu văzuse întâmplarea ca atare, toţi insistând asupra momentului secundar, acela al observării unui bărbat sprijinit pe banchetă, în faţa volanului, care părea că doarme, dar ce le atrăsese atenţia fusese furtunul care intra pe fereastra din spate şi motorul care mergea. Unii spuneau că şoferul nu se trezise nici la bătăile repetate şi puternice în parbriz. Asta îi îndemnase să dea telefon la poliţie, ceva spunându-le că nu e o joacă. Şi avuseseră dreptate. Erau mulţumiţi că avuseseră dreptate şi nu alertaseră organele de ordine degeaba, cum mai fac din păcate unii. Când Nicolae Pence şi Don George trecură prin dreptul echipajului care cerceta cazul descris mai înainte, auziră limpede despre ce era vorba. Şi nu le trebui multă vreme ca să înţeleagă ceea ce, la un moment dat, unul din poliţişti spuse unui coleg care se urcase în maşină.

— Consemnează, Grigore, că victima Dorin Filipescu nu este cunoscută de niciunul din martori. Nu e din cartierul ăsta.

Poliţistul din maşină notă în carnet, apoi spuse că ar fi timpul să plece, că el nu crede că mai sunt multe lucruri 40

de aflat. Locotenentul spuse că da, aşa e, şi după câteva minute veni şi el în maşină.

— Bă, să mor eu, când începi să-i întrebi pe ăştia un lucru îţi toarnă o groază de chestii de-ţi vine să-ţi iei lumea în cap şi să scapi de ei. Nasoală treaba cu băiatu'. La 28 de ani să mori asfixiat în maşină nu-i de colo. O fi lăsat pe una borţoasă şi-o fi vrut să scape după aia de ea şi pesemne că fata o fi avut un frate mai mare căruia nu i-a plăcut cartea. Acu, a găsit ce-a căutat, spuse ofiţerul ştergându-şi ochelarii.

— Mai dă-l, mă, în mă-sa, spuse celălalt. Hai Marine, bagă mare că ne prinde prânzu pe stradă.

Maşina demară greoi, semn că trebuia să intre mai demult în reparaţii capitale, dar cineva nu se îndurase.

— Ai auzit ce-am auzit şi eu? îl întrebă don George pe Nicolae Pence.

— Ba bine că nu, răspunse Pence. Dar să nu mă pui să o anunţ pe nevastă-sa.

— Lasă că are cine. Noi să pornim *înainte*, căci într-ucolo se află monştrii cu şapte capete care îmbăloşează totul în jurul lor, spurcând aerul şi apa, pământul şi bucatele pe care pun mâna. Şi liniştea nu mi-o pot găsi câtă vreme tot ce e putreziciune printre bine şi curăţenie nu va dispare. S-o pornim deci, spuse don George arătând cu degetul înainte, ridicând braţul, drept, că o lance.

Era impunător aşa, cum stătea ca un cavaler pe trotuarul pietruit al oraşului, chiar dacă n-avea un cal sau măcar o armură. Era şi caraghios, fiindcă hainele îi atârnau pe el, ca nişte cârpe de vase. Văzându-l atât de înverşunat, Nicolae Pence îi propuse lui don George o ciorbă de vacă, şi nu la restaurant, ci chiar la el acasă, pe strada Antim, invitaţie pe care directorul o acceptă cu entuziasm.

— Auzi, Nicolae, tu ar trebui să te însori, mă băiatule,

să înveţe şi femeile cum se face borşul de văcuţă, spuse don George, plescăind cu plăcere din buze. (Fierbinte, gustos, borşului nu i se putea reproşa nimic, cu atât mai puţin celui care îl preparase.) Mai ales, continuă don George, că acum n-ar avea cum să mai zică, ca-n vremea războiului, că n-au una sau alia. Acum au de toate dar degeaba, dacă n-ai ştiinţa aceea inefabilă, n-o jsă-ţi iasă niciodată un borş ca ăsta. Poţi să-mi mai pui un polonic, dar fără came, că m-am săturat de ea.

Mâncară o vreme fără să schimbe impresii. Apoi privind peste umărul său, în stradă, don George spuse:

— Urâtă moarte a avut. Poate că, dacă îl întâlneam înainte lucrurile ar fi luat o cu totul altă întorsătură. Cu puterea mea de seducţie cred că i-aş fi putut arăta unde greşește, şi calea cea bună, de urmat. Îmi devenise simpatic indiferent ce făcea, să ştii.

— Sunt foarte curios să aflu cine avea interes să dispară Dorin Filipescu, ce s-a camuflat prin moartea lui şi ce s-a rezolvat odată cu dispariţia omului pe urmele căruia ne aflăm noi. Trebuie să recunoşti că a avut ghinion, nu? Prin el puteam ajunge departe, spuse Nicolae Pence, spălând cele două farfurii. Mai poţi să mănânci şi un ostropel cu carne de porc? întrebă gazda.

— Nu e sănătos, dar să ne bucurăm că este, spuse don George.

— Şi eu care mă aşteptam să refuzi.

Pence puse bucatele pe masă şi casa se cufundă iarăşi în tăcere. Se auzeau doar furculiţele, cuţitele şi înghiţiturile. Afară începu să bată vântul, ridicând nori de praf pe străzi.

— Aha, vine ploaia, spuse Pence, fie binecuvântată, că n-a mai fost de friulţ.

Se sculă de la masă şi închise ferestrele care se pocneau de păreţi. Apoi începu să plouă violent. O ploàfë de vara şi nimic mai mult. Cu fulgere şi tunete. Cu tpaţă recuzită.

Cred că sunt mai multe variante, spuse don George,

aşa ca hip să le luăm pe rând.

Directorul avea chef de vorbă. Nicolae îl asculta, ca de obicei. Nu avea nimic de pierdut.

— În primul rând este Dumitru Vrăjescu, complicele lui. De la el putem află destule lucruri interesante. Trebuie să fie un personaj fermecător, uns cu toate alifiile. Dacă e falsificator, precis că se ascunde sub alt nume, cu acte în regulă de ficéaré dată. Nu este exclusă posibilitatea unei răfuieli între prieteni. La împărţirea banilor obţinuţi din vânzări Dorin Filipescu îşi cere partea, care de data asta vrea să fie mai mare. În ultima vreme a umblat mai mult, prin ţară, documentarea l-a costat benzină şi apoi alergătură, sondarea pieţei, ieşirile la restaurant cu cei pe care trebuia să-i ajute să plece din ţară costau, fiindcă trebuia să le intre sub piele, să le câştige încrederea şi aşa mai departe. Dorinţa lui era explicabilă, dar nu reuşea să-l liniştească pe asociatul lui, Dumitru Vrăjescu. Acesta din urmă, cartofor şi afemeiat, avea şi el cheltuielile lui, vitale. O ceartă izbucneşte între cei doi, provocând discordie. La ultima afacere, Dorin îi dă lui Mitică o treime din bani fără nicio altă explicaţie. Mitică i-o plăteşte după câteva zile. Ştiindu-l plecat la Târgovişte îl aşteaptă lângă podul Constanţa, la întoarcere. Când îl vede apărând pe şosea îi face semn. Dorin opreşte maşipa şi deschide geamul. Lăsând impresia că a dat totul uitării Dumitru Vrăjescu îi spune ceva, apoi îi pune pe faţă o compresă cu cloroform, iar după ce acesta adoarme fixează pe ţeava de eşapament un tub flexibil de plastic şi-l strecoară pe geamul portierei din spate. Motorul merge în ralanti, lucrul acesta neajutându-l cu nimic pe omul mostru.

Don George făcu o pauză, dând peste cap un pahar cu apă de la răcitor.

— Aşa se explică lipsa oricăror semne de luptă în maşină. Altminteri nu cred că Dorin al nostru l-ar fi lăsat pe Miticiţ să-şi facă treaba nestingheriţ, >a ttiai mult să se uitg în altă parte ca nu cumva să-l Vgdă fie prietenul lui fixând furtunul în spate. De asta îşi dă seama şi un copil,

conchisdon George.

— Ai Vorbit ca în cărţi, şi-mi place, spuse gânditor Nicölaq Pence. Numai că sunt o série ce lucruri neclare. Nu te şij'păra dar mă pun în postura cititorii lui care nu e dornic şatl nu-i convine în niciun chip să fig dus de nas. De. ace că un şi te întreb de unde eşti gţât de sigur că a fost între el o ceartă. Poate că unul din ei a vrut să scape de celălalt, intuind că vremurile éràii propice; pentru afaceri pe cont propriu. Nu. spun cu mână pe inimă că Dorin a vrut să scanc de Mitică Vrăjescu, că acesta a simţit şi i-a luat-o înainte. Pot fi contrazis. Spun doar că tragedia a fost mută, fără dialoguri în contradictoriu, fără pumni, fără ameninţări. Cei doi au plecat împreună la Târgovişte ca doi buni prieteni, fiecare plănuind câte un gând criminal. Dorin încearcă să-l calce cu maşina pe Mitică, undeva imediat după ieşirea din Târgovişte. Pretextând că arc ceva la motor, Dorin îl trimite pe Mitică să se uite la bujii. Şi apoi porneşte brusc maşina cu intenţia de a-şi zdrobi prietenul sub roţi. Norocul lui Mitică este că sare instinctiv într-o parte. Dorin îşi cere scuze, dând vina pe motor. Reţine că dacă i-ar fi reuşit manevra, noi reuşeam să stăm astăzi de vorbă cu *Dorin Filipescu*. Iar el ne-ar fi spus ce prieten bun are în persoana lui Mitică Vrăjescu. Şi când i-am fi spus că a murit, ar fi plâns aşa, ca un bărbat, şi ar fi purtat doliu. Dar n-a fost să fie. Cel norocos a fost Vrăjescu. Când i-a propus lui Dorin puţin timp înainte de a intra în Bucureşti să tragă un pui de somn, propunerea părea firească. Nefiresc a fost tot ce a urmat. Adormit, Dorin n-a mai simţit nici compresa adormitoare, nici gazele ucigaşe. Mitică a avut grijă să aranjeze lucrurile în maşină, astfel încât să dea impresia că omul a fost tot timpul singur la volan. Meticulozitatea unor asemenea indivizi te poate conduce spre concluzii câteodată eronate. Poţi scăpa printre degete acel amănunt individualizant care certifică implicarea unei persoane într-o acţiune. Numai cine e orb nu vede cu limpezime scenariul lui Dumitru Vrăjescu. Este?

Trase aer în piept şi zâmbi mulţumit. Ca personaj se descurca destul de bine printre hăţişurile vieţii. Erau alţii care nu se puteau strecura şi aceia erau din carne şi oase, tremurau lângă vreo femeie şi făceau cine ştie ce prostii chiar atunci când era nevoie de fapte exacte şi raţionale. Personajele mele mai discutară o vreme aducând tot felul de completări la supoziţiile pe care le avansaseră în legătură cu dispariţia neaşteptată *a* lui Dorin Filipes Ou. Cui urma de fapt să-i vândă Filipescu imobilul de pe strada Antim 13? Unui complice sau unui novice? Sunt mereu prezenţi tot felul de băieţi gata să ciupească şi ei câte ceva, resturi de la masă. Nu e umilinţă în gesturile lor abjecte, ci impertinenţă, semănând cu aceea a hoţului prins cu mâna în poşeta unei femei şi care ţipă că e om Cinstit. Toate visele li se realizează. Sunt alţii cărora nu le iese nimic, pionii care nu se vor transforma niciodată în regină. Tabla de joc e prea strâmtă pentru ei. Cei nesătui, care călcau onoarea şi bunăstarea în picioare, nerăbdătorii, strâng totul la piept, bunuri şi femei, cu o violenţă card o întrece pe cea a balenelor ucigaşe, orca.

Deci don George putea bănui că imobilul de pe strada Antim va ajunge în posesia unui astfel de personaj. Era în fond o lume a personajelor pornite în cursă.

Deocamdată ploaia spăla cartierul liniştit din apropierea cheiului Dâmboviţei şi cei doi prieteni îşi puteau expune ipotezele nestingheriţi, în primul rând pentru că se aflau sub pavăza celui ce le dăduse viaţă, autorul. Iar eu vegheam ca nimic să nu li se poată întâmpla. Fulgerele despicau lumea în două, pentru o fracţiune de secundă, apoi ea se unea, recăpătând frumuseţea dinainte.

— Putem deci admite că prin eliminarea din joc a lui Dorin Filipescu s-a creat un loc pentru un nou-venit cu aspiraţii crescute. E ca la admiterea la facultate. Dacă unul cade, se face loc pentru altul.

— Nu te contrazic, spuse Pence. Şi totuşi ce rost a avut eliminarea lui Filipescu? Un altul îi putea lua locul în

liniște, printr-o simplă rocadă. Asta e viaţa. Se temuse cineva de reacţia ulterioară a lui Filipescu? Ce ar fi putut el dezvălui?

Aici cei doi recunoşteau tacit că o discuţie cu victima ar fi fost binevenită. În lipsa ei, don George luă iniţiativa.

— Parcă au trecut câţiva ani de când credeam că viaţa noastră liniştită este tot atât de netulburată precum este apa într-un pahar. Aproape că mi se pare că am fost un copil închis într-o cameră cu jucării de unde n-am ieşit secole de-ar rândul, timp în care lumea şi-a văzut de cursul ei, netulburată. Parcă am ieşit de acolo şi nu mai recunosc pe nimeni. Nimic nu se mai potriveşte cu ce ştiam eu. Nici măcar jucăriile. Ele sunt mai bune, şi mai străine. iată-mă, acum, scumpe Nicolae, în mare parte datorită limpezimii minţii tale care nu poate fi înşelată de nimic şi de nimeni, în faţa vieţii, dezbrăcat şi gol. Exact ca într-un vers de Queen: „Nu pot rămâne singur în faţa vieţii / Salvează-mă, salvează-mă, Oh / Sunt dezbrăcat şi departe de casă”. *Save me*. Frumoasă melodie. Dar să nu închidem ochii şi să nu ne lăsăm înşelaţi. Un personaj de roman nu poate fi niciodată înşelat. Şi ca să revenim la ale noastre, iată motivele pentru care pot pune mâna în foc. Filipescu avea relaţii, nu era chiar de la marginea drumului. Zbaterea acestuia ar semăna cu zbaterea unei muşte prinse în pânza unui păianjen. Nu deranjează pe nimeni. Aşa că, eu cred că mort ar fi arătat mai bine. A dispărut o muscă, trăiască musca. A dispărut păianjenul, trăiască păianjenul şi aşa mai departe. Următorul pas, mai spuse don George, este găsirea lui Dumitru Vrăjescu, un lucru destul de dificil, după părerea mea, dar nu imposibil. Prin el ajungem în vizuina lupului care mănâncă în fiecare seară câte o scufiţă roşie.

Se întinseră pe pat, ascultând în tăcere, bătaia ploii pe acoperişuri, prin Bucureşti. Apoi, parcă oprită cu mâna, ploaia se potoli, aşa cum se potoleşte o femeie bătută de bărbatul iubit. În urma ei rămase aerul curat şi liniştea de care avea atâta nevoie metropola. Bucureştiul avea nevoie

de aşa ceva. Don George aproape că aţipise. Nicolae Pence deschise larg ferestrele, lăsând loc aerului în camera strâmtă. Acesta pătrunse über ca un cal sălbatic într-un ţarc prea strâmt. Se zbătea între pereţi, sforăind, aruncând din picioare şi scuturându-şi coama peste tablourile atârnate pe pereţi.

Apoi vine timpul să vă spun că o bătaie în uşa de la intrare îi făcu pe cei doi prieteni să-şi dea seama că se înserase. Pence se duse la uşă, o deschise. În vestibul intră un bărbat cam de vreo 50 de ani, neras, îmbrăcat într-o cămaşă albă cu mâneci scurte.

— Cine e, Nicolae? întrebă don George, ridicându-se într-un cot, căscând.

— Dumitru Vrăjescu, domnule, spuse omul în locul lui Nicolae Pence.

Privea într-o parte şi părea că suferă.

Cum spune poetul: „Simt şi sufăr”.

Capitolul nouă

O MASĂ ROTUNDĂ

Emilian Vrânceanù formă un număr de telefon. La celălalt capăt al firului răspunse locotenentul Tudor Crevedia.

— Zi bătrâne, spuse locotenentul, a vorbit mortu’?

Avea chef de glume, deşi se adunaseră pe biroul lui o grămadă de dosare care mai de care mai urgente.

— Totul este să ştii cum îl întrebi, îi răspunse doctorul cu aceeaşi monedă. Tudore, fii atent, mâine îţi trimit şi raportul meu, acum îţi spun în câteva cuvinte despre ce e vorba. Omul tău, Dorin Filipescu, nu prezintă nicio lovitură, nicio urmă de agresiune asupra lui. Moartea a venit prin asfixiere, cum ţi-am spus pe stradă, dar înainte de asta a fost adormit cu cloroform. Am descoperit în sânge urme de cloroform. Cineva i-a aplicat un pansament cu cloroform pe faţă şi apoi i-a vânt gazele pe gât.

— Hopa, lucrează băieţii ca la carte, spuse locotenentul. Ehe, unde sunt vremurile alea când asasinul îşi aştepta victima la colţ de stradă şi-l miruia cu paru-n

cap. S-au dus, dolofanele de ele.

— Mai departe, spuse doctorul Vrânceanu. Moartea s-a produs cu puţin timp înainte de a se ridica soarele pe cer, câni pe la 5. Victima mâncase bine seara, băuse destul de zdravăn, suficient însă ca alcoolemia să fie, dimineaţă, 1, 35 la mie.

— Auzi, bătrâne, tu cât o ai acum? întrebă râzând Tudor.

— Să fii sănătos, că mi-a trecut. Oricum, ţuica lui madam Covalciuc n-are egal. Mi-a dat trei sticle şi pentru acasă, aşa că te aştept, spuse doctorul.

— Cum se lasă seara sunt la tine, spuse Tudor Crevedia, nu dau eu cu picioru' la invitaţii de astea. Nici nu ştiu de ce fac unii filme sau de ce scriu cărţi. Cine mai are timp astăzi de aşa ceva, când sunt atâtea alte distracţii pe lume. Şi a ieşit ceva cu baba?

— Du-te dracu' de gerontofil, că-mi vine să vărs.

— Hai, bătrâne, că e bună, dă-o-n măsa de capitalistă, face bărbatu-său nişte haine de-ţi dă prin gând tot felul de prostii, adăugă locotenentul râzând. Aşa, şi?

— Am crezut tot timpul că mâncarea şi băutura au avut ceva în ele, dar îţi spun că mi-a luat ceva verificarea, erau perfect curate. Singura prezenţă curioasă este cloroformul, spuse doctorul.

— Da, probabil că cineva l-a pus să-l miroasă şi apoi l-a rugat să tragă pe nas şi nişte gaze de eşapament. Oameni buni, ascultă-mă pe mine, o să ne ia dracu' de atâţia oameni buni. Bine, bătrâne, să-mi trimiţi mâine raportul să-l pun la dosar, dracu' să-l ia. Oricum diseară sunt la tine să uităm de tot, tu de stomacul lui Dorin Filipescu şi eu de toţi pungaşii. O să vin şi cu nişte fete drăguţe, cu liceul terminat, care ştiu nişte poezii cum n-ai auzit. Cu ele în braţe, glumele voastre scabroase de medicinişti neruşinaţi or să ţi se pară nesărate, o să vezi, promise locotenentul Tudoi Crevedia.

Emilian Vrânceanu nu avea nimic împotrivă. îl cunoştea pe locotenent, avea pasiune numai pentru

filoloage. Astea erau crema, zicea el. Numărul unu în Capitală.

— Tu ai mai aflat ceva de la martori? întrebă doctorul bine dispus.

— Nimicuri, parcă sunt speriaţi de bombe. Când ştiu ceva spun că nu ştiu nimic, iar când nu ştiu îţi împuie capul cu tot felul de gogoşi. Nişte imbecili. I-a uitat dumnezeu la uscat pe sârmă. După ce-ai plecat tu cu ambulanţa, am mai stat puţin şi m-am cărat şi eu. Asta e. Nu uita, da? Ieşi cu ţuica pe piaţă, iar eu ies cu fetele.

— O.K., spuse doctorul. Te-aştept pe la opt.

— Perfect, zise locotenentul. La opt. Salut!

— Salut, te-aştept. Salut!

Sfârşitul părţii a doua.

PARTEA A TREIA

Capitolul zece

FIŞĂ PERSONALĂ (II) CU ÎNSEMNĂRI

Bărbatul era puţin adus de spate, negricios la faţă, cu doi negi pe obraz, în jur de 50 de ani. Avea de fapt 53. Intră în sufragerie şi se aşează pe un scaun, punând mâinile, obosit, pe masă. Deşi arăta în putere, acum avea înfăţişarea unui om sfârşit, împovărat de ani. Îi privi pe cei doi bărbaţi, căutând în privirile lor un pai de care să se agaţe.

— Dumneavoastră sunteţi tovarăşul director George Qvintul? întrebă el în cele din urmă uitându-se la Nicolae Pence.

— Da, spuse Pence, cu ce vă pot fi de folos?

Don George se ridică de pe divan, băgându-şi cămaşa în pantaloni. (Tovarăşul, se gândi. Ce nostalgie.)

— Şi dânsul, continuă Pence, este prietenul meu Nicolae Pence, mic-producător, face borș și încă unul foarte bun, nu-i aşa? Don George dădu din cap. Şi totuşi cu ce vă pot ajuta? reluă Pence întrebarea, mai ales că bărbatul privea dezorientat în jurul lui.

— Mă numesc Dumitru Vrăjescu, spuse a doua oară bărbatul, cu un aer vinovat în glas, deşi preferam să fiu

mort. Tovarăşe director izbucni el aproape violent, singura speranţă la dumneavoastră se află, sunteţi singurul om care mă poate ajuta. Fiul meu se află în mare pericol. Pe fiul meu îl pândesc din umbră duşmanii. Să nu mă întrebaţi cum arată ei. Nici nu mă interesează. Singurul lucru pe care îl cer de la dumneavoastră cu ultimele mele puteri de tată, de părinte însingurat, este să-i întindeţi o mână de ajutor băiatului meu, Dumitru Vrăjescu, inginer constructor, acum fără lucru, de fapt se ascunde, îl ascund eu.

Nicolae Pence şi don George nu ştiau ce să mai creadă. În mijlocul acestei surprize omul cerea directorului un post pentru băiatul său, la fabrica de încălţăminte.

— O cunosc pe femeia care face curat în biroul dumneavoastră, ea mi-a spus că sunteţi un om de aur, care ajută pe cei aflaţi la ananghie. Dumneavoastră şi „România Liberă”. Or, în situaţia în care se află, fiul meu are nevoie de acoperire, într-un loc anonim. Un post de muncitor necalificat, de magazioner sau de orice altceva. Sunt gata să fac un efort material pentru asta, adaug 3 părintele cu o privire chinuită”.

— Bine, omule, spuse Nicolae Pence, să treacă mâine pe la mine pe la birou. Să văd ce pot face.

Dumitru Vrăjescu se repezi la mâna lui Nicolae şi înainte ca acesta să poată reacţiona, bărbatul i-o prinse în mâinile lui şi i-o sărută pătimaş.

— Mulţumesc, sunteţi salvatorul unei familii nenorocite, spuse bărbatul cu vocea sugrumată de emoţie. Să vă dea dumnezeu sănătate.

— Fii, omule, serios, ce dracu’, fac şi eu ce pot, nu ţi-am promis nimic. Vreau să ştiu acum însă două lucruri: îl cunoşti pe prietenul băiatului dumitale, Dorin Filipescu? Şi unde se află acum băiatul matale?

Dumitru Vrăjescu înghiţi de două ori în sec, apoi spuse. Calm.

— Nu am auzit până acum de numele ăsta. Cât despre băiatul meu, se află acum la hotelul Palas, la

camera 112, figurează la recepţie pe numele Sorin Dănescu. Vă mulţumesc încă o dată, acum plec să-i spun vestea bună. Să se radă şi mâine să vină la dumneavoastră, domnule director.

Strânse mâna lui Pence şi plecă aşa cum venise, adus – din spate, ponosit, împovărat de ani.

— Cred că am o faţă de director bun la suflet, nu? Nicolae Pence izbucnind în râs. Sau de dictator.

Don George îl privea amuzat, teatrul care durase aproape o jumătate de oră îl înviorase, scoţându-l din starea de apatie în care îl târâse ziua ploioasă de vară. Spuse:

— Eu mă duc să văd ce-mi face borşul, poate trebuie să mai pun ceva apă în borcane.

— Aoleo, sări ca ars Pence, ferească sfântu de aşa ceva. Nu te băga pe borşul meu că mă nenoroceşti» îmi iei pâinea de la gură. Sau te-a privatizat?

După aceste glume, dădură frâu liber gândurilor care îi frământau.

— Cum dracu’ a ajuns ăsta la mine, spuse Nicolae, hai că la tine mai înţelegeam, dar la mine? Da, o să aflăm.

Don George spuse:

— Tu îl crezi că nu a auzit de Dorin Filipescu?

— Vrei să ştii ceva? Bătrânul e mai hoţ ca toţi, chiar decât fiu-su. Greşeala lui este că atunci când a venit în casa unui borşar, n-a ştiut că noi ştiam chiar şi ce ştia el. *Şi mult mai bine*. Trebuie să fiu la grădiniţă să nu îmi dau seama că bătrânul ştie de Dorin, mai mult, că ştie şi că fiu-su l-a lichidat. Frumoasă mişcare a avut! Să vină aici şi să ne înmoaie inimile, smulgându-şi părul din cap, implorând ajutor. Mai ceva ca în romanele poliţiste. Mai mult ca sigur că tatăl şi fiul lucrează împreună. Cu atât mai rău pentru ei.

Nicolae Pence tăcu, arătând astfel că a terminat ceea ce avea de spus. Don George în schimb prinsese gust Avea chef de vorbă.

— Eu mă întreb ce ne-ar fi dezvăluit Dorin Filipescu

dacă apucam să stăm de vorbă cu el. Mai mult ca sigur că ne-ar fi pus în braţe o seamă de amănunte despre prietenul lui, despre cel care îl acoperea, despre afacerile în care erau aceştia «implicaţi şi pot să pun mâna în foc că aceleaşi lucruri le ştie şi Mitică Vrăjescu junior. Cu siguranţă că nu a fost decât un instrument în mâna unui grup de oameni care îl manevrau. Nu cred că am pierdut încă, mai avem timp să aflăm lucruri noi din chiar gura lui Mitică al nostru. Deocamdată fii atent cam ce fişă are omul nostru, aşa cum am primit-o de la prietenul meu, Traian Tecu.

A fost condamnat de câteva ori pentru fals în acte publice. De câteva ori a falsificat diplome universitare. Mulţi aveau nevoie de aşa ceva. Omul a fost închis, dar inşii respectivi au rămas pe locurile lor, reuşind să se de curee în faţa organelor de control, bineînţeles punând în funcţiune cablurile ascunse ale relaţiilor. După ultimă ispăşire a pedepsei s-a hotărât să abandoneze genul acesta de falsuri, înlocuind o veche ocupaţie cu alta care îi aducea un venit mai substanţial şi posibilitatea, intrării în alt joc. Pentru că râvnea, asemenea unui bucătar care vrea să stea la masă cu stăpânul, să intre într-un joc al serviciilor reciproce, lucru ce i-ar fi asigurat un viitor promiţător şi, de ce nu, o poziţie superioară. Astfel ajunge tovarăşul de afaceri al lui Dorin Filipescu. Lui îi revine sarcina de a pune pe picioare, spre vânzarea ulterioară, imobilele negociate de Filipescu. Falsificând o legitimaţie de inginer constructor începe să comande la diferite şantiere materiale de construcţie în vederea renovării diferitelor clădiri care aparţineau unor cunoscute întreprinderi bucureştene sau din provincie. Toată lumea îşi poate închipui că materialele de construcţie nu ajungeau decât în posesia lui Dumitru Vrăjescu, a inginerului, care cu calm şi îndemânare le folosea la renovarea caseloi ce urmau să fie vândute. Lucrările mergeau bine, cei serviţi acoperind într-un fel sau altul activitatea celor doi. În casele celor plecaţi. şi renovate apoi din cap până în picioare se mutaseră, pe

rând, directori, avocaţi, ingineri, medici. Nu puteau să se plângă de preţurile prea pipărate, în primul rând pentru că dispuneau de bani, posturile lor cheie aducându-le, pe lângă privilegii, şi avantajele inerente, şi venituri materiale umflate. Şi în al doilea rând, pentru că imobilele în care se mutau erau adevărate palate, cu grilaje de fier forjat, imitaţii medievale, cu câteva caturi, cu vestibuluri pardosite cu marmură, măsurând cât două camere la un loc ale unei familu cu patru copii, cu pereţi tapetaţi în mătase, cu scări interioare şi balustrade din mahon, cu draperii înalte de catifea, care ascundeau curioşilor bunăstarea /dinăuntru. De obicei cele şase camere sau opt erau decorate cu lambriuri de fag. Terasele erau căptuşite cu parchet lustruit, iar pardoseala din marmură îţi dădea de fiecare dată senzaţia că este udă. În recondiţionarea lor inginerul Vrăjescu era un maestru. Dacă n-ar fi avut patima jocului şi pe cea a femeilor, putea aspira la un post mult mai avansat, aşa, cei care îl susţineau o făceau, fără însă să-i acorde şanse foarte mari. De priceperea lui erau însă mulţumiţi. îl recomandau tuturor celor care pretindeau o locuinţă pe măsura situaţiei lor sociale. Ultima locuinţă predată la cheie, fusese una pe strada Pavajului, la numărul 48, din cartierul aflat prin preajma stadionului Dinamo. Proprietarul era acum şeful de personal de la întreprinderea de piese de schimb „1 Mai”. Numele urmează să-l aflu mâine, spuse don George. Se confirmă că după moartea lui Filipescu, inginerul Mitică Vrăjescu urma să vândă pe cont propriu imobilul din Antim 13. Aproposito, iubite Nicolae, ştii cât valorează bordeiul ăsta de peste drum? Pence dădu din cap, n-avea idee. Doar două sute douăzeci de mii. O nimica toată. Aşteaptă să-l vezi renovat şi pe urmă mai vorbim. Înmulţim cu zece.

Tăcură o vreme, apoi Nicolae Pence puse o întrebare la care nu se aştepta nici chiar el.

— Don George, pentru că tot veni vorba de casa asta, pe unde crezi că au putut să dispară ăia trei care au intrat în ea? Că doar n-au luat-o precum cârtiţele pe sub pământ.

Nimeni nu dădu vreo explicaţie. Don George îşi continuă monologul:

— Reuşise să-şi facă o mulţime de cunoştinţe care îl ajutau. Într-un an era să ajungă din nou în închisoare, dar nu numai că a scăpat, ci şi întreaga reţea, care era să fie descoperită, a rămas teafără. Atunci, din pricina unui revizor pus pe căpătuială, avid de bani, întreaga afacere scăpase de un control sever, care putea duce la dezvăluiri senzaţionale. A dat omul nişte amenzi, dar a renunţat să intre în miezul problemei. Eu zic că ăsta a fost un noroc. Toţi cred că au răsuflat liniştiţi. Oare ce revizor va urma? Dumnezeu ştie, mânca-l-ar tata de băiat clarvăzător. Se pare însă că sfătuit de cineva inteligent, inginerul fără lucru, Vrăjescu, s-a hotărât să se încadreze în cel mai anonim post, pentru a nu fi agăţat cumva de poliţie. Oricum era suspect, aşa liber profesionist, un parazit trăind pe picior mare. Era destul să se întrebe de unde are bani pentru jocurile de cărţi, dacă era prins. Aşa că bunul său tată se gândeşte să-l încadreze undeva. Şi acum vine cea mai comică parte a fişei lui. Prin diverse cunoştinţe, incluzând şi femeia de serviciu de la noi, bătrânul Vrăjescu se hotărăşte să-şi angajeze băiatul chiar la întreprinderea mea. Îţi poţi închipui o ironie a sorţii mai valoroasă ca asta?! E ca şi cum un individ urmărit de poliţie s-ar duce la o circă să-şi schimbe buletinul de identitate. Şi cum îţi spuneam, până la urmă ne-a surâs norocul. Ştim unde se află domnul inginer. Eu zic să mergem să-i facem o vizită, până nu află şi cei care îl caută. Şi îmi închipui că nu-l caută să-i dea premiul Herder.

— Vrei să mâncăm ceva? întrebă grijuliu Nicolae Pence, măcar dacă plecăm la drum să avem stomacul plin.

Don George dădu din cap, în vreme ce gazda puse din nou mâncarea la încălzit. Casa fu iarăşi împânzită cu un miros îmbietor de mâncare gustoasă. Nu sunt vorbe goale, zău?

Capitolul unsprezece

O DUCESĂ FRUMOASĂ, ÎNŢELEAPTĂ, CINSTITĂ;

FERMECĂTOARE ŞI DE NEAM BUN

Bucureştiul seara era o feerie. Culorile îi adăugau un plus de prospeţime, sentimentul că oamenii trăiesc într-un balon cu aer cald, netulburaţi de drame, de frivolitate şi splendoare. Perechile mergeau înlănţuite pe stradă şi îşi jurau, în general, iubire veşnică, ceva semănând a romantism şi parnasianism, undeva la mijloc între „Love story” şi „Krammer contra Krammer”. Numai că ei nu aveau nicio şansă să câştige vreun *Oscar*. Se iubeau şi căutau să-şi spună iubirea la orice colţ de stradă. Tinerii cu părul în vânt râdeau zgomotos, îmbrăcaţi în pantalonii lor strâmţi, din catifea reiată, privind fetele pe lângă care treceau, cu un aer dulce, şăgalnic. Acestea se opreau deseori din drumul lor şi se lăsau duse de valul parfumat al tinereţii care le chema. Moi, ca nişte ceasuri, ele cedau timpului fără regrete. La ce le-rar fi folosit acestea? Doar părinţii lor de acasă continuau să regrete gesturi, acţiuni, fapte. Ei nu puteau să se rupă de această vrajă a regretului care le măcina viaţa, cită mai era ea în casetele lor de aur. Copiii scăpaseră – şi de aceea aveau tăria şi forţa, deseori invidiate de trecători – de propriii lor părinţi.

— Copiii au de fiecare dată acea putere secretă care îi face să ne depăşească, spuse don George. (Vorbea personajul din el.)

— Au o experienţă care izvorăşte din puterea noastră secătuită, spuse Nicolae Pence. (Vorbea personajul din el.)

— Ne convine sau nu acest lucru, n-avem ce face, spuse George Cuşnarencu. (Vorbea autorul din el.)

Lumea se bucura de zilele ei şi îi lăsa pe cei tineri să elucideze marile mistere.

— Viitorimea adică. Până acolo însă, el se afla în umbră. Viitorul adică. În umbra caldă a serii de vară Nicolae Pence şi don George se îndreptau fără grabă spre hotelul Palas, din centrul oraşului. Peste puţin timp treceau pe lângă terasa Casei centrale a armatei. Cam în acea clipă, adică atunci când mai aveau aproape două sute de metri până la locul propus, s-a întâmplat, ceea ce puţini

gândeau. Nici chiar eroii noştri nu gândiseră.

Ieşind din restaurantul amintit, venind în calea lor, oprindu-se la câţiva paşi în faţa lui don George, o apariţie tulburătoare făcu pentru câteva secunde să dispară de pe chipul celor doi bărbaţi acea preocupată expresie care-i făcea atât de importanţi. Ce spun eu, sufletul lui don George îngheţă, corpul anchilozat refuzând să-l mai asculte.

— Tu vezi? întrebă directorul, privind în jur şi căutându-l cu privirea pe Nicolae Pence.

Acesta cu mâinile în buzunare nu părea la fel de impresionat ca prietenul său.

— Văd, ei şi ce mare scofală, că doar n-am deschis azi ochii în lume, spuse dintr-o suflare Pence.

Femeia era foarte tânără, puţin peste 21 de ani. Înaltă şi subţire, cu un corp fibrös de atletă, având în plus nişte sâni plini, acoperiţi de un tricou alb, cu mânecile scurte. O fustă şi ea scurtă lăsa descoperite aproape în întregime o pereche de picioare care puteau oricând primi un premiu pentru lungime şi supleţe. Era bronzată şi atunci când se oprise în faţa bărbaţilor îşi lipise mâinile de şolduri, privindu-i pe sub sprâncene. Un păr castaniu îi învăluia umerii, arătând-o provocatoare, fără ostentaţie însă.

Ochii lui don George, albaştri, împreună cu tot corpul începură să freamăte sub impulsul unei nelinişti lăuntrice. Nemişcat, spuse:

— Nicolae, poate văd tocmai ce nimeni nu vede, dar în faţa noastră stă o fiinţă de pe altă lume, din alte timpuri, de mult apuse. Priveşte-o, uită-te bine la ea, este divină.

— Aş, spuse Nicolae Pence, mie nu-mi plac aşţea înalte. Şi e cam schiloadă, nu vezi ce picioare are, ca două creioane.

Don George dădea din cap, zicând nu la fiecare afirmaţie a lui Pence. Se împotrivea cu tot corpul.

— Vorbeşti prostii, iubite Nicolae. Făptura este mai frumoasă decât răsăritul soarelui, şi decât Luna ascunsă

privirilor, printre nori. Frumuseţea ei radiind prospeţime este a unei ducese care mai trăieşte doar în cărţi, în acele cărţi care, glorificând femeia, recunoşteau că lumea e bună. Şi nu o să mă convingi de contrariu doar pentru că ţie nu-ţi plac femeile înalte. Farmecul ei rivalizează cu farmecul acelui zâmbet tainic al Giocondei. Numai cine are sufletul de piatră, numai cine e orb nu recunoaşte că aceea care este acum în faţa noastră este cea mai fermecătoare, cea mai frumoasă femeie din câte există pe pământ. Apoi, făcând doi paşi în direcţia femeii care rămăsese în aceeaşi poziţie cât timp don George vorbise, puse această întrebare.

— Dacă nu îndrăznesc prea mult, preacinstită doamnă a serii de vară, scumpă arătare care ar putea ucide şi cel mai nevinovat zâmbet, dacă întrebarea mea nu îţi jigneşte prea cinstitele tale urechi, ai putea să fericeşti un umil bărbat, aflat la cea de-a doua sa vârstă, spunându-i care este cinstitul tău nume?

Femeia îl privea pe bărbatul caraghios din faţa ci cu un zâmbet în colţul gurii. Nu mai întâlnise până acum un asemenea specimen. Omul părea scăpat de la ospiciu. Se gândi puţin, apoi spuse:

— Altisidora. Altisidora mă numesc, dacă asta vă ajută cu ceva.

— Ai auzit, spuse don George în extaz, Altisidora, poate să existe un nume mai frumos pe lumea asta? Este exact pe măsura frumuseţii sale pământeşti. Cred că trebuie să-i mulţumesc cerului că mi-a scos-o în cale în seara asta.

— Mai bine i-ai mulţumi lui maică-sa care a îndrumat-o pe drumul ăsta, spuse Pence, plictisit de tirada lui don George. Ia mai dă-o dracu', tu nu vezi că fata are treabă, ce-i împui capul cu prostii? La ea fiecare minut contează. Timpul e bani. Apoi apropiindu-se de urechea prietenului său spuse: Eşti nebun, nu te uiţi la ea, e o prostituată. E flămândă. Din astea găseşti destule. Ştiu şi eu un loc.

Dar don George nu se lăsa cu una cu două.

— Se vede de la o poştă că e cinstită şi de neam bun, ai auzit doar, se numeşte Altisidora, Corpul trebuie să fie la fel de curat cum trebuie să-i fie sufletul şi simţirea. Pe chipul ei se citeşte inocenţa, chiar fără ochelari. Fiecare linie a feţei exprimă puritate şi bunătate. O asemenea femeie şi-ar găsi locul mai repede într-o icoană decât îmbrăţele unui bărbat, care nu ar face decât să-i îndepărteze farmecul şi puritatea, dar fără să i le poată şterge vreodată.

Şi ca să-l convingă pe bărbatul care bătea câmpii atât de intens, femeia îşi deschise braţele într-un gest care spunea că e gata să primească pe oricine la pieptul ei. Don George înţepenise definitiv.

— Don George, vino-ţi în fire. Târfe din astea îţi pot transmite cea mai sănătoasă boală de care nu mai scapi decât în mormânt. Ai auzit de SIDA? Ce, crezi că a ieşit de la restaurant ca să se ducă la mănăstire? şoptea Pence. Drumul ei duce la Lido. La Lido, don George.

— Ducesa inimii mele nu poate merge decât spre sufletul meu şi el va fi acolo unde se va afla şi ea. Iar eu voi merge în genunchi oriunde va merge ea, ca un sclav. Poţi să te duci să-i spui toate astea. Hai, du-te Nicolae, fii un prieten adevărat.

Nicolae Pence încercă să-i facă pe plac. Dar tocmai când se pregătea să pornească spre femeie, un bărbat îmbrăcat într-un costum bleumarin apăru din spatele lor, poposind exact în braţele deschise ale femeii. O sărută tandru pe gât, iar ea îi cuprinse mijlocul, dând capul pe spate, chicotind. Perechea plecă aproape imediat spre Palatul Telefoanelor.

— Păcat că nu l-ai văzut pe tipul ăla uscăţiv care se holba la mine, puteai să mori de râs. Îndruga verzi şi uscate, credeam că n-o să mai scap de el, şi tu de-abia veneai, îi reproşa femeia, cu miere în glas.

— Acum o să spui că voia să te ia şi de nevastă, râse gros bărbatul. Că voia să-şi vire, nasul între sânii tăi.

— Da’ de unde. Stătea ca un bolovan şi spunea că

sunt o ducesă de neam bun, aş, lovit băiatu', lovit bine.

Râse şi ea amuzată.

— Oho şi încă ce ducesă. De neam bun, cu şcoală, nu ca proastele de la Apaca. O sărută demonstrativ, ca un premiu. Hai mai repede că de-abia aştept să văd dacă ai uitat ceva. Trebuia să fim la Emi până la ora asta.

Grăbiră pasul.

— Poate mă răpea cavalerul ăla, mai spuse femeia.

— Tot degeaba. Nicio scofală.

O strânse de mijloc, semn că avea încredere în ea. În felul ei de a face dragoste. Şi atât.

Don George puse mâna pe umărul lui Nicolae Pence, dezlipindu-şi picioarele de pe asfalt. Parcă băuse o băutură tare.

— Trebuie să recunoşti că numai îngerii mai au un suflet atât de curat ca al ei. Puritate şi farmec. Nu întâlneşti de două ori în viaţă o asemenea femeie. Deşi ar merita. Aş sluji-o până la moarte.

Nicolae Pence o ţinea pe a lui.

— Lasă că îţi aduc eu încă o sută ca ea. Toate pure şi pline de farmec.

— Ca ea nu, nu, ca ea nu există alta, spuse don George.

Coborau acum pe C. Mille, spre hotelul Palas. Doar nu ieşiseră la plimbare. Erau în misiune, dacă putem spune aşa. O misiune care nu suferea amânare, chiar dacă femeile frumoase ale oraşului îşi deschideau florile ca nişte nerăbdătoare regine ale nopţii. Băieţii nu aveau de ce să se plângă. Nopţile să fie lungi şi atât.

Capitolul doisprezece

O PETRECERE FĂRĂ CAMUFLAJ

— Intraţi, intraţi, spuse gazda cu amabilitate, dându-se bucuros la o parte pentru a face loc bărbatului şi celor două femei.

— Salut, bătrâne. spuse Tudor Crevedia, ele sunt Altisidora şi Magdalena. Doctorul le sărută mâna pe rând şi femeile se prezentară:

— Altisidora Panaitescu.

— Magdalena Pacea.

— El e domnul doctor Emilian Vrânceanu, băgaţi bine la cap, că cine ştie când o să aveţi nevoie de el.

Locuinţa lui Emilian Vrânceanu se afla pe strada Căderea Bastiliei, aproape de biserică. Era o clădire solidă, cu trei etaje, din care doctorul ocupa parterul. Apartamentul avea patru camere, înalte, spaţioase, răcoroase. Jaluzelele trase păstrau răcoare în cele patru camere chiar şi în zilele caniculare de vară.

— Emi, băiatule, poţi să deschizi şi tu niţel ferestrele să intre puţin aer. Nu de alta, da este un aer după ploaia asta care merită a fi respirat, spuse locotenentul. Voi, fetelor, aşezaţi-vă pe unde puteţi, simţiţi-vă ca acasă, fără jenă.

Emi era la bucătărie unde pusese apa la field; pentru patru cafele. Prietenul lui, Tudor, îi adusese nişte cafea, cum numai la Paris se mai bea, aşa spusese locotenentul, şi adăugase: „Ascultă-mă pe mine, astăzi dacă nu jupoi tu primul, te jupoaie alţii pe tine. Şi îi jupoi fără milă, unu nu scapă, mama lor de bişniţari. Şi aşa, ăştia dacă vor, ne cumpără la kilogram”. Peste câteva minute doctorul intra în camera de zi cu o tavă de argint pe care se odihneau, aburind, patru ceşti de cafea. Între ele, strălucind cu reflexii de chihlimbar, o sticlă de wiskey, *White Horse*.

— E, aşa mai zic şi eu, face whiskiul ăsta din tine un armăsar mai nărăvaş decât ăla al lui Ştefan cel Mare. La toate te gândeşti, bătrâne, spuse încântat Tudor.

Emi făcu o mutră care voia să însemne că nimeni nu e perfect.

— Da’ trebuie să recunoşti că am venit şi eu cu o băutură mai ceva decât aia de import a ta. Marfă autohtonă care te îmbată după prima sorbitură.

Şi în semn de recunoştinţă strânse pulpa Magdalenei, desfăcându-i uşor picioarele. Femeia râse amuzată de compliment. Era ceva mai plină în comparaţie cu Altisidora, fără să fie însă grasă. Avea carnea tare,

musculoasă, cu pieptul masiv. Cu părul blond şi cu ochii albaştri arăta ca o păpuşă de plastic. Era îmbrăcată cu o fustă scurtă piisată şi cu o bluză albastră de satin. Zâmbea tot timpul în contrast cu Altisidora, care părea închisă în ea.

— Dora mi-a spus, pe drum, că n-a cunoscut până acum un doctor, zise Tudor privind-o în ochi, că nu şi-l putea închipui decât în halat alb, cu ochelari pe nas.

— E, o să cunoască astăzi, nu-i bai, dar din păcate fără halat, spuse râzând Emi.

Turnă cu grijă în pahare. Apoi invită lumea să bea.

— Deci, spuse Emi, pentru doctorii fără ochelari.

— Şi pentru pacientele sănătoase, toastă Tudor.

Fetele se uitară una la alta, chicotind. Trăsniţi băieţii, voiau parcă să spună. Centru dom'le, centru, nu periferie. Gazda dădu drumul la un magnetofon şi o muzică de café-concért se răspândi în living. Parcă pentru a nu-i deranja pe vecini, doctorul închise ferestrele şi lăsă jaluzelele.

— Ce-i camuflajul ăsta, bătrâne, ţi-e frică de americani?

Emi râse, dispărând în camera alăturată. Se întoarse peste câteva clipe cu un pachet de ţigări *Pall Mall*, pe care îl deschise cu îndemânare, oferind mai întâi femeilor. Pe nesimţite se făcură împărţirile. Tudor se aşează lângă Dora, iar Emi lângă Magdalena.

Dacă ar fi avut urechi, cele două canapele stil din living ar fi fost martorele unor conversaţii care nu aveau alt scop decât să creeze cadrul intim de care era nevoie. Acele banale discuţii despre singurătatea burlacului, despre alergătura zilnică cerută de o slujbă a cărei menire este să apere cetăţeanul şi bunurile lui. Apoi întrebările despre preferinţele muzicale, despre familiile lor, dacă nu se gândesc să dea la facultate, şi aşa mai departe, o mulţime de amănunte fără importanţă pentru vreunul dintre interlocutori, dar necesare la crearea unei atmosfere mai calde, de încredere. Sigur, conversaţiile erau însoţite de gesturi aproape insesizabile. O mângâiere

a braţului, o trecere a mâinii prin păr, strângerea tandră a mijlocului, atingerea din neatenţie a sânilor şi veşnicele aluzii incitante despre puterea unei femei de a seduce. Acesta era stilul doctorului. Cum ceilalţi doi se cunoşteau de câteva zile, discuţia decurgea altfel. Dora aducea mici reproşuri bărbatului, bosumflându-se cochet, în vreme ce Tudor ca s-o îmbune o săruta cu atenţie pe lobul urechii sau pe gât. Ca să nu iasă din joc, o acuza şi el de infidelitate şi ea se dezvinovăţea spunându-i că numai pe el îl iubeşte şi, ca să i-o arate, îl mângâia sărutându-l Pe piept, peste cămaşă. Tot vorbind, fumând şi bând, atmosfera căpătase altă culoare. Doctorul deschisese bluza Magdalenei, sărutându-i sânii ca două trotuare, muşcându-i sfârcurile cafenii. Femeia începu să ofteze, lăsându-se puţin pe spate. Mâinile încercau să descheie cămaşa bărbatului şi într-o oarecare măsură reuşeau. Tudor îşi strecurase mâna între picioarele Dorei. Fusta i se ridicase, dezvelind puţinul ce fusese acoperit. În curând cele două femei erau goale, răsucindu-se cu îndemânare pe canapelele destul de strâmte. La un moment dat bărbaţii se ridicară de pe canapea privind cu plăcere nedisimulată corpurile frumos desenate şi bronzate ale celor două femei, îşi aruncară câteva ocheade semnificative, apoi se dezbrăcară şi ei. Erau nişte bărbaţi bine făcuţi, nu prea păroşi, atletici. Vârsta nu apucase să muşte din ei Dimpotrivă, muşcau ei din viaţă, hălci întregi înghiţindu-le pe nemestecate. De ce să fi stat pe gânduri? Totuşi, cei doi bărbaţi nu se grăbeau, păsările nu aveau să zboare atât de repede. Noaptea era un sfetnic bun. Apelând la toată gama jocurilor erotice, fiecare pereche uitase de existenţa celeilalte, complăcându-se într-o singurătate aparentă. Scurte ţipete, icneli, oftaturi şi gemete se amestecau. Aerul devenise încins primind căldura de la cele patru corpuri tinere, aflate într-un neastâmpăr de zile mari. Tudor îşi trase la un moment dat femeia pe covor, lovindu-se în cădere cu capul pe piciorul mesei pe care se aflau paharele, ceştile de cafea şi sticla de whiskey. Clinchetul

lor cristalin adăugase puţină culoare acelei camere. Dora frecă părul bărbatului pe locul unde acesta se lovise.

— O să-ţi iasă un cucui, spuse Altisidora râzând.

— Dă-l încolo, spuse Tudor, mângâindu-i fesele netede, cărnoase.

Faptele se petrecură pe covor după acelaşi tipic, neexistând în acest sens nicio deosebire între activitatea de pe canapea şi cea de pe covor. Pe jos era chiar mai răcoare. De jos, cei doi îi priviră pentru o clipă pe doctor şi pe Magdalena. Apoi, revigoraţi de scena pe care o vedeau porniră jocul cu plăcere crescută. Strâns, cum era, de picioarele Dorei, Tudor avea impresia că n-o să-i mai despartă nimeni. Asta este mai mult o vorbă decât realitatea goală. Fără să-şi dea seama cum, grupul de pe canapea ajunse şi el pe covor. Dansul ameţitor şi epuizant se domoli ceva mai târziu. Trecuse de miezul nopţii. Patru oameni goi stăteau acum în jurul mesei, la un pahar de vorbă, la unul de băutură şi la o ţigară bună. Tudor propuse să joace o canastă, dar Dora respinse ideea, argumentând că e prea lung. Începură totuşi un şeptic. Cred că vă închipuiţi cum decurgea jocul. Între a trage o carte de jos şi a tăia cu un şeptar, mângâierile curgeau lanţ. Corpurile femeilor începură din nou să freamăte, radiind căldură şi o pasiune cu greu reţinută. Bărbaţii simţiră prin aer undele emanate de femei, aşa că în cele din urmă partida fu întreruptă când nici nu ajunsese la jumătate. Nu mai conta cine pierdea. Toţi erau câştigători. Şi parcă pentru a sublinia această realitate, Tudor îi propuse Dorei:

— Tot ziceai tu că n-ai cunoscut un doctor. Cred că ăsta este cel mai potrivit moment.

Dora se sculă de pe scaun puţin ameţită de băutură şi se aşeză în braţele lui Emi. Simţi imediat că în braţele unui bărbat. Se aplecă spre buzele lui, muşcându-i-le seducător.

Tudor o prinse pe Magdalena de picior, îmbiind-o spre fotoliu. Deliciile dragostei nu ignoră, de cele mai multe ori, niciun loc, oricât de inaccesibil pare acesta la

prima vedere. Jocul reîncepu cu aceeaşi plăcere, chiar dacă nu avea ardoarea de la început. Oboseala începea să-şi spună cuvântul, mai ales că între timp sticla de băutură se terminase. Un fum gros se ridicase spre tavanul camerei. Cu gesturi febrile, partenerii nu omiteau nicio particularitate a corpului. Şi o făceau cu o plăcere nedisimulată, purtaţi doar de o fantezie debordantă. Doctorul era mulţumit. Tudor ştia ce să aducă. Magdalena îl satisfăcea pe locotenent, care deşi nu o cunoştea dinainte, racolarea ei fusese opera Dorei, descoperea că puştoaica ştia să se descurce la oraş, şi încă foarte bine. În plus, îi plăceau femeile cu gura mică. Petrecerea părea că avea să ţină trei zile şi trei nopţi. Numai că întotdeauna cineva are grijă de noi, salvându-ne de pe marginea prăpastiei.

În cameră zbârnâi dintr-odată telefonul. Clipa asta de luciditate şi adevăr îi surprinse pe cei patru, înlănţuiţi ca într-o pictură a lui Salvator Rosa. O pereche ajunsese în camera cealaltă, iar Tudor cu Magdalena se găseau între spătarul fotoliului şi calorifer.

Emi se ridică de pe jos şi înaintă ameţit spre telefon.

— cu domnul locotenent Crevedia, auzi el în cască.

— Tudore, treci la aparat, spuse doctorul.

Tudor se ridică anevoie de pe locul acela strâmt şi spuse morocănos în receptor:

— Care n-ai somn, mă, la ora asta?

— Veniţi imediat la hotelul Palas. O sinucidere sau aşa ceva.

Tudor îi spuse noutatea lui Emi. Bărbaţii începură să se îmbrace, mecanic, ca nişte jucării cu arc. Aproape că nu mai vedeau femeile. Când ieşiră pe uşă, le spuseră totuşi să se culce, că după amiază aveau să se întoarcă cu forţe noi. Tudor făcu din ochi, ca un licean pus pe ghiduşii.

— Nesătuilor, spuse în urma lor Altisidora. Şi închise uşa.

Capitolul treisprezece

CÂND TE SINUCIZI DIN DRAGOSTE DE VIAŢĂ

Camera 112 de la hotelul Palas era o cameră obişnuită de hotel. Cu covor de iută, cu două paturi şi cu un grup sanitar înzestrat cu duş. Uşa era acum deschisă şi prin ea se putea distinge în cadrul ferestrei un bărbat agăţat cu o funie de gât. Un scaun stătea răsturnat la picioarele lui. Sinucigaşul îşi luase viaţa spânzurându-se cu o bucată de funie pe care o prinsese în rama ferestrei. De la picioare până la podea mai erau doar zece centimetri. Curioşii care stăteau în cadrul uşii, neîndrăznind să pătrundă în cameră, priveau îngroziţi spectacolul sordid din faţa lor. Impresiona în primul rând chipul frumos al bărbatului şi apoi distanţa foarte mică până la podea. Atât de mică, încât fiecare simţea în suflet că e nedrept. Părea că bărbatul ai fi putut ajunge la podea dacă ar fi făcut un efort cât de mic. Şi parcă bărbatul nu dorise nici măcar atâta lucru. Senzaţia asta transmitea privirilor fluvii îngheţate pe şira spinării.

— Hai, daţi-vă la o parte, Grigore, ia-i mă pe ăştia de aici, spuse locotenentul Tudor Crevedia, intrând în cameră.

Un coleg de-al lui începu să facă nişte fotografii, în vreme ce Tudor se uita dezorientat prin jur. Apăru şi doctorul Vrânceanu, care îşi desfăcu cu repcziciun. gsanta cu ustensile medicale. Câteva sondaje tactile şi vizuale, şi doctorul spuse fără şovăială:

— E mort.

— Şi eu care credeam că mai trăieşte, spuse încet şi trist Tudor. Parcă n-am altceva de lucru. Bă, să fiu al dracu', atunci când încep să se îngrămădească, se îngrămădesc toate. De ce dracu' nu m-am făcut eu profesor de estetică, nu ştiu.

Cu fetele ce facem? întrebă Emi.

— Dă-le şi tu un telefon să o roiască, eu mă duc la secţie. Salut.

Coborî în holul, hotelului unde Grigoi e nota declaraţiile. Recepţionerul spunea că în jurul orei opt şi jumătate seara, un tip bărbos, cu părul blond stătuse fără

vreo treabă anume în hol, apoi plecase. Urcase în hotel? întreba Grigore. Nu, spunea recepţionerul.

— Cine locuia în camera 112? întrebă locotenentul Tudor Crevedia.

— Unu, Dumitru Vrăjescu. din Bucureşti, spuse recepţionerul imediat.

— Da, mersi. Dacă mai afli ceva dă-mi un telefon, spuse locotenentul lăsând pe tejghea o hârtiuţă. A, da, îi că ceva. Mai stătea cineva în camera aia?

— Nu, dom locotenent.

Pe lângă ei trecură doi sanitari, purtând o targă. Se auzea acum şi ambulanţa.

— Fii atent că acum îl iau eu de cap şi tu de picioare, cum ne-a fost vorba, da? spuse sanitarul mai pirpiriu.

— Bine, bine, încuviinţă malacul.

Urcau scările ca după mort.

În celălalt capăt al Bucureştiului, în locuinţa directorului George Qvintul, cei doi eroi ai noştri se aflau în jurul unor ceşti cu ceai, având ca subiect de discuţie ultimele evenimente de la hotelul Palas.

§ – Dadecaedru

— Deci, până la urmă, bătrânul Vrăjescu avea dreptate. Cineva îl pândea pe junior. Totuşi, n-am înţeles de ce ne-a turnat povestea cu numele fals sub care se ascunde băiatul lui la hotel, spuse don George. Să nu fi avut încredere în noi? Atunci de ce a venit să ceară ajutor?

— Destul de greu de răspuns, zise Nicolae Pence. Pentru că întâi de toate, dacă voia să ne alunge pe o pistă falsă, nu venea tocmai la noi să joace scena ultimului ajutor, nu îţi cerea tocmai ţie să-l angajezi la fabrica ta. Sau a mea, mă rog.

— Doar dacă ştia că noi suntem pe urmele lui. Dar de la cine să ştie? De la Traian Tecu, de la evidenţa populaţiei? Sau de la altcineva în legătură cu el? Acela trebuie să-i fi spus. Hm, destul de interesant. Am intrat în fine în hora în care trebuie. De acum avem nevoie de prudenţă şi abilitate pentru a ajunge pe firul cel mare, la

capătul lui. Simularea acestei sinucideri şi trimiterea unui om în bârlogul nostru sunt semne că am început să fim incomozi, că deranjăm pe *cineva*. Acum urmează să-i înfuricm şi după aceea sunt ca şi terminaţi. Furia întunecă întotdeauna raţiunea. Trebuie numai să ne-o păstrăm pe a noastră, intactă.

Nicolae Pence dădu din cap. – Rămâne să mai aflăfn, spuse Pence, ca şi în cazul lui Dorin Filipescu, de ce a fost Vrăjescu scos din joc. Şi aproape în aceleaşi condiţii. Adică tocmai când afacerile mergeau mai bine. Când omul începea să acţioneze independent şi toată lumea se afla la picioarele lui. Să-l fi eliminat. prietenii lui Dorin? Sau o persoană din cele sus-puse care, după ce a înţeles că pune mâna pe o casă, pentru a nu-i mai da banii, l-a scos din luptă pe domn inginer.

— Reţin observaţia ta, spuse dintr-odată înveselit directorul, în ceea ce priveşte asemănarea eliminării foştilor complici. În cazül lui Mitică e greu de crezut că un băiat care iubeşte viaţa şi-o ia cu zâmbetul pe buze, în fond, ce motiv avea? Şi dacă nu avea, cum s-a întâmplat că făptaşul a intrat în cameră şi apoi fără niciun efort l-a agăţat de funie? În acest caz pare să fie vorba iarăşi de un cunoscut. A intrat, bazându-se pe lipsa de reacţie a omului; şi după un timp, l-a surprins aruncându-i o pungă de plastic pe cap, asfixiindu-l. Apoi ca să dea aspectul unei sinucideri l-a agăţat de fereastră. Să excludem de la început prezenţa unei femei, ar fi trebuit să fie destul de voinică, măcar pentru a-l ridica în braţe.

— Nu rămâne decât că un alt prieten, dacă nu cumva chiar taică-su. Este un bărbat bine legat, chiar dacă în vârstă, oricum cu forţă suficientă pentru a-şi duce la bun sfârşit o acţiune gândită.

— *Gândită de altul*, iubite don George, gândită de altul, căci o asemenea acţiune nu a putut fi gândită de propriul său tată. Este aproape împotriva firii. Dar nu şi atunci când el este constrâns de cineva să o facă. Iată ce trebuie să aflăm, dar de data asta renunţăm la serviciile

lui, Traian Tecu, aşa din prudenţă.

— Iubite prietene, dar a şi început să-ţi placă acest joc. Ţin să te avertizez că participi la un joc periculos. În cursa pe care o întindem, putem. oricând cădea noi. Gândeşte-te, aşa cum faci de fiecare dată, şi hotărăşte-te dacă rămâi alături de mine în această inegală luptă.

— Don George, când am pornit la drum împotriva monştrilor cu colţi de rechin te-am întrebat dacă ai citit „Desculţ”. Nu întâmplător şi nu pentru că îmi place mie cartea asta. Dar este acolo o încrâncenare aproape animalică care face parte din firea oamenilor. Îţi dă unul o palmă trebuie să i-o dai imediat înapoi. E acolo unu care mănâncă bătaie de la altu’. Şi plângând se duce la taică-su, povestindu-i tărăşenia. Şi taică-su în loc să se arunce cu gura mare la părinţii băiatului acela bătăuş, cum procedăm noi astăzi, îl ia la bătaie pe fiu-su. De ce? Pentru că s-a lăsat bătut. Aşa că, după această povestire sumară, cred că ai şi răspunsul meu. Frumos roman Desculţ, nu? întrebă la urmă Nicolae Pence, privind pe fereastră.

— Hm, spuse don George.

Capitolul paisprezece

„HÂRTOLE NU REZOLVĂ SOARTA UNUI OM”.

Redăm mai jos textul unui interviu apărut într-un ziar judeţean. Textul este integral. Personajele sunt reale. Ziarul este real. Zeloşii pot cerceta pentru a se convinge. udo nu vor fi mulţumiţi, n-au decât să mai Spere. Poate le va să-ţi ficţiunea în ajutor.

Intrăm în biroul tovarăşului Zxurelian Terenţâu Calapod, şeful serviciului personal a întreprinderii de piese de schimb „1 Mai”, din Bucureşti. Peste tot domneşte curăţenia şi ordinea. Birou! este spaţios, luminat cu neon şi adăposteşte încă două funcţionare, care cu ajutorul maşinilor de scris completează cu atenţie câteva tabele absolut necesare planificării forţei de muncă. Intrăm direct în subiect ştiind că tovarăşului Calapod nu-i place vorbăria multă.

— *Stimate tovarăşe Calapod, am aflat că fabrica*

dumneavoastră este la zi cu indicatorii de plan. De aceea nu mai insist în discuţia noastră asupra acestor lucruri. Vreau totuşi să-mi spuneţi cum vedeţi dumneavoastră politica de cadre?

— Politica noastră de cadre este una eficienta. Analizăm cu atenţie activitatea anterioară a unui lucrător care urmează să lucreze în fabrica noastră. Intră numai cei mai buni. Nu călcăm în picioare oamenii, dar. inspectorii noştri verifică orice amănunt înainte de a-şi da viza pe referatul de angajare. şi de ce să nu recunosc, mulţi nu obţin această viză, motiv pentru care sunt respinşi.

— *Dacă eu, să zicem., aş vrea să mă angajez aici, care ar fi criteriile unei verificări, tovarăşe Calapod*? *Dacă sunteţi atât de amabil să le enumeraţi*.

— Nu fac din asta un secret. Sunt câteva fundamentale, printre care amintesc. Ce politică a făcut înainte de 23 August, ce politica au făcut părinţii şi rudele apropiate. Dacă au avut proprietăţi. Dacă au rude în străinătate, dacă aderă la politica partidului nostru, dacă au cunoştinţe politico-ideologice, dacă citesc ziarele, dacă au ieşit frecvent la mitinguri, deci, în general, criterii în stare să dea viitorului angajat un profil moral-politic şi ideologic de cea mai bună calitate. Criterii pe care nu le poate ataca nimeni.

— *Nu cred că s-ar putea aşa ceva, dar am o nedumerire, probabil că aţi omis un criteriu important, zic eu. Cel al pregătirii profesionale, nu*?

— A, da, sigur, sigur, dar nu exagerăm această latură, în fond omul venit de la coasă, cu o foarte bună pregătire politico-ideologică va putea face oricând faţă oricărei munci fie că va fi vorba de contabilitate sau de strungărie. Nici nu poate fi altfel.

— *Da, foarte interesant tovarăşe Calapod. Să revenim la o afirmaţie anterioară a dumneavoastră. De ce atâtea verificări*?

— Pentru că nouă nu ne este indiferent ce om intră pe poarta fabricii noastre. Ţara are nevoie de un om

capabil să rezolve problemele noastre, ale tuturor. Or trântorul, să luăm un exemplu, nu va face treabă nu numai la noi, dar nicăieri. Grija faţă de om se manifestă în nenumărate forme, de la instruire, la prime, la condiţii de locuit. În cartierul Floreasça, de pildă, sunt în construcţie un număr de vile pentru muncitori. Dar toate aceste forme sunt menite să formeze un om de tip nou, nu un trântor. Ochiul nostru vigilent nu se închide nicio clipă. În centrul lui se află omul de tip nou. Să mă iau pe mine de exemplu. Părinţii şi-au luat de la gură pentru a mă trimite la şcoală şi asta în condiţiile fostului regim. Apoi a urmat efortul meu. M-am căsătorit, mi-am întemeiat un cămin şi cu toate acestea dorinţa mea de a afla nu a încetat. M-am înscris, la Facultatea de studii economice şi nu vreau să vă spun cum am dus-o cinci ani, cu o nevastă bolnăvicioasă după naşterea celor doi copii. Şi totuşi greutăţile nu m-au învins şi iată, acum pot sta cu fruntea sus.

— *Dacă ar fi să daţi un sfat tinerilor din ziua de azi, care ar fi acela, stimate tovarăşe Calapod*?

— În primul rând că hârtiile nu rezolvă soarta unui om. Şi cu toată modestia care mă caracterizează, şi fără să trag spuza pe turta mea, cum se spune, le-aş da şi acest sfat: Să caute să înfrângă orice greutate prin perseverenţă, adică aşa cum am făcut eu în anii grei ai studenţiei.

— *Să înţeleg că acum. nu mai aveţi greutăţi*?

— Oho, sunt, dar nu mă plâng. Aplic acelaşi sfat şi asupra celui care sunt astăzi.

— *Foarte frumos spus, tovarăşe Calapod. Şi cum le depăşiţi astăzi, aceste greutăţi*?

— Încerc să nu nemulţumesc pe nimeni. Ascult pe fiecare om care vine la mine cu problemele lui. Îi arăt unde greşește, atunci când greşește. În acest birou, dreptatea învinge de fiecare dată. Întrebaţi orice om şi vă va confirma. Sfaturile mele vizează întotdeauna binele. Nimic altceva.

— *Spuneţi-mi acum, tovarăşe Calapod, care este dinamica forţei de muncă în fabrica dumneavoastră*?

— În cursul anului trecut şi până astăzi au păşit pe poarta fabricii noastre 42 de muncitori.

— *Şi câţi au părăsit-o*?

— Doar 11, dintre care 9 mame pentru îngrijirea copilului.

— *Putem spune că rezultatele sunt foarte bune*.

— Spuneţi dumneavoastră, ca să nu se zică după – aia că mă laud.

— O *spunem cu plăcere*. *Ar fi bine ca toţi oamenii să gândească aşa*. *Vreau să vă mulţumesc*, *în încheiere*, *pentru timpul pe care l-aţi pierdut stând de vorbă cu mine*.

— Cu placero, n-a fost niciun deranj.

Părăsesc poarta întreprinderii cu sentimentul că lucrurile sunt pe mâini bune. Şi deşi plec acum, am senzaţia că aceia pe care i-am cunoscut mi-au devenit fraţi". (Mircea Penciulescu)

— Ei, ce zici, iubite Nicolae? întrebă don George.

— *When a true genius appears in the zoorid you may know him by this sign that the dunces are all în a confederacy against him*, spuse Nicolae Pence. Nu ştiu cine a zis asta.

— Vă spun eu, spuse autorul. J. Swift, în *Thoughts on various subjects*.

— Hm, strâmbă din nas Nicolae Pence, nu e mai frumos decât Oda lui Eminescu. În metru antic.

Asupra acestui punct căzurăm toţi de acord. Nu eram însă de acord cu multe alte lucruri. Cum ar fi de pildă cataloagele minciunii. Cu strângerea de gât a binelui. Şi aşa mai departe.

O bătaie în uşă îi scoase pe oameni din reverie. Parcă bătea un quasar la poarta galaxiei noastre. Şi nimeni nu auzea. Era şi greu. Don George se duse să deschidă.

În faţa lui stătea, ca o pasăre de pripaş, Dumitru Vrăjescu.

Capitolul cincisprezece

DESTĂINUIREA BĂTRÂNULUI DOMN

— Intraţi, vă rog.

Bătrânul arăta, surprinzător, mai bine decât ultimo dată. Parcă scăpase de o grijă, sau aşa ceva. Spatele îl ţinea mai drept, deşi avea la rever o panglică neagră.

— Luaţi loc, vă rog.

Bătrânul se aşează, deşi parcă n-avea stare să stea. Era dornic să dezvăluie ceva.

— Domnilor, iată-mă, în loc să vin să vă mulţumesc, în loc să-mi văd băiatul angajat într-un loc sigur, iată-mă aici silit să vă spun că sunt fericit că băiatul meu s-a sinucis. Să ştiţi că nu sunt nebun, băiatul meu s-a sinucis şi sunt fericit.

Don George îl privi o clipă pe Nicolae Pence şi la un semn se ridicară amândoi de pe scaun. Bătrânul îi privi TV ce, drept în ochi. Ponce se duse la telefon. Atunci Dumitru Vrăjescu sări de pe scaun punând mina pe telefon.

— N-are rost să anunţaţi poliţia, ea ştie tot.

— Nu la poliţie voiam să dau telefon, ci la Salvare, spuse Pence.

— Dar, vai, domnule, este inutil. De acolo vin. Am vrut să mă internez, şi mi-au zis că sunt sănătos.

— Şi de la noi ce vrei? Azil politic, reîntregirea familiei, ce? îl întrebă aproape exasperat Nicolae Pence.

— Domnule director, spuse bătrânul, privind în ochii lui Pence, nu m-aţi înţeles, în mare parte pentru că nu ştiţi anumiţe lucruri. Luaţi vă rog loc şi o să vi le spun şi domniilor voastre ca să le ştiţi.

Bătrânul era detaşat, aproape bine dispus, simţindu-se ca la el acasă, iar gazdele, invitaţii lui. Aveai senzaţia că se va ridica şi va scoate din bar o sticlă de băutură şi două pahare, pentru că el nu bea. Don George se aşează, Ferice rămase lângă telefon. Aşa.

— Trebuie să vă mărturisesc că la prima mea întâlnire cu dumneavoastră v-am minţit. Venirea mea atunci a fost înşelătoare, trebuia să fii o un alibi pentru mine. Nu doream să-l angajez nicăieri pe băiatul meu. Se afla la hotelul Palus, dar sub numele lui adevărat, nu sub un nume fals. Şi nu se ascundea de nimeni, pentru că nu

ştia că e urmărit de cineva. Voia să se întâlnească cu o fată pentru că iubea viaţa. În schimb eu eram cel care plănuia să i-o ia. Deci v-am minţit tot timpul.

— Ah, şi noi care nu ştiam nimic, se maimuţări Pence. Foarte urât din partea dumneavoastră. Să nu se mai în (împle.

— Vă jur că n-o să se mai întâmple. Vă cer. scuze pentru tot ce-a fost. Acum însă m-am liniştit. O să râdeţi, poate. Cum adică s-a liniştit lin părinte al cărui singur fiu s-a sinucis? Dar ăsta este adevărul. Şi acum iată povestea. N-am ştiut multă vreme de drumul pe care apucase fiul meu, Dumitru. E adevărat că lipsea de acasă în ultimii ani, dar îmi spunea că e la Politehnică. Apoi mi-a spus că a devenit inginer şi că trebuie să colinde ţara, că ăsta este specificul muncii lui. Nu ştiu foarte or açt, dar am auzit de afacerile lui cu imobilele renovate. Nu în detaliu, dar am auzit* Eu sunt un om cinstit, aşa am fost crescut. Să nu ïhù, întrebaţi cum de a fost posibil în zilele noastre ca un băiat frumos şi deştept să apuce pe asemenea căi. Cert este că, într-o seară, am primit un telefon în care mi se spunea că peste câteva zilş băiatul meu se va întâlni la hotelul Palas cu o femeie. Vocea aceea mi-a spus un lucru îngrozitor. Că băiatul m-au îl omorâse pe bunul lui prieten Dorin Filipescu, nu ştiu dacă îl cunoaşteţi.

— Dorin, Do-rin Filipescu, unde am mai auzit eu numele ăsta? spuse don George privindu-l întrebător pe Nicolae Pence. Nu, n-am auzit, recunoscu în final.

— Mă rog, asta nu are – importanţă. Oricum nu am crezut şi nu cred nici în clipa asta. Dar atunci, siguranţa acelei voci mi-a alungat tot sângele din corp. Mi-a mai dat câteva amănunte care m-au îngrozit. Ele aveau menirea să mă convingă că omul nu minţea. Şi în cele din urmă m-au ameninţat că îl vor da pe mâna poliţiei. Apoi a tăcut. Am crezut că tăcuse un secol. Când a început să vorbească iarăşi, mi-a propus acest târg. Să mă duc la hotelul Palas, să intyu în cameralui şi să-l adorm într-un fel. Mi s-a sugerat să folosesc o pungă de plastic. Că după aceea vin

ei şi-l vor lua să stea de vorbă cu el.

— V-a spus vocea aceea cum se numeşte? întrebă Ponce, profesional.

— Nu, nu mi-a spus, răspunse omul. Îşi trase sufletul, apoi continuă: Când am intrat în cameră, fuma. Fata nu venise. Am zis ceva, mi-a răspuns. Apoi i-am pus gluga în cap. Când s-a înmuiat m-am speriat că l-am omorât şi l-am lăsat întins pe pat. Am plecat îngrozit. Nu m-am oprit decât la mine acasă.

— Şi cum credeţi că s-a sinucis Dumitru Vrăjescu?

— Or fi venit oamenii aceia. Şi pus în faţa faptelor lui odioase, fiul meu a hotărât să-şi ia zilele decât să fiu eu împroşcat cu noroi, pentru restul zilelor ce mi-au mai rămas.

— Ne pare rău că vă contrazicem, dar trebuie să vă spunem că fiul dumneavoastră a fost ucis. Sunt unii cărora le-ar plăcea mai mult varianta dumneavoastră, nouă însă nu. După plecarea domniei-voastre, în cameră au intrat făptaşii, care au luat corpul inert al lui Dumitru, agăţându-l de o funie. Cam asta a fost.

Ochii bătrânului începură să tremure, împreună cu bărbia. Apoi chipul lui distins se schimonosi sălbatic şi faţa îi fu aproape imediat scăldată în lacrimi. Plângea ca un copil. „Nu-i adevărat” spunea printre sughiţuri, „nu-i adevărat”. După un timp se potoli devenind bărbatul rezonabil dinainte. Profitând de această revenire Pence zise:

— De aceea aş dori să-mi spuneţi cui urma să-i vândă băiatul dumneavoastră casa de pe strada Antim 13? Poate vă aduceţi aminte.

Bătrânul se gândi o bucată de timp, parcă neavând încredere sau neavând puterea să se destăinuie.

— În numele adevărului şi al binelui care trebuie să iasă la suprafaţă, insistă don George intuind nesiguranţa omului.

— Băiatul meu mi-a spus că urmează să fie Recunoscut şi primit într-o familie bună, urmând să se

căsătorească cu fata unui inspector general pensionar. Zicea că o să aibă maşină şi că o să mă plimbe în fie care duminică pe unde vreau eu. Mă rog, paşaport, valută, totul. Nu ştiu cum şi când avea să se întâmple această minune. Zicea totuşi că p va face după ce vor avea o casă. Părinţii fetei se numeau, dacă am reţinut bine, Panaitescu, aşa ceva, fost inspector general. Atât ştiu, poate el avea să vipă în casa aia. De mine ce să mai zic, mai am câţiva ani şi dacă n-o să mor o să ies la pensie. Şi dacă domnu' Terenţiu se ţine de cuvânt, cu banii pe care o să-i primesc…

— O clipă numai, *unde* lucraţi acum? întrebă directorul.

— La Fabrica „1 Mai" din Pantelimon, răspunse surprins bătrânul.

— Aţi spus domnul Terenţiu? Este vorba de ăsta?

Pence îi băgă sub ochi ziarul din care tocmai îi citise directorul. Din fotografie zâmbea chipul vigilent al cadristului Aureliu Terenţiu Calapod. Bătrânul dădu afirmativ din cap.

— Trebuie să recunoşti că e o coincidenţă mai ceva ca în „Ciocoii vechi şi noi", spuse don George.

— Nu înţeleg, spuse bătrânul.

— Nu-i nimic, e un joc de societate pe care îl jucăm, îi explică Pence. Un fel de „Fazan" pe coincidenţe. Spt H neţi-mi mai bine ce fel de om e Terenţiu ăsta?

— Cel mai mare escroc din câţi am cunoscut, spuse repede bătrânul. Implicat în fraude uriaşe, pe care n-are nimeni curajul să le dea în vileag. Scoate din fabrică motoare întregi de maşină şi le vinde sau le face cadou. Cred că are peste zece milioane, bani puşi deoparte. Ca să nu mai vorbim de cadouri. Nu aprobă actele celor care pleacă în străinătate decât dacă i se lasă pachete grele la uşă. Cui nu-i convine i se spune „N-ai decât să mă reclami". Cine să se ducă să-l reclame? Eu m-am potolit. Vreau să ies la pensie. JE adevărat că l-am prins odată cu nişte motoare. Nişte copii ale actelor care le însoţeau au rămas la mine şi pe ele apărea numele *lui în* dreptul

destinatarului. Nu am zis nimic nici până în ziua de azi, iar el care ştie că actele alea în copie sunt la mine mi-a promis că dacă nu scot o vorbă o să am cea mai mare pensie şi douăzeci de mii de lei primă. Acum sunt bătrân şi mi-a venit mintea la cap. Aştept ziua aia de pensie. O să-mi primesc pensia pe paişpe ale lunii.

După acest dialog revelator, cei doi înţeleseră care urma să fie drumu' Lor. îl conduseră pe bătrân până la uşă, mulţumindu-i şi asigurându-l că totul va fi bine şi că adevărul va triumfa.

— Să dea dumnezeu, spuse Dumitru Vrăjescu. Aşa să fie.

Astfel se sfârşește a treia parte şi începe cea de-a patra.

PARTEA A PATRA

Capitolul şaisprezece

UN TREN CU DOUĂ ROJ»

— Pe cine aşteptaţi?

Secretara are un ton mieros, de duminică.

— Pe domnul Terenţiu, spune bărbatul schimbându-şi greutatea corpului de pe un picior pe altul.

E un bărbat în jur de 50 de ani, îmbrăcat elegant, într-un costum maron de gabardină. Un tip brunet, cu mustaţă pe cală, neagră.

— E, o să trebuiască să mai aşteptaţi, dânsul e foarte ocupat. *Dă o situaţie*. Da' în ce problemă? se interesează doamna Mimi.

— De angajare, răspunde fără grabă bărbatul.

— Angajare, aha, i-auzi, angajare, se miră secretara. Apoi fără să mai bage omul în seamă se aşază la masă şi începe să bată la o maşină de scris. Bărbatul se mai uită niţel pe fereastră, niţel peste birouri şi, din când în când, la doamna Mimi. Şi ca să treacă timpul mai uşor zice:

— Vai, dar ce pantofi eleganţi aveţi, doamnă. Femeia se uită mirată la picioarele ei spre a-şi aduce aminte cu ce s-a încălţat de dimineaţă, apoi îşi trage fusta peste genunchi.

— Ah, mersi, i-am cumpărat de pe Lipscani. Sunt din piele. Şi la un preţ foarte convenabil. Înainte de scumpire. Zâmbeşte dulce. Bărbatul îi devine simpatic. Simte că trebuie să facă ceva pentru el, dar nu ştie ce. Până la urmă tot bărbatul deschide gura.

— Spuneţi-mi, doamnă, că eu nu prea mă pricep la hârtii. pentru angajare îmi ajunge fişa medicală, analizele de sânge şi recomandarea de la fostul loc de muncă? A, şi cartea de munca, bineînţeles. Îşi pipăie pieptul hainei.

— Cât aveţi e destu b dar mai trebuie o cerere (O am şi pe aceea, spune omul) şi referatul inspectorilor noştri. Fără el nu vă puteţi angaja, şi ăla durează vreo săptămână. Veniţi puţin mai aproape. Doamna Mimi devine mâi umană, vocea i se încălzeşte. Să ştiţi însă că dacă vorbiţi cu domnul Terenţiu şi el vă place, se poate aranja şi fără referatul acela. Păreţi un om subţire.

— Chiar sunt, doamnă, spune apăsat bărbatul.

— Se vede, domnule, se vede. Bărbaţii ca dumneavoastră sar în ochi imediat, fac bine în zilele noastre. De aceea vreau să vă ajut. Aveţi grijă, când intraţi în birou la domnu' Terenţiu să nu vorbiţi mult. Important este nu *cât* îi spuneţi, ci *ce* îi spuneţi. Şi ceea ce îi spuneţi trebuie să fie scurt şi clar. Retorica e obiect de studiu la facultate, nu, şi la domnul Terenţiu. Nu ştiu ce faceţi în timpul liber, ce citiţi, care e hobby-ul dumneavoastră, dar să ştiţi că la dânsul în birou, toate acestea nu mai contează. Nu-l interesează, are atâtea pe cap. Să-i spuneţi doar că vreţi să lucraţi la noi, că aţi auzit că este o fabrică serioasă, condusă de un om destoinic care nu se dă la o parte din faţa greutăţilor. Că vreţi să deveniţi un muncitor fruntaş, că nu beţi, că nu fumaţi şi că nu lipsiţi de la lucru. Că el, domnu' Terenţiu, aşa aţi aflat, este un om integru, că iubeşte dreptatea şi adevărul, că ajută oamenii şi lucruri din astea. Îi place să audă vorbe din astea. Să spuneţi că ar fi o cinste pentru dumneavoastră să lucraţi aici.

— Acest lucru chiar îl doresc, doamnă, sper că nu în zadar.

— Foarte bine. Dacă vrea dom Terenţiu vă angajează pe loc, fără nicio formalitate. Să ştiţi că m-aş bucura să vă bat la maşină formele de angajare. Şi cât mai curând.

Îi face cu ochiul. Bărbatul zâmbeşte.

Apoi ridică ochii spre autor.

— M-am descurcat bine, bătrâne?

— Perfect, spuse autorul, parcă ai da la teatru. Să ştii că ai şanse să devii un actor remarcabil. Şi acum lasă-mă să scriu, fiecare cu ale lui.

Soneria zbârnâi scurt. Doamna Mimi luă un carnet şi două creioane ascuţite şi dispăru dincolo.de uşa capitonată. Fără motiv, dezlipindu-şi privirea de pe fereastră bărbatul se apropie de biroul secretarei. Un catastif cu numele celor care îl căutaseră la telefon pe domnul Terenţiu se afla deschis lângă maşina de scris. Ca să-şi omoare plictiseala, bărbatul începu să citească lista pe ziua aceea:

Doamna Creţulescu. Vine la prânz.

Tovarăşul Similcac. 18786, zice să-l sunaţi imediat.

Nota cu consiliû. Până la prânz. i

e *Mariana, să n-o mai aştepte. E la Galaţi. Vine luni.*

Aviator Papadopolu, se află la Clineeni. Aşteaptă sâmbătă.

Cristina, vine la opt acasă.

Traian Tecii, să telefoneze la birou. Chestiune urgentă.

Avea ceva activitate domnul Terenţiu. Acum era ora zece şi până la patru mâi era, aşa, că nici secretara nu se putea plânge. Până la urmă tot la spital avea, să ajungă.

Luă un ziar de pe biroul alăturat şi începu să-l răsfoiască. După câteva clipe doamna Mimi ieşi din, birou. Îi spuse complice.

— V-am anunţat, aşa că puteţi intra. Nu uitaţi ce trebuie să spuneţi. Bărbatul îi sărută galant mâna. Mirosea a parfum ieftin, din acela îmbuletiat în sticluţe de forma unei maşini. Apoi trăgând aer în piept, bărbatul ciocăni la uşă şi intră.

— Ce faci, dom’le, intri neinvitat?! izbucni domnul Terenţiu ca o furtună. Doamna Mimi! urlă/ doamna Mimi!

Bărbatul se dădu speriat înapoi, ca lovit în cap cu o măciucă. Doamna Mimi intră în cabinet.

— Ce e aici, dom’le, sat fără câini? Ei, fir-ar al dracu’ cu mă-sa. Nu mai intră nimeni la mine, ai înţeles?

Doamna Mimi dădu din cap. Spuse totuşi:

— Voia să vină pentru angajare, pare un bărbat serios.

— Şi ce dacă e serios? Aici e casă de cununii? Ţi-am spus de atâtea ori să le spui imbecililor să nu, mai dea buzna aici.

Spumega de furie. Era un cabotin perfect.

Doamna Mimi ieşi, închizând uşa după ea. Îi spuse:

— Ah ce scandal mi-a făcut. Lu’ şefu’ nu-i place să intri neinvitat. Aşteptaţi să vă răspundă. Uf, ce spaimă am tras.

Bău un pahar de apă. Bărbatul ciocăni a doua oară în uşă. Dinăuntru se uzi o bufnitură.

— Da.

Bărbatul intră în cabinet ca o muscă. Era o cameră încăpătoare cu o mobilă de foarte bună calitate, lustruită. Domnul Terenţiu era corpolent şi şedea la un birou sculptat, pe un fotoliu de piele neagră.

— Spuneţi-mi repede vă rog, mai avem şi altă treabă.

— Am venit pentru angajare, spuse bărbatul.

— Cum vă numiţi?

— Gheorghe Vancea.

— Bine, lasă o cerere aici şi să vedem ce pot face. Gheorghe Vancea îi înşirui frazele învăţate de la doamna Mimi.

— Bine, bine, îl repezi domnul Terenţiu Calapod. O să vedem. Vă salut. Apăsă pe buton. Ai bătut telexul ăla? Doamna Mimi răspunse că da. După aia să rămâi, că ai să-mi baţi nişte poezii.

Gheorghe Vancea fu astfel expediat. Ajunse din nou în anticameră.

— E, cum a fost? îl întrebă doamna Mimi.

— A zis că poate se aranjează, răspunse bărbatul.

— Atunci eşti ca angajat, spuse satisfăcută doamna Mimi. Apăsă la rândul ei pe sonerie. Spuneţi-mi unde trimit telexul pentru domnul Papadopolu? *La bază*, răspunse domnul Calapod. Să-mi pregăteşti şi mă; ina pentru sâmbătă. O să fie chef mare.

— Bine, am înţeles, spuse doamna Mimi. Apoi spre Gheorghe Vancea: E ocupat toată săptămâna. Are şi el dreptu la distracţie sâmbăta, că doar e om, nu fiară.

— Eu vă mul l uimesc, doamna Mimi, şi vă rămân îndatorat.

— Vai, dar se poate, spuse cochet doamna Mimi, doar oameni suntem.

— Vreau să vă mai întreb ceva, doamna Mimi. Papadopolu ăsta e cumva profesorul universitar de la Braşov} Cunosc şi eu un Papadopolu şi acum am auzit numele, poate e o coincidenţă, întrebă Gheorghe Vancea.

— Ei, profesor universitar. Adică, eu ştiu, o fi şi unul profesor universitar, dar ăsta, despre care e vorba, e un prieten de-al lui domnu' Terenţiu. E instructor de zbor. Fost aviator. Stă la Clinceni. Domnu' Terenţiu se mai duce pe la el, la sfârşit de săptămână, nu în fiecare, aşa, din când în când.

— E dreptul lor, spuse înţelegător bărbatul. Apoi sărută mâna femeii şi ieşi.

Autorul acestor rânduri îl urmări cu privirea ca pe un copil de-al lui, care trece strada.

Asemenea personaje mai colorează viaţa gri a marelui oraş. Şi nu numai el. Mai sunt şi alţii alături. Cei care nu laşa Bucureştiul să moară de plictiseală, care-l fac obiect de studiu pentru mai târziu. Oricum din toată această făcătură va avea de câştigat istoria literară* dacă nu altcineva.

Cred că a venit timpul să las puii să se descurce singuri. Mama din mine îmi dictează să-i las pe propriile lor picioare, să ia viaţa de coarne, să o răstoarne, să-i ia

crema. Personajele pot să-şi ia zborul ca acvilele negre. N-aş vrea să fiu acuzat mai târziu chiar de ele. Să-mi zvârle în faţă că le-am sugrumat personalitatea, că le-am obligat să vadă viaţa prin ochii mei, să vorbească prin gura mea, să simtă cu nervii mei. Personajele sunt libere. Pot să facă prostii, pot. să devină genii sau ingineri. Depinde ce carte vor trage. Asul e la mine încă. Sunt, în fond, autorul omniscient şi omnipotent. Nu mă înţeleg bine cu nevasta, dar punţile nu s-au rupt. Dau dovadă de înţelepciune continuând să fiu conformist. Nu vreau să fac valuri, nu vreau să răspund la aiacuri. Şi aşa există destule câmpuri de luptă. De ce să mai sap eu unul. Tranşeele sunt ascunzători perfecte pentru doi oameni care se iubesc. Şi asta e destul.

— Credeam că v-aţi apucat şi de lucru, dom director.

Pavel Travolta râse reţinut, fără convingere. Directorul se sui în maşină. Pe bancheta din spate se odihnea Nicolae Pence.

— Eu eram să adorm, spuse Pence. Ai aflat ceva?

— Puţin, dar oho! vorbim acasă. Acum îmi este o foame de nu te văd. Ştii cum arată domnul Calapod? Ca un tren accelerat cu numai două roţi. E mare, dar nu poate să alerge.

— Hm, ce nume, găsi de cuviinţă să spună Pence. Aurelian Terenţiu Calapod. Băiat bon, altminteri, nu?

Don George era prea înfometat ca să mai bage în seamă asemenea preţiozităţi onomastice. Singurul lucru pe care îl dorea era un şniţel familial la Union. Şi atât.

— Ştii ce asemănare este între o poşetă ieftină şi un televizor scump? întrebă Pence. Don George dădu negativ din cap.

— Amândouă sunt la fel de urile.

Capitolul şaptesprezece

CUI ÎI ESTE FOAME DE SENZAŢIONAL?

Se aşezară la o masă. Lipsea şoferul care renunţase de bunăvoie la compania directorului şi a fratelui său. În reuniuni familiale e bine să nu te bagi. Şi apoi Pavel nu-l

înghiţea prea tare pe director. Aşa că se retrăsese cu maşina la garaj.

— Bună ziua, cu ce vă putem servi, dacă nu vă supărăţi. Ospătarul era curat îmbrăcat şi politicos.

— Ce aveţi? întrebă Pence.

— Muşchi de porc la tavă cu cimbru şi garnitură de prune. Muşchi Wellington, şniţel familial.

— Două şniţele, spuse; directorul.

— Doriţi şi o gustare, întrebă ospătarul, până se fac şniţelele? Sandvişuri cu icre negre, cu şuncă de Praga.

— Zece sandvişuri cu icre, spuse Nicolae Ponce.

— Prea bine, domnilor, spuse ospătarul înclinându-se şi dispărând aproape la fel de neauzit ca atunci când venise.

Cui îi este foame de senzaţional cred că este satisfăcut, în rest e numai fabulaţie. Oamenii discutau politică pe la mese. Ca-n Caragiale. Era o zi plăcută. După ce dimineaţa fusese răcoare, acum soarele ridicat pe cer încălzea din plin friguroşii, făcea poftă de mâncare flămânzilor, şi de o bere la gheaţă. Sub o copertină colorată, don George Qvintul şi Nicolae Ponce mâncau în linişte. Icrele fuseseră delicioase iar şniţelul nu avea pur şi simplu loc în farfurie. Efectiv, o familie putea să se sature dintr-o singură porţie. La un pahar de bere bărbaţii începură să discute, dacă altceva tot n-aveau ce face.

— Este limpede că Traian Tecu face joc dublu. L-am văzut pe liste lui Calapod. Sunt foarte curios ce avea atât de urgent să-i transmită. Am intrat în vizor, dar nu ştim în al cui şi nici cu al cui ajutor. Traian Tecu e o verigă, asta e limpede. Să vrea el chiar să ne bage în gura lupului? Şi eu care îl credeam prieten, spuse don George sorbind dintr-un pahar de bere. Extraordinară berea asta, nu?

Nicolae Pence admise că aşa este. Berea era nemaipomenită.

— Să nu-mi vorbeşti de prieteni şi de femei. I-a câinoşit pe toţi vremea, spuse Pence. Mă interesează ce voia să ştie Calapod, de a apelat la maiorul tău, că doar nu

voia să-şi schimbe buletinul.

— Bănuiesc că avea să-i spună de moartea lui Dumitru Vrăjescu. Să-l pună în gardă. Poate că domnul Calaţ pod era vocea misterioasă de la telefon care i-a cerut bătrânului Vrăjescu să-şi adoarmă fiul. Asta înseamnă că între Calapod şi cei doi bărbaţi cu numele Vrăjescu existaunişte legături foarte tensionate. Tânărul îi vânduse o casă. Bătrânul avea nişte copii acuzatoare. Cine pe cine şantaja în fond? Greu de presupus. Să zicem că domnu' Calapod, cel care şantaja pe toată lumea. Neînfricatul Terenţiu Calapod a fost pus în jenanta situaţie de a fi el însuşi şantajat. A vrut să cumpere pe cineva, dar a fost pesemne refuzat. Numai tânărul putea avea maţe aşa de tari. Bătrânul aşteaptă pensia, deci nu-l cred în stare. Şi atunci, folosindu-l pe tata, sub pretextul că are ceva de pus la punct. Calapod trimite un om care nu avea de făcut clocit să ia corpul ameţit al lui Mitică şi să-l agate de funie. Simplu. Fără gloanţe trase în cap, fără otrăvuri şi fără mutilări.

— Da, recunoscu Pence, ca în cele mai elegante romane poliţiste. Ca la şcoala de balet şi bune maniere.

— De la secretară, de la doamna Mimi, am aflat că sâmbătă şeful serviciului personal va fi la Clinceni, la un anume Papadopolu, mecanic de avioane. Va fi o întâlnire între doi vechi prieteni sau va fi o întâlnire de lucru în care se va alcătui planul viitor de acţiune?

— Nu este, exclus, spuse Pence, ca întregul conflict să vină tot de la casa de pe Antim. Mitică Vrăjescu intenţiona să o vândă unui anume Panaitescu, dacă informaţia este exactă. Or, poate Calapod voia să-i impună să vândă imobilul prietenului său. Casă, ca răspuns la prietenia mecanicului, care-i oferea cadristului distracţii câmponeşti şi plimbări cu avionul. Mi se pare corect.

— Pentru a înregistra o proporţie firească, trebuie, iubite Nicolae, să ne păstrăm oarecare rezerve asupra supoziţiilor pe care le emitem, nu de alta, dar pentru a nu apărea în ochii cititorilor drept nişte îmbătaţi de o anume

logică a faptelor. Simplele noastre deducţii trebuie argumentate cu date exacte. Să nu ne lăsăm furaţi de fantezie.

— Am înţeles, va trebui să aflăm ce relaţii sunt între aviator şi şeful personalului, cu ce se ocupă primul, dacă în plasa evenimentelor acest aviator are vreun merit, spuse Nicolae Pence.

Ospătarul îşi făcu din nou apariţia, aducând o farfurie plină cu alune turceşti şi două sticle cu bere. Parcă spărsese un Shop.

Bărbaţii începură să mestece alunele alea atât de bune încât la un moment dat le mâncai în prostie. Puteai, fără să vrei, să ronţăi un vagon întreg înainte de a-ţi da seama că eşti la spital. Din când în când, sucul specific al alunelor se amesteca uşor cu lichidul aromat şi acidulat al berii. Era o plăcere să stai la Union şi să priveşti lumea. Restul aproape că nu mai conia.

— Oricum, singurii bănuiţi, de moartea lui vrujeâcu junior sunt aviatorul şi Terenţiu. Este limpede ca lumina zilei că nimeni altcineva nu avea de gând să-i pună capăt zilelor. Deoarece nimeni nu mai era implicat. Pot să-ţi spun că am căpătat convingerea, stând aici la Union şi răsucind toate motivaţiile şi situaţiile din ultimul timp, că acest domn Calapod cu înaintaşi iluştri, singur sau în complicitate, este răspunzător de moartea băiatului. Mai mult ca sigur că vocea de la telefon era a lui, conchise Nicolae Pence. Şi nici nu cred că a trimis pe cineva la Palas. S-a dus singur. Nu risca el să facă părtaş la un plan pe un individ fără scrupule care până la urmă ori ar fi vorbit de bunăvoie, ori silit. Şi apoi prezenţa unui personaj atât de important la hotel nici măcar nu era surprinzătoare. Venea, la o adică, în cuibul binecuvântat al iubirii. O cameră strâmtă de hotel.

Capitolul optsprezece

CE SE ÎNTÂMPLĂ CÂND SE ÎNTÂLNESC DOI FRÂETENI

Şoseaua spre Clinceni trece pe lângă case cu pridvor

şi prici. Pomi fructiferi, văruiţi pe tulpină. Curţile mari sunt pline de flori, iar în spatele caselor fiecare cultivă legume. Oamenii din această zonă, ca şi din alte zone mărginaşe ale Bucureştiului nu-şi fac piaţa în oraş. Doar din când în când aceştia vin la oraş să mai vândă din legumele şi fructele care le prisosesc.

Însetructorul Cristian, Papadopolu nu se ocupă cu grădinăritul. Pasiunea lui sunt avioanele. Le cunoaşte ca pe buzunarele lui. Pune pasiune, pune suflet ori de câte ori repară un motor sau când execută prin aer tot felul de acrobaţii care taie respiraţia femeilor şi umple de încântare pe cei ce doresc să devină aviatori pe avioane utilitare. La baza Clinceni, Cristian Papăclopolu are un birou înzestrat cu cea mai modernă aparatură. Staţii de Cmisie recepţie, telex şi telefoane prin care ţine o strânsă legătură cu întreaga ţară. Pentru ca aici, la Clinceni, este baza de instruire a viitorilor aviatori din aviaţia utilitară. Seriile, nu foarte numeroase, se pot mândri după un program de antrenament de şase luni că au deprins tehnica pilotajului. Mulţi aviatori care au acum mii de ore de zbor îi scriu cu plăcere lui Cristian Papadopolu, mulţumindu-i pentru cunoştinţele predate cu ani în urmă. Şi aviatorul le păstrează, toate aceste scrisori, în’r-un dulăpior metalic în biroul de la Clinceni. Aviatorul este un bărbat de 48 de ani, înalt, drept, cu părul negru. Doar pe la favoriţi părul i s-a decplorat, dându-i un aspect chiar mai plăcut aşa. Statura lui impozantă şi succesul la femei pe care l-a avut şi pe care îl mai are l-au convins că nu merită să-şi întemeieze un cămin, fapt pentru care a rămas holtei şi aşa intenţionează să rămână şi de-acum încolo. Zice că o pasiune atât de covârşitoare ca avionul îi este suficientă. Cristian Papadopolu are şi o mulţime de prieteni şi nu neapărat numai aviatori. Cu posibilităţile pe care le are nu-i este greu să atragă la Clinceni tot felul de oameni. E drept că prietenii lui sunt oameni serioşi pe care se poate pune o bază, nu poate fi vorba deci de coate-goale. Prietenii lui sunt de interes şi nici nu poate fi altfel.

Cunoaşte mulţi militari, apoi avocaţi, medici, inspectori în minister, directori de întreprinderi din Bucureşti sau din restul ţării. La Clinceni nu vin toţi deodată, ci pe rând. Sâmbăta asta este aşteptat Terenţiu Calapod, băiatul de la „1 Mai”. Pentru asta, ca de fiecare dată de altfel, Papadopolu a făcut pregătirile de rigoare… Tanti Sofica, bucătăreasa domnului Papadapolu a pregătit doi curcani; *pregătit* este foarte puţin zis. Pur şi simplu i-a descântat şi i-a vrăjit atât de bine încât de la prima îmbucătură ai impresia că eşti în paradis. Şi la domnul Papadopolu, atunci când mănânci, chiar *eşti* în paradis. Tanti Sofica ştie atât de bine a pregăti bucatele 4 ncât nici marii bucătari-şefi ai marilor restaurante din Bucureşti nu o întrec. Ce ciorbe ştie să facă! Cum se pricepe să taie carnea de vacă şi cele ştie să facă din ea! apoi ce p-ăcinte cu mere face 1 Ce poale-n brâu! Şi ce creme. Torturile sunt specialitatea ei, dacă se poate spune aşa. Când mănânci o bucată ne tort de ananas, se topeşte acela în gură ca un fulg de zăpadă. Iar sarailiile, de ele ce să mai spun? Erau unii care ziceau că niciun turc nu le-ar face mai bine. Cât este exagerare şi cât realitate, vă las pe dumneavoastră să hotărâţi.

Vinurile erau din pivniţa domnului Papadopolu. Avea acolo tot felul de vinuri, pe calităţi, pe culori, pe vechime. Multe din ele erau aduse de prietenii aviatorului, cu ocazia nenumăratelor petreceri pe care acesta le organiza cu prilejul fiecărei vizite *la fermă*, cum obişnuia să zică. Şi ferma asta, chit că nu adăpostea decât avioane monomotoare, era mândria lui Cristian Papadopolu. Şi pe bună dreptate. Nu exista nimic care să lipsească. Aici avea de toate. În Bucureşti venea cu un jeep, cam demodat, dar încă în funcţiune. În Clinceni. era respectat, toată lumea îşi scotea pălăria când (recea prin dreptul lui. E adevărat că în oraş nu prea era recunoscut pe stradă şi nici chiar prin cartier, asta şi din pricină că nu prea stătea pe acasă. Şi motive avea. Era mai tot timpul la Clinceni. Şi aventurile lui amoroase tot aici se consumau. De fapt tocmai ăsta era şi punctul slab. Aviatorul nu mai era atât de tânăr să se

împăuneze cu femeile pe care le seducea. Şi la Clinceni cam toată lumea ştia cine vine la el. E drept că şi maşina era decapotabilă. Singura lui dorinţă era deci să-şi cumpere o casă la Bucureşti, dacă se putea nu o cocioabă cu patru camere, ci o vilă mai aranjată, mai de doamne-ajută. Putem spune că multe din eforturile lui aveau acest ţel. În fond, nu omora pe nimeni pentru asta. Îşi aranja doar ploile; *paşnic*.

În toiul pregătirilor nici nu observă că se făcuse ora două după-amiază. Cam după ce alesese un meniu variat, comandându-i-l lui tanti Sofica, se îngrijise de aparatul cu un motor cu care avea să facă o plimbare în compania prietenului său, Calapod. Plimbarea se putea prelungi până a doua zi sau nu, în funcţie de dorinţa invitatului. Pe la patru sosi şi domnul Aurelian Terenţiu Calapod, într-o maşină de culoare neagră. Expédié şoferul, spunându-i să vină duminică seara, la ora şase. Cristian Papadopolu îl aştepta în pragul biroului. Cei doi se îmbrăţişară. O vreme gazda îşi purtă invitatul prin bază. Luaseră cu ei două puşti de vânătoare şi o cutie plină cu cartuşe. Papadopolu îi arăta câteva avioane, sporovăind tot timpul despre tot felul de nimicuri. La un moment dat zăriră câţiva iepuri lângă un tufiş. Papadopolu opri jeepul la vreo 50 de metri de ei şi îşi încercă îndemânarea la tir. Nu avu noroc. Nu putea fi perfect în toate. Mai mult noroc avu Terenţiu Calapod care ridicându-se în picioare, reuşi să omoare un iepure aflat în mare goană. Leşul lui rămase pe câmp. Nimeni nu. avea nevoie de el. Sau, mă rog, aproape nimeni. Pe cei doi îi aşteptau prea mari bunătăţuri pentru a se mai osteni să culeagă un iepure mort. Tot discutând de una de alta se făcuse ora şase. Era ora mesei. Orice, numai să întârzie la masa pregătită de tanti Sofica nu merita. Aviatorul întoarse maşina pe câmp şi o îndreptă spre bază, punându-şi în gardă prietenul despre ce avea să urmeze. Gura amândurora se umplea de salivă, numai la auzul acelor cuvinte.

Camera în care se pregătise masa era nu foarte

largă, dar cu un aspect intim, necesar unei case singuratice locuită de un burlac. Tanti Sofica pusese pe masă farfuriile cele bune, de rosenthal, furculiţe, linguri şi cuţite de argint, până şi două sfeşnice de argint în care ardeau lumînări albe. O faţă de masă de olandă, mirosind a proaspăt şi a curat acoperea masa întinsă, de şase persoane. Cei doi bărbaţi se aşezară în capetele ei. Apoi pe uşă intră tanti Sofica purtând pe tavă" preparatele ei. Şi după exclamaţii elogioase se lăsă liniştea. Bărbaţii mâncau.

După o oră ieşiră pe terasă. Erau ghiftuiţi. Se aşezară, pe nişte fotolii de nuiele şi se desfăcură la cureaua pantalonilor. Stăteau răşchiraţi, răsuflând din greu. Soarele se pregătea să apună.

— Sarailiile astea înecate în miere au pus capac, spuse Terenţiu Calapod. Nu mai am loc în burtă nici de un ac.

— Asta zici acum. Da să vezi că după o oră ţi se face foame din nou. Nu pot să-ţi explic de ce, ăsta* e secretul mâncărurilor lui tanti Sofica. Or fi mâncăruri subţiri, eu ştiu?

Tăcură, parcă pentru a-şi mai trage sufletul. Apoi Calapod zise:

— Cum au fost motoarele pe care ţi le-am trimis? S-au potrivit?

„— Oho şi încă la fhe. spuse aviatorul. Am oprit ea rouă şi patru le-am trimis la Iaşi. Ştii cum se potrivesc? Mănuşă. Le-am pus serii la toate. Acum nu se mai pot plânge că n-au piese de schimb, au motoare întregi.

— Cred că le-ai spus şi care sunt condiţiile, nu de alta, da să nu se plângă mai târziu că n-au ştiut, atrase Calapod atenţia.

— Le-am spus, de fapt ei ştiau de data trecută. Acum le-am comunicat doar mărirea obligaţiilor. Motoarele se găsesc din ce în ce mai greu, nu? făcu aviatorul o glumă.

— Şi o bine să ştie şi ei asta, adăugă cadristul. Nimic nu o. pe gratis. Timpurile sunt grele.

— Apropo, vezi că luna viitoare plec la Amsterdam, pentru un schimb de experienţă, spuse Papadopolu. O lună încheiată. Aşa că poate îmi pregăteşti câteva motoare: mhalate frumos cu acte în regulă. O să le vând băieţilor ălora de le plac lalelele. Ca de obicei ai 80 la sută din vânzare. Şi cred că nu-ţi strică nişte verzulii… Mai ales Cri nu se ştie ce vremuri vin. Cu din ăştia cumperi mai uşor.

— O să văd ce pot face. Deşi nu mă mai atrage ca pe vremuri. Ştii doar că imbecilul ăla de Vrăjescu mă are la mână cu actele alea. De fapt, *ne* are la mâna, spuse Calapod cu îngrijare.

— Ia mai dă-l înmă-sa. Îi ţâţâie pantalonii pe fund de frică, ce dracu’ a ajuns să-ţi fie teamă de ăla. Păi cu banii tăi îl cumperi împreună cu cartierul în care locuieşte. La anu’ iese la pensie, aşa că n-o să mişte niciun deget. Şi după aia, dacă o să scoată capul, îl ajutăm roi să se convingă singur că e nebun. Cu acte în regulă. E, asta-i acum, Vrăjescu! spuse aviatorul încreţind fruntea, semn că se enervase uşor. Hm, Vrăjescu!

Papadopolu se ridică de pe fotoliu şi se duse la marginea terasei, sprijinindu-se de balustradă.

— Tu mă îmbărbătezi pe mine, sau pe tine? îl întrebă Calapod, cu un zâmbet ironic. Dragul meu, pe mine nu e nevoie să mă îmbărbătezi. Acela e domeniul meu, am pâinea şi cuţitul, nu mişcă nimeni decât la comanda mea. Cum să mă tem de amărâtul ăla! Acum când afti scăpat şi de împ-su, ar merge şi în patru labe după mine. Într-o zi o să mănânce actele alea cu mămăligă, ascultă-mă pe mine. Iar tu de ce să te îmbărbătezi? Doar eşti prieten cu mine, *înseamnă că eşti invulnerabil*. Ia mai dă-i dracu’ de găozari, nu ridică ei capul fără ordinul nostru, spuse încrezător Calapod.

Intrară în casă. Afară se lăsa răcoarea. Întinşi pe canapele, păreau doi bătrâni care îşi povestesc viaţa aventuroasă din tinereţe.

— Deci până la urmă ai făcut-o, spuse aviatorul.

— Ce? întrebă Terenţiu Calapod. A „cu tânărul

Vrăjescu? Era tintpul, nu? Cum-necum, am scăpat de el. Drumul ne este deschis. Ştii că îmi dăduse telefon şi Tecu, maiorul ăla de la evidenţă, îl ştii, şi-mi spusese că băiatul a devenit suspect. Pe el l-a întrebat un prieten de-al lui, unul director de fabrică. îl luase ăla în vizor. Mi-a spus că ar fi bine să nu se mai audă o vreme de Mitică Vrăjescu. Acum, n-o să se mai audă de loc. Iar noi ne vedem de ale noastre. Pe chestia asta i-am trimis şi maiorului un motor de Renault. La cota zero, să n-aibă motiv de nemulţumire. Mie trebuie să-mi mulţumeşti că am ştiut cum să acţionez.

— Eşti mare, Terenţiule, spuse încântat aviatorul.

— Toţi suntem geniali, bătrâne, spuse modest Terenţiu. *Numai că unii sunt mai graşi, alţii mai slabi, asia-i viaţa*.

Aurelian Terenţiu Calapod nu avea 20 de ani încât să creadă nestrămutat în puterea prieteniei. În ciuda faptului că ştia cât valora un prieten sub toate aspectele, viaţa îl învăţase să nu pună totul pe tavă, chiar atunci când stă la taifas cu un amic mai vechi. Acum, de pildă, vorbindu-i de moartea lui Vrăjescu, nu dăduse niciun detaliu în plus, dimpotrivă lăsase totul în ceaţă, considerând că aviatorul nu trebuie să ştie exact cum fusese plănuită dispariţia tânărului. De aceea nu-i spusese nici că s-a sinucis, nici că l-a spânzurat cu mâna lui. Era mai bine aşa. La rândul lui, aviatorul nu-i destăinuiso şefului personalului că ştia de sinuciderea băiatului la hotel, informaţie furnizată tot de vărul Tecu. Tăcând îi dădea impresia prietenului său că are o mai mare încredere în forţa lui. În fond ceea ce conta era *faptiilţ* nu desfăşurarea lui. Asta nu interesa pe nimeni.

— Deci, acum co se* aude cu casa aia de pe Antim? Nu de alta, dar să ştiu când îmi aduc mobila, spuse aviatorul frecându-şi mâinile.

— Acum eşti nerăbdător a? spuse Terenţiu. Ai şi tu puţină răbdare. Ţi-ai pâcrdut-o acum, la mal?

Papadopolu sesiză imediat nehotărârea din glasul lui Terenţiu.

— Tu îmi ascunzi ceva, spuse. Altă dată erai mai

impetuos. Gata, facem aşa, aşa, mâine, şi se aranja. Acum îmi spui să am răbdare. N-am avut destul? Şi am agonisit atâta numai cu gândul la clipa asta. Să am şi cu o casă pe măsura mea.

— O să ai, *fii liniştit*, *o* să ai. Singura problemă este alta. Se pare că mai este un pretendent. L-a găsit bătrânul Vrăjescu.

— Auzi, Renţi, spune-mi şi mie de ce nu-l dai afară pe boşorogu' ăsta care ne stă ca un bolovan în cale. Tot timpul ne împiedicăm de el, spuse Cristian. Dă-l dracu' afară, să nu mai aud de el.

Terenţiu stătu pe gânduri o clipă, apoi spuse:

— Hai să-ţi spun ceva *important*. Ar fi foarte uşor să îi fac vânt. Dar nu vreau. Pentru că atâta vreme cât e în subordinea mea nu poate face nimic. E legat de mâini şi de picioare. Dacă l-aş scăpa de sub mâna ar începe să trăncănească şi până la urmă, unul dintr-o sută l-ar crede. Înţelegi?

Aviatorul dădu din cap semn că înţelesese lecţia. Era dat dracu' Terenţiu ăsta. La toate se gândea. Nimic nu-i scăpa.

— Şi vrea să-l bage în casă *în locul meu*?

— E, îl bagă în locul tău. Cum o să-i, bage?! Numai că trebuie să mă interesez şi eu, cine e ăla, cât vrea să dea, ce relaţii are. De aia ziceam să mai aştepţi şi tu puţin. Hai, că doar n-au intrat zilele în sac.

— Ajută-mă, Renţi, nu mă lăsa. Crede-mă, nu mai am răbdare.

— Te cred mă băiatule, ce draeù, am şi eu suflet ca să înţeleg atâta lucru. Am eu grijă de tine, nu te las. Văd cum îl dau pe ăla afară din joc, şi pe urmă aranjez să ţi-o renoveze ca lumea, să nu-ţi fie ruşine când vine cineva la tine, e bine? spuse încrezător Terenţiu.

Papadopolu se ridică de pe canapea, veni lângă Calapod şi-l prinse de umăr, sărutându-l pe obraz.

— Renţi, eşti un adevărat prieten, n-o să te uit niciodată, spuse emoţionat. Auzi, *niciodată*.

— *Aşa să fie*, spuse Renţi.

Se lăsase noaptea. Prin bază se auzeau câini lătrând. Gazda închise ferestrele şi trase draperiile de pânză.

— E vremea să mergem la culcare, spuse aviatorul, mâine avem treabă. Când zbor, mă culc întotdeauna devreme. Nu-mi *permit* să fiu obosit.

— Cum zici tu, bătrâne. Tu conduci aici, eu sunt invitat. Fac întocmai ce-mi spune gazda”.

Papadopolu îi arătă unde are locul pregătit pentru culcare, îi dădu o pijama, îi ură noapte bună.

x-Noapte bună, răspunse Terenţâu. Şi fii fără grijă, o să se aranjeze. E unu care vrea să se angajeze la mine, o să-l folosesc cum ştiu eu mai bine. Chit că o să fac din el zugrav şi tâmplar. Eşti *pe ţeavă*, n-ai teamă, băiatule.

— Cu tine alături, n-am de ce mă teme, spuse mai mult pentru moralul lui, aviatorul.

Apoi se duse la culcare. A doua zi urma să facă o plimbare cp avionul. Trebuia să fie odihnit. Avea să fie o noapte roz. Drapată toată în roz.

Capitolul nouăsprezece

SALONUL DE COAFURĂ a

Acest capitol nu are personaje. Ele există însă pretutindeni, adăpostite de umbra zidurilor. Ceea ce veţi citi sunt nişte înregistrări ale unui operator pasionat de electronică. Bandă magnetică AGFA.

— Salut, bătrâne.

— Să trăieşti, bă faţă. Zi, da repede, că intru într-o şedinţă.

— Lasă că te sun mai târziu atunci. Era q chestie mai gravă.

Hai bă, acu faci fiţe cu mine? Hai spune că te ascult. („Mai târziu, domnişoară, am ceva de făcut pentru şefu’”.)

— Ce zici, mă?

— Nu vorbeam cu tine, îi spuneam secretarei ceva. Da.

— Ană, era în legătură cu o casă.

— Te-a dat afară? Lasă-mă până mâine şi se

aranjează, da?

— Nu de asta era vorba. Ci de casa aia în care trebuia să mă mut.

— A, da. E-n regulă. Sună-mă după-musă, acasă. Şi fii cuminte.

— Am înţeles, dar nu mă uita, bine?

— Te pup. Salut, sunt pe fugă.

— Salut. (Clic)

— Cu George, vă rog.

— Tocmai a plecat, cine-l caută, vă rog?

— Panait.

— O clipă, vă rog. („Sunteţi pentru domnul Panait?”. „Dă-mM”)

— Ţi-ai adus aminte şi de bătrânii armăsari, fir-ar al dracu’ să fie.

— Georgele, ştii că nu mă ţin ca scamele pe palton. Prietenii nu se deranjează decât în ceasurile grele ale existenţei.

— Aşa e, mă, dar parcă nu e cinstit.

— Cine a zis că e cinstit? Nici măcar moral nu e, dar asta-i viaţa.

— Şi care e baiul atunci?

— Unul mic de tot. Ştii ceva de o casă mai dichisită, cu grădiniţă şi jaluzele?

— Stai O clipă să-mi amintesc despre ce e vorba. A, da, parcă mi-aduc aminte. Parcă fusese ceva, dar nu mai ştiu care e situaţia la zi. Trebuie să mă Interesez.

— Mi se pare corect. În altă ordine de idei. Ţi-a plăcut fata pe care ţi-am trimis-o? Material superb. Catifea, nu alta, este?

— Bună, îhî. Numai că nu ştiu cum să mai scap de ea. Mi-e că o să dea nas în nas cu ne vustă-mea. E apucată râu. Zice că mă iubeşte ce* la 15 ani.

— Toate zic aşa, Georgele, parcă nu ştii. Facem aşa t îţi trimit alta şi mai fainâ, şcolită până la dumnezeu şir înapoi. Aia o să iasă singură din horă. Curăţă locu

desearăcă vin cu ea. Şi ţi-o las amanet. Perioadă nedeterminată.

— Are tot ce-i trebuie, mă? Şi, ce e mai important, la locul lor?

— Bătrâne, lucrăm profesionist. Fata nu e făcutădin bucăţi. Monolit, înţelegi.

— S-a făcut. O primesc.

— E-a ta, cu tot ce are pe ea. Şi nu uita! Vezi ce-i eu locu ăla, da?

— S-a făcut. Pe deseară. Şi mâine la prima oră te sun.

— Aştept, Georgele. Spor să nu plouă.

— Cum dracu', bătrâne. Salut. (Clic)".

— Eva?

— Numai o clipă. („Eva! la telefon. Un bărbat. Da".)

— Da.

— Sărut mâna. Ce făceai?

— Mă pregăteam să fac un duş. Mă dezbrăcam.

— Aşa sunt Unii năpăstuiţi. Când se întâmplă chestii importante, cei care ar trebui să fie martori la eveniment sunt la mama dracului, în schimb băieţii de treabă, ăia talentaţi, într-un cuvânt, găozarii, stau în capul mesei şi ling mierea. Ţi se pare cinstit?

— Ce faci, mă paraşutistule? Unde eşti? Radule, mă auzi?

— La mama, beau lapte.

— Hai mă, lasă prostiile.

— Să trec pe la tine?

— Nu, trebuie să vină nişte cunoscuţi de-ai familiei şi nu mai rămâno nicio cameră liberă. Aşa că…

— Pe altă dată. Voiam să te anunţ ceva important. Luăm puterea.

— Te pomeneşti că devii milionar?

— Asta o să devin. Iar tu săraca logodnică a marelui grangur. O să-mi ţii cheile de la Mercedes şi-o să-mi cari pălăria. Vin zile mari, iubito.

— Dar ce s-a întâmplat, ai descoperit comoara insula de argint? Sau te faci gestionar?

— Mai rău. Preiau magazinul ăla de la Mamaia. Ăla de la care ţi-am cumpărat-anul trecut bere Tuborg. L: vară o să-ţi leg la gât un medalion cu diamante de-o a se uite maică-ta la tine ca la Tutancamon. Şi o să r? întoarcem cu maşina, nu de alta, da' e o înghesuială p. tren la sfârşitul sezonului, ceva de speriat. Corect, nu?

— Băiatule, ce e cu tine? Ai grijă? Ce tot îndrugi acolo ca o meliţă?

— Ce gestionar, iubito? Eva, tu chiar mă vezi cu şort alb şi cu boneţică, dând mocofanilor vin de regiune şi salam? Sau conserve de peşte, şi mocofanii înroşiţi pe cu; de atâta soare să mai facă şi scandal că e expirată conserva şi că salamu e alterat. Hai dă-o-n, mă-sa de treabă. Mai bine vidanjor decât aşa. Nu, steaua mea de mare, e vorba de altceva. Intrăm în rând cu cei mari. O să avem de toate.

— Mă duc în baie, că mi s-a făcut frig.

— Ce să-i faci! Femeilor poţi să le pui la picioarv un cazan cu diamante şi ele tot ca la un cazan cu, rufe se uită. Fugi, iubita mea, dar repede. Şi după ce ieşi, dă-mi un telefon. Auzi? Ai grijă şi închide uşa de la baie, că e un curent.

— O să închid şi robinetele.

— Închide-le, iubito, că nu se ştie. În ziua de azi, un robinet deschis…

— Te sărut, cuţule.

— Şi eu. Aştept telefonul tău, ca pe raţia de zahăr.

— Nesimţitule. (Clic)

k – Daţi-mi 388.

— E ocupat.

— Intraţi pe fir şi anunţaţi-mă.

— Am înţeles. („Internul, eliberaţi firul, vă rog".)

— Vasile? Salut. Caută dosarul lui Ädaam Teodorescu. Citeşte-mi-l la telefon. Vreau să-mi notez nişte date.

— Imediat, tovarăşu' Necula. Aşteptaţi două minute.

(„Tovarăşu' Necula, vă caută oraşu".)

— Da, cine-i?

— Crocodilul, cine să fie! Ai început să nu mai cunoşti vocea prietenilor. Ca să vezi ce face funcţia din om. O altă funcţie.

— A, Vladimire. Bine, mă băiatule, nu mai dai şi tu un semn de viaţă. Ce face nevastă-ta? Bine sănătoasă, sper.

— Toată lumea e bine. Până şi canceroşii. Ai timp de mine două minute?

— Cum dracu' mă băiete, de tine să n-am timp! Zi despre ce-i vorba. Stai numai puţin să-mi notez ceva, eram pe alt telefon, numai o clipă.

— Da, spune Vasile! notez. Da. Da. Da. Da. Da. Da. În ce an? Da. Da. N-are, nu? Bine. Află ce rude are, da? Mulţumesc.

— Aşa, zi, băiatule!

— Sper că îţi mai funcţionează păşea de vânătoare.

— Bate bine să ştii. Îmi place foarte mult. Săptămâna viitoare am din nou o ieşire în pădure. Poate vii şi tu.

— Nu cred că o să pot, plec în delegaţie la Hunedoara.

— Păcat, mai stătearii şi noi de vorbă. Doi lupi de mare care n-au iertat nimic în tinereţe. Şi n-au avut pic de milă pentru Sufletul fragil al femeii. O mai ţii minte pe aia care se dădea panoplie? Aia cu ţâţele cât bulevardul Bălcescu. A trecut zilele trecute pe la mine. O epavă. Mi s-a făcut rău când am văzut-o. Şi mai ştii cât am alergat după ea.

— Mai aveam niţel şi deveneam săritori cu prăjina.

— Săritori în groapa, mă băiatule. Ştii ce mă bucur că m-ai sunat!

— Săptămâna viitoare îţi trimit o lunetă pentru puşcă.

— Grozav. O să ţintesc acum exact negul din vârful nasului. Al porcului mistreţ, bineînţeles. Ţie o să-ţi trimit urechea dementului.

— Ce dracu' să fac cu ea, tocăniţă?! A, stai că uitam. Spune-mi şi mie ce ştii de Radu Metropol. Dă-mi şi mie câteva date. Ce a făcut, când a terminat, dacă are cazier.

Am nevoie pentru un prieten al meu care m-a rugat.

— Crocodilule, nici la vârsta asta nu te-ai lăsat. Pentru vreo femeie, nu?

— E, femeie! Am şi cu treburile mele, ca toată lumea. Când să te sun?

— T Mâine dimineaţă, dacă ai timp.

— S-a făcut. Mâine la prima oră.

— Şi vezi te faci cu luneta. Ai grijă să nu văd dublu. Şt nu face valuri mari.

— O să vezi şi microbii cu ea. Te salut, pe mâine.

— Toafe cele bune, crocodilule. Te pup. (Clic)

— 1 Eleonora, eşti singură?

— Da, cu maică-mea.

— Trimite-o la teatru. Să vadă două piese la rând.

— Năbădăios ca de „obicei, ăă?

— Asta-i viaţa, fata mea. Nu aşteaptă. Vrea.

— Îi dai şi ei ordine, ca subalternilor.

— Dacă-i place. Dacă nu, schimbăm trocul.

— Înseamnă că trebuie să fac ce mă învaţă mama.

— Nu fi tâmpită. Ce te învaţă?

— Când nu mai am nicio ieşire, când sunt fără scăpare în braţele unui individ mai puternic decât mine, mai puternic decât mulţi, nu-mi rămâne decât să plec capul ca un animal. Să mă las în voia sorţii.

— Mă Eleonora, fata mea, tu vii de la cursuri de perfecţionare? De la CEPECA? Măi, să nu-ţi fie de deochi, dar ştii că faţă de aseară eşti de două ori mai deşteaptă. Păcat de maică-ta.

— De ce, ea oricum ştie mai multe decât mine şi a trăit mai multe.

— Nu, ziceam că e păcat de ea că nu e cu vreo douăzeci de ani mai tânără. N-ar fi fost plictisitor… să-mi petrec seara cu amândouă. Să găsesc ceva de mâncare că nu mai trec pe acasă, s-a înţeles?

— Am înţeles, să trăiţi!

— Aşa, mă fato, fără intelectualisme, fără trăiri emoţionale. Pa!

— Pa, tigrişorul meu. Te aştept. (Clic)

*

— Radu la telefon, cine e?

— Creţu.

— Salut, bă bolovane. Şefu’ e pe acolo? Mă refer la şefu’ tău.

— Stai să dau o geană. () E.

— Dă-mi-l la agregat, că n-am timp de pierdut. Salut, Creţule, salut, mă băiatule.

— Alo, alo („Ia vezi, ce dracu’ are telefonu ăsta”) Alo!

— Alo, salut, bă Creţule!

— Cine-i mă? A, Radu de la Greci. Salut. Spune repede că sunt în probleme şi peste o oră am bilete la Operă.

— Am nevoie ele nişte felicitări.

— Câte?

— Douăzeci şi cinci de mii în cap.

— Aoleo, da ce, mă, lucrezi la Apaca, la fabrica de femei?

— Uite ce e. N-am timp de concursuri cu întrebărr şi răspunsuri. Ai înţeles? 25.000 de mărţişoare, până luni. Ai sau nu?

— Să mă consult cu consiliul de conducere. O clipă, stai la obiect. („Cioară, Mălai, Unghie, Şoarece, ia daţi-vă pe lângă mine. Coconul Radu are nevoie de 25.000. Băgăm mâna în sac?” „Când îi dă înapoi?”)

— Auzi, coane, când îi verşi la loc?

— Înainte de Crăciun, cu siguranţă.

— Bine, stai aşa, aşteaptă, să nu-nchizi. („Zice că până la Crăciun”. „Şi dacă nu-i dă, cum îi stoarcem de la el?” „Staţi aşa, între prieteni, chiar când sunt diferenţe de clasă şi de preocupări, ne conducem după principiul încrederii. Doar încrederea ne leăgă, doar aşa ne deosebim de barosani, de avocat i şi de manglitori, e clar, nu? Alte întrebări mai sunt? Nu. Oricum în caz de pierdere, coconul ştie ce-l aşteaptă, iar noi, ştim cum să recuperăm pierderea.”)

— Radu mamei, ştii ce te aşteaptă dacă nu vii cu mălaiul la termen, să nu avem discuţii. Noi nu suntem. balotul mare din Moscova, cel puţin cred că atâta lucru ştii, nu?

— Creţule, sper să apuc ziua în care o să te calc eu Mercedesul pe trotuar şi în procesul verbal să scrie că te-ai aruncat în botul maşinii mele de bunăvoie. Ştii că cei din urmă vor fi cei dintâi.

— Mie-mi spui proverbe romaneşti, mă! Da' nu uita că şi eu sunt cel din urmă. Şi că alţii sunt acum mari. Aşa că ia-o pe arătură, culege şi prezintă-te la ghişeu cu mălaiu şi la timpul potrivit. De altceva mai ai nevoie?

— Nu. Vezi ce poţi face, şi o să vin la domnu' cu un pachet de ţigări.

— Cu ce mă? Cu ţigări? Păi eu nu mai am unde să le îndes şi tu cu ţigări vrei să vii, mă?! Când oi ajunge eu să fumez o ţigară de la tine înseamnă că voi fi cu un picior în groapă şi cu celălalt tăiat, mă băiatule. Sau nu ştii cine-s eu? Ce să-ţi fac puişor maroniu, dacă tu ai vrut carte? Acu de asta ai parte. Te las, că se apropie ora. Nu uita ce am vorbit şi în privinţa aialaltă, mai vorbim noi, eu n-am nimic împotrivă, că te iubesc, ştii de ce, pentru că eşti prost şi de-abia acum ai început să te deştepţi, să deschizi ochii în lume şi să vezi cu ce se mănâncă.

— Noroc cu ăştia ca voi, că altfel s-ar duce dracii economia ţării, mă. Asta până o pune mâna poliţia pe voi.

— Cine mă? Poate poliţia americană, că pe ăia nu-i cunoaştem şi nu le ştim nici limba să cădem la pace cu ei. Te sărut şi vezi…

— Te salut, Creţule. (Clic)

— Bună seara, cu Eva, vă rog.

— Care Eva?

— Nu e casa Ionescu?

— Nu domnule, ai greşit.

— Mă scuzaţi. (Clic)

— Salut, bătrâne.

— Salut. Radule.

— Ai vorbit în legătură cu chestia aia?

— Am dat un telefon cuiva şi mi-a spus că se aranjează. Îi dau mâine la prima oră, era ocupat, un prieten din copilărie. N-ai nicio grijă.

— Bine, mai aştept. Fii atent că fac rost de bani pentru avans. Poţi să-i spui omului că îi am pregătiţi. Am vorbit şi eu cu cineva.

— Banii îi dai când te duci după hârtie, nicidecum înainte.

— Normal, doar nu-i ca la aprozar. Nivele înalte, nu tarabă, ce dracu'. Oricum, după ce mă întorc de la mare dau şi pe la tine să te fac o plimbare cu maşina la şosea.

— N-o uita pe nevastă-mea, ştii că e sensibilă la nimicuri din astea. Ce faci deseară? Treci pe la noi şi ţine-i de urât lui Puşa. Am o treabă în oraş, nu ştiu la cât mă întorc şi nu vreau să se plictisească nevastă-mea. e bine?

— Bine, nicio problemă, vin pe la 8 atunci, da?

— Perfect. Tot în prieteni e baza, cine dracu' spunea altfel?

— Pe deseară, da? Salut.

— Salut, bătrâne. (Clic)

— Eleonora?

— Da.

— Eva la telefon, ce mai faci?

— Bună, dragă. Ce să fac! îmi făceam pedichiura. 11 aştept pe George.

— Care George? Eu îl ştiu? Ăla blondu, cu mus tată?

— E, blond! George Necula, tipu' ăla din minister, ne-am întâlnit odată cu el când erai şi tu. Nu mai ţii minte? a zis că ai ochii liliachii.

— A, da, da, ăla care s-a îmbătat şi mi-a arătat pistolul. Credea că eu o să cad pe spate şi el pe faţă, mi-aduc aminte. Şi ce legătură este între tino, şi el?

— Legături trainice, aproape de rudenie. Îi îndur măgăriile ca să pot răzbate în viaţă. Tu?

— Cam tot aşa, bine.

— Te-ai măritat? Parcă aşa am auzit. Mariana mi-a

spus mi se pare.

— Deocamdată nu. îl ştii pe Radu, am fost colegi de liceu.

— 11 ştiu, ce-i cu el? A fugit?

— E, a fugit. Cu el sunt acum. Băiat bun. Cam căscat, da bun.

— Mă bucur. Deşi la materialul tău, puteai să-ţi alegi unu fără ochelari măcar. Da' dacă zici că e bun, în fond asta contează.

— Mă, până acum, e bine. Zice că o să dea lovitura.

— Bravo, tu. După aia poţi să-l iei şi de bărbat. Toate la vremea lor. Ah, sună cineva. Trebuie să fie George, pa, Eva, mai sună-mă, da, mâine, e bine?

— Da, da. Şi nu uita după aia să tragi apa. Şi fă-ţi o limonadă.

— Pa. (Clic)

— Sărut mâna, domnul e acasă?

— Cine îl caută?

— Un prieten, doamnă.

— Domnule, soţul meu a plecat la o şedinţă.

— Am înţeles, doamnă.

— Vedeţi, asta e soarta noastră, a femeilor, să aşteptăm pauza dintre două şedinţe.

— Da, doamnă. Şi a plecat de mult?

Cam de 10 minute. Ştiţi cum sunt şedinţele astea.

— Ştiu, doamnă. Omul nu mai are timp pentru el însuşi. Pentru familia lui, pentru căminul lui.

— Exact, domnule. Şi mai mult decât atât. Uită chiar şi cum îl cheamă.

— Da. Devine alt om. Se dedublează până la incertitudine. Atunci îl sun mâine, la birou, doamnă.

— Prea bine, domnule.

— Sărut mâna, doamnă.

— Bună scara, domnule. (Clic)

Capitolul douăzeci

CÂND SĂ-MPĂRJIT NOROCUL

Pe bulevardul Magheru lumina neoanelor dădea

trecătorilor o culoare vineţie, transformându-i într-un fel de strigoi cu probleme sentimentale şi cu preocupări culturale. În oraş era o seară călduţă. La restaurantul Ambasador animaţia era în toi. La vreo douăzeci de metri de intrare un cerşetor, după aparenţe orb, stătea lipit de un zid, cin tind acompaniat la vioară un cântec abia auzit.

„Aţa-mi vine câteodată, dorule" „Să dau cu cuţitu-n piatră, dorule" „Din piatră să iasă foc, măi dorule" „Dacă-n viaţă n-am noroc, dorule" „Când st-ompă Tţit norocu, măi dorule" „Fost-am eu dus la lucru, dorule" „Şi la toţi le-a dat cu caru, dorule" „Numai mie cu paharu, dorule" „Nici acela n-o fo' plin, măi dorule" „Jumătate-o fo' venin, dorule" „Nici acela n-o fo' ras, măi dorule" „Jumătate-o fo' necaz".

„Jumătate-o fo' necaz, mă dorule".

Pe lângă el treceau tot felul de oameni, fără să bage în seamă vocea aceea jalnică ce părea că le cântă propria lor nefericire. O nefericire poleită hi aur, amăgitoare ca o noapte de dragoste. Doar cei lucizi vedeau catastrofa spre care ea se îndrepta, sub faldurile acelei vieţi poleite. Dar aceia erau, vai, nişte indivizi tăcuţi, închişi în ei, mereu la pândă. Aşteptau vremuri mai bune care să le permită şi lor să împartă norocul. Acum ei doar primeau ce rămăsese de la alţii. Vocea cerşetorului de-abia se auzea.

Din restaurant ieşi o pereche de tineri îndrăgostiţi. Băiatul era blond, cu nişte plete linse, subţire, cu gesturi necoapte. Femeia ştia în schimb ce să ceară de la viaţă, Râdea scurt de fiecare dată când băiatul o strângoa de mijloc. Ca răspuns ea îl muşca de ureche şoptindu-i cuvinte dulci. Coborând treptele de marmură ajunseră în stradă. Şi după numai doi paşi, legănându-se ca nişte marinari, ameţiţi de băutură, se ciocniră de un bărbat.

— Ce faceţi, fraţilor? spuse bărbatul.

Femeia se întoarse spre el, gata să-i răspundă.

— Ne iubim, domnule.

În clipa următoare bărbatul rămase înţepenit.

— AKisidora, blinda şi curata mea ducesă, spuse don

George.

— Iarăşi dumneata? spuse plăcut surprinsă femeia.

Partenerul ei dispăruse pe nesimţite. Altisidora păstra totuşi un zâmbet ironic. Putem spune, însă, că acum îi plăcea să-l audă pe trăsnitul ăsta, pe figura asta nici tristă nici veselă.

— Ţi-am spus că oriunde vei fi, va fi şi sufletul meu. Am sperat tot timpul că o să te mai întâlnesc, spuse don George, moale.

— Am fost plecată din Bucureşti, la bunici, rosti Dora pe nerăsuflate.

E adevărat că avea bunici, dar aceştia erau de mai mulţi ani morţi.

— Întotdeauna avem de plătit celor care ne-au dat viaţă. Vezi, am simţit imediat că în sufletul tău sălăşluieşte un mic şi nebun demon care se numeşte dragostea faţă de semeni. Acest lucru te face inconfundabilă faţă de restul oamenilor printre care trăieşti. Astfel farmecul tău şi frumuseţea ta mă fac de fiecare dată să rămân împietrit, fără suflare. De aia te-am şi numit *ducesa* inimii mele.

— Dar nu sunt deloc ce crezi tu. Cred că vorbeşti de altcineva, spuse Dora amuzată. Uite, ca să te convingi, o să-ţi spun că n-am fost plecată din Bucureşti, că nu am bunici. Ambii sunt morţi.

— Poţi să-mi spui orice. În fond chiar faptul că nu ai putut să mă minţi până la capăt este un semn că sufletul tău este limpede şi curat ca o apă de munte-Nu înţeleg de ce încerci să mă convingi de contrariu, oricum n-o să reuşeşti.

Don George părea că îşi pierduse complet controlul. Se simţea lipsa lui Nicolae Pence, care avea darul de fiecare dată să-i fie contrapunct, şi nu doar gratuit.

— Să ştii că nu te văd bine, am dus de râpă mulţi bărbaţi şi mi s-a dus numele că nu mă dau înapoi pentru a-mi sfâşia victima, spuse Altisidora privindu-l pe don George provocator. Bietul om era în faţa acestei femei frumoase ca un peşte neputincios, ca yn guvid. Un guvid

care o ţinea una şi bună:

— Vorbele tale îmi aduc aminte de tinereţea mea. Erau pe vremea aia nişte fete cu care eram vecin. Una, mai urâţică, vorbea ca un birjar, înjura folosind mult mai bine înjurăturile specifice bărbaţilor decât chiar bărbaţii înşiși. Se întindea cu ei, era aproape un băiaţ care trăia printre bărbaţi. Ei bine, când s-a măritat cu unu, acela a aflat aproape cu ruşine că fata era virgina. Şi mai era una sfioasă prin cartierul ăla care întrecea orice târfă de la Crucea de piatră. Aşa că preascumpa mea ducesă, nu mă impresionează *deloc* ceea ce-mi spui. Vorbele tale nu sunt decât masca hidoasă a inocenţei tale, a purităţii.

Altisidora izbucni în râs.

— Acum probabil trebuie să spun că sunt virgină, nu?

— Altfel nici nu se poate. Virginitatea ta este însă una sufletească. Şi asta am văzut chiar atunci când te-ai oprit prima oară în faţa mea, pe Calea Victoriei.

— Norocul tău, aşteptam un prieten, îl văzusem venind şi îl aşteptam. Nu mă oprisem pentru tine. Nici nu te vedeam.

— O, cât de bună eşti spunând toate astea. Şi cum toată această bunătate se revarsă asupra mea, cel mai umil cavaler de pe această lume. Puteai să treci atunci ca o stea căzătoare prin faţa mea şi tot aşa aş fi observat, ce era de observat. Pentru că ai acel lucru de preţ pe care îl are din ce în ce mai puţină lume.

— Iubirea de semeni, îl maimuţări Altisidora.

— Da, ce comic e, spuse trist don George.

— Nu este *nimic comic* în asta, izbucni Dora aproape violent.

Reacţia ei îl surprinse chiar pe un tip atât de pregătit ca don George.

— Comică este doar viaţa pe care o trăiesc, spuse în continuare fata. Comice sunt camerele astea de hotel, comice sunt cearşafurile jegoase cu care trebuie să mă acopăr. Dacă ar trebui să mă pufnească râsul, de asta ar trebui să râd. De canapelele puturoase pe care trebuie să

mă întind, de bărbaţii care îmi muşcă sfârcurile şi se poartă ca şi cum ar fi la grădina zoologică. Să vezi atunci ce comic! O, ce comic! O, ce comic!

Începu să plângă cu sughiţuri, ca yn copil. Don George o cuprinse de spate.

— Eşti o simplă jucărie, dar curată şi bună, spuse bărbatul. Aşa suntem toţi. Alergăm şi ne ferim să nu ne ciocnim de alţii. Şi apoi vine cineva care ne spune de cine să ne lovim, ele ce, din ce pricină. Atunci ne pierdem unul de altul. Şi asta e comic.

Porniră pe străzi. Don George continua să o ţină de umeri, în timp ce Altisidora mergea pe lângă el, cu mâinile de-a lungul corpului şi cu privirea în jos.

— Poate că îmi avut noroc că am întâlnit un asemenea Om, spuse după un timp femeia.

— Nu, norocul a fost al meu, pentru că atunci când credeam că sunt pierdut, atunci când credeam că totul e de vânzare, corupt te-am întâlnit pe tine. Sufletul meu îţi este slujitor din acea clipă.

Ajunseră la Lemnea.

— Doamne şi când mă gândesc cu cine era să merg în seara asta!

Se răsuci, scăpând pentru un moment de strânsura braţului lui don George, şi îl sărută pe obraz, ca pe un părinte atent şi gata să satisfacă orice capricii. Don George o privi o clipă descumpănit. O cuprinse din nou de umeri, tandru. Cât se poate, de tandru.

— Hai să luăm un taxi, spuse Altisidora, mă dor picioarele. Fac eu cinste, adăugă. Şi mergem la mine. O să stăm o noapte de vorbă. Despre toate lucrurile frumoase de pe pământ. Despre cât de triste sunt. Iar noi, cât de comici.

Opriră un taxi şi petrecură drumul până la Mantu-Icasa ca o pereche din alea cum se mai pot vedea în filme. Lipsea muzica pentru ca totul să capete aura aceea romantică, desuetă.

Altisidora îi spuse şoferului unde să oprească. Acesta

opri în faţa unei vile acoperite cu iederă. Deschise uşa de fier şi amândoi intrară într-un vestibul spaţios. Pe pereţi, tablouri de avangardă. Mirosea peste tot a parfum. Parfumul zubţire al unei femei frumoase. Asta se vedea de la o poştă.

— Poţi să stai unde vrei, spuse Dora, eu mă duc să mă schimb. Am stat toată ziua în hainele astea.

Don George se aşeză într-un fotoliu de piele neagră. Simţi cum se scufundă în el ca într-o cadă. Dora dispăru în camera alăturată.

În clipa aceea trei bărbaţi îmbrăcaţi în cămăşi albe cu mânecile scurte intrară brusc în cameră. Don George sări cu greutate în picioare. Se părea că e victima unui şantaj.

— Stai acolo şi nu te mişca dacă îţi iubeşti viaţa, spuse unul dintre ei.

Îl privi de parcă voia să-l convingă de acest adevăr. O clipă după aceea intră şi Dora în cameră. Avea aceleaşi haine pe ea.

— Credeam că n-o să mai apăreţi, băieţi, spuse.

Unul dintre bărbaţi îi legă mâinile lui don George, altul îi puse pe ochi o căciulă neagră de lină. Al treilea îi întinse Dorei un şomoiog de bani.

— Cum ne-a fost învoiala, spuse. Poţi să-i numeri.

— E spre binele vostru să nu fi greşit, spuse femeia, părăsind, de data asta definitiv, camera.

Ieşi în stradă. Deschise portiera unei maşini parcate lângă trotuar, îi porni motorul, aprinse farurile şi se depărta în viteză de acea casă. 11 lăsase pe trăsnitul acela pe mâini sănătoase. Să-l ia dracu’. Viaţa trebuie trăită, indiferent cum. Dădu drumul la radio. Concert de noapte.

— Dau şi ăştia o muzică. Noroc că nu o aude Emi. Mi-ar sparge radioul. Zâmbi la amintirea ultimei nopţi petrecută cu doctorul. Băiat bun şi ăla.

Astfel se termină partea a patra.

PARTEA A CINCEA

Capitolul douăzeci şi unu

ANTE PORTAS

Camera era puternic luminată. Doi bărbaţi îl ridicară pe don George de pe fotoliu şi o luară după al treilea, care scosese o lanternă din buzunar «şi acum traversa încăperile vilei. Don George se împiedica de picioarele păzitorilor lui. Coborâră în stradă. Merseră câteva sute de metri apoi intrară toţi într-o casă cufundată în întuneric. Cel cu lanterna deschise uşa unui garaj şi grupul se strecură în tăcere înăuntru. Coborâră nişte scări, se auzi deschizându-se o broască, o uşă, cineva îi făcu vânt directorului în pivniţă şi apoi imediat ce uşa fu închisă, locul se cufundă în linişte. Parcă nu se întâmplase nimic.

Ne aflăm pe o stradă în Bucureşti, într-un cartier liniştit, în care toţi oamenii sunt mulţumiţi şi dorm.

Don George simţi că cineva îl dezleagă. Îşi smulse căciula neagră de pe ochi şi îl descoperi alături de el pe Nicolae Pence.

— Ce-i cu tine aici? spuse don George frecându-şi încheieturile mâinilor. Sper că eşti întreg.

— Slavă domnului, n-am luat nimic de la locul lui, spuse Pence în şoaptă. Se aşezară amândoi pe jos, sprijiniţi de zidul pivniţei. Şi în şoaptă începură să povestească cum de se întâmplase că se aflau amândoi aici.

— Am fost la Clinceni şi m-am interesat de domnul aviator* Papadopolu. Lumea are o părere bună despre el, deşi nu-şi explică de unde are atâţia bani. Noaptea când m-am întors acasă mi s-a părut că-i văd pe tipii ăia trei care au dispărut acum două săptămâni în casa de vizavi. Se învârteau prin curte. Am intrat la mine cu gândul să-i urmăresc din spatele gardului, dar n-am făcut bine câţiva paşi că alţi trei tipi m-au înşfăcat, mi-au îndesat o căciulă în cap şi m-au vârât într-o maşină. M-au adus aici. O să râzi, iubite don George, dar stând aici te-am aşteptat. Simţeam că trebuie să pici din moment în moment. Şi uite că nu m-am înşelat. Deşi doream să mă înşele intuiţia, spuse Nicolae Pence.

Don George râse scurt.

— N-avea cum să te înşele, dragul meu. Eu chiar mă bucur că nju te-a înşelat. În felul ăsta suntem siguri că nu ne-am înşelat *noi*. Supoziţiile noastre sunt acum *realitate*. Domnul Terenţiu Calapod este exact cel care ştim noi. Băgat până în gât în afaceri şi nu foarte curate, cum cred că eşti tu însuţi convins. Trebuia să se întâmple şi asta. Se pare că a mirosit ceva şi a pus copoii pe urmele noastre. Vrei sau nu vrei, iată-ne din urmăritori, urmăriţi. Din vânători, vânat. Dar n-aş spune că un vânat de duzină. Nişte iepuri nenorociţi. Suntem, iubite Nicolae, în faţa porţilor. Intrăm sau rămânem afară? Se pare că în cămăruţa asta întunecoasă trebuie să luăm o hotărâre în folosul nostru.

— Dacă suntem profesionişti, dacă avem o datorie de împlinit şi dacă tot ne-am băgat într-o horă mecanică, nu ştiu cine ne opreşte să nu mergem mai departe. Cu siguranţă că domnu' Calapod vrea să ne dea o lecţie. Cu siguranţă că a plănuit încă înainte de a pleca la Clinceni această lecţie. Noi o primim de bunăvoie, dar nu se poate spune că am stat cu mâinile în sân.

— Până la urmă toţi mizerabilii *vor plăti*, spuse ca un profet don George. Şi frumosul domn Aurelian Terenţiu Calapod se află în mâna noastră. E drept că nu mai avem libertatea de mişcare dinainte. Dar asta nu înseamnă că nu va plăti.

— Dar tu cum ai ajuns aici? îl întrebă Nicolae Pence. Bănuiesc că n-ai venit cu troleibuzul.

— Îmi este şi ruşine să-ţi spun. Aseară m-am ciocnit pur şi simplu de frumoasa Altisidora. În faţă la Ambasador. M-am convins că este o fiinţă cu totul deosebită, am vorbit, ne-am plimbat şi pe urmă mi-a propus să mergem la ea să mai vorbim. Iar la ea mă aşteptau trei băieţi, bănuiesc, fără ocupaţie. Şi-au făcut în schimb de lucru cu mine şi m-au adus aici. Se demonstrează încă o dată că doi prietenfâdevăraţi nu pot fi despărţiţi pentru nimic în lume. Mai ales atunci când îi leagă cea mai sublimă datorie aceea de a nimici răul de la rădăcină şi de a aduce în loc

binele şi frumosul. Vrei să ştii ceva? Am citit în sufletul Altisidorei aceeaşi arzătoare dorinţă. Acelaf; i foc sublim.

Nicolae Ponce îşi cuprinse capul în mâini. Din cauza întunericului nu i se putea citi disperarea, deşi ea era vădită.

— Don George, am crezut că o dată intrat în cloaca asta, vei putea în fine pricepe că cel mai adesea animalul înainte de a muşca din tine se gudura pentru a-ţi câştiga încrederea. Cum poţi să spui, chiar în clipele astea, după ce ai văzut cu ochii tăi că târfa aia nu face niciun scuipat, că nu e decât un avorton pierdut în lume, cum poţi să spui asemenea prostii? auzi! Foc sacru în privirea ei! mai sacru decât o balegă. Don George, vino-ţi în fire! Oricine vede că nu are nimic sfânt pe lume, că tot ce are e de vânzare. Corupe cu sufletul ei orice iluzie. Nu e cu nimic mai brează decât cei care o manipulează din umbră. Calapod sau alţii.

Don George rămase tăcut câteva clipe. Duşul era prea rece.

— Nu te contrazic pentru că suntem prieteni. Totuşi ceva îmi spune că am şi eu dreptate. N-ai fost cu mine să o fi auzit ce spunea.

— Dar nici nu mă interesează. Asta e în stare să şi-o vândă şi pe maică-sa, chiar aşa, cu treizeci de ani mai în vârstă ca ea, cum e. Şi după ce ar lua banii ar ajuta-o să intre în casă, ar duce-o la baie şi ar spăla? o cu o atenţie înduioşătoare, zău, spuse Pence.

— Ah, spuse don George, îţi foloseşti câteodată puterea imaginaţiei atât de concret, încât mă sperii, prietene, în fond este un lucru prea minor ca să faci o atât de mare risipă de imaginaţie.

Oftă, sincer de data asta. Ce să-i mai spună lui Pence. Avea şi el dreptate. Auzi, Altisidora să-şi dea mama pe mâna unui bărbat, asta era într-adevăr o imagine sugestivă. Hotărî deci să schimbe subiectul. Când iubeşti n-ai nevoie de sfetnici.

— Ştii la ce m-am gândit când mă purtau haidamacii ăia pe stradă, legat de mâini şi cu căciula pe ochi? (Nicolae

spuse că nu.) îmi ziceam că dacă eu sunt un om cinstit, vreau să zic, atâta vreme cât ştiam că sunt om cinstit, că nu fac nimic care să strâmbe alcătuirea lumii, alcătuirea bună a lumii, ziceam că ea, *lumea* nu are cum să se schimbe. Nu are cum să meargă de-andoaselea. Pentru că, îmi ziceam, probabil că nu sunt singur, mai sunt şi alţii care impun aceeaşi conduită. Deci, în general, lumea se află pe un făgaş bun. De aceea nici nu aveam prea mulţi prieteni. Îmi împuiau capul cu tot felul de prostii, cu ambiţii, cu visuri meschine şi eu ziceam că dacă nu le răspund în sensul dorit deci, mai mult, dacă îmi urmez sensul meu propriu, lumea nu se poate schimba, păstrându-şi forma sufletului meu, a voinţei mele de bine.

— Şi exact aşa s-a şi întâmplat, spuse în bătaie de joc Pence.

— De ce mă chinui, iubite Nicolae! Când cineva e căzut la pământ, legile omeniei îţi impun să nu-l mai loveşti cu cuţitul. De ce îmi faci corpul să sângereze? Uite, recunosc în pivniţa asta nenorocită} că m-am înşelat. Oricare alt om, gândind ca mine s-ar fi înşelat.

— Noroc că nu sunt mulţi care să se gândească la astea. Lumea e prea grăbită să ajungă la un liman, oricare ar fi acela, eu să mai fie măcinată şi de astfel de gânduri. Lumea are nevoie de ceva palpabil. De casă, de haine, de maşină. Ideea de bine? Ce e aia? Pentru ei ideea de bine este tocmai lucrul palpabil. Casa, hainele, maşina. E clar? Te rog să mă ierţi, don George, dar asta gândeşte lumea. Tu eşti un cavaler al timpurilor noastre, şi eu îţi sunt prieten şi supus. Dar cinic.

— Şi totuşi din camera mea liniştită de acasă, din ziarele pe care le citeam, din cărţile pe care le citeam, aceste vremuri îmi zâmbeau cuminţi şi încrezătoare. De-abia aici în beciul ăsta mi s-a făcut dor de camera mea ferită de răutate. Pot să-ţi spun că vedeam şi mai *bine* lucrurile. Vreau să zic, după ce am intrat în acest joc periculos. Sentimentul că nimeni nu ştia ce plănuim noi, îmi dădea claritate în gândire. Raţionam fără teamă.

Acum…

— Ei da, acum lucrurile s-au schimbat, recunoscu Nicolae Pence. Dar să ştii că nici ăştia care sunt pe urmele noastre acum nu raţionează mai liniştit. Oricum ei sunt mai speriaţi *ca noi*. Pentru că nu ştiu ce vrem. Pentru că nu ştiu de unde să ne apuce. În schimb noi îi avem sub lupă. Şi nu au cum să ne scape. Iar noi, scăpăm noi, fii fără grijă. Chiar dacă vom ieşi cu câteva coaste rupte. La ce vrei să te aştepţi de la ăştia. Uite, eu mă tot întreb cine dracu' erau tipii care au dispărut în casa aia? Pe unde or fi dispărut?

În stradă se auziră sosind câteva maşini. Cât să fi fost ceasul? Cu siguranţă că vreo două ore după miezul nopţii. Soneria de la intrare zbârnâi de câteva ori. În casă se auziră zgomote înfundate, paşi, mormăieli fără înţeles.

— Te pomeneşti că no mai pomenim cu unul aici. Măcar să nu ne plictisim, încercă să glumească don George.

Vânzoleala mai dură câteva minute, bufnituri de uşi, bocănituri în mobilă, uşă trântită. Motoarele maşinilor fură pornite din nou, apoi zgomotul se îndepărtă, lăsând în loc liniştea. După vreo două ole în pivniţă pătrunse lumina.

Începea o nouă zi. Cu această ocazie cei doi observară că se află într-un garaj. Nu se afla înăuntru nicio maşină, în schimb locul era plin de anvelope, de cabluri, de bidoane cu ulei, cârpe şi alte asemenea mărunţişuri. îrur-un colţ al garajului putură observa nişte scări de lemn. Pence o luă înainte, spre scări, atent la fiecare mişcare. Don George zgâlţâi cu putere uşa garajului, fără succes însă. kera încuiată. Nicolae Pence, dând şi el de o uşă, la capătul scărilor, avu mai mult noroc. Aceea era deschisă.

— Ia uite, pe asta au lăsat-o deschisă. S-au gândit probabil că o să ni se facă foame. Ce băieţi cumsecade.

— Se pare că planul a căzut. Şi păsările şi-au luat zborul. Plecarea asta în fugă este oricum suspectă, spuse precaut don George.

Uşa nu dădea în bucătărie, ci într-un hol spaţios. Intrară într-o cameră. Era plină de fum, un miros stătut.

Câteva sticle de coniac şi trei pahare se aflau pe masă. Două sticle erau nedesfăcute. Camera era mobilată cu gust, avea parchet pe jos, canapele, lampadare. Gazda avea să strâmbe din nas când va observa cum se purtaseră vizitatorii nocturni. Pe un birou aflat în faţa unei biblioteci masive, strălucea în bătaia luminii de afară un corp geometric din argint. Nicolae Pence îl luă în mână, întorcându-l pe toate feţele. Era un dodecaedru de mărimea unei portocale. O bijuterie de argint. îl cercetă şi don George, impresionat de calitatea lucrăturii, de finisajul ei. Şi fără să vrea, tot răsucindu-l în palme, descoperi că este o brichetă cu gaz. Dodecaedrul se desfăcea în două şi exact în aceeaşi clipă dintr-o jumătate ţâşnea o flacără. Aruncă bricheta pe birou şi aceasta se rostogoli ca un zar. Mai orbecăiră o vreme prin camere până găsiră uşa de la intrare. O găsiră şi pe ea descuiată. În stradă, Nicolae Pence respiră de câteva ori adânc.

— Urâtă cum e ea, puturoasă şi plină de jeg şi populată de tot soiul de indivizi, viaţa merită să fie trăită. În primul şi în primul rând pentru că este, un aer atât de curat dimineaţa, încât te face să-i ierţi toate greşelile.

Trase cu voluptate aerul în piept, minunându-se ca un copil. Adevărul este că se bucura că ieşise teafăr din f; araj. Cine ştie de ce puteau fi în stare bebeluşii ăia. n fond totul e bine când se termină cu bine.

Îi spuse şi lui don George.

— Iubite cavaler, ascultă-mă pe mine, totul e bine când se termină cu bine.

Don George dădu din cap.

Şi acum iată şi *părerea mea*, pe care ţi-o spun numai ţie, iubite cititor: Două lucruri trebuie clarificate:

UNU: În acea dimineaţă de vară, lucrurile departe de a se fi terminat, de-abia începeau; şi

DOI: Acest început, şi nu sfârşit, cum credea Nicolae Pence, nu anunţa nimic bun. Binele, cât mai era, se afla în piepturile lor. Casa nu avea număr, dar don George observă că strada se numea Atleticului. Era un nume pe

care nu-l uitai uşor. Auzi! Atleticului.

După câteva sute de metri ajunseră la troleibuz. Se suiră şi ocupară imediat câte un loc. La ora aceea nu era nicio problemă. Doar taxatoarea se pare că avea una. Poate că în timpul liber scria romane, fiindcă avea un foarte pronunţat spirit, de observaţie.

— Bravo, tinerilor, nu vă lăsaţi nici acum, mă? Vă caută pensia pe acasă şi voi tot la dame, ai? Bravo, bravo vouă. Balaurilor!

Apoi se răsti la şofer.

— Dă-i bice, Vasile, că dacă te târâi aşa până diseară, te prinde somnu la volan, ce!

Făcu cu ochiul celor doi bărbaţi. Pe ei măcar îi înţelegea.

Capitolul douăzeci şi doi

UN MORT CU TENSIUNE ARTERIALĂ NORMALĂ

La Clinceni, tot satul se strânspse în jurul morţilor. Babele stăteau cu broboadele la gură, iar bărbaţii îşi făceau semnul crucii, scuipând într-o parte. Aviatorul Papadopolu îmbrăcat într-un halat vişiniu zăcea cu faţa în jos, într-o baltă. Lângă el, la niciun metru, aproape în aceeaşi poziţie, stătea, răsturnat Aurelian Terenţiu Calapod. Acesta era îmbrăcat într-o pijama de mătase, albastră, cu dungi-galbene.

Erau „nişte morţi îmbrăcaţi frumos. Multe comentarii se făceau chiar pe marginea acestui lucru. Oamenii simpli obişnuiţi cu moartea sunt mai liniştiţi când în faţa ochilor li se înfăţişează scene oribile. Un bărbat cu hainele rupte, pline de sânge denotă că acela s-a luptat cu făptaşul şi până la urmă a fost doborât. O femeie ciopârţită te trimite imediat cu gândul la un obsedat sexual. Liniştea vine din faptul că omul are siguranţa că vinovatul va fi repede prins şi pus să plătească faptele sale oribile. Dar doi morţi îmbrăcaţi în mătase, cu hainele puţin şifonate, zvârliţi într-o baltă? Ţinuta lor era potrivită cu o altă situaţie. O discuţie amicală sau o plimbare prin iarbă. Ce siguranţă să-ţi dea o scenă ca asta? Privitorii erau pur şi simplu

blocaţi, cuprinşi de o teamă inexplicabilă. Acelaşi lucru se întâmplă cu boala. Dacă te doare gâtul şi ai febră înseamnă că ai o amigdalită. Dacă te doare ficatul înseamnă că ai mâncat ceva gras. Chiar şi o pneumonie poate fi tratată. Bolnavul nu are de ce se teme. Totuşi când aude lumea că a murit cineva care nu suferea de nimic „nu-l durea nici gâtul nici ficatul, ci pur şi simplu s-a stins văzând cu ochii în câteva săptămâni, ce siguranţă mai poate avea? Te fereşti de o boală când ştii care e aia, dar când nu ştie nimeni, cum să te aperi? împotriva cui să lupţi şi cu ce mijloace? Cam aceste gânduri fluturau peste frunţile oamenilor strânşi în jurul celor/ două cadavre. Refuzau să priceapă ceva. Tanti Sofica dăduse alarma, căci ea fusese prima care observase toată tragedia. „Săracu' dom Papadopolu" se căina ea.

Dis-de-dimineaţă dădu fuga la primărie anunţând întreaga grozăvie. De la primărie se telefonase la Bucureşti. Acum toţi erau în aşteptarea cuiva care să elucideze cazul. Şi dacă tanti Sofica era acum singurul purtător de cuvânt, asta nu împiedica pe unii să spună că aşa se întâmplă cu bogătanii, nu le ajunge cât au, vor mereu mai mult şi dumnezeu nu-i iartă. Conduita lor străbună e drept avea valoare pentru ei, dar nu reuşea să explice şi drama la care erau spectatori. Pe aviator îl cunoşteau de mult, iar pe celălalt îl mai văzuseră de câteva ori, numai. Bărbatul corpolent sosea de fiecare dată cu o maşină neagră, condusă de un şofer. Odată ajuns în bază, obişnuia să-şi trimită şoferul înapoi, acesta reîntorcându-se duminică seara. Invitatul pleca mereu cu câteva damigene de vin, cu câte un fazan, cu fructe. Observau că maşina avea portbagajul plin, fiindcă era lăsată de spate iar şoferul conducea cu grijă peste hârtoape. Mulţi reţinuseră şi privirea rece a bărbatului, atunci când îi privea, din întâmplare. Era indiferenţă în privirea lui, amestecată cu scârbă. Auziseră că e şef mare pe la Bucureşti şi îşi explicau această atitudine, fără să-i poarte pică. Dovadă că aşa cum îl vedeau acum, cu faţa cufundată în noroi nu

încercau nicio satisfacţie, dimpotrivă, mijă şi neajutorare., îi priveau pe amândoi cu regretul că nu mai sunt în viaţă. Apoi, când sosi maşina de la Bucureşti, toţi se dădură într-o parte, făcând loc organelor de anchetă. Celor doi poliţişti care notau declaraţiile le spuseră întocmai cum e scris mai sus. Ée făcură fotografii, se făcură măsurători ale casei şi ale poziţiei morţilor. Apoi cei doi bărbaţi îmbrăcaţi în mătase fură luaţi cu o targă, fiecare pe rând, de doi sanitari. Parcă erau Pat şi Pataşon, în halate albe, de doctori. Un medic constată decesul, apoi toţi se urcară în maşini şi plecară spre Bucureşti. Lăsau în urma lor o masă de oameni mai nedumeriţi decât fuseseră înainte de sosirea lor. Dorinţa acestora de a afla măcar câteva amănunte nu fusese satisfăcută. Seara la bufet mai discutară oleacă, apoi fiecare se duse la treburile lui. „Ei cu lumea lor, noi cu a noastră” spuneau oamenii resemnaţi. Îşi dădeau şi ei seama că problemele acelor domni nu-i privesc nicidecum. A, dacă aşa ceva s-ar fi întâmplat în satul lor, iar victimele ar fi fost consăteni de-ai lor „s-ar fi schimbat povestea. Aşa însă…

În „gazul” care alerga spre Bucureşti, săltând cu dezinvoltură peste gropi şi dâmburi, medicul legist şi criminalistul nu aveau chef de vorbă. Era semnul oboselii sau poate erau impresionaţi de ceea ce văzuseră la Clinceni.

— Mă Tudore. am impresia că mi-ai pus gând rău, spuse Emilian Vrânceanu. Tu vrei să mă bagi la Bălăceanca. Încă doi ca ăştia şi ajung sigur acolo, fără trimitere.

Tudor Crevedia nu răspunse imediat. îl intrigase scena văzută la Clinceni şi acum se afla sub cupola unui gând negru.

— Iartă-mă, Emi, băiatule, dar de fiecare dată când mă duc la constatări de genul ăsta, cu morţi de toate soiurile, simt nevoia să am lângă mine un prieten, înţelegi?

Emi dădu din cap. Înţelegea că nu e o treabă aşa de distractivă să priveşti morţii. Îţi dădea Sentimentul că eşti

şi tu un mort, dar un mort cu tensiunea şi pulsul normal. Să întorci un mort cu faţa în sus, mai ales atunci când e făcut bucăţi sau mutilat nu este acelaşi lucru ca atunci când săruţi o femeie. Şi partea cea mai neplăcută era că timpul lor era plin de asemenea treburi palpitante, în vreme ce în oraş băieţii erau otupaţi cu femeile. Rar, doar foarte rar mai aveau şi ei timp de aşa ceva. Şi atunci încercau să uite tot.

— Aş lua cu mine o femeie, dar toate colegele mele ori sunt urâte ori sunt măritate. Aşa că de aia prefer să te iau pe tine, spuse locotenentul continuându-şi gândul.

— Nu-i nicio problemă, bătrâne, îi răspunse doctorul. E mai bine aşa.

— Ţi-ai dat seama ce au păţit ăia? întrebă Tudor Crevedia. Nu părea că se luaseră la harţă.

— Mi se pare foarte curios, chiar amuzant. De parcă ar fi stat de vorbă pe marginea bălţii şi cineva a venit pe la spate şi le-a făcut vânt în ea. Aşa, pur şi *simplu*. Iar ei au căzut şi au murit. Dintr-o căzătură. Nu-i comic? spuse doctorul, fără să râdă.

— Nu ştiu ce dracu’ se întâmplă, dar văd că am parte numai de lucruri de-astea, zise Tudor. Numai din ăştia care mor cuminte, fără să se zbată, fără să facă scandal. De parcă n-au niciun chef să lupte pentru viaţă. Cam aşa mi se pare.

— Vorba vine. S-ar zbate ei, dar când? După ce au murit? spuse doctorul Vrânceanu.

Priviră o clipă, în linişte, ziua frumoasă de vară, câmpul arcuit ca un braţ încordat de ţăran. Pe fereastră intra un miros plăcut de pământ, de mirişte, de ţară. Un miros care nu semăna nicidecum cu cel de la oraş. Vacile ieşite la păscut erau masive, cu ugere enorme, gata să le plesnească, Unii scoteau apă din fântână, alţii adăpau caii.

— Uite, aici mi-ar plăcea să stau, spuse locotenentul. Să mă scol dimineaţa şi să deschid fereastra. Să-mi intre în pat mirosul de lapte de vacă. Să aud nechezat de cal. Să ies în curte şi să dau de mâncare la găini. Şi să nu mai aud

de hoţi şi de cadavre. Chiar să fiu blestemat să nu le mai trăiesc vreodată, aceste clipe liniştite?

— Şi după% aia, seara, să chemi o ţărăncuţă în patul tău şi ea să miroasă a lapte de vacă şi să-ţi pună busuioc sub pernă şi restul de întâmplări câmpeneşti, spuse doctorul în derâdere.

— Ei nu, reveni cu picioarele-pe pământ Tudor, pentru asta să am o maşină să pot veni în Bucureşti când vreau şi să-mi aleg ce-mi place.

Ei da, aşa mai mergea, căpăta, totul, un sens.

Capitolul douăzeci şi trei

DIN VI\ĂTOR, VI NĂT ŞI INVERS

Prima grijă a celor doi prieteni, după neplăcutul episod ale cărui victime fuseseră, având în vedere că jocul începea să fie din ce în ce mai periculos, a fost să-şi găsească o cameră. După turnura pe care o luaseră faptele era limpede că nu se mai puteau întoarce în vechile lor locuinţe. Don George, admiţând că pierde definitiv intimitatea camerei în care-şi dusese liniştit traiul, fusese în cele din urmă convins de Pence că o mai bună locuinţă este mansarda. O găsiră repede pe stradă! Pietăţii. Mansarda, destul de largă, făcea parte din spaţiul locativ al familiei Covalciuc. Se afla într-un bloc situat la numai o sută de metri de bulevardul Ana Ipătescu. Lângă bloc era un mic parc, locul de întâlnire al copiilor din acea zonă. Bătrâna avusese de toate la viaţa ei, dar acum vremurile o acriseră, o făcuseră avidă de bani şi pe deasupra şi zgârcită. Nicolae Pence stătuse o jumătate de zi cu ea în sufrageria comună a apartamentului aflat la etajul doi, în jurul unei sticle de ţuică, discutând şi rediscutând condiţiile de închiriere. Discuţiile se purtau la o masă rotundă, grea, din lemn de nuc. Era printre puţinele lucruri care îi mai rămăseseră. Din când în când se ducea în dormitor, de unde se întorcea după câteva minute. De acolo nu răzbătea nicio mişcare, dar cu siguranţă că bătrânul croitor se afla înăuntru şi dicta politica pe care doamna Covalciuc o urma fără echivoc. Căzură în cele din

urmă la învoială. O sută de lei pe zi, cu dreptul de a face baie în fiecare sâmbătă, jos, în apartament. Nicolae Pence fu nevoit să-i spună că are nevoie de mansardă pentru el şi un prieten. De ce amândoi? Erau cercetători geologi şi pregăteau o lucrare de doctorat împreună. Aveau nevoie de linişte. Nu aveau să primească lume străină acolo, doamna putea fi liniştită. „Să ştiţi că nu vreau să am necazuri. Cu controalele astea cine ştie în ce bucluc dau” se văita doamna Covalciuc. Pence o asigură de contrariu şi promise că el şi colegul lui n-or

110

să-i producă niciun necaz, că o să vadă ea, îi vor deveni chiar dragi. Îi comunică apoi dorinţa lui de a avea pe timpul iernii un radiator, iar bătrâna îl asigură că sus este un calorifer uriaş care dă o căldură aproape insuportabilă. „O să staţi toată iarna cu geamul deschis, o să vedeţi” îl convinse în încheiere bătrâna. Nicolae Pence fu încântat să audă aşa ceva, drept pentru care îi promise femeii că o să-i facă, chiar a doua zi. cadou o sticlă de palincă. Ochii bătrânei sclipiră pentru o clipă, semn că nu-i displăcea ideea. Dacă s-ar fi gândit o cipă măcar cu ce cadouri fusese obişnuită în tinereţe, şi nu numai de bărbatul ei, i-ar fi fost ruşine de tresărirea aceea involuntară de plăcere. Dar se pare că memoria ei. altă dată atât de eficace, se tocise, atrofiindu-se ca o măsea din care lipseşte nervul. Îşi aduse aminte totuşi de cineva care-i fusese cândva drag: „Ehei, prin 1958, stătea cu chirie aici (arătă cu mâna spre o cameră din stânga care avea o uşă aproape cât tot peretele, capitonată în întregime cu oglinzi) un domn foarte cumsecade. Un bărbat înalt, bine făcut, cu părul negru, avea şi un copil dintr-o căsătorie anterioară. Doar el mai avea obiceiul ăsta să stea la masă cu mine şi să bea un păhărel. Îi plăcea şi lui băutura corn îmi place şi mie, şi tot aşa, aducea nu ştiu de pe unde numai ţuică bună, palincă din aia de îţi ardea tot stomacul şi ţi se făcea foame. Şi făcea după aia nişte sandvişuri cu muşchi ţigănesc şi cu icre şi mă servea mai frumos decât

Jean, bărbatu-meu în luna de miere. Ce bărbat, păcat că n-a avut noroc la femei. Eh, unde o fi acum? oftă doamna Covalciuc. Şi nici de băiatul lui n-am mai auzit”. Aducerea aceasta aminte îi smulse doamnei Covalciuc o lacrimă. În privinţa femeilor rămăsese însă fermă. Să nu prindă niciuna în mansardă.

A doua zi, don George îşi aduse cele trebuincioase claustrării în două genţi de voiaj negre, din piele. Nicolae Pence îl însoţea ceva mai uşor echipat. Privindu-i aveai impresia că se pregătesc să plece la munte, în vilegiatură. Nicolae Pence se plângea că lasă borcanele cu borş fără stăpân, deşi nu se îndurase şi le lăsase în seama unei vecine. Mai greu fusese pentru don George, care dăduse telefon secretarei şi lansase informaţia că are unele tulburări de memorie, drept pentru care se internează într-o casă de sănătate. Nu avea să-l plângă nimeni, mai ales că pentru postul de director mai existau câţiva pretendenţi. Aceia aveau numai motive de bucurie. Ajunşi la ultimul etaj al blocului, trecură pe sub nişte ţevi de termoficare şi intrară în noua lor locuinţă. Era mai mult o vizuină de unde puteau urmări fără să fie urmăriţi. Cel puţin aşa sperau. Îşi lăsară valizele lângă. uşă „contemplară încăperea şi apoi ducându-se în mijlocul ei, îşi întinseră mâinile. Doi bărbaţi îşi strângeau mâinile, ca un fel de legământ pe care îl făceau fără vorbe. Puterea, pe care le-o transmitea strângerea mâinilor, le dădea încredere în viitor. Un viitor pe care nu îl întrezăreau cu claritate, dar despre care credeau că avea să fie mai limpede, mai bun. Oricum acţiunea lor *reunita* era 6 chezăşie. Monştrii erau undeva în oraş, răspândiţi printre oamenii simpli, iar ei, vânătorii lucizi ai metropolei, ascunşi într-o mansardă, la pândă. În dulcele lor trai, monştrii nu bănuiau căderea ce avea să urmeze. Erau prea plini de ei, prea mulţumiţi, prea nerăbdători să strângă. Această stare, această beatitudine îi – făcea la fel de vulnerabili ca nişte biete muşte aflate în rut. Sfârşitul le era foarte aproape şi ei continuau să creadă că sunt călare pe viaţă, stăpânii ei aflaţi în

plenitudinea forţei.

— Burghezii sunt ca porcii, spuse don George, aducându-şi aminte de un cântec lansat de Jacques Brel. Începu să-l fredoneze cu o bucurie aproape copilărească. Nicolae Pence se apucă de desfăcutul valizelor. Don George avea o valiză plină cu cărţi şi reviste. Acestea aveau să-i amintească de o îndeletnicire pe care o neglijase în ultima vreme. E drept că nici nu mai avea-bucuria de altă dată. Şi apoi, valiza cu cărţi era un foarte bun paravan pentru lucrarea lor de diplomă. Asta dacă doamna Covalciuc şi-ar fi manifestat în vreun fel curiozitatea. După aproape o oră totul era aranjat, iar mansarda gata de primire. Se duseră la fereastră şi priviră câteva minute oraşul. Trecea peste el o adiere răcoroasă care-ţi dădea senzaţia că totul e bine, că nimic nu poate fi urât, strâmb sau odios. Pe străzi, veşnicii îndrăgostiţi. Prin birouri, veşnicele mâncătorii. Lucruri mărunte care se întâmplă oriunde. Lucruri de care nu ai a te teme, care nu pot produce răsturnări spectaculoase. După aceste clipe de contemplaţie Nicolae Pence propuse să treacă la treabă.

— Să ne începem deci *lucrarea de doctorat*. Acum se vu vedea dacă am ştiut să cerem de la viaţă ce vrem noi şi nu să primim doar ce ne oferă ea, spuse Nicolae. Deci, don George, a venit timpul să recapitulăm, să vedem care este situaţia în care plutim, şi ce trebuie să facem pentru a ieşi din ea. Luă o foaie de hârtie. Don George se aşeză pe marginea patului.

— În primul rând, ce mă frământă este de ce ne-au dat drumul. acei băieţi drăgălaşi. A fost doar o probă de forţă, sau ceva s-a schimbat în atitudinea lor?

Întrebările erau pentru Nicolae Pence.

— Nu cred că au acţionat ei atât de organizat doar pentru a face un exerciţiu de stil. Calapod, care mirosise ceva, a ajuns la persoanele noastre prin Traian Tecu. Nu-l acuz pe acela, fiindcă el nu ştia ce are de gând domnu' Terenţiu. Însă domnu' Calapod cred că a vrut să stea de vorbă cu noi, prieteneşte, cum a stat şi cu Mitică Vrăjescu.

Numai că cineva i-a luat-o înainte. Am aflat ieri că domnul Calapod, împreună cu prietenul său instructorul de aviaţie şi-au găsit moartea la Clinceni, în casa de la *bază* a lui Cristian Papadopolu. Aşa se explică abandonarea planului iniţiat de Calapod, aşa se explică sosirea acelor maşini la vila în care ne aflam noi înghesuiţi, şi plecarea tuturor în grabă. Nu le mai păsa de noi, pentru că şeful lor nu mai putea să ne ia interogatorii.

— Dar mai poate fi o explicaţie. Existenţa unui alt şef care îi manevra pe haidamacii ăia. În fond Calapod era o verigă. Cu toate acestea idealurile lui erau în expansiune. Plănuia, nutrea şi el speranţa că se poate descurca singur fără niciun amestec. Era destul de puternic şi credea că niciun ochi nu mai ajunge până la el. Când a hotărât să ne ia la întrebări, a făcut-o în biroul lui, fără să se consulte cu nimeni. Şi acum vine surpriza. Cineva a avut grijă de noi. Acela spera, cunoscându-ne mişcările, că vom fi în stare să-l dobprâm pe rivalul său, care era Calapod. De aceea, când a văzut că suntem la ananghie s-a grăbit să ne scoată basma curată. Ştia că suntem foarte aproape de Calapod, că nu mai are cum să *ne* scape. Numai că între timp cineva i-a eliminat pe Calapod şi. pe Papadopolu. La aflarea veştii, persoana şi-a retras ambasadorii pentru noi ordine, mişcare pe care oricum o făcea, având în vedere planul său. Acum însă noile ordine diferă radical de cele iniţiale. De acum omul nu mai are nevoie de ajutorul nostru. Şi bănuiesc, având în vedere că este într-un loc de unde le vede pe toate, deci şi pe noi, că de acum îşi va fi trimis băieţii pe urmele noastre, cu invitaţiile pentru bal pregătite. Probabil că acum adulmecă prin oraş ca nişte copoi de rasă. Dar noi o să facem o plimbare cu tramvaiul şi copoii or să ne piardă urma.

— Nu ne rămâne decât să pornim şi noi la vânătoare. Va fi o vânătoare de vulpi. Ţinta este domnul Panaitescu, de care bătrânul Vrăjescu ne-a spus ceva.

— Apoi trebuie să aflăm cine stă în vila de pe strada Atleticului, măi ales că s-ar putea să avem oarece surprize.

S-ar putea să dăm chiar de domnul Panaitescu.

Această ultimă supoziţie a lui don George era de-a dreptul seducătoare. Cu o asemenea cheie în mână orice cititor de romane poliţiste s-ar simţi fericit. Dar deocamdată nu era decât o supoziţie şi atât. Urmau să se strângă o serie de date absolut necesare. Important era că planul pentru zilele următoare fusese schiţat.

Seara şi-o petrecură cu doamna Covalciuc, la un pahar de ţuică. Pence se ţinuse de cuvânt şi-i făcuse cadoul promis. Doamna era în culmea bucuriei. Don George îi făcuse o impresie bună. Găzduia doi oameni subţiri şi studioşi pe deasupra. La un moment dat, tot vorbind de una de alta, bătrâna le spuse

— Să vă spun bomba zilei. Am auzit-o de la un prieten de-al casei, prieten şi cu nepoată-mea, de la Urgenţă. Au descoperit ieri la Clinceni doi bărbaţi morţi. Un aviator şi unul din Bucureşti, şef de personal. Pe ăsta îl ştiu, mi-a spus Jean de el, că îşi făcea hainele la noi. Cică asfixiaţi cu gaze. Doamne dumnezeule, îşi făcu doamna Covalciuc cruce.

— Cine ştie? doamnă, în ce murdării erau băgaţi. Astăzi nu mai ştii nici cine stă lângă tine. Toţi seamănă şi toţi îţi vor binele, spuse don George. Dracu’ să-i pieptene. Cu stânga, centrul şi dreapta lor.

— Păi cum să nu semene, dacă toţi sunt licenţiaţi. Pe vremea mea cine ieşea inginer, păi era inginer. Acum te împiedici de ei ca de ciuperci în pădure. Anu. şi promoţia. Şi să vă mai spun ceva. Asta, şefu’ de cadre, mi-a spus Jean, avea şi diplomă falsă. Cică n-are decât opt clase, n-avea, doamne iartă-mă, că nu e bine să-i vorbeşti de rău pe morţi. A fost tevatură mare când s-a descoperit, dar până la urmă s-a aranjat. Şi-a găsit câţiva martori şi gata. I-a dat bani şi lui Jean să fie martor, da’ el n-a vrut, deşi i-am zis să nu fie prost şi să-i ia. Până la urmă nu i-a luat. Dar de rezolvat, oricum s-a rezolvat.

Bătrâna avea chef de vorbă. Pence începuse să caşte abil. Până la urmă se dădu de gol/ şi doamna Covalciuc

curmă mica petrecere de acomodare.

— Ce vă tot îndrug eu? Oţi avea şi dumneavoastră probleme, aşa că noapte bună. Mai e şi mâine o zi.

Bărbaţii sărutară mâna femeii, care dispăru aproape imediat în dormitor. De acolo bătrânul Covalciuc ascultase întreaga sporovăială, plictisindu-se probabil groaznic. Trebuia să-i ofere nevestei lui, din când în când, şi astfel de plăceri. Mai ales că acum nu-şi mai putea permite rh-ri gesturi, ca altă dată.

Nicolae Pence făcu ordine pe masă, apoi, împreună cu don George, urcă în vizuina lor.

Pe geam văzură că stelele străluceau pe cer.

— Mâine o să fie o zi senină, spuse sigur de el Pence.

Mă bucuram că personajele mele prinseseră contur. Citind paginile scrise îmi încolţea în cap ideea de a le folosi şi cu altă ocazie. Ce mai, erau reuşite. Un alt exemplu de personaj genial este Moromete. Altul, Hamlet. Exemplele se pot înmulţi la nesfârşit. Îmi plăcea chiar să le văd cum se mişcă, ce păreri au, ce iniţiative. Don George era caraghios şi serios ca un băiat cu pantaloni scurţi, în vreme ce Nicolae Pence se străduia să fie inteligenţa nativă, un fel de copie a lui Sancho Panza. Cu picioarele pe pământ şi cu capul în nori. Mă pasiona gândul că o să privesc, ca la teatru, viitoarele lor acţiuni. Le aşteptam aşa cum aştept sâmbăta. Sau primăvara. Mă îndoiam însă că voi mai avea puterea să-i ocrotesc.

Zburau singuri, mâncau singuri, deveniseră adulţi. Puteau naşte ei înşişi uite personaje. Cine să-i mai ajute. De acum tot ce făceau se putea întoarce împotriva lor. Un lucru care mă liniştea. De lipsa mea de putere nu ştiam decât eu şi prietenii mei intimi. Don George şi Nicolae Pence nu ştiau nimic. Şi eu de ce le-aş fi destăinuit un asemenea secret. Ar fi devenit mai fericiţi?

Capitolul douăzeci şi patru

UN PARSU FĂRĂ CÂŞTIGĂTORI

A doua zi, ploaia mătura oraşul ca într-un început ele toamnă. Tudor Crevedia plecase de acasă îndreptându-se

spre centru. Oriunde numai *centru* să fie. Locuia într-un apartament nou, într-un bloc dat în folosinţă pe şoseaua Oltdniţei. Stătuse la birou până noaptea târziu, studiind dosare şi confruntând depoziţii şi declaraţii. Tot felul de suspecţi care aveau un singur punct comun: Toţi aveau alibiuri perfecte, uşor verificabile. Puteau fi acuzaţi de orice, de la proxenetism, la jocuri de noroc, numai de crimă nu. Dormise în timpul nopţii prost, probabil şi din cauza vremii care se pregătea de ploaie, aşa încât de cum se sculase simţise nevoia să iasă în oraş, să intre într-un restaurant, să se ducă la un film, şi ce-o mai urma. Din colţul blocului îi telefonă lui Emilian Vrânceanu. Reuşise să-l trezească din somn, asta aşa, ca să înceapă o zi bună. Din câteva fraze reuşise totuşi să-i deschidă apetitul pentru o ieşire neplanificată în oraş. Şi mai şi ploua. Cu atât mai bine.

Îşi dădură întâlnire pe terasă, la Lido. Băură mai întâi nişte votcă, apoi li se făcu foame. Comandară şi ceva de mâncat. Fură serviţi imediat, restaurantul nu se putea lăuda cu o clientelă numeroasă la acea oră. Spuseră câteva bancuri, trecând pe bere.

— Ei, ai prins făptaşul? îl întrebă mai mult într-o doară Emi.

Locotenentul făcu un semn din mână a plictiseală.

— Să-l ia dracu’. Îmi bat capul şi nu ştiu de unde să încep. Mă uit la rapoartele tale, mă uit la declaraţii, nimic. Dacă victimele ar fi fost femei, ştiam şi eu de unde s-o iau. Aşa…

— M-am gândit şi eu la chestia asta. Toate par operă ori a unui declasat mintal, un tip complexat, nemulţumit de structurilesociale, ori a unui individ frustrat, prieten cu victimele. Asta oricum o un criteriu, altfel nu se explică de ce toţi morţii nu prezintă alte urme. Într-un fel toţi au murit liniştiţi. Nu otrăviţi, nu loviţi. Toţi asfixiâţi.

— Da, recunoscu locotenentul, cred că sunt pe o pistă greşită. Anchetarea suspecţilor aduşi e greşită. Sunt toţi de la periferia oraşului. Cartofori, proxeneţi, homosexuali,

găinari. Ăştia sunt în stare de orice numai de crimă nu. Au învăţat şi ei ceva bun de la zilele astea. Da, trebuie să apuc altă calc. Da, hai noroc, ridică paharul cu bere în dreptul ochilor. Noroc.

— Pentru pedepsirea celor răi. Dar mai întâi pentru prinderea lor. Emi ridică la rândul lui paharul. *Oricare ar fi ei*.

Tudor Cirevedia reţinu ultimele cuvinte ale prietenului său.

— Bătrâne, ce spui tu e crimă curată. Şi ştii de ce. Înseamnă că nu am decât să îi iau la întrebări pe ăia mari. Şi ăia mari au urechi lungi. Până la urmă tot eu dau de bucluc, pentru că nu am urechi mari, ştii cum e. Ah, mai bine nu te auzeam.

Locotenentul căzu pe gânduri. Emi mai comandă de băut. Avea chef de aşa ceva. Pe la două mai comandaseră ceva de mâncare, apoi mai departe, băutură. Pe la cinci t rău deja ameţiţi. Înţelegeau tot mai greu ce spun, începând să vorbească fiecare ce-i trecea prin cap, de unii singuri. Din când în când se sculau şi coborau la subsol, la toaletă. Când ieşeau se priveau de fiecare dată în oglinzile mari de acolo, clătinându-se.

— Bătrâne, spuneau în cor, suntem pe urmele lui. Tu-i ş-a mă-sii de criminal. *Suntem pe el*.

Odată ieşiţi de la toaletă căutau să meargă cât mai di opt până la masa lor de pe terasă. Acolo, de cum ajungenu, cădeau ca nişte bolovani în scaune. Şi monologurile reîncepeau, deşi ci credeau că sunt în plin dialog.

La un moment dat Tudor îşi aduse aminteca prin ceaţă.

— Bătrâne. cred că n-ai uitat de pariu ăla?

— Ce pariu, mă, spuse cu greutate Emi.

— E, asta-i acum. Păi una vorbim şi-alta ne-nţelegem? Eu am zis că fetele o să vină aici la ora trei fix. Mai ţii minte?

Emi nu mai ţinea minte nici despre ce fete era vorba.

— Şi tu ai zis că vin la patru, ţii minte, nu?

— Uite, ştii ceva? De-aici să nu mă mişc dacă ţin minte ceva, spuse ferm convins Emi. Că doar nu sunt beat.

— Ba am făcut, am făcut pariu. Am tăiat eu cu mâna dreaptă. Da oricum nu ne certăm acum. Cât e ceasu?

Niciunul din ei nu avea ceas. Întrebară la o masă vecină, amândoi de-edată. Aşa aflară că este şase şi jumătate seara.

— Ţi-am spus eu? N-au venit. Tudor începu să râdă ca un apucat. Aşa că n-a câştigat nimeni pariul. Ospătar, încă patru sticle.

Era duminică seara. Lumea ieşise la şosea. Herăstrăul era plin. Părinţii ieşiseră cu copiii la plimbare. Cei mici se dădeau în roata mare şi în lanţuri. Unele femei se sculaseră din somn şi la ora asta ieşeau pe piaţă.

— Uito-le, ţi-am spus eu c-or să vină, spuse înveselit Tudor.

Două femei se apropiau de masa lor. Spuseră bună seara.

— Ea e Mariana şi cealaltă Olga, făcu repede prezentările. El e prietenul meu de suferinţă, Emi, medic, aveţi grijă.

Bărbaţii plătiră consumaţia şi cerură în plus două sticle de votcă.

— Dacă am lipsit puţin, v-aţi şi făcut de cap, îi mustră Olga.

— Numai puţin, spuse Emi. Cât să nu vă pară rău de deranj.

Îi făcu cu ochiul Marianei. Apoi şi Olgăi.

— Liai, fetelor, că mai avem şi altă treabă, spuse Tudor, luând-o înainte, spre ieşire.

Până pe Căderea Bastiliei făcură aproape. un sfert de oră. Ajunşi în apartamentul lui Emili an Vrâiiceanu, bărbaţii desfăcură sticlele de votcă şi le îmbiară şi pe fete, îşi turnară şi lor, apoi dădură paharele peste cap, fără să mai ciocnească şi cu ele. Tudor începu să cânte, iar Emi, cufundat în canapea, recita versuri. Din când în când râgâiau. Mariana şi Olga se pierduseră la bucătărie.

Încercau să pregătească două cafele tari. Când intrară în cameră, bărbaţii amuţiseră. Amândoi sforăiau ca nişte prunci. Olga îl apucă de mâini pe Tudor şi îl întinse pe canapea.

— Iubito, treci lângă mine şi arată-mi ce ştii!

Întinse mâna, dezordonat, după femeie, fără s-o atingă.

— Stai cuminte acum, spuse Olga, muncindu-se cu bărbatul care adormise la loc. Vă place să vă beţi şi minţile.

Doctorul în schimb era mai înţelegător. El nu avea probleme erotice la ora aceea. Era mulţumit cu ce avea.

Poate *visa*.

Un personaj care visează e deosebit de un om care visează. El e o stafie care nu poate fi atinsă, asemenea, nici visul lui nu poate fi închipuit în vreun fel.

Eu unul îmi iubesc personajele şi doar rareori le pun în gură cuvinte Urâte. Un procedeu pur literar. Autorul doreşte să-i creeze personaje sensibile, să coloreze un decor, să vehiculeze idei pe care altfel ar trebui să le exprime folosind un limbaj profesional. Visul autorului e altul decât visul personajului său. E un paradox, veţi spune, şi eu nu vă contrazic.

Capitolul douăzeci şi cinci

FIŞĂ PERSONALĂ (il!) CU ÎNSEMNĂRI

După-amiază, Nicolae Pence o urmă pe doamna Covalciuc în micul parc din apropierea blocului. Acesta era locul favorit al bătrânei, aici mai intra şi ea în vorbă cu femeile de prin jur, mai schimba câte-un zvon, mai afla altele, respira aer curat şi se interesa ce mâncare mai fac vecinele.

— Georgeluş, ai grijă, mamă, că spargi geamu şi pe urmă ştii că iar te bate domnu’ Boris, fii cuminte, mamă, strigă ca la un copil care arunca temeinic cu o minge în peretele blocului. Dacă ai şti ce milă mi-e de el, spuse unei doamne, soţie de medic, nici nu ştie care e mama lui. Că vin atâtea pe aici. De, aşa se întâmplă când se despart-

părinţii.

Bătrâna oftă sincer. Nicolae urmărea nişte hingheri care se dăduseră jos dintr-o maşină şi cu nişte laţuri de sârmă prinse la capetele unor prăjini încercau să agaţe un dulău. îl încouisoră. dar câinele scăpă în cele din urmă rupând. laţul care se strânsese în jurul gâtului. Hingherul înjură mocnit, vrcându-se apoi în maşină. Institutul Parhon se află la ei ţi va zeci de metri de ei, şi de acolo se auzeau mereu lătrături aproape sinistre de câini. Aceia erau pentru experienţe. Doamna Covalciuc îşi aduse aminte de ceva, reîntoarse spre Nicolae şi îi spuse:

— Na, că era să uit. Am vorbit cu Jean şi e de acord să veniţi şi dumneavoastră cu prietenul dumneavoastră deseară pe la noi. Mai lăsaţi-le dracu' de lucrări, că vă mănâncă sănătatea. Serbăm deseară ziua de naştere a lui Jean. De obicei, mai demult, sărbătoream altfel, acum invităm doar câţiva cunoscuţi. Dar pentru că sunteţi nişte bărbaţi atunţi şi cumsecade, m-am gândit să vă fac invitaţia.

Nicolae Pence îi sărută mâna, cu afecţiune. Categoric, era o femeie bună la suflet această doamnă Covalciuc, chiar dacă pe lângă asta mai avea o groază de defecte. Cine este, în fond, lipsit de ele?

— Vă mulţumesc, stimată doamnă, sunteţi prea amabilă. Şi o să venim, din această pricină, cu cea mai mare plăcere.

j Pence ar mai fi stat să pălăvrăgească cu ea, dacă nu l-ar fi observat pe don George intrând în bloc precipitat, parcă urmărit de cineva. Pence se ridică de pe bancă, se scuză şi intră şi el în bloc pe urmele prietenului său. Înainte de asta privi împrejur. Nu părea să se afle nimeni în preajmă, care să le pună viaţa în primejdie.

I

Ajunse în mansardă gâfâind. Don George stătea în mijlocul camerei, transpirat tot. Îşi ştergea cu o batistă faţa plină de broboane de sudoare.

— Ce-i cu tine, don George, în halul ăsta? Nu te-am

văzut niciodată aşa de neliniştit.

Pence se aşează lângă el, punând o mână pe umărul prietenului său.

— Am fost de dimineaţă la nişte prieteni şi am aflat că Panaitescu nu locuieşte pe strada Atleticului, spuse dintr-o răsuflare don G'corge.

— E, ne-am mai liniştit şi noi acum, spuse Pence, încercând printr-o glumă să-şi tempereze prietenul.

— Pe de o parte, da, e mai bine aşa. Dar n-am reuşit încă să aflu cine stă în blestemata aia de vilă. În schimb am aflat lucruri interesante despre Panaitescu. Mai întâi că se numeşte Marcél Panaitescu, are 51 de ani, este absolvent al Facultăţii de Drept, a fost zece ani avocat, a lucrat la bară şi apoi s-a lăsat. Este acum inspector în domeniul silvic. îl vezi vara îmbrăcat ca tot omul, iar iarna are costumul lui verde, cu palton verde de pădurar, cu care colindă ocolurile silvice. Normal că nu prin nămeţi şi prin furtună peste câmpuri şi păduri, ci cu maşina. A fost căsătorit, dar nevasta l-a părăsit după ce i-a născut un copil, o fată. A plecat însă cu fată cu tot. Din când în când mai trecea pe la el şi-i mai cerea câte un mic ajutor bănesc pe care avocatul i-l acorda fără rezerve. La 18 ani fata a venit la tată, pentru că traiul oferit de el nu se compara cu cel oferit de mamă. Fata era frumoasă şi probabil că s-a gândit că n-are rost să-i treacă frumuseţea în zadar. Dar iată ce am aflat despre tată, despre domnul Marcel Panaitescu. Înainte de evenimente, ca avocat, a fost târât în câteva procese pentru luare de mită. Trimitea nevinovaţi la ocnă şi îi scăpa pe pungaşi cu faţa curată. Până la urmă a fost prins cu un sac plin cu „galbeni" şi au avut grijă, să-l dea afară. Reacţia opiniei publice a fost puternică şi cât se poate de eficientă. I s-a retras şi dreptul dea profesa. După evenimente şi-a păstrat diploma, dar nu l-a mai interesat avocatura. Scăpaseră mulţi care ştiau de trecutul lui şi nu-i ardea să mai intre iarăşi în bucluc.

Mai ales pe vremurile alea tulburi când te puteai trezi uşor cu un glonţ în cap. Aşa că a proferat să lucreze

ca pădurar. După câţiva ani, făcând uz de diplomă a ajuns să lucreze în minister. Era nevoie pe atunci de cadre cu pregătire. A ajuns astfel inspector general cu drept deplin de a străbate ţara în controale. Numai că nu s-a mulţumit cu atât. S-a gândit că slujba îi oferă o serie de avantaje pe care nu merită să le fărâme cu piciorul… A început mai întâi să facă rost de mobilă unor prieteni din copilărie. El o lua fără niciun bam dar avea grijă să pretindă acelora preţul înscris pe etichete, mai cu seamă că mobila procurată de el direct din fabrică nu se găsea şi pe piaţă. După ce a epuizat toţi prietenii, a început să-şi facă relaţii. Mobila era din ce în ce mai bună, din ce în ce mai completă. Nu lipsea nimic din garnitură, clienţii erau mulţumiţi. Şi mai ales aveau cu ce se lăuda şi erau mândri când în casă le intra un cunoscut. Cine mai era ca ei?

Apoi fostul avocat şi-a creat o seamă de obligaţii care-i depăşeau posibilităţile. Dar cum omul ştie să înfrângă orice obstacol şi să-şi depăşească întotdeauna limita ultimelor posibilităţi şi resurse, Marcel Panaitescu intră în hora mare. Delapidează, vinde, cumpără, împarte, reţine şi aşa mai departe. De vreo trei ani este în combinaţie cu Terenţiu Calapod şi prin acosta, cu Dorin Filipescu şi Dumitru Vrăjescu. Şeful de personal ştia de scandalul cu a vocaţia al domnului Panaitescu, dar la rândul lui domnul Panaitescu ştia de implicarea cadristului în afacerea cu diplome universitare false. Această „cunoaştere reciprocă” îi conduce spre o prietenie trainică. Numai că lucrurile încep să meargă prost, oricum nu aşa cum doreau cei doi. Dispare Dorin Filipescu, după o ceartă cu Mitică Vrăjescu. *Colivia începe să se clatine şi papagalii intră în panică*. Dispare şi Vrăjescu, moartea lui purtând semnătura lui Calapod. Panaitescu ripostează violent. De Vrăjescu avea nevoie, acesta îi promisese lui, de data asta ieftin, casa de pe strada Antim nr. 13. Cei doi intră în conflict iKi ales când avocatul află pe căi ocolite că şeful de cadre care de gând să-i ia de sub nas Casa şi să i-o dea unui Iviator. Acţionând fără încetare, ajuns la capătul

răbdării şi al nervilor, mai ales că urmărindu-l pe Calapod descoperă că alţi doi oameni sunt pe urmele lui, se hotărăşte să-i lichideze. Şi până la urmă reuşește.

Nicolae Pence ascultase tot timpul, dar gândurile lui zburau aiurea. Nu ştia cum să-i spună şi el *vestea* cea nouă prietenului său. Îi era teamă că ea o să-i zdrobească inima. Că va rămâne o rană pe care n-o va mai putea nimeni şi nimic vindeca. Don George observă destul de repede aerul pierdut al lui Pence.

— Ce s-a întâmplat, iubite prieten? întrebă directorul.

— Nimic, minţi Pence. Mi-ai spus de atâtea ori să nu lovesc un om căzut. Mai ales atunci când am în mină un cuţit. N-o s-o fac nici de data asta.

— Haide, Nicolae, spune ce ştii, îmi ajunge o sperietură pe ziua de azi, spuse don George.

Pence puse mâna pe umărul bărbatului. Ca să nu cadă de pe scaun.

— Ziceai că Panaitescu ăsta are o fată. Ei bine, ea este *Altisidora*, târfa aia nenorocită.

Pence îşi privi atent prietenul, urmărindu-i reacţiile, gata să sară în ajutor dacă era nevoie.

— Ştiu, spuse don George, sau crezi că sunt un amator? Când mă informez, nu-mi scapă niciun amănunt.

Amândoi începură să râdă. Râdeau de se cutremura mansarda. Noroc că madam Covalciuc era în parc.

— Asta nu înseamnă că ea nu este o femeie deosebită, spuse don George. Şi îi voi fi sclav până la sfârşitul vieţii. Pentru că alta mai plină de farmec, mai curată şi mai bună nu există în lume. Dacă tot răul ar dispărea din lumer planeta ar rămâne pustie, doar cu un singur locuitor. Şi acela ar fi Altisidora, spuse don George serios.

— Aşa e, aşa e, recunoscu Nicolae Pence în lehamite.

Lucrul cel mai important nu era acum o discuţie în contradictoriu, pe tema Altisidorei (oricum n-ar fi avut sfârşit), ci de a strânge laţul în jurul lui Panaitescu, de a-l da în vileag, cu toate fărădelegile lui. Şi trebuia să

acţioneze rapid pentru că şi ei erau încolţiţi.

— Şi acum să-ţi spun cel mai neplăcut lucru, zise don George. Când mă întorceam acasă cu tramvaiul, am avut impresia că la Piaţa Romană s-a suit unul din cei trei băieţi care au năvălit în casa Altisidorei. Sunt sigur

9 – Dodecaedru

129

că m-a recunoscut. Am reuşit să-l păcălesc însă la Lemnea. Când tramvaiul a dat colţul la Ministerul Sănătăţii, am sărit din mers şi l-am lăsat pe mocofan prins în cursă. Am fugit pe străzile alea şi doar mai târziu am trecut bulevardul şi am venit acasă. Chiar dacă s-a dat jos la prima o să caute până n-o să mai poată. O să se învârtă ca într-un labirint.

— Bine, spuse Pence, dă-l dracu', să-ţi spun eu o veste bună. Suntem invitaţi la doamna Covalciuc la masă. E ziua lui Jean al *ei*.

Don George dădu din cap, o *să vină*, apoi se întinse pe patul aflat sub fereastră. Peste puţin timp adormi. Emoţiile din timpul zilei îşi puseseră amprenta pe sistemul lui nervos. Pence se întinse în celălalt pat, găsind bună ideea unui somn binefăcător, până la ora începerii sindrofiei. Puse ceasul să sune la şase.

La şase bărbaţii se treziră din somn, buimaci. Se îmbrăcară elegant şi ieşiră să ia puţin aer, să se dezmeticească. Priviră vitrinele luminate ale magazinelor, intrară la Scala, zâmbind vânzătoarelor tinere şi drăguţe. Respirară aerul încins al bulevardului, urmărind cu privirea grupurile de oameni care mergeau la braţ.

Pe la opt şi jumătate erau acasă. Se lăsase înserarea şi în sufragerie luminile erau aprinse. Bătură la uşă, şi madam Covalciuc le deschise radioasă. Răzbătea miros de mâncăr urb alese.

— Haideţi să vi-i prezint pe noii mei chiriaşi, spuse madam Covalciuc celor câtorva persoane care se aflau în jurul mesei de nuc. Domnii Nicolae Pence şi George Qvintul, cercetători. Apoi îi prezentă pe ceilalţi. Domnul

doctor Emilian Vrânceanu, dorimul Tudor Crevedia, domnişoara Lascu, doamna Xenia, chiriaşele mele, spuse în încheiere doamna Covalciuc. Luaţi loc şi hai noroc, să avem parte de viaţă lungă şi de sănătate că-i mai bună decât vânatul ăsta.

Mâncară, spunând din când în când tot felul de nimicuri, aşa, doar cât să fie o atmosferă plăcută. Vorbeau mai mult doctorul şi locotenentul fiindcă ei erau mai doldora de ştiri senzaţionale. Totuşi aceştia nu ocoleau privirile drăgălaşe ale celor două chiriaşe. Doamna, divorţată, arăta chiar mai bine decât domnişoara. Între două relatări ale ultimelor grozăvii cărora le fuseseră martori, bărbaţii se uitau fix în ochii femeilor. Păreau prăzi uşoare. De, singure, uitate de lume, ce să-i faci.

Nicolae Pence şi don George ascultau cu gura căscată istorioarele cu bărbaţi spânzuraţi sau asfixiaţi. Aproape că nu le venea să creadă. Şi îi văzuseră cu *ochii lor*? Cum mă vezi şi cum te văd" spuse medicul legist.

Se bău vin roşu de Pietroasele, „apoi şampanie şi după aceea madam Covalciuc aduse tortul de ciocolată. Altă dată îl aducea servitoarea, acum însă toţi erau egali. Pe la douăsprezece şi jumătate Pence şi cu don George se retraseră în mansarda lor. Em-i şi cu Tudor aveau chef de o plimbare sub clar de lună. Invitară şi femeile ca să treacă timpul mai uşor. Şi apoi, până pe Povernei, unde se afla casa medicului nu aveau de mers mai mult de 500 de metri. Femeile acceptară invitaţia. Coborâră. toţi scările şi ajunseră în faţa blocului. Nici nu se hotărâseră ei în ce parte să apuce când o maşină neagră apăru dinspre bulevard şi frână chiar în faţa lor. Până să se dezmeticească oamenii, uşa maşinii se deschise şi un glas dinăuntru spuse:

— Haideţi repede, domnu' locotenent. Am maţ găsit unu.

Tudor Crevedia se uită rugător la Emilian. Acesta lăsă ochii în jos şi se urcă împreună cu locotenentul în maşină. Le trimiseră femeilor câteva bezele reci.

— Când e să nu se lege, nu se leagă, spuse Emi, asta e, na!

PARTEA A ŞASEA

Capitolul douăzeci şi şase

O CURSĂ CONTRĂ CRONOMETRU

Dora intră în casă. Aprinse lumina de pe hol. Ţinea în mâna un buchet de gladiole roşii.

— Hai, tăticule, îmbracă-te repede, ară întârziat deja.

Erau invitaţi la familia Teodorescu. Doamna Teodorescu îşi serba ziua onomastică. Invitaţia fusese pentru ora opt seara, acum era opt şi jumătate, şi bătrânul care trebuia nu numai să fie gata, ci deja în stradă, în maşină, nici nu ieşise din baie.

— Hai, tăticule, nu t’e mai ferchezui atât, nu mergi la însurătoare. Doamna Teodorescu încă n-a divorţat.

Râse amuzată de perspectiva unei căsnicii între tatăl ei şi doamna Teodorescu. Îi ştia defectele lui taică-său, dar cele ale Mariei Teodorescu depăşeau degetele de la mâini. Altisidora intră la ea în cameră, profitând de întârzierea lui Marcel Panaitescu şi-şi schimbă toaleta. În locul bluzei strânse pe corp şi al fustei scurte care-i dezvelea frumuseţea de picioare, puse pe ea o rochie lungă. Îşi făcu un coc sofisticat, în locul pletelor căzute pe umeri, îşi prinse cocul cu un ac de păr înnobilat cu câteva diamante, îşi alese nişte pantofi argintii din dulap şi ieşi apoi pe hol pentru a se admira în oglinda veneţiană. Parcă era altă femeie. Îi dispăruse aerul acela frivol, de târfă ieftină. Era acum o doamnă din înalta societate. Care se purta ca atare. Care vorbea ca atare. x îmbrăcată ca o adevărată ducesă, cu un colier de aur în jurul gâtului, Altisidora mai făcu o încercare să-şi găsească tatăţ. Şi cum acela nu dădea niciun răspuns, Altisidora se duse la baie şi deschise cu furie uşa, cu un perdaf amical pregătit pe buze, dacă era nevoie. Dar imediat ce uşa fu dată de perete orice cuvânt îi îngheţă pe buze. Începură să-i tremure mâinile. Era un coşmar?

Marcel Panaitescu se afla în cadă, frumos, cu faţa

destinsă, în cea mai naturală poziţie cu putinţă. Nefirească era doar savoniera care plutea în apă, ca o coajă de nucă. Sticlele cu loţiuni erau la locul lor pe etajera din faţa oglinzii. Loţiunea *după-ras* se afla într-o sticlă verde, deschisă, semn că avocatul urma să se radă.

Altisidora ieşi din baie şi încercă să formeze un număr de telefon. După mai multe încercări reuşi. Ceru cu locotenentul Crevedia. Soldatul îi spuse plictisit că domnul locotenent nu este la birou.

— Te rog să-l cauţi, ceru' Altisidora. Probabil că ţipase atât de tare, încât băiatul de la celălalt capăt spuse aproape imediat:

— Am înţeles să trăiţi. Unde să vină?

Dora îi comunică soldatului de două ori adresa, dar, după ce închise receptorul, avu impresia că greşise numărul casei. Omul o asigurase că va trimite o maşină după el, exista un caiet în care locotenentul notase adresa la care poate fi găsit.

În aşteptarea lui Tudor Crevèdia, Altisidora ieşi în stradă. Deschise portiera maşinii şi se urcă la volan. Îşi aprinse o ţigară şi se privi în oglinda retrovizoare. Arăta ca o ducesă sedusă de un argat. Ridicolă, cu rochia aia neagră, cu colierul de apr la gât şi cu cocul care îi descoperea nişte fălci late, de ţărancă. Imaginea de care vorbeam mai înainte era accentuată şi de tonusul muscular care scăzuse simţitor, urâţind-o subit. E adevărat că era şi ceva disperare în ochii ei, dar nu prea multă, moartea părintelui nu părea că o afectează prea tare. Se afla tot în maşină când sosi locotenentul însoţit de Emi şi de o ambulanţă.

— Unde e? întrebă Tudor Crevedia.

— În baie, spuse Altisidora.

— Mm, da ştiu că eşti teribilă în seara asta, spuse în trecere doctorul Vrânceanu. Nu era. prea convins de ce spune, dar simţise nevoia să spună ceva ca să-şi curme durerea din stomac. Era greaţă amestecată cu oboseală şi frică. îl urmă pe Tudor în baie. Acesta îşi făcea meseria

notând într-un blocnotes toate amănuntele care puteau oferi o explicaţie situaţiei de faţă. Emilian se aplecă peste cadavru şi, după un control de rutină, spuse mai mult pentru sine că omul murise. După aproape zece minute locotenentul se duse în sufragerie şi se aşeză într-un fotoliu adânc, din piele.

Dora, dă-mi şi mie un pahar de whisky. Trebuie să ai pe undeva.

Avea o figură desfigurată, de parcă o bombă îi explodase în faţă. I se închideau ochii. Femeia veni cu două ceşti cu cafea pe o tavă. Îi oferi una doctorului şi cealaltă locotenentului. Amândoi băură dintr-o suflare licoarea aromată şi tare. Îşi mai veniră în fire.

— Cum s-a întâmplat? întrebă Tudor.

Femeia puse o mână în şold. Chiar şi în situaţia asta era provocatoare.

— De unde dracu’ să ştiu cu! se răsti ca Spuneţi-mi voi, că sunteţi de meserie.

Le întoarse spatele, ducându-se în bucătărie. Prin sufragerie trecură doi sanitari cu o targă metalică. Era unul înalt, solid şi altul mai pirpiriu, dar vânos. Se duseră în baie. Când trecură din nou prin sufragerie, cel mic se afla în faţă, iar celălalt la picioarele mortului. Şiroaiele de apă care curgeau de pe cadavru erau supte imediat de covorul persan de pe jos.

— Auzi, Dora, o strigă Tudor, o să trebuiască să mergi cu mine. Pe drum să te gândeşti bine ce ai făcut astăzi, cum arăta apartamentul când ai intrat, cum arăta baia şi aşa mai departe. Mă interesează şi cel mai mic amănunt, auzi?

— Da, spuse femeia plictisită. Aud.

— Şi să fii fată cuminte, spuse zâmbind Emi.

— Du-te-n mă-ta, spuse Dora trântind o farfurie de podea.

— Atunci eu o iau înainte, spuse Emilian Vrânceanu. Te găsesc la birou, da?

Tudor Crevedia dădu din cap. Peste o jumătate de oră

o să fie acolo. Mai stă puţin aici şi pe urmă pleacă. Îşi strânseră mâinile în tăcere. Peste câteva momente sirena ambulanţei se depărtă, pierzându-se pe bulevard.

Tudor rămase cu Altisidora. Se priviră o clipă în ochi, parcă studiindu-se. Erau ca doi străini, lăsând impresia că nu se cunoscuseră vreodată. Exista în ochii lor o sclipire rece, sticloasă.

— Ai cumva idee cine ar fi putut-o face? întrebă în cele din urmă bărbatul.

Apoi fără să mai aştepte răspuns o luă de braţ şi coborî împreună cu ea în stradă. Acolo îi aştepta maşina procuraturii. Înainte de a se urca, locotenentul trase un pumn în capota maşinii de parcă ea era de vină de toate.

— Dă-mi şi mie o ţigară, îi ceru Dora.

Se aflau pe lângă Universitate.

Pe birou se afla o lampă. Dora stătea în faţa lui Tudor Crevedia şi răspundea la întrebări. O stenodactilografă înregistra fiecare cuvânt. Locotenentul nota doar ce credea de cuviinţă. Apoi sună telefonul. Era Emi, care dorea să-i comunice acum, la miezul nopţii, rezultatele autopsiei.

— Am crezut la început că bătrânul a avut un atac de inimă în baie. iartă-mă, dar eu când văd un om mort, mintea şi inima îmi spun mai întâi că omul a murit de moarte naturală. Spre deosebi…

— Hai, nrô Emi, lasă astea acum, zi! îl întrerupse Tudor.

— Bine. Omul a murit electrocutat în baie. *Asta* e. Acum vezi dacă a fost un accident sau cineva i-a făcut-o, de fapt ştii tu ce să faci, nu te învăţ eu. Salut.

Emi închise?

Tudor Crevedia chemă un soldat şi-i spuse să trimită pe cineva la el, un ofiţer sau cine e pe acolo. Îşi aprinse o ţigară, îi oferi şi Dorei una. Dora fusese servită cu nişte sandvişuri cu şuncă. Intră un coleg al locotenentului.

— Grigore, un amănunt foarte important. Verifică locuinţa avocatului Panaitescu. Vezi dacă găseşti vreun

detaliu care să confirme o electrocutare. Vezi pe la subsol, prin camerele alăturate. Sună-mă imediat cum afli ceva.

Grigore ieşi din birou. Iar Tudor se întoarse spre Altisidora. Începu să-i pună iarăşi întrebări. Dora răspundea docilă. O ducesă căreia i se lua un interogatoriu amical.

Peste o oră locotenentul Grigore Mazilu îi confirmă lui Tudor acţiunea premeditată. Nişte conductori metalici legaţi de ţeava de apă caldă care ducea în baie. Fuseseră băgaţi într-o priză din boxa de la subsol. Zăceau acum aruncaţi pe jos. Tudor îi mulţumi, apoi închise. Se întoarse către Dora şi îi spuse.

— Gata, destul pentru azi. La culcare. Vrei să te duc undeva?

Altisidora îi dădu adresa Magdalenei.

— Îţi mulţumesc, spuse femeia, ridicându-se.

Urmă o cursă contra cronometru.

Capitolul douăzeci şi şapte

CUIBUL ŞOBOLANILOR

După o săptămână, peste Bucureşti căzuse definitiv toamna, cei doi prieteni bătură la uşa apartamentului familiei Covalciuc. Doamna îi primi somnoroasă, şi aproape că nu se miră când Pence îi spuse că aveau să lipsească ceva timp, urmând să plece pe teren de unde trebuiau să mai culeagă unele probe pentru lucrarea de doctorat, îi spuseseră să lase totul cum este, şi dacă întreabă cineva de ei, doamna să spună că sunt pe teren. În final o rugară pe bătrână să nu le umble prin foi, şi să nu lase nici pe altcineva să le brambureasc㠎i sărutară mâna şi plecară la ei în mansardă.

— O să ne lipsească geamul ăsta către lume, spuse cu nostalgie Pence.

Don George îndesa câteva lucruşoare într-o geantă. Atât aveau să ia cu ei. Înainte de a pleca, trebuiau să clarifice nişte lucruri.

— Se confirmă moartea lui Panaitescu, începu Nicolae Pence.

— Da, ştiu, a murit electrocutat în baie. Ce moarte! Oribil!

Şi în timp ce mai aranjau lucrurile în geantă, îşi pregăteau cele necesare plecării, eroii noştri conversau. Cuvintele le ieşeau pe gură fără efort, totuşi dacă cineva i-ar fi auzit şi-ar fi dat seama că sunt *speriaţi*. De aceea, poate, multe din propoziţiile lor, din frazele pe care le rosteau nu mai erau coerente. Simţiseră că în timp ce *ei* strângeau laţul în jurul vinovaţilor, cineva din umbră strângea laţul în jurul lor, încercând să-i imobilizeze, să-i scoată dacă se poate, din joc. îl bănuiseră pe Calapod, apoi pe Panaitescu. Acum, după dispariţia lor, îşi dădură seama că nu au ajuns la capăt, că mai aveau de investigat.

— Am fost prin mântuleasa, spuse Pence. M-am interesat prin vecini, dându-mă drept un cetăţean care doreşte să cumpere o casă, cine locuieşte la numărul 6. Asta e numărul, deşide pe zid lipseşte. Cineva mi-a spus că nu ştie, nu a văzut niciodată pe nimeni. Vreo doi însă mi-au zis că au văzut de câteva ori luminile aprinse acolo. Doar noaptea şi doar pentru o oră sau două. Am avut noroc că am dat peste nişte bătrânei care suferă de insomnie.

— Să scădem noaptea aia când luminile au fost aprinse de răpitorii noştri, spuse sarcastic don George.

— Lasă-i pe ăia de atunci. Bătrânii mi-au spus că de două ori au văzut un bărbat solid venind cu maşina. Stătea o oră sau două şi după miezul nopţii pleca. Apoi nu mai apărea decât peste câteva luni. Cred că are undeva altă casă, conchise Nicolae Pence.

— De asta să fii sigur, întări don George Qvintul Mă întreb însă ce face el în orele alea acolo. Că doar nu un curs de croitorie. Au observat insomniacii tăi vreo femeie cu el?

— Nu mi-au spus, dar înclin să pred că nu, pentru că altfel nu le-ar fi scăpat.

— Da, spuse don George pe gânduri. Câteva minute nimeni nu mai scoase niciun cuvânt. Se foiră prin cameră, priviră pe geam. Acoperişul blocului aluneca spre stradă.

— Parcă am fi nişte motani, spuse Pence.

— Sau nişte şobolani suferind de vertigo, adăugă don George.

Peste marele oraş se lăsa înserarea. Se auzeau claxoane de maşini, sonerii de tramvaie şi scârţâit de şine. Până sus, totul răzbătea plăcut, fără să fie deloc strident.

x-Rezultă că suntem pe urmele marelui rechin, spuse într-un târziu don George. Iar haidamacii nu erau ai lui Panaitescu, ci ai lui. Probabil că el a ştiut tot timpul de cercetările noastre şi ne-a lăsat, ca o pisică mărânimoasă, să acţionăm. Asta până cercul s-a tot strâns, iar noi ne-am apropiat de el. Din clipa asta nu noi suntem vânătorii, ci el. Iar avantajul lui, care a fost cândva şi avantajul nostru, este că el e în umbră, ascuns oricărui ochi indiscret, iar noi ne aflăm pe o câmpie întinsă, păduchioasă.

— Am impresia că tot timpul s-a folosit de noi, că a ştiut că am renunţat la traiul liniştit de acasă pentru a porni cruciada împotriva răului care domneşte în lume. Idealul nostru de puritate a fost manevrat astfel încât el să scape de nişte rivali care îl incomodau şi stăteau în calea afacerilor lui, spuse dezamăgit Nicolae Pence.

— Şi în vreme ce noi luptam cu monştrii, *el* se înfrupta din rezultate, întări don George. Asta e. Acum uite ce avem de făcut. (Luă unica sacoşă în mâna şi se îndreptă spre uşă.) Plecăm cât mai departe de centru. Aici putem cădea în orice moment în cursă. Acela care e pe urmele noastre atât aşteaptă. Continuând să locuim aici ne condamnăm la moarte. O să evităm noi trei curse, patru curse, a cincea nu le va funcţiona, dar până la urmă tot picăm întruna. Aşa că *e vremea* să plecăm.

Hotărârea era luată. Nu le mai rămânea decât să găsească locul. Luară tramvaiul şi apoi troleibuzul. Până la Liceul Şineai merseră pe jos. După vreo două bre ajunseră în groapa Cociocului. Don George arătă cu mâna înainte.

— Acesta va fi *cuibul şobolanilor*. De aici îl vom pândi pe marele rechin, care până la urmă va trebui să iasă din umbră. De aici, avantajul va fi al nostru.

Începură să coboare în groapă, ocolind munţii de gunoi, scaieţii şi pietrele căzute parcă din cer.

Timp de trei săptămâni trăiră în mizeria cruntă a gropii Cocioculuiui. Îşi schimbau la fiecare trei zile locul, pentru a face mai grea misiunea urmăritorilor. Hainele se despicaseră pe la cusături, acoperindu-se de o crustei urât mirositoare de jeg. Le crescuse barba la amândoi, iar obrajii li se subţiaseră. Seara intrau ca nişte cerşetori în oraş şi-şi mai cumpărau de-ale gurii. Tot atunci mai dădeau telefoane încercând să afle cine locuieşte pe strada Atleticului, la numărul G. Don George încercase şi la Traian Tecu, dar acela, prevăzător, întrebase cine e la telefon. Don George închisese? în concluzie, nu mai puteau afla nimic. Totul se cufundase parcă pe fundul lacului, vârându-se în mâl. E adevărat că şi ei se cufundaseră în mâl, dar parcă erau tot la vedere. Curând începu sezonul ploios şi groapa Cocioculuiui mustea de apă. Nicolae Pence făcuse un bordei care îi mai apăra de vânt.

— Acum ar mai lipsi ăia de la sfat să ne ceară chirie pe casă, spuse rânjind, don George Qvintul.

Apoi într-o dimineaţă deschiseră sacoşa, se spălară într-o baltă, şi-şi îmbrăcară *hainele bune*. Pantalonii erau mototoliţi, la fel ca şi cămăşile, dar cel puţin erau curate. Li se terminaseră banii şi don George propusese să meargă la un CEC, să scoată o sumă oarecare. În mare, banii le trebuiau pentru mâncare, dar nu puteau să nu prevadă şi cheltuielile auxiliare.

Au intrat în oraş pe la Crematoriu. După o jumătate de oră în Piaţa Mare. De-acolo o porniră înainte, spre Universitate. Când văzură atâta hune strânseră instinctiv din ochi, de parcă le băgase cineva în faţă un reflector puternic. Observară că de când începuse goana lor după o ascunzătoare se dezobişnuiseră de aglomeraţie. Acum însă plăcerea de a hoinări prin oraş le revenise. Aproape că uitaseră că puteau fi oricând vânaţi. Sau poate nu le mai păsa. Doreau parcă să întâlnească figuri cunoscutesă mai salute pe cineva, să mai schimbe o vorbă. Lumea pe

bulevard era aceeaşi ca altă dată, nu se schimbase. Parcă doar mai mulţi bărboşi. Se executau unele lucrări de reparaţie în oraş. La Colţea, de pildă. Maşinile alergau pe bulevardul larg împânzit cu semne de circulaţie. Se montaseră stopuri noi, se asfaltaseră trotuarele. Oraşul era minunat, ca o femeie blondă. Ceea ce nu se vedea, prospera. Şi chiar mai bine decât înainte de claustrarea loi forţată. Toate amănuntele acestea erau înregistrate de cei doi eroi în haine mototolite, cu aviditate. Făcuseră totuşi următoarea observaţie. Şi anume că afacerile mergeau la fel de bine ca înainte, că nimic nu se schimbase. Stătură câteva clipe nemişcaţi mirosind oraşul. Era parfumat, era proaspăt. Şi apoi, marea întâlnire. Ghici cu cine?

Dintr-o maşină străină coborî Altisidora Panaitescu. *Pica* la ţanc. Cei doi tocmai se pregăteau să intre la CEC.

Se putèau felicita j? a nu intraseră imediat. Ar fi ratat cu siguranţă această întâlnire. Există însă cineva *sus care* le potriveşte pe toate. Chiar şi întâlnirile îndrăgostiţilor. Ca să nu mai spun de restul. Cititorul a ghicit, fără îndoială, cine este acela. Nimeni altul decât autorul. Fără el, realitatea n-ar avea în ce să se oglindească-Capitoluldouăzeci şi opt

TANDRA ÎMBRĂŢIŞARE

— Ce faci, bătrâne, n-ai murit? spuse Altisidora, îndreptându-se spre don George şi sărindu-i în braţe.

Îl strânse ca pe un iubit neasemuit pe care viaţa îl ţinuse departe de ea. Don George clipea des şi nu ştia cui să mulţumească pentru bucuria ce căzuse pe capul lui. Atâta vreme se gândise la ea. Ştia că sufletul lui se topeşte de fiecare dată când o vede, îi simţea totuşi rezerva în gesturi, şi într-un fel şi-o explica, el era bătrân iar ea tânând. Totuşi nu crezuse că va apuca acea zi în care ducesa inimii sale, cea căreia îi jurase credinţă, va veni şi se va topi în braţele lui. Şi se întâmpla tocmai acum când arăta mai jalnic, mai slăbit şi mai ridicol. Nicolae Pence îşi încrucişase braţele şi privea scena ca pe una de cel mai

prost gust cu putinţă.

— Am crezut în fiecare secundă a vieţii mele în tinet spunea fostul director femeii care îl ţinea încă strâns.

— Cred că ai înţeles că viaţa nu este nicio linie dreaptă şi nicio coală de hârtie albă, imaculată. Te-a învăţat viaţa măcar atâta lucru, spuse Dora râzând ca o puştoaică sărutată pe gât de un vecin.

— Haide, don George, să luăm banii şi să ne cărăm cât mai repede, zicea nelinişti Nicolae Pence.

Dar don George nu avea urechi decât pentru frumoasă, fermecătoarea, sclipitoarea şi de neam bun Altisidora Panaitescu. Aceasta ciripea ca o rândunică.

— Am învăţat şi eu ceva. Că de cele mai multe ori adevăratul bărbat se ascunde în trupul slăbit şi jalnic. Că sub cămaşa unui om umil bate cea mai mare inimă. Ultima oară te-am minţit. Atunci, pe Calea Victoriei, când m-am oprit în faţa ta, m-a fascinat privirea, ochii tăi albaştri de cavaler în căutare de puritate, e drept un cavaler trist, dar *atât* de frumos.

Îl ţinea acum de braţ, într-o tandră îmbrăţişare, de femeie îndrăgostită. Qvintul era ca beat, îi era frică să se mişte ca să nu se trezească din vis.

— Se vede treaba că un blestem mă face să mă agăţ de tine ca de un pai. Fără tine, fără să ştiu că exişti m-aş îneca mai curând decât îţi închipui.

Pence pierzându-şi răbdarea interveni.

— Prietene, ţi-ai pierdut minţile, trezeşte-te. Femeia asta te-a trădat în schimbul unui şomoiog de bani. Cum drăcu poţi vorbi, după tot ce ni s-a întâmplat, în felul ăsta?

— Lasă-mă, iubite Nicolae, lasă-mă să o respir, să mai prind puteri. M-a trădat, m-a trădat. Ei şi, câte nu facem şi noi fără voia noastră. Câte compromisuri? Câta mizerie cu zâmbetul pe buze? Dacă sufletul ei n-ar fi măsurat atâta mărinimie, atâta bunătate şi dacă el n-ar fi strălucit de atâta puritate, după ce m-a vândut crezi că s-ar mai fi uitat astăzi la mine? Vrei să spui că un trădător vine după aia la tine şi te sărută pe obraz. Ar dori mai bine să intre în

pământ. Şi tu îmi spui să nu mă bucur de îmbrăţişarea acestei femei? Ce erezie! Ce erezie, iubite Nicolae!

Femeia îi sorbea fiecare cu vânt.

— Bravo, don George, dovedeşti, cu aceste cuvinte că ştii să deosebeşti răul de bine, pe făţarnic de prieten, iubirea adevărată de impostură. Viaţa m-a încercat de atâtea ori, de multe ori oribil, dar de când te-am cunoscut, am putut-o, suporta mai uşor, fără să-mi mai fie greaţă. Vreau totuşi să te avertizez că te pot trăda în continuare, şi-o pot face tot cu zâmbetul pe buze. Asta tot de la viaţă am învăţat.

— Ce ţi-am spus eu, don George, hai să plecăm dracu' de aici, asta stă lângă noi ca o cobe. (în glasul lui Nicolae era *teamă*.)

— Cum să plec, dragul meu Pence. Mai bine mi-aş tăia o mină, mai bine mi-aş înfige un cuţit în spate decât să plec de acolo de unde îmi este mai bine. Îmi ceri să plec de lângă Altisidora, mai bine cere-mi să-mi iau zilele pentru că mi-ar fi mai uşor. Nu, n-o să plecăm nicăieri *fără ea*.

La auzul acestei veşti, Altisidora începu să râdă de-a dreptul înveselită. Nu cu ironie, fără răutate.

— Iubite, dar acest lucru *nu este* posibil. Sunt aşteptată, şi încă de cineva important. Te-am văzut, am coborât din maşină şi am venit spre tine, pentru că mi-a fost mereu dor de tine. Ce-a fost, a fost, tu ai rămas pentru mine totuşi cea mai frumoasă întâmplare. O să mor cândva şi asta de acum nu mă mai sperie.

— Auzi, Nicolae? Vai, ce stupid aş fi fost dacă îţi urmam sfatul, spuse în extaz don George.

— Dar, continuă Altisidora, nu-mi cere să merg cu tine pentru că nu se poate. De aici drumurile noastre se despart.

— Fie şi aşa, dacă asta e soarta. Ce putem face? Nu uita însă un lucru. Eşti ducesa mea neprihănită, orice ţi se va întâmpla în viaţă, cu oricine vei fi. Iar eu, cel mai jalnic sclav din câţi au existat pe pământ, aproape că ţipa don George.

— Iar tu, pe oriunde te vor călăuzi paşii şi oricare ar fi soarta ta, nu uita că o târfă ca mine te-a iubit mai mult decât orice ducesă, dacă el” au existat vreodată.

Altisidora se smulse de lângă don George şi urcă în maşină.

Don George rămase nemişcat, aproape fără viaţă, privind-o cum se depărtează, ca o corabie pornită spre lumi mai bune.

În cele din urmă Nicolae Pence îl trase în clădirea CEC-ului, ca pe un sac. Dui cerşetori hăituiţi intrau la CEC.

Capitolul douăzeci şi noua

CINE ARE URECHI, SĂ AUDĂ

Formalităţile de scoatere a banilor au durat-puţin. Din poza de pe buletin pe don George îl privea o persoană distinsă cu trăsături frumoase. „Cine dracu’ o fi ăsta?” se mirase el privindu-şi propria fotografie. Scoase o mie de lei. După ce totul fusese terminat cei doi se îndreptară spre ieşire. \ De cum făcură însă doi paşi, doi vlăjgani îmbrăcaţi în halate albe îi înşfăcară strâns, împingându-i spre o maşină a Salvării. Dădură ei din picioare, strigând, implorând ajutor de la trecătorii care se uitau ca la circ. Aceştia nu schiţau nici cel mai mărunt gest. E drept că şi vlăjganii vorbeau.

— Bine, mă nenorociţilor, ne ducem la masă şi voi vă luaţi tălpăşiţa, mă? De ce, mă? Credeţi că spitalul ne plăteşte să alergăm după voi? Ia haideţi voi înapoi, frumuşel, frumuşel. Cămaşa de forţă o să vă aştepte.

După ce fură împinşi în maşina Salvării, cei doi spuseră şoferului să pornească repede şi să dea drumul la sirenă.

La ieşirea din Bucureşti şoferul opri sirena, păstrând piciorul apăsat adânc pe accelerator. Cine vedea maşina gonind îşi făcea cruce. Cine o mai fi în pericol? Parcă pe vremuri nu se îmbolnăveau oamenii cu una cu două.

Trecuseră prin Otopeni ca o furtună. Nicolae Pence şi don George Qvintul nu mai puteau să admire satul frumos şi bogat. Aveau pe ochi un plasture negru şi pe gură o

bandă adezivă. În maşină, răpitorii le legaseră şi mâinile, aşa că acum puteau fi liniştiţi. Don George stătea cu umărul lipit de cel al lui Nicolae Pence şi acest simplu fapt le dădea încredere, putere, simţeau, fără să o poată spune, că atâta vreme cât sunt alături nimeni nu-i poate învinge. Cum stăteau aşa, se putea spune că vrednici de milă erau cei doi mercenari, nu eroii noştri. Pe ei îi lega o mare prietenie şi încrederea într-o lume care putea fi îndreptată, condusă spre un liman mai curat, în vreme ce malacii aceia nu erau decât nişte nasturi

Într-un meci, de fotbal. La cheremul oricui, şi oricând în situaţia de a fi aruncaţi 4 a gunoi şi înlocuiţi cu alţii. Maşina se hurducă peste nişte şine de cale ferată, apoi prizonierii simţiră în nări aerul rece şi curat al unei păduri. Într-un fel aşteptau să ajungă odată* la capătul acestui drum şi să-i vadă pe cei din umbră, pe urmăritorii care până mai ieri erau vânatul lor favorit. Faptul că până atunci-nu reuşiseră să afle cine îi urmărea din umbră îi intriga, dar gândul că până la urmă aveau să descopere marele adevăr era pentru prietenii noştri o *alinare*. Chiar dacă aceştia aveau să le servească o lecţie, aventura tot instructivă se putea numi. Măcar ştiau de cine să se ferească.

Maşina se opri, după aerul pe care îl respirau, se aflau tot în pădure. Nicolae Pence şi don George Qvintul fură traşi din maşină. Simţiră sub picioare pietriş, părea că se găsesc la o cabană. Şi atunci când se aşteptau să le fie smulse benzile de pe ochi simţiră, amândoi în aceeaşi clipă, câte o lovitură năprasnică în moalele capului. Se prăbuşiră moi, ca nişte saci, cu bumbac.

Când îşi reveniră se aflau într-un întuneric total. Pence îşi duse mâinile libere la ochi pentru a-şi smulge banda adezivă. Constată imediat că nu avea aşa ceva, ea îi fusese smulsă de altcineva. Simţi alături de el mişcare şi întrebă în şoaptă cine e. Îi răspunse la fel don George. Orbecăiră puţin şi în cele din urmă se *atinseră*. Se traseră într-o parte până simţiră peretele: Era din lemn. Se

sprijiniră de el, rămânând în tăcere. Îşi frecau poate capetele, pe locul unde fuseseră loviţi.

— Ştiu băieţii ăştia să dea o lovitură, nu glumă, parcă au făcut pe undeva un curs, spuse don George, făcând haz de necaz.

— Dă-i dracu', nişte brute, spuse Nicolae. Pence, atât ştiu, atât fac. Pe mine mă interesează pentru cine lucrează.

— Vrei să-ţi spun ceva, zise don George Qvintul cu vocea slabă, cât timp am mers în maşina aia; m-am gândit că totul a fost în zădar, aşa că acum zău că nu mă mai interesează nimic.

— Cum în zadar, spuse Pence, ce spui, omule? A fost în zadar că lumea a scăpat de nişte scursori, de nişte jeguri care împuţeau orice lucru pe care îl atingeau? Acţiunea noastră de a curăţi ceva pe lumea asta n-a fost nicio clipă zadarnică. Am făcut singurul lucru necesar, niciodată inactivitatea nu aduce nimic nou, lumea nu se schimbă stând cu mâinile încrucişate. Şi dacă *am omorât* nişte lichele, am făcut-o pentru că ele nu meritau să trăiască, pentru că dacă nu' le luam noi viaţa, continuau să mânjească viaţa altora. Am ucis câţiva oameni, dar am scăpat lumea de moartea altor sute, spuse Pence hotărât. Au, capul meu!

Don George nu răspunse imediat.

— Eu mă întreb ce-o face locotenentul ăla. Pe cine-o bănui, trebuie să recunoşti că i-am dat ceva bătaie de cap, spuse fostul director îmbrăcat acum ca un cerşetor.

— Poate că l-am şi ajutat. Căutând criminalul, face şi el cunoştinţă cu nişte oameni pe care, în alte condiţii, nu avea cum să-i cunoască. Va descoperi şi el ceea ce noi deja ştim. Numai că el, spre deosebire de noi, care am avut libertate de mişcare *totală*, el se va opri undeva pe la jumătate, neîndrăznind să meargă mai departe. Îşi va da seama că e prea periculos. Şi ce ironie! *Criminalii* pe care încearcă el să-i găsească se află într-o încăpere fără pic de lumină, plângându-i de milă. Lasă-l în pace, hai să nu-i mai plângem de milă. Eu mă întreb cine dracu' erau tipii ăia

care au dispărut în casa de pe Antim?

Gândul acesta îi aduse aminte de casa lui, aceea netencuită, cu două camere, şi de borcanele lui de borş. Trăsura de fildeş în care stătea tolănit, urmărind oamenii, privindu-i. I se păreau toate atât de departe.

— Eu mă întreb unde dracu' suntem, spuse don JGeorge.

— Suntem în subsolul unei cabane; în jur pădure, şi în depărtare, munţii. Aerul este aşa de curat. Şi în curând gazda va veni şi ne va scoate de aici şi ne va invita la masă şi pe urmă la o plimbare prin împrejurimi. La drumeţie. Şi noi o să chiuim şi o să ne bucurăm de viaţă, spuse Nicolae Pence jumătate în glumă, jumătate în serios. Gluma era amară, dar în străfundul sufletului i se cuibărise dorinţa asta, de a face o plimbare prin pădure. Chiar dacă vor fi bătuţi, chiar cu câteva coaste rupte. Asta-i viaţa. Don George îi sfâşie pânza gândurilor frumoaso.

— Sunt din ce în ce. mai *convins* că tot ceea ce am făcut a fost cea mai mare *prostie*, O gogoriţă fără nicio acoperire. În fond, faptul că am omorât nişte oameni, chiar dacă aceia erau la rândul lor nişte scursori, şi îiatr-un fel chiar nişte ucigaşi de perspectivă, nu ne salvează, fie chiar în numele idealului pe care l-am avut tot timpul. A fost tot timpul un gând frumos care a fost mânjit cu sânge. Pentru că, iubite Nicolae, *am intrat într-un joc care nu era al nostru*, ci al lor. Cu idealul nostru de puritate în minte, am ţinut în mâini arma lor abjectă. Am mânuit un cuţit plin de sânge care nu era al nostru.

— Şi ei ar fi făcut la fel, dacă am fi fost noi în vizor. Dar s-a întâmplat să fie ei, nicio pagubă, asta e, spuse Pence cu ură.

— Mi-aduc aminte de discuţiile minunate cu tine. Pe vremea aceea ele erau şi curate. Credeam că totul se îndreaptă spre bine. Şi tu ai fost acela care mi-ai deschis ochii, iar eu te-am urmat şi am văzut că ai dreptate, lumea era strâmbă, ca un şifonier pe nişte scări. Că merita să o îndreptăm. Vrei să ştii ceva? Cât de adânc erau Calapod

sau Mitică Vrăjescu, Filipescu sau aviatorul şi chiar bătrânul Panaitescu, băgaţi în mocirlă, ei n-ar fi fost în stare să ridice cuţitul cu mâna lorşi să ucidă, spuse împăciuitor don George.

— Asta înseamnă că noi am fost mai puternici decât ei şi mai bine am făcut. Binele trebuie să fie întotdeauna mai tare decât răul, iar frumosul mai puternic decât mizeria. De aceea le-am ales şi o moarte curată. Nu i-am ciopârţit, nu i-am desfigurat, nu i-am omorât ca pe nişte animale. Au fost nişte morţi frumoşi. Îmbrăcaţi frumos, elegant, în mătase. I-am lăsat mereu.de parcăs-ar fi culcat şi au uitat să se mai scoale. I-am respectat, spuse cinic Nicolae Pence. Dar le-am dat ce au meritat.

O vreme cei doi tăcură. Era? pentru prima oară când vorbéau despre *crimele* pe care le comiseseră. Acum păreau copleşiţi de destăinuire. Începură să caute cu mâinile p* lângă pereţi o crăpătură sau aşa ceva. Se târau, fiindu-le parcă frică de mişcări prea bruşte. Apoi renunţară. Se întinseră unul lângă celălalt.

— Eu tot cred că femeia aia a fost o cobe pentru noi, o piază rea, spuse Nicolae.

— Să nu mai spui *niciodată* asta, Nicolae, auzi, nino-dată, izbucni don George. Oricum, eram prea strânşi în laţ ca să mai scăpăm. De aia ţi-am şi spus să plecăm de la doamna Covalciuc. Nu ţi-am spus atunci că în tramvai nu era doar unul care m-a recunoscut, ci toţi trei. Şi că atunci când am sărit din tramvai la colţ, au sărit şi ei. Că au venit după mine şi că s-au oprit la jumătatea străzii, uitându-se după mine unde intru. Probabil că te-au văzut şi pe tine când ai venit după mine. Iar în seara când am fost invitaţi la madam Covalciuc mi-a stat pe limbă să îi spun locotenentului că noi suntem făptaşii, să nu-i mai caute în altă parte. Atunci eram oricum pierduţi, în acea clipă. Şi când am plecat ca nişte hoţi de la bătrână am ştiut că până la urmă tot aici o să ajungem. Metoda urmăririi din ce în ce mai strânse am învăţat-o doar de la ei. E normal să ştie s-o folosească atunci când e nevoie.

Pence nu răspunse imediat. îl frământa un gând stupid.

— Ba eu am fost convins că în groapa Cociocului ni se va pierde urma. Nu zic că îmi şi plăcea cum trăiam, dar eram împreună şi nu puteam fi găsiţi. Poate că am greşit ieşind în oraş. Viaţa noastră trebuia să se topească, în groapă, alături de cei care trăiau acolo. Ai văzut ce frumos era seara când se strângeau douăzeci de oameni în jurul focului şi tăiau găini şi le frigeau la foc mocnit. Câtă veselie, cum le curgea vinul pe barbă şi cum ne dădeau şi nouă din mâncarea lor. Nu ţi s-au părut fericiţi? Eu cred că erau. Chiar atunci când se mai găureau cu cuţitul.

— Eu nu cred. Ar fi însemnat să plecăm dintr-o mocirlă sclipitoare, promiţătoare şi oricum mai bogată, pentru a ne cufunda în alta, puturoasă, condusă de veşnice răzbunări pasionale. Nu, viaţa asta e frumoasă doar în cărţi. Pe unele chiar le-am citit, o prostie. O să iubesc întotdeauna oraşul chiar atunci când o să semene cu groapa Cociocului, spuse don George. Dar să lăsăm asta acum. O să-ţi spun ceva care poate o să te surprindă. Mergeam cu maşina, eram legat la ochi, te simţeam alături de mine şi gândul mă ducea în munţii Apuseni. E acolo un cătun care se numeşte Făina. Este cel mai frumos loc din ţară şi acolo visez să mă stabilesc. Să vezi cum ajungi la Făina. Mergi până la Vişeu şi de acolo urci cu drezina prin pădure. E tăiată o cale ferată pentru un tren forestier direct prin pădure. Şi când ajungi la Făina ţi se deschide în faţa ochilor *minunata vale* a Vasărului, o apă curată şi limpede., în paradisul acela aş vrea să ajung şi până la urmă tot se va întâmpla asta. Închipuieşte-ţi, Nicolae, o să stăm acolo, pierduţi în acel paradis, o să tăiem lemne şi o să vânăm animale sălbatice. Ne facem o casă, o să ne facem şi Un pod. N-o să mai ajungă până la ioi niciun funcţionar, nici măcar o părere de rău. Şi în natura care o să ne înconjoare îmi voi aduce marea mea bibliotecă şi vom citi în fiecare seară cele mai frumoase cărţi şi acele vechi ziare care slăvesc faptele oamenilor, arătându-le

frumuseţea şi nobleţea. Nu, iubite Nicolae, nu vom avea de ce să tânjim după groapa Cociocului şi nici după oraş.

— O să ne cumpărăm şi o bicicletă, spuse Pence serios, nu de alta dar dacă ne vede cantonierul să aibă măcar de ce să se crucească. Vom merge cu bicicleta prin pădure şi pe valea aia a Vasărului. Măcar are peşte? întrebă Nicolae.

— Este plină de păstrăvi şi de lipani, scumpe prieten. Nici nu ştiu dacă ai văzut vreodată un lipan. Cu siguranţă că nu. O să-ţi pregătesc eu cu mâna mea prima ciorbă de lipan. Ai să vezi, nu există un loc mai frumos ca *acela*.

Don George se opri din rememorare, savurând în gând acea clipă. I se părea aproape, atât de aproape, încât nu trebuia decât să întindă mâna ca să ajungă la Făina. Era convins ca după ei, trenul forestier va mai aduce într-o dimineaţă un singur călător. Acela avea să fie Altisidora. Nici nu se putea altfel. Nu-i spuse şi lui Pence acest lucru, nu voia să-l audă vorbind de ducesa inimii lui. Oricum, avea să fie o surpriză pentru Nicolae Pence.

Gândurile le fură întrerupte de un uşor tremur al podelei.

Apoi tremurul începu să se amplifice.

— Ce dracu’ e asta? întrebă Pence. Doar nu e cutremur!

— Unde-ai pomenit tu la munte cutre…

Dar ultimele cuvinte ale lui don George fură înecate într-un tunet asurzitor şi un ţipăt sfâşietor. În acest vacarm eroii noştri nici măcar nu mai simţiră impactul îngrozitor care urmă.

Corpurile lor zburară prin aer, ciopârţite, fărâmiţate de izbitura locomotivei. Fragmente din ceea ce fuseseră den George Qvintul şi Nicolae Pence aveau să fie găsite mai târziu printre liniile de cale ferată, împrăştiate pe terasament. Iar camionul închis în care fuseseră zăvorâţi, făcut şi el bucăţi, avea să furnizeze anchetatorilor explicaţia accidentului. Cine îşi putea închipui mai târziu că un camion purtând în cutia lui de lemn doi. bărbaţi

fusese aşezat pe calea ferată în aşteptarea trenului rapid care urma să treacă pe acolo?

La vreo sută de metri de calea ferată se afla o maşină. Şoferul văzuse toată grozăvia. Pe bancheta din spate se odihnea cun bărbat care părea că doarme. Ochii îi erau acoperiţi de borurile unei pălării gri. La câteva secunde după şuieratul locomotivei, bărbatul se îndreptă de spate, îşi scoase o ţigară dintr-o tabacheră de argint pe care şi-o aprinse cu o brichetă, şi ea de argint, de forma unui dodecaedru. Câteva feţe ale dodecaedrului sclipiră în soare. Bărbatul strecură bricheta în buzunar şi spuse şoferului:

— Hai, dă-i bătaie, nu vreau să întârzii.

Maşina începu să alerge spre Bucureşti, pe urma trenului.

Capitolul treizeci – ÎN LOC DE PREFAŢĂ

Personajele de roman sunt ca puii de acvile. Cresc repede, mănâncă bine, dar nu ştiu, pentru o bună bucată de vreme, să se poarte în lumea înconjurătoare, nu ştiu să zboare şi sunt pe deasupra şi neputincioşi. Nu departe de această caracterizare se află şi personajele acestei prime părţi, don George Qvintul şi Nicolae Pence. În urma unei veri secetoase le-am dat viaţă. O bună parte din viaţa lor mi-o datoresc mie, care, fără să-mi fie frică de actele lor viitoare, i-am ajutat să-şi găsească cele mai bune replici, i-am învăţat să vadă lumea, să bea, să mănânce, să iubească, să se îndoiască, lucruri din acestea care dau de fiecare dată crezare unui personaj, făcându-l plăcut cititorului, credibil criticului şi aşa mai departe. Cititorule, ai văzut că deseori stăteam de vorbă cu ei, învăţându-i să zboare. Zborul nu este cel mai uşor lucru de pe pământ, nici chiar pentru păsări, darămite pentru personajele de roman, care par neadaptate pentru o atare îndeletnicire. * Dar o dată. Învăţate, personajele pot zbura din cuibul lor, pot lua în piept viaţa şi-şi pot continua drumul independent de voinţa scriitorului. Eu am vrut ca personajele mele să dea la medicină, să fie mai aproape de suferinţa umană.

Dar nu se potrivesc de fiecare dată gândurile noastre bune cu ceea ce vor copiii noştri, fiindcă nu sunt vremurile sub ei, ci ei sub vremuri. Aşa că din visurile mele frumoase a rămas o mână de cenuşă. Nicolae Pence, în care toată lumea vede o replică a lui Panza, nefericită zic eu, şi don George Qvintul, o copie a unei copii n-au dat la medicină. Ah, dacă ar şti de câte ori am plânsœu pe timărul lor, urmărindu-le mişcarea prin viaţă. Căci ce e mai de preţ decât viaţa unei cărţi? Şi de câte ori nu le-am îndrumat foiala lor de tinere personaje puse pe şotii? Şi dacă lor nu le-a plăcut cartea, cu ce sunt eu de vină? Sau prietenul meu care a avut grijă ca de propriii lui copii. Nu, cred că nu suntem de vină. Au încetat să mă mai asculte, au devenit surzi la sfaturile mele, s-au comportat ca nişte capete seci, nu e vina mea. Vine o vreme când nu mai ai nicio putere asupra nimănui, cu atât mai puţin asupra personajelor tale. Când îţi vine să-ţi plângi de milă. Le deschizi ochii în lume şi apoi vor să-ţi închidă ele ţie ochii. Asta e soarta noastră, a scriitorilor. Nu e mai uşoară decât a tăietorilor de lemne. O carte e un paradis în care oricine vrea să intre. Şi trist lucru e acela când eşti străin în propriul tău paradis. Când se uită toţi la tine ca la un intrus. *Străin în paradis*, iată un titlu cu care se poate încheia această primă parte a Dodecaedrului, un poliedru cu douăsprezece feţe.

Pentru că acum îmi voi întâlni personajele. Voi avea o mică discuţie cu ele. Suficientă perioada de acţiune, să lăsăm loc meditaţiei profunde, reflecţiei.

Străin în paradis

O scenă goală, slab lüminată, la sfârşitul reprezentaţiei. Actorii au plecat acasă, drumurile lor se despart. Scena i-a unit, drumurile îi despart. Se aud câteva aplauze. Sunt ale lui Nicolae Pence şi ale lui don George Qvintul. Aplaudă rotaţia perfectă a planetei. Gravitaţia ei. Mă aplaudă pe mine, autorul de pe scena goală. Asta merit. Să fiu aplaudat în bătaie de joc. N-am scris în viaţa mea nici măcar o schiţă, niciun moment. Nu mă numesc

Caragiale, n-am scris decât câteva bucăţi intitulate simplu: Triumful talentului, D-l Goe, Vizită, Căldură mare, Amicii şi încă două-trei de acelaşi gen. Acum îmi privesc personajele în faţă şi joc rolul autorului-de-romane-care-se-chinuie-să-scrie-o-pagină-pentru-ca-apoi-să-îm p u i e-cap u lorietenilor-necontenind-cu-laudele. Numele meu e George Cuşnarencu, am doi copii nici mai deştepţi, nici măi proşti decât alţii, sunt căsătorit cu o femeie care încearcă să înţeleagă la ce bun toate acestea, mă culc înainte de miezul nopţii şi îmi pierd deseori timpul cu prietenii care nu sunt buni decât la pierderea timpului. La această succintă caracterizare se mai cuvine a spune că am mare încredere în viitor, tocul în care mă aflu se numeşte Paradis. Stau pe un scaun de lemn, în faţa unei mese de lemn şi-mi privesc personajele aflate în sală. Numai din Paradis e posibilă această situaţie. În alte părţi nu e cu putinţă nici măcar o discuţie între părinţi şi copii, pe când în Paradis toate lucrurile sunt posibile.

De pildă acţiunea acestui roman. Ne-am obişnuit să vedem în personaje nişte proiecţii ale autorului care o dată moarte, moarte rămân. Ne impresionează atât. Se mult când cutare personaj se sinucide. Plâng femeile, plâng copiii, plâng bătrânii şi femeile cu copii în braţe. Personajele sunt doar nişte desene animate şi atât. Ca dovadă, cum aş fi putut eu sta de vorbă cu personajele care tocmai, în capitotul precedent, au murit? E meritul Paradisului, dar a venit timpul ca nişte personaje să rămână nişte personaje, faptele să rămână fapte, iar cititorul, cititor. Este?

Don George Qvintul: Bătrâne, poveşti din astea am mai auzit. Altceva.

Nicolae Pence: Vând casetofon AKAI CS-M02, boxe de 50 de waţi şi covor manual, toate noi.

Vedeţi? Cum vorbeau în roman şi cum vorbesc acum! O diferenţă de timp.

Autorul: Ce rost au avut toate discuţiile acelea stupide, raţionamente gen „Asasinul locuieşte la nr. 21” şi

toate maimuţărelile însuşite prost de prin cărţi? Vă ştiam oameni serioşi.

Don George Qvintul: Nu ştiu de ce, dar aveam întotdeauna senzaţia că voi izbucni în mijlocul romanului. Mă călcau atât de mult pe nervi replicile, încât dacă aş fi avut un pistol mă împuşcam.

Nicolae Penep: Iar cu flaşuri de actor prost. Cu chestii din astea are însă întotdeauna succes la femei. Asta nu înseamnă, bătrâne, că nu are într-un anume sens dreptate. Dacă nu aş fi avut şi eu nevoie de ceva lovele de buzunar, nu mă prindeai pe aici. Numai când îmi amintesc şi mă apucă râsul. Auzi: „Dacă nu îndrăznesc prea mult, preacinstită doamnă a serii de vară, scumpă arătare care ar putea ucide şi cel mai nevinovat zâmbet, dacă întrebarea mea nu îţi jigneşte prea-cinstitele urechi, ai putea să fericeşti un umil bărbat, aflat la cea de-a doua sa vârstă, spunându-i care este cinstitul tău nume?”. Asta e replică pentru papagali, zău. De-abia mă abţineam să nu pufnesc în râs.

Don George Qviritul: Acu să nu crezi că om fi niscai proşti şi n-am înţeles unde băteai. Să recondiţionezi femeia de moravuri uşoare. Mare scofală. Invenţia secolului. Motorul cu aburi. Ce să-ţi spun! Bine că n-ai dat şi versuri din Gongora, ca să arăţi că evul mediu nu e aşa cum îl ştie toată lumea, întunecat.

Autorul: Sunteţi cam cinici pentru nişte personaje. La altceva m-am gândit eu, iar voi aţi dat o altă interpretare gândurilor mele. De pildă în final nu aveam de gând să vă apucaţi să daţi totul pe faţă. Voiam să spun eu în această încheiere care era autorul aşa-ziselor crime. Ce nu mi-a plăcut a fost tocmai ţesătura de minciuni pe care aţi început să o urziţi înainte de a vă lovi trenul. Ce rost a avut minciuna aia?

Nicolae Pence: Ce mai contează o minciună în plus. Parcă matale n-ai minţit niciodată. Când erai mic, pe vremea când stăteai la doamna Covalciuc. Oho, ce mai minţeai, când pierdeai banii, când spărgeai câte un geam.

Şi acum vrei să faci pe barosanul cu noi. Rudele tale mai sărace, nu? Haida de! Da’ se vede treaba că nu ţi-au folosit toate pedepsele din copilărie. Am minţit noi în final, nu? Da’ despre toate bazaconiile pe care le-ai spus până acolo ce părere ai?

Don George Qvintul: Lasă-l mă, el e tata nostru. Spune, tata, îmi iei şi mie o bicicletă? Hai, tata, vreau bicicletă.

Nicolae Pence şi eu bobo, vreau bobo, pentru că florile sunt trecătoare.

Autorul: Nu vreau să spun că eu n-am minţit niciodată, dar am făcut-o de fiecare dată cu sens. Voi în schimb aţi vrut să-l jucaţi pe Criminalul Bârzi Jo care nu iartă nimic şi care e cel mai rapid trăgător din lume. Există o dozare a faptelor povestite într-un roman, un anume protocol al zicerii, altminteri totul seamănă cu femeia aceea din Bârlad care nu avea pic de umor şi se plângea de asta în fiecare zi. Oricum, nu a avut niciun sens porcăria aia de confesiune din camion. În primul rând pentru că e slabă din punct de vedere literar, iar în al doilea rând pentru că nu voi făcuserăţi toate grozăviile. Ştiţi foarte bine asta. Aşa-i?

Nicolae Pence: Lasă-l să se dea mare. Hai, dom’le, spune marea tainã pe care o ştiu şi copiii la grădiniţă. Ia, ia. zi tăticule.

Autorul Da, eu le-am făcut pe toate şi e bine să se ştie. Eu i-am omorât pe toţi pentru că am acest drept. Sunt invenţiile mele, fac ce vreau cu ele. Şi pe voi vă pot şterge oricând cu creionul.

Don George Qvintul: I-auzi, poate că om fi cumva din mămăligă. De acum încolo, bătrâne, nimeni nu ne mai poate şterge de pe faţa pământului. Şi ar fi bine să bagi asta la cap. Ah, fumurile de autor. Cum le ştie el pe toate, cum Te poate el pe toate. Şi mă rog, pe cine vrei să impresionezi când spui că tu eşti autorul crimelor? Puteam să jur că o să-ţi dai în petic în final. Bătrâne, în roman finalul trebuie să rămână deschis, altminteri citeşti

sfârşitul şi nu mai este nevoie să-ţi pierzi vremea citind restul paginilor. Mi se pare corect.

Nicolae” Pence: Ne vinzi nouă gogoşari. Adică noi nu ştim că un roman e ca o ecuaţie cu două nècunoscute de gradul întâi. Dai valoare lui x şi y şi poţi să faci la scheme până te plictiseşti. Mai bine să plecăm şi noi acasă. Am auzit că ai copii, s-or fi plictisit şi ei să stea atâta timp fără să-şi vadă tatăl. Şi apoi am şi eu treabă. Am şi eu obligaţii. Trebuie să-mi fac şi eu un cămin, un rost în viaţă. N-o să rămân doar pe postul ăsta de a spune cuvinte inventate de altul. Şi pe deasupra şi inventate prost. Georgele, bem o votcă?

Don George Qvintul: Bă Nikalai, crezi că mai e deschis undeva la ora asta? La vreun privatizat. Io mă duc acasă, m-am săturat de vorbe.

Autorul o clipă numai. Vreau să vă mai întreb ceva. După mintea voastră, cine credeţi că era omul din maşină, cel cu bricheta dodecaedrică în mână?

Don George Qvintul: Mare scofală. Poezie de Ilie. Dacă îţi spun că era autorul omniscient şi omnipotent q să te simţi bine? Parcă văd cum o să ţi se umfle pieptul ca la curcani. Omnipotent pe dracu’. Numai prostii spui. Io mă mir că stă lumea să te asculte. Atâtea scorneli, de ce? ca să te arate lumea cu mâna, uitaţi el e autorul omnipotent şi omniscient. Scriitorul. El, George Cuşnarencu; fiul cepei.

Autorul: Era *destinul* băieţi, care vă pedepsea.

Nicolae Pence: (râde, de data asta adevărat, cu poftă, ca un om). Destinul, aoleo, nu mai pot de burtă, destinul, auzi mă, destinul, ca în simfonia aia, ta-ta-ta-taaa. Bravo, mă, ai trecut pe din astea a, abstracţiuniia zi, mă, ceva şi despre infinit. Bravo dom’le, palmă a destinului, zici. Păi aşa ne trebuie, dacă suntem proşti, e plină lumea de intelectuali. Mă, G.D.S.

Don George Qvintul: Dacă aş avea o monedă de cinci lei i-aş da-o destinului să mai treacă o dată peste noi, aşa, încet, încet, ca o apă.

Autorul: Cu voi nu se poate vorbi serios, sunteţi

străini de subiect.

Don George şi Nicolae Pence (într-un glas): Ba tu eşti, bătrâne, străin în Paradis. Pa, Pa, «bătrâne. Ştii bancul cu Liviu? *We gonna leave you, pal*.

Cu personajele tale nu poţi sta niciodată de vorbă serios. Au impresia întotdeauna că le ştiu pe toate, că sunt acoperite de muşchi pe piept, că au buzunarele pline de promisiuni, că autorul nu este decât un părinte senil şi abulic pe care l-ar primi cu braţele deschise un azil de mâna a doua. Pun pe seama lor" fapte ce nu s-au petrecut niciodată în realitate şi râd în nas femeilor frumoase. Sunt ca nişte acvile. Îi înveţi să zboare şi după ce fac câteva ture prin aer se întorc şi pun în cuibul în care au deschis ochii o placă de lemn pe care stă scris „De vânzare/ *On sale*".

Aici şi astfel se termină cea de-a şasea parte a DODECAEDRULUI. pagini scrise de George Cuşnarencu. Pentru deliciul cititorilor ceea ce va urma înainte de începutul secţiunii a două va fi o listă de cărţi care l-au ajutat pe autor la scrierea celor pe care le-aţi citit.

LISTA DE CĂRŢI

ce au stat la îndemâna autorului pe parcursul celor 90 de zile cât a durat scrierea acestor pagini.

Ele sunt următoarele, aşezate de-a valma:

Don Quijote, Platon (Opere, I), Ten Little Niggers de Agatha Christie, Forsyte Saga, Toxicologia, Lumea ca Labirint, Manietismul în Literatură de Gustav René Hocke, Ion de Liviu Rebreanu, Ingeniosul bine Temperat (Mircea Horia Simionescu), Kalevala, Crime Exemplare, Vânătoarea Regală (D.R. Popescu), Demonii (Dostoievski), Zbor deasupra unui cuib de cuci, Tratat de apărare permanentă. Cursul complet de bucătărie al Deliei Smith, Cartea injuriilor a lui Nancy McPhee, Lungi plimbări, Atlasul ilustrat al lumii, Exocet (Jack Higgins), Tigrul de Oţel, Asasinul locuieşte la nr. 21, Ghidul legislaţiei (Penguin), Lumea misterioasă a lui Arthur C Clarke, Vogue, Enciclopedia medicală a familiei, Kāma Sūtra, Jocurile

Olimpice, Grădinăritul, pas cu pas, Alegerea Sophiei de William Styron, Filosofia budoarului, Snoopy Parade, Dicţionarul de neologisme, Orgolii, Candidaţi la fericire, Pojeme de amor (Cărtărescu), Broaştele (Aristofan), La cea mai înaltă ficţiune (laru), Omor în catedrală (T.S. Eliot), Măiestria minţii, Femeia nisipurilor, The breakfast of Champions de Kurt Vonnegut Jr., Cireşarii, (Constantin Chiriţă) A

şi lista poate continua încă mult.

PARTEA A ŞAPTEA (incipit)

Capitolul treizeci şi unu

DEODATĂ

Restaurant obişnuit, masă de patru persoane. Ei doi.

— Îmi spui că omul nu poate înţelege singur ce e bine şi ce e rău? Te înşeli, cred că totul depinde de educaţie…

— Păi vezi, deci tot trebuie să-l înveţe cineva.

— …şi de valoarea socială, afectivă, intelectuală, voliţională a fiecăruia. Sigur, contribuie într-o mare măsură familia, şcoala, prietenii, dar cred că omul, ca măsură a tuturor lucrurilor, este el însuşi cea mai fermecătoare realizare a naturii. De el şi numai de el depinde şi mersul în Lună şi bălăbăneala stângace a mânjilor şi ţipătul tot mai strident, pe la şapte seara, al nou-născutului şi dragostea troienită de amintiri.

Intrase – din stradă, după ce îşi aruncase ochii în toate direcţiile – pe sub un fel de coviltir ce purta numele clubului „Orele după-amiezii”, îi deschisese un portar plin de fireturi şi de galoane, pătrunseseră (căci îl mai însoţeau doi) într-o bibliotecă înţesată de cărţi, spusese două-trei vorbe, unul dintre pereţi se mişcase şi după ce-l salutase prietenos pe cel rămas în dreapta uşii, făcându-le loc să treacă, păşise printre mese, fum, zgomot de tacâmuri, amestec de parfumuri, sunete catifelate de pian spre un separeu unde se afla un tip solid, cu părul numai inele, radios şi care îi întinsese mâna spunându-i „Bine ai venit, finule!”

Stăteau singuri, unul în faţa celuilalt, cu coatele

rezemate de masă, numai în vestă (hainele le atârnaseră de spătarul scaunului), cu nodul de la cravată desfăcut.

— Uite ce-i, nici chestia asta nu-ţi place? spuse nou-venitul, înalt, păr sur, cu ochii verzi în dosul ochelarilor.

— Să vedem, spuse celălalt, dându-se pe spate, aşezându-şi mâinile pe braţele scaunului şi trăgându-şi pălăria pe sprâncene.

— Uite, pentru spectacolul viitor îţi propun un program plin de skatch-uri şi un balet pe muzica asta (aşază pe masă un mic radiocasetofon, apasă pe clapă şi dă drumul unei piese a formaţiei *Who*, My Generation.) Bătrâne, în muzică ritmul este dat de alternarea valorilor şi accentelor muzicale. Ritm vine, se ştie, de la „rytmos" care înseamnă curgere cadenţată. Pe mine mă interesează mişcarea plastică, raportul dintre ritmul interior şi cel exterior. În procesul trăirii sunt acţiuni lăuntrice care provoacă un anumit ritm interior şi se exteriorizează prin altul. Don Quijote este cel mai iscusit exemplu pe care ţi-l pot da. Ritmul interior este intens, tumultuos la el, în timp ce ritmul exterior se află la capătul opus.

— Spune mai repede ce ai de spus, lasă teoriile, îl întrerupse ascultătorul.

— Stimabile, eu vreau un soi de Don Quijote al meu, nu traducere. Prin fuziunea mai multor tehnici, montate după capul meu, respectând gramatica spectacolului de revistă. Unei povestiri în care personajul încearcă să dobândească fericirea îi inoculez o tehnică bazată pe montajul scurt. Am să-i spun spectacolului chiar aşa: „Cronica şlefuirii unei mari iubiri".

— Mi se pare că am mai văzut vodeviluri cu titluri de-astea „Amintirea unei mari iubiri", „Cronica di un amore", „Cronica unei morţi anunţate"; şi altele.

— N-are niciun fel de importanţă. Munca de documentare în realizarea unui spectacol are două surse distincte: al materialului scriptic şi realitatea imediată. Pe mine mă interesează îndeobşte elementul viu, dinamica vieţii.

— Bine, să zicem că am înţeles. Dar nu te supăra, tu transformi scena într-o catedră, iar tonul tău doct, profesoral, devine neconvingătoi. Parcă eşti un fel de universitar pedanţ care îşi pregăteşte cursul acasă, în faţa oglinzii, zise tipul solid, cu părul numai inele, uitându-se la ceas.

Cel înalt, cu părul sur, cu ochii verzi în dosul ochelarilor trase cu ochiul la ceilalţi doi care-l însoţeau şi care discutau cu alţi doi, cu braţele încrucişate, aflaţi cu toţii la câţiva paşi de masa lor.

— Amice, începu ochelaristul, am să-ţi spun despre ce este vorba. Corpul de balet vine, execută un dans şi scoate la iveală soliştii, el şi ea. Corpul de balet are rolul corului din tragedia antică.

— O clipă, *mon cher*, ce costume vrei să comand pictorului scenograf?

— Un costum fantezist-atemporal, costumul feeriei. Lumea ireală de pe scenă, populată de simboluri şi sensuri, trebuie să capete viaţă în mintea spectatorilor, ea trebuie să pună ordine în lumea de zi cu zi. Fii atent, imediat după prolog, cei doi (ea şi el) vin la rampă şi stau faţă în faţă, câteva minute, cu mâinile în şolduri, în poziţia unor luptători de sumo, ştii, chestia aia tradiţională japoneză.

— Ei bravos! Doar am auzit de mafia orientalilor.

— Gândeşte-te, eu folosesc simboluri, doar simboluri.

— Bine, şi după asta?

— Se privesc încruntaţi, să zicem, pe muzică orientală. Apoi vine corpul de balet şi plantează decorul. E un fel de-a zice, fiindcă fiecare apare cu câte o plăcuţă pe care scrie „marea”, „stradă”, „taxi”, „dormitor”. Acum se dansează pe muzică grecească, iar spoturile, proiectoarele şi lanternele de orizont dau o lumină galben deschis în timp ce căldările, fixate pe armătura metalică a arlechinilor, dau un fel de roz.

— Ei bravos, de unde ştii atâtea despre tehnica scenei?

— Dintr-o carte a regizorului amator. Stai să vezi,

apare şi un altul, pe muzica renaşterii franceze. Dansează tustrei, în timp ce prima, adică solistă, se îndreaptă spre taxi. Primul se îndreaptă spre mare iar cel de-al doilea execută moartea lebedei. Vine din nou întregul corp de balet şi o aduc pe braţe pe solistă. Tăietură. Aici punem un moment vesel, după care apare Primul, într-un halat de boxer profesionist. Pe spate scrie: „Înfelix”. Apare ea, în costum de gimnastică, suplă, şi dansează amândoi un step îndrăcit. După o altă pauză, revine el în acelaşi halat dar pe care scrie acum, mult mărit şi cu semnul întrebării „LNFELIX?” Şi la final, pe muzică rock, dansează toţi trei, apoi intră corpul de balet şi retrage încetul cu încetul decorul, în timp ce cortina grecească închide spectacolul.

— Asta-i tot?

— Ar mai fi şi nişte momente gândite ca insert la desfăşurarea acţiunii, susţinute de doi actori. Primul reia povestea ţinând cont de contrazicerile celuilalt şi-şi dă seama că n-au rămas decât personajele, acţiunea dispare. Nu mai are sens din moment ce este plină de elemente care se bat cap la cap. Iar la final toţi spun câte un număr şi râd fără încetare. Vine regizorul tehnic şi ţipă la ei prin megafon, somându-i să-i zică şi lui ce fac. Îi explică faptul că au un carnet pe care au notat şi au numérotât toate snoavele ştiute; Atunci strigă şi el un număr în timp ce ambii actori dau din mână a lehamite, întrebaţi de ce n-au râs, ei declară în canon că „depinde cum o spui”. După asta, orchestra atacă un *french-cancan* şi dansează toată trupa. Ei, ce părere, ai?

— Păi, vezi dumneata, mi se pare că-mi cam alungi publicul.

— De ce, n-ai înţeles nimic.

— Te rog încetează!

— De ce să încetez, chiar n-ai înţeles nimic.

— Te rog nu fi obraznic, mon cher!

— Ce obraznic, văd pur şi simplu că n-am cu cine vorbi.

— Atunci mă ridic în picioare (cel solid, cu părul

numai inele, se ridică în picioare) şi-ţi spun că ar fi mai bine să nu mai calci niciodată pe aici.

— Atunci mă ridic şi eu în picioare (cel înalt, cu părul sur şi cu ochii verzi în dosul, ochelarilor, se ridică în picioare) şi întinzând arătătorul, îţi spun că din acest moment am pus capăt relaţiei noastre de familie şi, de-acum înainte, te previn să fii foarte atent când treci, strada.

Amândoi, roşii de furie, fac semn celor patru, care, râzând, îşi strâng mâinile îndelung şi se îndreaptă, doi câte doi, spre fiecare dintre cei de la masă.

Se face apoi întuneric, apare un insert „sfârşitul primei părţi” şi se aprind luminile în sală.

PARTEA A ŞASEA (continuare)

Capitolul treizeci şi doi

SE STING LUMINILE ÎN SALĂ

Oraşul este un fel de stâncă aşezată pe un şes şi locuită de jur-împrejur. Fireşte, te poţi exprima şi altfel decât în stilul lui Strabon. Şi anume aşa: „Printre fineţe, pe apele liniştite ale unui pârâu ce susură domol dintr-un munte acoperit cu păduri răcoroase, ce orânduiesc de-a dreapta şi de-d stânga ziduri nu mai înalte decât un stat de om în dosul cărora mici pavilioane de hârtie colorată ţiscund case lucioase de lemn de santal prin care răzbat gâtuite raze de la lampioanele care, ca nişte pleoape, minează străzile curate cu o lumină albăstrie ca, la căile ferate, noaptea!”. Depinde de temperamentul fiecăruia pentru ce descriere optează.

Drumul gălăgios ne va scoate din pasele lirice şi ne va duce iarăşi într-o piaţă mată. Da, mată, căci lumina aici parcă n-ar vrea să se pronunţe. Întrucât instituţiile administrative şi juridice sunt zvârlite, ca nişte prizonieri, în mijlocul unor foarte înalţi palmieri care cheamă amintiri despre eroii legendari căzuţi în lupte. Oricine vine aici, găseşte o explicaţie soldaţilor care stau, câte doi, spate în spate şi păzesc cu săbiile lor lungi zgomotul, ridicându-se împreună cu un roi de muşte, de lângă tarabele zarafilor şi

ale vânzăţorilor de hârtie, busole, viermi de mătase, praf de puşcă, săbii de Toledo, harnaşamente de cai ş.a.

Călătorule oprit respectuos în dreptul scândurii văruite pe care habar n-ai s-o citeşti: te afli chiar în faţa aripii de sud a Pavilionului Pestriţ. Chiar acum în faţa ochilor tăi un scamator înghite icnind o sabie scurtă de călăreţ.

Apoi, pentru un ac de cravată, un pieptene şi două bilete de metrou îşi înfige în maţe o altă săbiuţă în aplauzele mulţimii. După toate acestea este îmbrăcat în celofan şi dus într-o cuşcă cine ştie unde. Se ţine apoi un moment de reculegere.

Clădirea mare din faţă este Skenoteca, uriaşul depozit unde se păstrează decorurile.

În „Oraşul Liniştii” ziua începe, ca peste tot în natură, cu revărsatul zorilor. Orele sunt numite după diverse animale, iar minutele după arbori cu nume guturale. Se crede că toţi locuitorii se îmbracă în mod obişnuit în alb. E mai bine aşa, căci ar fi deosebit de complicat să vă descriem varietatea de ideograme, desene, culori şi texte de pe t-shirt-urile care împânzesc, într-un tablou foarte pitoresc, străzile. Nu se poartă pălăriile, ci un soi de coafură ca o creastă de cocoş, tighelată la spate într-un fel de codiţă care atârnă. În picioare se poartă ceva ca nişte papuci de culoare maron, lustruiţi cu buretele. La acestea se completează câte un inel pe fiecare deget al-mâinii stingi şi un baston. Cei mai înstăriţi poartă câte două săbii la şold. Cei mai puţin înstăriţi poartă boxul pe mâna dreaptă.

E recomandabil, aşadar, să mergi cu ochii în „pământ, să ai o mutră preocupată şi puţin tristă, şi să te scuzi neîncetat. Dacă n-ai această posibilitate e mai bine să-ţi îndrepţi paşii ca şi eroul nostru înspre port şi să aştepţi primul vapor spre casă.

Eroul nostru merge el spre port/ dar nu observă că din mulţimea de gură-cască se desprinde un orăşean mărunţel care păşește încet, ca şi cum n-ar respira, făcând

nişte mişcări extrem de ciudate, ba ridicând câte un picior, ba stând în mâini. Simţind că, totuşi, ceva nu-i în regulă, ca „un om care se respectă şi-şi respectă propria viaţă, hotărî că-i necuviincios să umbli repede, dar e mult mai sănătoş. Astfel încât ajunse la un oarecare hotel. Acolo i se cerură cele douăzeci de parole neştiute nici măcar de recepţioner dar, cum eroul nostru răspunse fără a clipi, deduse că-i un personaj de vază. I se dădu o femeie care-l conduse într-un mic pavilion cu uşă glisantă şi cu paturi suprapuse. Peste tot ardeau beţişoare de santal, luminări, sfeşnice în timp ce mici lampioane de hârtie creponată luau parte tăcut la o atmosferă descrisă numai în cărţile de poveşti.

Eroul nostru şi-a dat imediat seama că trebuie să fie rezervat, să mulţumească tinerei, să-i zâmbească, să-şi caute culcuşul şi să înceapă, ca orice om educat, să sforăie. Deşi ştia că nu trebuie să frecventeze locurile aglomerate, nu se putu abţine să-şi întindă oasele. Urechile îi decupară, pe lângă zgomotul greierilor, şi susurul delicat al paşilor unei pisici. Timiditatea era o însuşire benefică a eroului nostru, astfel încât îşi ascuţi auzul şi desluşi pe lângă foşnetul platanilor şi ulmilor din grădină şi vuietul mării îngânat cu sforăitul tovarăşilor săi de pavilion şi plimbarea ritmată a cuiva. Alături îşi mai ciuli urechile şi un alt ascultător din patul de deasupra care, lungindu-şi mâna peste capiii eroului prinse din zbor o mică suliţă perfect ascuţită exact în clipa când aceasta ar fi vrut să-i intre complet în gâtlej. Un zgomot ciudat, scurt şi nervos, preţ de fix cinci secunde, un corp ca de pisică căzând de pe acoperiş, mieunând gutural şiluând-o apoi la sănătoasa îi umplură viitoarele clipe. După acest intermezzo, vecinul de deasupra, uşurat, se destinse, căscă, mormăi că nu trebuie să fie nimeni deranjat din somn noaptea, pe întuneric, şi îşi arătă meşteșugul sforăitului. Cu inima strânsă, tânărul nostru erou adormi şi visă o livadă unde creşteau migdali, nuci, castani, pruni şi felurite ierburi mătăsoase.

După câteva ceasuri se făcu brusc dimineaţă, păşi încet, deschise cu grijă uşa glisantă, cuprinse în imagine o livadă unde creşteau migdali, nuci, castani şi pruni, se împiedică de ceva ţeapăn acoperit cu ziarele de dimineaţă şi păşi pe o iarbă mătăsoasă ca-n vis. Cu inima strânsă trecu în celălalt pavilion; dădu bineţe recepţionerului de serviciu care, deşi urmărea ceva la un televizor minuscul, zâmbi mirat că eroul nostru se mai găseşte încă în viaţă, şi ieşi în stradă. Acolo se lovi nas în nas cu un bătrânel ce purta un maiou pe care scria „Mitsubishi”, pantaloni scurţi cu bretch? ceva cam în genul şpilhozenelor şi papuci de plajă. Bătrânelul îi zâmbi, îi spuse „ce cauţi mă, la ora asta, pe stradă?” şi nu-i trebui decât să-i arate palma deformată şi bătătorită ca eroul nostru să înţeleagă că-i mai înţelept să-l Urmeze. Trecând strada, cineva râse de înfăţişarea străină a eroului nostru (blugi, cămaşă în carouri, scurtă de piele, cizme spaniole înalte). Pe loc bătrânelul îl atinse pe ăla cu un deget în abdomen iar cel ce râsese se şi prăbuşi pe trotuar. Protagonistul nostru se văzu plimbat prin faţa reprezentanţei companiilor Indiilor de Est, prin faţa unui bar unde se cânta muzică spaniolă şi portugheză, prin faţa unui magazin de mobile de hârtie şi ajunse în piaţa-Pavilionului Pestriţ. În tot cursul ăstei călătorii, bătrânelul schiţa parcă semne magice cu mâinile aşa cum făcea şi acum în faţa grelelor şi înaltelor porţi ale Pavilionului. Acestea se deschiseseră, ciudat, şi soldaţii, înarmaţi până în dinţi şi mascaţi cu un fular de mătase, roşie cu buline albe, se dădură în lături. Ajunseră într-o piaţă, apoi trecură în alt pavilion, din nou într-o piaţă, urcară treptele de piatră ale unui impozant castel, ieşiră într-o grădină, trecură prin ea spre un soi de foişor, ieşiră într-o poiană plină de flori colorate şi plăcut mirositoare. Intrară într-o cabană de vânătoare, ieşiră într-un parc splendid, cu alei suspendate, cu şiruri de fântâni şi de sculpturi pentru ca în cele din urmă să intre în Pavilionul de aur. Merseră ce merseră până deteră de o sală mare, cu o masă lungă şi două scaune stil la capete. Bătrânul îi făcu

senin să ia loc şi apoi, zâmbind, se aşează şi el.

Tânărul nostru îşi mişca privirile în toate părţile dar nu vedea niciun tablou’ de Grigorescu, nicio altă piesă de mobilier ci doar bârne groase de aur în tavan şi foi subţiri de aur pe pereţi. Bătrânul deschise vorba:

— Am ales pentru tine o. masă europeană ca să nu amorţeşti stând în poziţia noastră clasică, pe tatami.

— Vă mulţumesc nespus, dar nu văd gărzile.

(– încearcă să ridici puţin faţa aceasta de masă cusută cu fir de aur ce cade până în pământ şi acoperă această piesă infectă de mobilier lungă de douăzeci de metri şi lată de cinci şi vei vedea că-i alcătuită din trupurile a o sută de bravi samurai care stau cu spatele plecat şi susţin o tăblie de aur de câteva tone după modelul japonez.

— De câteva tone? nu-şi putu reţine întrebarea eroul nostru.

— Da, este un principiu al repartiţiei cunoscut numai de fizicienii noştri.

Urmară câteva momente de linişte după care bătrânul se simţi nevoit să-i dea câteva explicaţii. tânărului nostru protagonist:

— Ne aflăm în Sala Liniştii Roz din Pavilionul de Aur din cadrul Complexului Pavilionului Pestriţ al Skenotecii. Ai citit, cred, mult şi ai auzit multe astfel încât eşti, într-o oarecare măsură, familiarizat cu modul nostru feudal de viaţă.

— Iertaţi-mă că vă întrerup, spuse tânărul nostru, dar feudal nu vi se pare un cuvânt prea tare?

— A trăi nu înseamnă a trăi fiind mereu sănătos. Eroziunea cuvintelor este o obsesie de-a voastră, de-a scriitorilor. Ca şi dorinţa de a întrerupe pe cineva.

Tânărul erou îşi luă scama şi tăcu mâlc.

— Noi suntem o lume normală, pestriţă şi liniştită care îşi ascunde vorbele, vârsta, sentimentele. Suntem în stare să privim ore în şir un răsărit de soare şi să nu ne gândim la nimic. Stăm aşa… în acelaşi timp suntem de-o

meticulozitate nebună, avem pasiunea miniaturizării, a electronicii. Mulţi ani ne-au interzis să avem flotă, iar astăzi construim cele mai mari vase din lume. Aici trebuie să-ţi spun că nu ne înţelege nimeni. Ne dorim bogăţii mari, dar nu pentru noi, ci pentru a îmbrăca arborii în aur, pentru a. colora cascadele, pentru a popula cu corali mările din jurul nostru. Ne place să avem pe stradă toate secolele în desfăşurarea lor. Suntem energici, facem exerciţii zilnice de apărare, nu lovim, de regulă, decât atunci când suntem atacaţi. (Aici tânărul nostru erou s-a şi gândit la coşmarul din noaptea trecută). Desigur, sunt printre noi şi uscături, după cum ai văzut. Ştim să citim gândurile voastre, fiindcă sunteţi proşti de vi le scrieţi cu ajutorul culorii şi al mişcării Obrajilor şi a frunţii. Chiar şi atunci când pornim la luptă, după ce facem o plecăciune, descriem codul nostru. Vrei să bat din palme şi să ţi se aducă ceva de mâncare? iartă-mă că am uitat, dar pentru noi trupul este ca un soi de închisoare a sufletului şi de aceea ne îngrijim mai puţin de el.

— Mulţumesc, dar nu-mi-o foame. Nici mie nu-mi priese, având o gastrită hiperacidă, decât legumele. După codul meu moral riguros sunt vegetarian în viaţa de toate zilele. Şi salata de soia, pe bune, e foarte hrănitoare.

Bătrânul îşi miji ochii şi îşi înghesui o exclamaţie de uimire căci lăcomia, după el, era ca un gând rău la ridicarea amiezii.

— Ce ştii să faci?

— Să încerc să cânt şi să încânt lumea cu balivernele mele.

Am hălăduit peste mări şi n-am fost niciodată mai fericit ca la întoarcerea acasă. Călătoria se face cu voce tare şi face cu ochiul ascultătorilor pentru a servi temeinic înţelegerii şi păcii. Matură, agreabilă, seducătoare este un fel de spaţiu fericit, între case, un drpm liber şi folosit pentru a sijnţi temperatura văzduhului prin scădere. Ea trebuie să se orienteze în pantă spre centrul de interes al descoperirii, al fericirii, al noutăţii comparaţiei, al

mândriei. Rezemat în valuri sfărâmicioase şi în fluierat uşor, călătoria îţi îngăduie un mers constant şi o respiraţie coruptă de lucrurile însemnate pe care le conturezi şi le colorezi cu privirea. Ea este o lecţie de morală, o expelâenţă concretă, un adevăr. În orice sens, ar fi, dintr-o parte în alta a planiglobului, călătoria te îndreaptă mai mult spre propriul tău pământ răsărit din ape. Călătorind îţi aduni lemnele de foc ale cugetului.

— Două elemente ies în evidenţă din vorbele tale: ai talent şi te simţi bine pe pământul tău dintre ape. Ca să nu fii încolţit de cele mai ciudate şi potrivnice emoţii, nu-ţi voi ascunde nimic din ceea ce am de gând cu tine. Înainte de toate îţi voi explica unele lucruri.

Prin „Katamagari”, Hideyoshi a interzis purtarea armelor de alţii în afară de samurai, care oricum reprezintă zece la sută din populaţie. De asemenea s-au luat măsuri drastice împotriva celor care nu au un loc de domiciliere. Pregătirea ceaiului, „Tiado oboegaki”, s-a încredinţat castei etc.

La noi, în fiecare toamnă se serbează „Ziua Dragonului” şi are loc un carnaval când oamenii Komin şi Remin construiesc, cum cred că ai văzut în filmele documentareo păpuşă uriaşă ce reprezintă un dragon ca un şarpe cu aripi „având două capete: unul de taur şi altul de leu.

În marea lor ebuliţie ei cred că-i *Noaptea care dă naştete Cerului şi Pământului*. Atunci, în acea zi, toţi daimioki, un fel de prinţi, îşi adună oamenii de serviciu şi joacă „go”.

pe porunci. Toate poruncile se duc la îndeplinire până la miezul nopţii, când joaca încetează şi fiecare îşi reia locul în baraca sa. Acest joc, numit „renul tuns”, este o prostie fără seamăn, dar marii noştri demnitari se dau în vânt după el. Nefăcând nimic cât e ziulica de mare, ei privesc înflorirea şi veştejirea unui arbust miniatural şi scot treisprezece sau nouăsprezece silabe răcnite sub forma, chipurile, a unei poezii numite legal hai-ku.

— Am auzit, să mă ierte Înălţimea Ta de întrerupere, despre aceste poezii şi am auzit că sunt nişte adevărate capodopere.

— Da şi nu. Şi mai ales nu, nu sunt „Înălţimea Sa”, căci Hideyoshi e unul care mi-e frate geamăn, ăla e „Înălţimea Sa”, aşa să ştii. Dar cum doream să contimii spusele mele de mai sus: prin ilustrarea cu câteva exemple a celor care se dau poeţi. Ai să-i vezi şi observând expresia feţei lor, chimonourile, gesturile şi auzind sunetele emise vei fi în stare, într-o mare măsui-a, să le pui diagnosticul corect.

După toate acestea bătu de trei ori din palme, şi se făcu brusc întuneric încât numai micile beţişoare de santal mai proiectau o lumină cât jarul unei ţigări. Apoi i se adresă eroului nostru şi-l rugă să-şi întoarcă scaunul spre unul din pereţii de aur. Acest perete fu decupat pe dată de un dreptunghi alb cam cât l-ar cuprinde cu braţele un bărbat vânjos. Acest dreptunghi începu să se coloreze şi apărură ca din pământ câteva feţe de-ale dregătorilor ca-ntr-un daghereotip. Atunci bătrânul a întrebat dacă eroul nostru a învăţat filosofia, matematicile, trigonometria şi fizica. Spunând că da, din întuneric şi din spatele eroului nostru se auziră aceste cuvinte: „stai atunci să dau puţin înapoi, aşa, şi să-ţi fac clarul pe mijloc. Uită-te!” şi imediat se mişcară dregătorii în cadru şi apărură doi, îmbrăcaţi sărbătoreşte, cu veşminte ostăşești aurite care îşi ridicară încet, încet fruntea şi se arătară telespectatorului.

— Înainte de toate, dragul meu, trebuie să spun că la noi există obiceiul să ne ploconim ori de câte ori salutăm pe cineva sau mulţumim cuiva. Voi zâmbiţi şi strângeţi mâna dreaptă. Este un obicei mult mai simplu pe care-i vom învăţa şi noi în şcolile noastre de gimnastică unde se predă sumo (un fel de trântă, fără piedici parşive), jiu-jitsu, judo, àikido şi se practică exerciţii cu săbii lungi, ţinute cu ambele mâini. De asemenea, trebuie să mă refer puţin şi la conotaţiile tradiţionale ale stilului de viaţă. Astfel se poate vorbi despre stilul de viaţă social-pozitiv, stilul deviat,

marginalizat, conformist şi neconformist, stil de viaţă parazitar etc. Cei pe care îi vezi pe caseta de 180 de minute produsă de-o firmă de-a noastră de-i zice „Sony”, îşi pot dovedi coordonatele standardizate ale stilului de viaţă parazitar şi individual-egoist, acesta din urmă opus, desigur, celui comunitar-altruist.

Ăştia doi asupra cărora m-am oprit nu aduc de exemplu niciun fel de folos. N-au niciun fel de altă instrucţie decât aceea necesară cavalerului, dar ştiu de minune şi cu mult respect să-şi tragă călcâiele, deşi acasă jură cumplită răzbunare pentru umilinţa lor. Sunt ca nişte degete încovrigate, copiază de pe unde apucă, șușotesc strepezit, spun măscări şi fac tumbe, au spumă la gură deseori, pipăie în limbi străine doamnele la ora de ceai în timp ce în mintea lor (cameră izolată, fără fereastră, folosită drept spălătorie) este întotdeauna târziu. Când vorbesc, cu tine privesc pe fereastra din spatele tău şi se miră de agitaţia străzii. N-au niciodată gândurile acasă, ci numai la nevestele lor care vorbesc gros şi ţipă întruna pentru vreun chimonou de mătase. Vor să fie sponsorizaţi.

Uite, acum am să dau mai departe pentru a-ţi arăta un soi de mască, o vezi? în spatele acestei măşti (să nu-l confuzi cu „ninja”, ăia-s altceva; cel din imagine e un nobil şi se pregăteşte pentru o luptă cu bastoanele) nu e nimeni. El nu are un nume ci doar o poreclă: Bărbosul Spân. E un oximoron! E o tăcere galben-ofilită, un maidan de vicii, o hoaşcă spoită, o şoaptă molatecă dusă în lesă de sâsâitul ăsta din imagine, uite pun stop; ăsta care-şi cumpără lapte vitaminizat să-şi acopere crăpăturile din obrazul palid. Dau acum mai departe că-mi vine rău. Ce trebuie să înţelegi de aici, dragă, toţi ăştia latră înspicat şi râgâie vorbe necioplite pe care le găsesc albe şi lucioase ca fildeşul, nişte jugăniţi, nişte fătălăi fără imaginaţie.

Dar ştergeţi din memorie feţele ăstora şi priveşte acum la jocurile lor; Uite cum mai râd, pramatiile, şi varsă *sakă* pe jos. Asta din dreapta, de-aici, este cel mai bun jucător de „go” din lume şi e omul de încredere şi de

serviciu al ăluia burtos din prima imagine. El are dreptul să poruncească şi uite cum se m-ai hlizesc ăia când le cere să fie ba staţie de radiolocaţie, ba stinghiile dintr-un gard, ba masă de disecţie, ba monedă falsă, ba virgulă, ba preţ, ba gaura cheii, ba icoană.

Şi acum a sosit vremea să-ţi spun ce ai de făcut. Ai să cutezi să joci „go” mâine, la apusul serii, când într-una din sălile acestui Pavilion vei fi privit ca o altă aia de toţi cei pe care i-ai văzut pe ecran. Te asigur că vei. Învinge în acest joc. Regulile îţi vor fi aduse la cunoştinţă de un daimyō pe care-l vei întâlni mâine după-amiază. Iată hotărârea mea: nu vei vorbi nimic cu acel nobil, te văi îmbrăca în hainele noastre, ţi se vor da toate onorurile unui oaspete străin şi după ce vei învinge, te vei apleca la urechea daimyō-ului tău şi vei rosti cu asprime câteva sunete de tipul „hidaşiamihandoghioghinisada” iar dorinţa ta va fi îndeplinită. Aceasta las-o în sarcina noastră.

Şi după ce-şi termină vorbele, bătrânul stinse televizorul, dădu la o parte peretele şi-l pofti pe eroul nostru într-o grădină de trandafiri. Se înclină şi-l lăsă în seama celor o sută de samurai ce trântiră tăblia mesei, îşi dezmorţiră oasele câteva secunde şi-l conduseră spre hotel.

*

Mai stătu o vreme locului, fără niciun gând. Se uită de jur-împrejur. Nu vedea decât zidul vechi al Pavilionului de Aur. Aerul era greu. Îşi deschise chimonoul. Îşi dezlegă eşarfa chimonoului la spate, îşi aprinse o ţigară. Trase câteva fumuri, apoi o aruncă (Dira ţigării prin aer). Aerul deveni irespirabil. Făcu vreo patru-cinci paşi. Ajunse în faţa porţii: încercă s-o deschidă. Doi din cei o sută de samurai care-l însoţeau” împinseră cu piciorul poarta mare, de fier, care scârţâi insuportabil. Păşi pe o alee străjuită de trandafiri albi cu o pată sângerie în mijlocul petalelor. (Zgomotul paşilor lui, numai ai lui, pe nisip). Ajunse în faţa unei scări de marmură.

Aerul deveni gelatinos. Urcă scările cu un aer

preocupat. Pe cerul tulbure, parcă acoperit cu funingine, luna se stingea. Pavilionul devenea mai sumbru şi mai greoi, îşi întoarse privirea spre poarta mare, de fier forjat. Din lacul de întuneric de dincolo, din adâncul lui, se aprindeau lumini care luceau ca ochii unor animale ciudate, puse să păzească noaptea liniştită, bogată. Auzi răsunând de acolo sunete de flaut şi de tobă. În sufletul lui era numai muzică stridentă, neplăcută. Se văzu înconjurat de multe feţe înfierbântate, se văzu câştigând partide de „go”, aplecându-se la urechea seniorului său şi şoptindu-i ceva, apoi îl revăzu pe acesta strigând ceva cu glas tare, ceva care îi făcu pe ceilalţi să se uimească, apoi să-şi tragă săbiile pe jumătate. îl văzu pe seniorul său, blajin, explicându-le dorinţa lui şi faptul că tradiţia trebuie respectată. Văzu privirile pline, de ură ale bătrânului care parcă nu-l mai recunoştea. Atunci îşi dădu seama că vorbele pe care le tradusese nobilul său însoţitor cereau ca Hideyoshi să-şi facă *sepukku*. Se simţi tras pe sfoară, se agită, începu să explice, să vorbească repede, fără şir. Toţi îl ascultau zâmbind şi-i arătau că nu-i înţeleg limba... îl căută din priviri pe bătrân, i se adresă, dar acesta parcă nici nu-l recunoscu.

Din nou niciun răspuns. Bătu în uşă. Aceasta scheună. O împinse uşor, cu senzaţia că o umbră se va desprinde de undeva şi-i va răsări în cale. Inima îi bătea cu putere. Mâinile îi erau cuprinse de un tremur nervos. Uşa masivă se dădu de perete. (Bufnitura uşii în noapte).

Tresări. Se opri, gâfâind. Făcu un pas după care stătu descumpănit. Nu putea să-şi găsească stăpânirea de sine, oricât ar fi vrut. Mai făcu un pas. Ascultă. Simţi cum tot sângele i se urcă năvalnic spre inimă. Întoarse capul şi privi peste umăr, în urmă, şi văzu, în jocul tremurător al luminilor, figurile ca de ceară ale samurailor. Năduşise. Se răsuci pe călcâie şi iscodi lung, cu ochii aprinşi de groază. Părea o stană de piatră sprijinit, aşa, de canatul uşii.

O vreme nu se clinti. Numai după ce ochii i se obişnuiră cu întunericul, mai făcu vreo doi paşi. Bătăile

inimii i se înteţiră. Chimonoul i se lipise de spinare. Se sufoca, începu să desluşească pereţii încăperii. Era un hol destul de îngust, cu o uşă destul de îngustă, cu o altă uşă, metalică, în partea stângă şi cu o scară alături de ea, destul de îngustă. În faţa lui se aprinse un ochi verde, pâlpâitor, pe care scria „nu deranjaţi!”

Instinctiv, se dădu îndărăt, ca şi cum ar fi dorit să se ferească de o lovitură nevăzută sau de ceva neaşteptat ce ar fi putut ţâşni din linişte. Auzi icnetul samuraiului din spatele său, pe piciorul căruia stătu câteva clipe. Îşi ceru scuze.

Moale, ostenit, începu să păşească. Privirea îi deveni din nou ştearsă, aeriană, ca şi cum n-ar fi zărit nimic în jur. Se duse şi încercă uşa. Era încuiată. O ceaţă ustiu’ătoare i se aşează pe ochi. Păşi apoi până la primele trepte ale scării. Încercă să desluşească înălţimea acesteia. În acea clipă, în tăcerea rece şi duşmănoasă, răsunară câteva acorduri dintr-o operetă foarte cunoscută.

Spaima îl vrăjise şi-l pusese în imposibilitatea de-a se mişca. Secunde lungi îşi ţinuse respiraţia. (încremenirea aerului pe buzele lui).

Într-un târziu se hotărî să urce scara. Una, două, trei, patru, cinci, şase, şapte trepte. Se opri. Prin întuneric întinse mâinile şi le trase imediat înapoi, cu un sentiment de silă. Se afla în faţa unui misterios şi rece zid de cărămidă. Nu era destulă lumină pentru a vedea mai mult, dar nici destul de întuneric pentru a nu observa lumina specială, verzuie, degajată de zid. Cu ochii holbaţi de groază întinse din nou mâinile ca să se asigure că zidul este aievea şi nu doar un paravan subţire prin care trec razele unui bec de câţiva waţi. Înţelese că zidul este alcătuit din cărămizi bine consolidate.

Pe dată lumina aceea mlăştinoasă se stinse. Teama i se transformă într-un sentiment tulbure, de nepăsare. Se enervă. Ar fi vrut să spargă zidul acela de cărămidă, chiar îl lovi cu pumnul. Se auziră, pe rând, câteva foşnituri, uh gong şi câteva acorduri din „Tablouri dintr-o expoziţie” de

Mussorgski-Ravel.

Se trase înapoi. Era un recul inconştient. Cu o hotărâre instinctivă de a încerca ceva, orice, se întoarse şi porni energic pe scară în jos. Şapte, şase, cinci, patru, trei, doi, unu. Se opri disperat şi uluit în faţa uşii de la intrare care se închidea încet, ca şi cum altcineva, de partea cealaltă, ar fi tras-o uşurel.

Se repezi, încercă de nenumărate ori clanţa, bătu cu pumnii. Zadarnic. Îşi întinse mâinile, neputincioase. Îşi aminti că mai exista o a doua uşă. Bâjbâind pe întuneric, pipăind pereţii umezi (era pentru prima oară când îşi dădea seama că pereţii erau umezi) ajunse în faţa uşii celeilalte. Fără nicio speranţă. Vă asigur, căci o mai încercase o dată şi o găsise încuiată, apăsă pe clanţă. Straniu şi inexplicabil, scrâşnind, uşa se dădu la o parte.

PARTEA A OPTA

1 **” T» 1

Capitolul treizeci şi trei

A DESCHIDE O UŞĂ

Un inel imens de fier era vârât în perete şi legat cu lanţ de el se vedeau trei schelete uscate ce stăteau întinse în toată lungimea lor pe podeaua de piatră. Degetele lungi şi descărnate arătau ceva spre uşă. La baza degetelor se afla un ulcior acoperit în interior cu mucegai verde. Lângă fereastră se găsea o măsuţă pe care ardeau şapte luminări subţiri.

În acel moment, un tunet îngrozitor s-a auzit. Un fulger a spintecat văzduhul, iar în lumina lui au apărut la fereastra care se scutura şi zăngănea, două chipuri cu înfăţişări înfiorătoare: un cap chel şi lustruit, cu maxilarele dezvelite într-un rictus hidos, cu ochii roşii ca nişte cărbuni aprinşi; un alt stârv, a cărui falcă era legată într-un fular roşu, murdar de lut, cu un ochi privind fix, înfricoşat, şi cu orbita celuilalt goală, luminând purpuriu.

Exact în momentul apariţiei celor două spectre oribile, slobozind un urlet înfiorător, cu gura deschisă larg, cu ochii nemişcaţi privind în gol, cu pleoapele ridicate,

ţepene, se îndreptă spre uşă, pe care o împinse din răsputeri. Continuând să emită nişte urlete sinistre, împingea în neştire uşa de metal care nu ceda deloc. După câteva minute, urletele se transformar într-o bolboroseală prelungă, după care muşchii se înmuiară şi corpul căzu cu un bufnet înfundat. (Zgomotul unui corp căzând cu un bufnet înfundat pe ciment).

Luminările se stinseră nu înainte ca ochii lui ficşi să-şi îndrepte lumina spre uşă, de pe care un cap tuns scurt, cu pometi proeminenţi, cu o mustaţă retezată, rânjea sinistru.

Capitolul treizeci şi patru

INCENDIILE SUNT NUMEROASE

Cetitorule lipsit de alte treburi, vorba puţină, fie ea şi despre un lucru prost, tot – capătă o oarecare preţuire, darmite vorba lungă. În timpul celor petrecute în capitolele 1 – 30 ale prezentei cărţi, don George Qvintul (care avea în hol o bibliotecă plină cu tot soiul de cărţi rare, cum ai fi Georges Simenon, „Comisarul Maigret a fost prădat”; Gaston Leroux, „Misterul camerei galbene”; Judah Waton, „Părtaşi la crimă”; Sir Arthur Conan Doyle, „Sherlock Holmes”; Gerard Klein, „Seniorii războiului”; Herbert Franke, „Reţeaua gândurilor”; Morris West, „The Salamander”; Haralamb Zincă, „Moartea vine pe bandă de magnetofon”; Christian Laurac, „Une belle américaine”; R. Rowen, „însemnări despre serviciul secret”; Miguel de Cervantes, „Don Quijote”; Paul Ştefănescu, „în slujba vieţii şi a adevărului”) împreună cu Nicolae Pence (al cărui nume provenea de la o poreclă activizând, zic, îndoiala carteziană a acestui om cumsecade, cu o instrucţie neterminată, dar nu – rudimentară, căci nu v-a spus prietenul meu, dar Pence începuse totuşi Dreptul pe care îl abandonase după vreo trei ani, se preocupase de criminalistică, dar căsca totdeauna când citea câte un roman poliţist, el nu avea statutul social al prea-bunului său camarad de idei, don G.Q., el se ocupa cu acritul borşului după nişte precepte de milenii, fapt pentru care

plimbările sale nocturne nu mai speriau pe nimeni, oamenii scuipându-şi în sân şi râzând de el care fuma numai Craven şi Papastratos, iar o dată pe săptămână îşi îmbăta sufletul din puţina agoniseală cu câte un coniac Metaxa şi cu nişte sandvişuri cu icre şi cu un calcan prăjit, sus, la Delta Dunării) s-au suit în maşina primului şi au făcut o excursie la Pustnicul, la pădure. Era o zi călduroasă a aceluiaşi an. Una mie nouă sute şi ceva.

Mulţumit, mândru şi fălos cum nu se mai poate că a găsit caviar, alune americane şi un riesling de Pietroasele la restaurantul „Zori de zi”, don George a întins o cuvertură ţărănească direct pe iarbă, după care a adus bunătăţile (şuncă, pastramă, telemea, roşii, andive), s-a aşezat turceşte şi l-a poftit şi pe Nicolae Pence, care, la rândul său, a scos la iveală nişte sarailii, baclavale, savarine şi cataifuri de mai mare minunăţia.

— Le-ai pregătit dumneata? a întrebat don George Qvintul.

— Nu, să ştiţi că n-am putut face nimic astăzi, am dormit atât de mult încât n-am mai avut timp să mă apuc să gătesc ceva, răspunse Pence.

— De aceea te-am şi întrebat, prietene, dumneata găteşti ca nimeni altul.

— Ei, exageraţi şi dumneavoastră.

— Ba nu exagerez deloc, prietene. Pe cinstea mea, nu cred să existe în tot rotogolul pământului un bucătar mai ager, mai iscusit şi cu mai multă îndemânare decât eşti dumneata.

— Vă mulţumesc.

— Bunăoară, uită-te la aceste slăvite prăjituri…

— Dar v-am spus că nu le-am pregătit eu. Le-am cumpărat de la o cofetărie din centru.

Ochii îngânduraţi ai lui don George aşteptau ca de undeva, de departe, să răsară însăşi Altisidora. Chipul lui ora destins, afişând un „zâmbet lăuntric. Apoi trecură câteva minute de linişte, în care Pence înfuleca de zor, în timp ce prietenul său se zgâia spre cerul senin.

Deodată, don George se sculă de pe jos, destul – de blagoslovit de aroma zilei şi de frumuseţea peisajului şi spuse că undeva, la vreo sută de paşi, se află un castel cu creneluri, iar în faţa lui a şi apărut un cavaler înarmat.

— Înduplecă-te, domnul meu, zise Pence, şi binevoieşte a observa că oricât de mare ar fi, tot mănăstire se numeşte ceea ce vedeţi, iar cavalerul acela înarmat nu este decât un biet călugăr cu toaca.

— Află, prietene, că imaginea aceasta este deopotrivă cu altele, pe care le-am văzut în câteva ilustrate colorate. Aşadar mă încred în cuvântul tău şi nu voi mai spune că văd ceea ce nu văd.

— Înţelept prieten mi-am făcut, spuse N.P. cu gura plină. Numai fcănatecul ăla de pe Sfinţii Apostoli mai avea vedenii.

O clipă, don George Qvintul stătu descumpănit

— Despre ce fel de zănatec îndrugi acolo, iubite prieten?

— Cum, nu ştiţi? spuse Pence, dând pe gât un pahar de vin, plescăind de plăcere şi ştergându-şi buzele cu dosul palmei. Păi, vine că pe Sfinţii Apostoli, cum spusei, dincolo de tutungeria aia de unde îmi iau eu *Papastratos* şi când nu găsesc, iau *Assos*, acolo, cum zic, e o casă mai mare, aşa. Stă un privatizat.

— Care privatizat, iubite prieten?

— Ei care! Un fost mandatar, mai precis.

— Păi aşa, vezi. Ăla de cară cu el în fiecare duminică lănţişoare, brelocuri, lame de chewing-gum şi alte nimicuri şi le duce la Talcioc?

— Aşa zic şi eu, jupâne, mai venim de-acasă. Deci ştiţi despre cine vorbesc. Era un soi de haimana, trăia din mici învârteli. Un escroc, ce mai.

— Nu este frumos, prietene. Despre morţi, numai bine. Stai să chibzuim. De ce spui dumneata că era un escroc?

— Nu ştiţi?

— Vezi bine că nu.

— Atunci aflaţi dumneavoastră că ăsta intra prin casele tuturor oamenilor care aveau ceva de tăinuit şi le promitea marea cu sarea. Ba că le dă înapoi vilele, că are el pe cineva la spaţiu; ba că le face rost de cărţi, că are un anticar evreu; ba că le găseşte fâşuri din pachet, că are pe cineva la vamă, şi câte şi mai câte.

— ZStai să chibzuim, prietene. Zici că păşea pragul multor case, nu? Ee cerea banii şi dispărea, nu?

— Iubite domnule George, don George, nu mă voi ridica niciodată la nivelul puterii dumneavoastră de înţelegere. Desigur, cerea bani sau diverse alte obiecte de valoare.

— Da, da, da, pricep. Şi acum trebuie să se fi dus la persoanele acelea influente să le ceară favorurile pe care le promisese deja amicilor săi.

I 177

— Nu, stimate prieten. Le storcea bani sau bijuterii şi se făcea nevăzut.

— Vai de mine, dar acest om trebuie întrebat unde a pus banii şi trebuie rugat să-i înapoieze imediat.

— Apoi numai mutul îl mai poate întreba.

— Stai puţin că nu înţeleg nimic. Vorbeşti în limbajul Sfinxului.

— Chiar nu ştiţi?

— Ia seama, nu ştiu nimic despre ceea ce îndrugi acolo. Eu stau la birou aproape toată ziua, nu ca dumneata, pe un scăunel, în faţa casei, uitându-te la lume, la cea mai bună dintre lumile posibile.

— Cea mai bună pe dracu’.

— Vai ce limbaj, stimate amic.

— Vă rog să mă scuzaţi şi să-mi iertaţi vorbele proaste, luminate prieten.

— Bine, bine, nu-i nimic, zise don George condescendent. Şi ia mai spune, căci dumneata ai o adevărată traistă cu poveşti.

— Asta cam aşa e, jupâne.

— Atunci, dacă-i pe-aşa, intră în joc şi descarcă-ţi

sacul.

— Păi, aici se potriveşte vorba ceea: „n-aştepta de bunăvoie ceea ce poţi lua cu sila”.

x – Cum aşa?

— Staţi să vedeţi. Persoana asta de – care vorbim nu lucra nicăieri.

— Îşi ocupa probabil timpul cu altceva. Poate îşi scria memoriile în vreo revistă.

— Ei aş, nu lucra fiindcă era un parazit, ce mai tura-vura. Iar unii au observat că duce un trai pe picior mare. Şi alaltăieri, hop, pocinogul. Nevastă-sa, care tocmai se întorcea de la piaţă, de la Naţiunii, l-a găsit mort.

— Vai de mine, cum aşa?

— A intrat în curte, a deschis uşa şi când să intre în hol, a dat peste el într-un fotoliu.

— Vai, vai, vai! Dar suferea de ceva omul nostru, prietene.

— Se prea poate să fi murit de inimă. Dar ceea ce este deosebit de curios, caseta în care ţinea banii şi bijuterille nu se afla în casă. În dulăpiorul din baie, aşa după cum a declarat nevastă-sa.

— Deci, un jaf!

— Eu cred că-i vorba de o crimă.

— Ce nemernici! Să omoare un om care dorea să facă binele semenilor săi. Ce nenorocire!

— Care bine, iubite prieten? V-am mai spus că era un escroc.

— Dumneata n-ai să pătrunzi niciodată în miezul lucrurilor. Ai o haină prea strâmtă.

— Strâmtă, nestrâmtă, asta-i situaţia. Chestiunea este că ăla e mort bine mersi, iar dumneavoastră vorbiţi, pe legea mea, ca în povestirile zevzecilor ălora deluşnarencu şi Iliescu.

— Să lăsăm scornelile. Mă obsedează deja cum se poate ca-ntr-o lume ca a noastră să existe astfel de oameni.

— Iertată-mi fie netrebnicia, dar nu înţeleg la cine vă referiţi; la criminali sau la escroci?

— A implică B, nu ştiai?

— Vai, străveche bucoavnă. De batirul unui nume atât de cuvios, mi-aţi putea oare trece cu vederea neghiobia?

— Aha, deci suntem cunoştinţe vechi.

— Aşa o fi.

— Hai mai bine, stimabile, să lăsăm astfel de dialoguri pentru mai târziu şi să vedem cum s-au întâmplat sau derulat faptele.

— Ilustru al meu prieten, eu cred că la mijloc, este vorbă de o crimă.

— Dacă-i pe-aşa, atunci chiar dacă-şi va vântura o sută de braţe ca uriaşul Briareu, tot îl vom răpune pe ucigaş. Dar ia stai, ce te face să crezi că la mijloc ar fi vorba despre o crimă?

— Cine putea să-l jefuiască pe netrebnicul ăla? Un altul de aceeaşi teapă. Deci, ca să i se smulgă bijuteriile, trebuia întrebat (între ghilimele) asupra tainiţei unde le ţinea.

— Dar, domnule Pence, un mort nu vorbeşte.

— Dar nu este nici atât de imbecil să arate comoara.

— Şi deci ce-i de făcut?

— Păi uitaţi ce-i de făcut se telefonează acasă la ăsta, la escroc adică…

— Vai, cum poţi vorbi. Ce modus vivendi!

— Rogu-vă, lăsaţi-mă să continui cum ştiu eu, iar dacă nu v-o plăcea, mă corectaţi la sfârşit. Vă învoiţi?

Mă învoiesc.

— Deci, unde eram?

— La telefon.

— Care telefon?

— Stimabile, începuseşi o reţetă, sau cam aşa ceva.

— Ah, da! Deci: se telefonează acasă la XXX… victimă, se cere cu victima…

— Victima era singură acasă?

— Păi sigur, altfel ce chichirez ar fi avut s-o facă pe niznaiul nevastă-sa?

— Deci, prietene, victima se găsea – între cei patru

pereţi ai locuinţei sale, iar soţia, la piaţă.

Exact.

— Stai, stai puţin. Când a început să ţipe soţia lui?

— Când s-a întors de la piaţă, că nu era să ţipe înainte de a muri.

— Mai ştii, am citit într-o carte că există unele fiinţe care pot prevedea ceea ce se va întâmpla în următoarele două minute. Dar bineînţeles, asta n-are niciun fel de legătură cu cazul nostru, de acord?

— De acord.

— Şi, prietene, de la casa victimei şi până la scăunelul dumitale sau invers, cam câţi paşi sunt?

— Vreo treizeci, patruzeci. 4

— Dumneata ai ajuns, desigur îndemnat de ţipetele femeii, printre primii la locuinţa nefericitului, nu-i aşa?

— Primul fusese chiar tutungiul.

— Dacão. fi fiind chiar el criminalul?

— Mai ştii? Nu cred. Era sincer speriat.

— Să nu ne lăsăm niciodată induşi în eroare de sentimente.

— Prăvălia era deschisă, dpei omul sărise imediat din scaun. Nu-l putea ucide el.

— Stimabile, se pare că însăşi Bellona te-a binecuvântat. Dar ai fi în stare să-mi descrii locuinţa, aşa cum apărea ea?

— Păi casa avea un singur etaj şi arăta ca în figura alăturată.[1]

— Şi n-ai observat nimic suspect?

— Nimic.

— Soţia cum arăta?

— Răvăşită. Îşi era leoarcă de transpiraţie.

— Cum ai zis?

— 7 Da, arăta de parcă ar fi jucat cine ştie ce match de tenis.

— Aha! Scumpe al meu prieten, acesta este un caz extrem de interesant. S-ar putea ca victima să fi fost

1 Doriți să vedeți figura alăturată ? Chiar ?

jefuită cu adevărat.

— Ilustre al meu prieten, pe Hercule, ce-ar fi să ne gândim că de fapt, după ce primeşte telefonul, escrocul ia banii şi bijuteriile, şi se duce la întâlnire. Acolo moare în împrejurări mai puţin cunoscute, fiind şi bolnav de cord, notaţi vă rog. Apoi, ăilalţi nemernici îl aduc acasă şi-l pun la uşă, ca şi cum ar fi vrut să-şi încalţe ghetele şi n-a mai apucat, fiindcă i s-a făcut rău.

— Deci crezi că sunt mai mulţicriminali, nu unul singur!

— Dumnezeu ştie care o fi adevărul în toată povestea asta.

— Ce-ai zice, scumpule, să-i facem noi o vizită preabunei soţii a victimei. Unde lucrează doamna?

— Doamna, ha, ha, ha. La Fabrica de chibrituri. E-o poamă, n-am ce zice.

— Vai, cum se poate? Insinuezi că ar fi existat cineva cu careâşi înşela bietul soţ?

— Mai ştii? Am cam văzut eu cum dădeau târcoale casei mai mulţi indivizi.

— Dacă-i pe aşa, ia să mergem la această prea-distinsă doamnă şi să-i cerem socoteală.

— Eu unul aprob în întregime acţiunile dvs.

— Păi trebuie să stârpim răul, amice. Cine să ia atitudine dacă nu opinia publică.

— Multă dreptate aveţi, domnule. Mă îndoiesc că va fi altul în stare să elucideze secretul acestei fărădelegi.

— Mă măgulesc cuvintele tale, dar în acelaşi timp, îmi dau puteri. Nădăjduiesc că, împreună, vom arăta ceea ce e bine şi adevărat şi ceea ce e rău şi fals.

— Poate doar aşa, scumpe prieten, vă va dispărea tristeţea de pe blinda dvs. figură.

— Tristeţea va dispărea şi atunci când vei şti să-ţi controlezi vocabularul şi nu vei mai îndruga vrute şi nevrute.

— Aşa să fie.

— Dar până atunci, hai să strângem tot de aici, să

lăsăm această pădure magnifică în stăpânirea oamenilor muncii, iar noi să ne îndreptăm spre Dacia întreprinderii, să-l sculăm pe şofer şi să mergem să ne facem siesta. Vedem meciul şi apoi ard de nerăbdare să discutăm despre răul pe care l-ai observat azi.

— O.K. Boss!

PARTEA A OPTA (Bis)

Capitolul treizeci şi cinci

„CÂND PLEACĂ DIN PORT UN VAPOR”.

„— Stimată Consuela Cosmescu. aş vrea să vă punem câteva întrebări în ceea ce priveşte viaţa şi activitatea soţului dvs.

— Cu plăcere.

— Suntem datori să lămurim câteva date în ceea ce-l priveşte pe dânsul şi, în acest sens, vă rugăm să ne daţi tot sprijinul. De câţ timp aţi fost măritată cu soţul dvs?

— De douăzeci de ani.

— Cu ce se ocupa pe atunci?

— Cu mici nimicuri. Terminase o şcoală de meserii şi dorea să devină patronul unui magazin de coloniale ca tată-său. Nu făcea niciun fel de politică. îl interesau banii şi… femeile.

— Cum v-aţi întâlnit?

— Într-o seară, în Cişmigiu. Sau în frumosul parc de rocreere şi distracţie, Herăstrău. Romantic, nu?

— Vă rog să-mi iertaţi indiscreţia, dar aş vrea să ştiu unde aţi copilărit?

— Pe Griviţa.

— Se vede.

— Vă iert indiscreţia, dar nu şi bădărănia.

— Sunteţi o femeie inteligentă. Ce studii aveţi?

— Şcoala elementară şi liceul la seral.

— Aveţi o mobilitate stranie. Şi umor.

— Aveţi ceva împotrivă?

— Ştiţi, sunt ofiţer de poliţie.

— Aveţi remuşcări?

— Am fost însărcinat să anchetez cazul Cosmescu.

— Nu suport glumele nesărate.

— Nu greşiţi deloc.

— Sunteţi foarte aproape de adevăr.

— Să lăsăm fasoanele. Cei care încalcă ordinea în statul nostru, sunt aspru pedepsiţi. Jucăm cu cărţile pe faţă. Anchetăm deci o crimă. Vă daţi seama?

— Puţin.

— Văd că nu arătaţi a fi zdruncinată prea mult de moartea soţului dvs. În ultimii trei ani a avut trei infarcte. Câteodată, trăind pe malul lacului, te obişnuieşti cu ţânţarii. Aşadar?

— Exclus. Nu e ceea ce bănuiţi.

— Deci îi eraţi fidelă?

— Chestiunea e simplă, există un martor.

— E o idee caraghioasă.

— Ce alt răspuns v-ar conveni?

— Uitaţi ce se întâmplă, avem suficiente indicii să credem că este vorba de o crimă.

— Otravă? Ştreang? Cuţit?

— Chestiune de dispoziţie. Este vorba de ceva foarte ingenios. Soţul dv. a fost atras într-o cursă şi, pur şi simplu, speriat. Cunoscând antecedentele, o criză cardiacă era foarte simplu de produs. Raportul medicului legist confirmă spusele mqle.

Aţi citit vreun roman cu stafii?

I-Dar după opinia dvs?

— Mi-e teamă că se recunoaşte trucul. Insinuaţi că mi-aş fi ucis propriul soţ?

— Scurt şi cuprinzător, cel ce pune întrebările sunt eu. Şi vă dau o sugestie, aici nu intră decât oameni cinstiţi care doresc să spună adevărul.

— Sunt consternată.

7 – Foarte bine. Când aţi plecat la piaţă?

— Pe la opt sau nouă dimineaţa.

— Asta e! Şi când v-aţi întors?

— Aproape de prânz, să fi fost douăsprezece sau unu, nu mai reţin exact.

— Dimineaţa oamenii sunt la serviciu. À-propos, unde lucraţi?

— La Fabrica de chibrituri. Lucrez în schimbul de după-amiază, îmi permiteţi?

— Da, poftiţi bricheta.

— Mulţumesc.

— Deci, v-aţi întors de la cumpărături şi v-aţi găsit soţul mort.

— Pur şi simplu.

— De aceea, vă voi pune o întrebare după cum urmează: cu ce se ocupa soţul dumneavoastră?

— Mici învârteli. Era încadrat paznic la întreprinderea de pielărie „S.A”.

— Fictiv. Altceva. Repet, este în interesul dumneavoastră.

— Ştiu. că plasa diverse obiecte de valoare medie cu un comision de 30%.

— Ştiţi *de unde* şi le procura?

— Aş avea un motiv să ştiu?

— Nu exageraţi? V-ar uşura situaţia.

— Nu. Este în firea bărbatului să nu povestească femeii chiar tot, aşa după cum este în firea femeii să încerce să afle tot. Ce mă sfătuiţi?

— Să fiţi sinceră.

— Cum trebuie să vă înţeleg cuvintele?

— Ştiţi că sunteţi în afara legii?”

— Vă mulţumesc pentru amabilitate.

— Cu plăcere. Aţi tăinuit afacerile soţului dvs., l-aţi înşelat cu cineva, v-aţi confecţionat un alibi şi pentru a ne induce în eroare aţi ascuns caseta cu bijuterii. Nu exagerez?

— Constat cu uimire că vă plac romanele poliţiste.

— Recunoaşteţi.

— Sunt obligată să răspund?

— Da.

— Atunci să ştiţi că n-am făcut nimic din toate acestea. Sunteţi grosolan. Voi izbucni într-un nlâns nervos.

— Scuzaţi-mă. Sunteţi liberă să citiţi Codul penal în liniştea căminului dvs.

— Sunt liberă?

— Desigur. Continuaţi.

— Bună ziua.

— Bună ziua şi vă mulţumesc”.

Capitolul treizeci şi şase

„SE CRĂPASE DE ZIUĂ”.

Se crăpase de ziuă. Inginerul don George Qvintul urcă scările, scoase o cheie din buzunar şi deschise uşa. Nu intră imediat, zăbovind ca să privească minuscula cutie poştală. Nimic. Dimineaţa era ciudat de calmă. Strada, după lipsa oricărui zgomot, se dovedea a fi pustie. Era bine să revii acasă. Se întoarse şi intră.

La parter erau o bucătărie, o sufragerie şi un unic birou. La etajul întâi, se găsea un salon. Dormitorul, sala de baie şi o mică încăpere, erau situate în prelungirea Salonului. Toată casa era luxos mobilată într-un stil modern plin de eleganţă. Pereţii erau zugrăviţi în galben şi acoperiţi cu diverse reproduceri după N. Grigorescu şi Octav Băncilă.

Deschise uşa şi-rămase o vreme nemişcat, în prag, ca pentru a asculta de astă dată zgomotele casei sale. Pe urmă urcă repede în cameră, făcu un duş, îmbrăcă un halat şi coborî în sufragerie. Se apropie de un patefon, alese un disc cu Gigi Marga şi regla volumul. Se îndreptă spre un dulap şi-scoase o sticlă de vin. Destupă sticla şi îşi turnă încet vinul într-un pahar de cristal de Baccarat. Mirosi îndelung paharul. Găsind buchetul satisfăcător, îl duse la buze şi sorbi cu lăcomie.

Se ridică de pe fotoliu şi se duse spre bar, fără să se grăbească. Făcea paşii mici şi se simţea foarte bine în papucii comozi. îl năpădeau încet-încet senzaţii familiare. Avea impresia că se cufundă într-un mediu lichid şi cald. Senzaţia de armonie desăvârşită era deosebit de puternică.

Deschise uşiţa barului. Mişcările lui păreau acum automate, ca şi cum le-ar fi executat înainte de mii de ori.

Îşi vârî în gură o tabletă de chewing-gum şi începu să o mestece. Scoase două farfurioare, un platou, alese o altă sticlă de vin şi aşeză cu grijă tacâmurile. Porţelanul de Limoges strălucea pe-dantelele de Bruges. Îşi turnă puţin în pahar. Tocmai voia să guste când soneria zbârnâi insistent?

PARTEA A NOUA

Capitolul treizeci şi şapte

„APA GREA”.

Locotenentul-major Tudor Crevedia întinse mâna şi apucă receptorul de ebonită al telefonului care sunase strident. Morocănos răspunse ceva, după care îl aruncă în furcă. Clipi des. Îşi duse pumnii la ochi şi scuturâ din cap. Privi în stânga la tânăra şi proaspăta lui soţie, Ioana, care dormea respirând sacadat. O mângâie cu privirea. Peste câteva luni îl va dezmierda pe Tudor junior. îl va face fotbalist, ca pe Ozon. Dar până atunci ar fi trebuit să se dea jos din pat.

Se duse în sala de baie pe care o folosea în comun cu familia Icseanu. Dădu drumul la apă şi lăsă să curgă pe ceafă jetul rece. Închise robinetul, se spălă pe dinţi, se bărbieri. Se întoarse în cameră, îşi luă o cămaşă curată, îşi puse în buzunar ceasul Pobeda, ţigările „Assos” şi zece lei. Cealaltă monedă de zece lei o lăsă pe masă, alături de un bilet pe care îl scrisese în grabă: „Iubito, am plecat. Ia tu şuncă, marmeladă, măsline şi unt: Pâinze am să cumpăr eu, când mă întorc. Te pup”.

Aerul proaspăt al dimineţii îl trezi complet. Respiră cu nesaţ. Zgomotul uşilor trântite, glasurile impregnate de somn ale celor care mergeau la serviciu, primele înjurături adresate bătrânului lift, râsetele copiilor în drum spre şcoala şi ameninţările mamelor umpleau o nouă dimineaţă.

Luă tramvaiul două staţii şi merse apoi pe jos preţ de alte două. Ajunse la birou fix la orele şapte. Se ciocnise pe hol cu locotenentul Stoianov, de la economic. Veşnic cu zâmbetul pe buze, acesta-i spuse un banc cu poliţişti. La şcoală învăţătoarea l-a întrebat pe fiecare elev în parte

cum îl cheamă şi ce vrea să devină când va fi mare. După ce şi-au spus numele, niciunul n-a ştiut ce vrea să se facă atunci când va fi mare. Numai unul singur din clasă, unul care trebuia să termine de mult şcoala, a zis că vrea să se facă poliţist. „Bravo” a exclamat învăţătoarea. „Uite unul care ştie ce vrea. Şi cum te numeşti tu, băieţel?” „Nu ştiu”, a răspuns ăla.

Râsetele au umplut culoarele. Bine dispus, Tudor Crevedia se vântură prin încăperi de colo-colo, împărţind fără zgârcenie mii de surâsuri. Apoi se duse în biroul lui. Îi întinse mâna colegului, locotenentul Chiriacescu, şi aruncă o căutătură spre birou. Aranjă repezit hârtiile, împinse către margine lampa de birou, un borcănaş de muştar în care ţinea câteva creioane şi pixuri se răsturnă, tâl ridică, îndreptă scaunele şi vru să deschidă ferestrele. Se răzgândi. Se întoarse, îşi aprinse o ţigară, trase câteva fumuri şi-şi pironi privirea în faţa palidă a locotenentului Chiriacescu. Acesta (înalt, atletic, păr ţepos, tonsură box, pantofi supli, fără bombeuri, cămaşă colorată, ochi verzi) îl întrebă repede:

— Ştiai de chestia de aseară?

— Nu.

— Ei, atunci află. A dat în primire madama.

— Care madamă?

— Cosmeasca.

— Nu se poate.

— Ba uite că se poate.

— Cum aşa?

— Cineva a căsăpit-o straşnic. Arăta foarte rău.

— Viol? K

— Milu zice că nu.

— Dar cum s-a întâmplat?

— A fost găsită de tutungiu stând sprijinită de poartă. A strigat-o. O dată, de două ori, de trei ori. S-au strâns vecinii. Tutungiu], mai îndrăzneţ, a b. itut-o pe umori şi a încercat să-i întoarcă faţa. De-abia a recunoscut-o. Era aproape complet mutilată.

— Oribil! Cât era ceasul?

— Aproape ziuă.

Şi tutungiul ce căuta pe-acolo?

— Cică auzise nişte bufnituri. Nu ştii, el stă într-o cămăruţă în spatele debitului.

Tudor Crevedia îşi trase un scaun. Ridică receptorul. Formă un număr.

— Alo! Cu doctorul Emilian Vrânceanu. Da, aştept. Salut, Milu. Ia spune! Concluzii? Corp dur? Fractură de bază de craniu? Bun. Aştept. Ce să facă, mai are câteva luni. Da, băiat. Bine. Te-am salutat.

Puse receptorul în furcă. Se întinse pe scaun.

— Cazul se complică.

— Da. A doua crimă. Milu mi-a spus că în parul bătrânului Cosmescu descoperise urme fine de lut proaspăt, ceea ce ne face să credem că nu putea muri acasă. Apoi dispariţia casetei (sic!).

— Ştii ceva, cred că nevastă-sa împreună cu vreun amant l-au aranjat. Pe urmă l-au pus în vitrină. Au reuşit să şteargă toate urmele.

— Aproape, Chiriacescule.

— Exact. Şi acum ce-oi fi vrând, să răscoleşti ţoale şantierele ţării? „Ţara întreagă e un vast şantier”, nu-ţi aminteşti?

— Ai dreptate. Caută acul în carul cu fân. Ştii ce cred eu? Ca să scape, complicele lui madam Cosmescu a uşurat-o de casetă şi, neînţelegându-se la preţ, a ucis-o bestial. Spune-le băieţilor de la paşapoarte să-i verifice ps – toţi cei care au cerut emigrarea. Ăştia şi numai ăştia sunt capabili de astfel de matrapazlâcuri.

În clipa aceea sună telefonul.

— Medic legist E. Vrânceanu. A, tu eşti, Tudore. Există urme evidente că victima s-a luptai. Deci omorul a avut loc în altă parte, nicidecum în curte. Vezi cine poate intra la ea. Poate scoţi ceva din treaba asta. Salut. Complimente acasă.

Tăcerea se lăsă brusc, ca o apă grea, fierbinte.

Capitolul treizeci şi opt

„JOCUL NERVILOR”.

De cum intră, N.P. exclamă:

— Ei, drăcie cu pălărie, pentru a doua oară! Hai, dacă s-ar face pomana asta cu nişte oameni aşezaţi, dar nişte terchea-berchea…

— Ce rău mai eşti cu oamenii, prietene dragă. Prea te iei şi tu după spusele tuturor de pe stradă.

— Ba şi altceva de-ai spune, luminate prietene, bune sau rele, adevărate sau false, bărboase sau spine, vorbele nu mă sperie.

— Pe mine m-a speriat cazul familiei Cosmescu. Nişte oameni atât de drăguţi!

— Nişte hiene, pot să pun rămăşag.

— Vai, dar ce părere proastă ai despre bieţii oameni. Cât trebuie să fi suferit ei pentru a-şi clădi o reputaţie de neştirbit într-o societate aleasă, în cea mai bună dintre lumile posibile.

— Respectat prieten, dar cât de aleasă ar fi societatea, borfaşi tot vor fi.

— Şi dumneata susţii prin vorbele acestea că nenorociţii de Cosmescu se îndeletniceau cu tot. felul de afaceri necurate? Vai, dar multă ură trebuie să se fi adunat în cugetul dumitale curat.

— Vai, viteze cavaler, ochi buni să privească spre tot felul de găinării nu cred să aveţi. Cugetul meu este curat cum îi lacrima, iar vitejie am dje-aici din inimă, până în ţinuturile cereşti. Sunt urgisit şi oropsit, este adevărat, dar nu m-am calicit niciodată la bunul altuia… Chiar din Hector troianul de m-aş fi tras, nu aş fi avut atâta îndrăzneală şi atâta neomenie. Când am făgăduit ceva, vorbele spuse odată nimeni nu mi le mai întoarce.

— Ştiu, scumpe prieten, pe unde a ieşit vorba a ieşit şi sufletul. Te poţi bizui pe adevărata prietenie ce ţi-o port. Ce-ai zice să bem un păhărel pentru prietenia aceasta?

— O astfel de muncă o fac cu plăcere.

Într-acestea se lăsă şi noaptea şi clipa hotărâtă

desface* rii celei de-a doua sticle. N.P. Îşi şterse sudoarea de pe frunte şi cuvântă:

— Stimate don. G.Q. De la întâmplarea de pomină cu bătrânul escroc Cosmescu s-a mai petrecut ceva.

— Vai de mine, scumpe prieten, spune repede ce este!

— Soţia escrocului aceluia…

— Ajunge, ajunge. Trebuie să cerşesc de la tine o vorbă bună despre oameni cinstiţi.

— Bine, fie. Soţia lui Cosmescu a fost ucisă bestial acum câteva ceasuri.

1 Extraordinar! Odios! Bieţii oameni, ce soartă crudă!

— Asta le-a fost ursita, ce să-i faci. Când umbli cu miere, te cam mânjeşti pe degete.

— Trebuie să facem ceva, scumpe prieten. Noi, care suntem însăşi opinia publică, şi care avem cele mai înaintate păreri despre lume şi viaţă, nu trebuie să ne oferim tihnă şi răgaz, nu trebuie, să aşternem geană peste geană până când nu-i vom dovedi pe asasini.

— Aici, dragă don G.Q. cred că este mina amantului Cosmeascăi.

— Nu poţi vorbi aşa, frăţioare, cât timp n-ai dovedit că sentimentele, pure ale acestei nobile urmaşe a Evei erau împărţite altcuiva şi nicidecum legiuitului ei soţ. Acum văd că fiecare mişcare trebuie privită pe faţă şi pe dos. Mie, prietene, mi se pare cât se poate de simplu. Femeia a fost ucisă de… să-i zicem prietenul ei. Furaseră împreună caseta, iar” el a vrut s-o şteargă singur. S-au luptat, amicul a pus mâna pe un făcăleţ şi-a lovit-o mai mult de frică. Apoi a dispărut.

— Dacă? nu mă înşel am citit în Vergiliu despre acel idol al lui Pallas din Troia care nu era altceva decât un cal de lemn, adus de către greci drept jertfă zeiţei, şi care era îmborţoşat cu nişte cavaleri armaţi, ce-au adus după aceea pieirea Troiei. Ce zici, cam aşa a fost prietenul acela al venerabilei doamne Cosmescu.

— Să mor eu dacă n-am ajuns chiar în ţinutul lui Pallas-Atena. Fără niciun fel de urmă de îndoială, faptele aşa trebuie să se fi întâmplat. Ceea ce nu ştim tocmai sigur, este de ce n-a ţipat victima?

— Vezi bine că se cunoşteau.

— Atunci de ce a lăsat-o la poartă, ca şi cum i s-ar fi făcut rău?

— Ca să nu se creadă că i-ar fi violat locuinţa.

— Exact, prietene. Caseta cu bijuterii fusese ascunsă în casă, probabil, şi pentru a induce în eroare organele de anchetă, a şters urmele din casă şi a lăsat să se înţeleagă că de frică a fugit. Mai mult ca sigur ça omorul a survenit în urma unei discuţii violente.

— Foarte bine. Dar cine să fi făcut-o?

— Păi să judecăm, slăvite prieten. Cine o fi avut interes să o ucidă?

— Nu te supăra, dar după limba clevetitorilor ucigaşul este una şi aceeaşi persoană cu prietenul dânsei.

— Deci cine să fie acest nerod şi smintit, lovi-l-ar nevoia, care să abuzeze de întreaga avere a bătrânului escroc Cosmescu. Tot vreun escroc.

— Poţi să te încredinţezi că în lumea aceasta nu există decât cinstite feţe? Eu unul pot!

— Eu nu, prietene.

— De ce, frăţioare?

— Păi cum de ce? Fiecare vrea să pipăie lucirea vrăjitoare a banului. Jupân Cosmescu îşi obişnuise consoarta să trăiască pe picior mare. Era un fel deprecupeţ. Cumpăra la jumătate de preţ bijuterii, pe care le revindea. Rămâne de văzut de la cine le cumpăra şi prin cine ajungea la acele persoane.

— Vai de mine şi de mine, dacă o fi o acţiune de spionaj?

— Exclus! Este vorba doar de-un furt. Bijuteriile aparţineau unor persoane care-şi transformaseră moşiile în aur şi-pietre preţioase. La aceşti vechi boieri nu’putea ajunge decât unul care trăise în preajma lor.

— În tot rotundul pământului nu cred să existe vreo altă persoană căptuşită cu mai multă inteligenţă decât dumneata, mult iubite al meu prieten.

— Mulţumesc pentru aceste vorbe pe care nu le merit, scump amic. Mai bine hai să vedem cine este ucigaşul.

— Până acum ziceai că sunt doi. Acum a devenit unul singur.

— Unul dintre asasini a ieşit din joc: A. C.

— Vorbe care mă înfioară deşartă gura dumitale.

— Iertate să-mi fie netrebnicele mele cuvinte, dar pe pământul acesta nu se găsesc numai gingăşii şi frumuseţi, deci, haide să vedem.

— Să vedem deci. Dar să şi ciocnim un pahar de vin bun şi să aprindem o ţigară.

— Nu vă faceţi sânge rău, iubite prieten, această ticăloşie trebuie să fi fost pusă la cale de doctorul de la numărul 12. El şi-a făcut studiile la Paris. Cine ştie ce politică o fi făcut înainte şi pe cine o fi cunoscut. Sub pretextul că ajută dezinteresat pe toţi de pe strada noastră, intră în toate casele şi ocheşte ce are omul mai de preţ... Nu lucrează nicăieri şi trăieşte într-o chilie ca un pustnic, tocmai ca să ne inducă în eroare.

— Iubite prietene, dar trebuie să ştii că acesta este la el un modus vivendi. M-a tratat şi pe mine şi n-a vrut să bea nici măcar o cafea.

— De faptşi pe mine m-a tratat, trebuie să recunosc şi să plec capul.

— Atunci, cine? Poate profesorul ăsta de la numărul 17.

— Poate asistentul. Am auzit că ia atitudine contra celor care citesc în limbi străine sau celor care sunt abonaţi la diverse publicaţii în aceste limbi. Peste vreo zece ani îl vedem rector.

— Scumpe prietene, omul acesta are două pasiuni să îngrijească de sărmana nevastă, care e mult mai în vârstă decât el şi pe deasupra şi paralitică, şi să crească pisici,

căci după cum ştii are vreo zece mâţe. Plus de ăsta, scrie-şi denunţă de dimineaţă până seara. Este un amărât.

— Atunci poate cel de la apartamentul 35. Asta s-a văzut peste noapte în funcţie. El trebuie să fie asasinul, el este, să ştiţi. Cine ştie câte matrapazlâcuri face la el acolo, la serviciu. E drept, n-are nici casă, nici maşină, dar fiu-său benchetuieşte cât e ziulica de lungă. Un neputincios, un terchea-berchea. Pare-mi-se că aia micul face ceva desen, sau cine ştie ce scârţa-scârţa. N-are niciun pic de talent. Să ştiţi că ăsta e criminalul!

— Tatăl sau feciorul, frăţioare?

— Unul din ei. Hai să le dăm un telefon.

— Iubite prieten, uiţi că el face zilnic naveta împreună cu bietul său fiu, la Giurgiu.

— Straşnic. Trebuia să mă fi gândit la asta. Chiar aşa. Dar atunci? A! Să ştiţi că tocmai tutungiul! Da! Chiar el! Tot e dânsul un fel de pătlăgică verde.

— Vai, trecutul multor oameni te invită la reflecţie.

— Să ştiţi că l-am descoperit pe asasin în persoana acestui tutungiu cu un trecut pătat. Un vagabond, un criminal, a luat parte la multe atentate.

— Nu poţi acuza fără probe, ascultă cu multă luare aminte, bunule prieten. Dă-ţi silinţa şi dovedeşte-o, mai ales că tutungiul stă foarte aproape de locuinţa familiei Cosmescu.

— Şi mai ales, de tot isteţule prieten, la ambele omoruri a fost cel care a dat alarma. Suspect, nu?

— Fie aşa cum zici dumneata, până la dovedirea contrariului.

— Şi sunt aproape sigur că la el se află şi caseta blestemată sau poate la amanta lui. Dar de ce oare atâtea crime pe lume?

— Nu-ţi pune la inimă şi nu te socoti nenorocos în starea în care te afli, fiindcă s-ar putea ca, tocmai prin poticnelile acestea, soarta dumitale cea strâmbă să se îndepărteze, căci cerul, prin ocolişuri ciudate şi nemaiauzite, pe care oamenii nu pot să le înţeleagă, îi

ridică de obicei pe cei căzuţi şi-i înavuţeşte pe nevoiaşi. Câteodată moartea face parte din decor.

PARTEA A ZECEA

Capitolul treizeci şi noua

„LOVITURA DE GRAŢIE”.

Strada, chiar în orele de vârf, nu este deloc zgomotoasă. Intersecţiile nu devin strangulate, forfota mulţimii pe trotuare te face să crezi că nu te afli într-o mare metropolă din sud-estul Europei. Claxonatul este şi el interzis. Şi totuşi fumul există, ca pentru a-ţi anunţa că te afli într-o mare metropolă din sud-estul Europei.

Şi apoi copiii vin de la şcoală şi se duc spre şcoală, fără istov. Este un oraş tineresc, care pulsează în milioane de inimi o veşnică satisfacţie.

Spre amiază, soarele viu muşcă asfaltul. Oraşul nu trăieşte momente de vacarm. Instituţiile varsă pe trotuare o mulţime pestriţă, gânditoare. Oamenii trec repede, sunt mereu preocupaţi şi mereu cu zâmbetul pe buze. Pomii desenează pete de verde, de sănătate pe cerul catifelat. Oamenii şi natura şi-au dat mâna într-un oraş liniştit şi vesel, în acelaşi timp. O mare metropolă din sud-estul Europei.

Laurenţiu Zăbală se ridică din spatele tejghelei, îşi adună mărunţişul pe care vru să-l numere la un moment dat, dar renunţă, ordonă frumos pachetele cu cutii de chibrituri, puse una peste alta ziarele şi revistele îngălbenite, aruncă o privire spre pipele, pachetele de ţigări, brelocurile şi lamele de ras din vitrină. Se gândi că după masă sau cel târziu mâine va şterge praful acolo. Închise uşa de la intrare şi trase oblonul pe care-l fixă cu un lacăt. Încercă Zăbrelele şi se declară mulţumit. Vârî legătura de chei în buzunar, îşi aprinse o ţigară şi intră în curte.

Tutungeria ocupa camera din faţă a unei case bătrâneşti, pe lângă care se strecura o curticică nu mai lată de doi metri. În prelungirea acestei camere se mai găseau un vestibul şi o altă cameră. Z. ocupa, împreună cu

Ana Celestina, care în prezent era la mare, prin sindicat, la Eforie Nord, cele două camere.

Intră sprinten în casă – era tipul sportiv, deşi bondoc şi aproape de cincizeci de ani – şi pătrunse în vestibul, închise uşa după el. Îşi dădu bascul jos de pe cap, îşi pipăi chelia în faţa oglinzii şi trecu dincolo.

„Doamne, ce căldură”, îşi zise. Vara se instalase în buna regulă. Îşi scoase cămaşa şi rămase în maiou. Se uită la ceasul deşteptător şi văzu că mai are o oră până la începerea transmisiunii sportive. Jucau Dinamo şi Steaua, meci important pentru configuraţia clasamentului. El, L.Z., era suporterul echipei Steaua, pe ceilalţi numindu-i câini în roşu. Îi plăceau totuşi vreo doi pentru eleganţa lor.

Iar se va certa cu Pence, borşarul, dinamovistul ăla înfocat, cu care făcuse un pariu pe o ladă de bere că bate Steaua. Dar aşa, ca pentru el, jucase la Pronosport X.

Avea de câteva zile o senzaţie ciudată. Se simţea hăituit, urmărit. Ar fi vrut să fugă, să fugă la nesfârşit, până la Ploieşti sau mai departe, ar fi vrut să nu mai joace table cu Pence pe trei lei partida, să meargă undeva unde nu mai sunt oameni, să fie singur. „Prostii!”, se consolă apoi. „Trăiesc pe strada asta de douăzeci de ani. Ne cunoaştem, ne salutăm, bem împreună, dar când e la o adică, nu sare nimeni pentru mine”.

Simţea că se sufocă. Pătrunse în vestibul, deschise uşa şi se uită spre cer. Dinspre Dâmboviţa se zăreau câţiva nori zdrenţuiţi. Îşi lăsă în jos privirile şi dădu cu ochii de zidul lateral al casei Cosmeştilor. Un fior rece îl trecu prin tot corpul. Intră în vestibul şi deschise uşa în urma lui. Dădu drumul aparatului de radio. Îşi aprinse o ţigară. Tuşi. Se duse în cameră să caute o scrumieră. Se auziră trei bătăi scurte în uşa de la vestibul.

Găsi scrumiera, o puse pe masă şi se duse zâmbind să deschidă. Perdeaua de la fereastră fâlfâi speriată.

Capitolul patruzeci

„În care se arată că niciodată nu poţi PREVEDEA VIITORUL 1

L. Zăbală (bărbat în vârstă de 45 – 50 de ani, faţa ovală, profil turtit parţial, obraji uşor supţi, nas subţire, drept, sprâncene groase, arcuite în sus, ochi mici, oblici, bărbie lată, rotunjită) păşise în toamna vieţii. Trăia singur şi era văzut, uneori, în compania unei femei cu mult mai tânără decât el. Venea în locuinţa lui, rămânea timp de mai multe zile şi apoi dispărea pentru o bună bucată de vreme.

Despre L. Zăbală vecinii nu ştiau prea multe lucruri. Avea baţi! bijuterii, era înhăitat cu vecinul său, Cosmescu, cu care învârtea afaceri necurate. Trăia cu soţia bietului Cosmescu, declară N.P. La observaţia lui don G.Q. Întruna din zile, că nu fuseseră ridicate ziarele din cutia de scrisori, oamenii au început să se alarmeze („Zăbală mai închideacâteodată tutungeria, dar nu mai mult de o zi, două şi chiar şi atunci ieşea puţin pe stradă, făcea mici cumpărături, mai schimba o vorbă cu cine se nimerea, mai juca o tablă cu N.P., prietenul său, dar niciodată n-ar fi lăsat poarta de la stradă încuiată, iar uşa de la locuinţă întredeschisă”, declară Marin Gh. Vasile, gunoier.)

La sosirea locotenentului major T.C. se putea deduce lesne că unul sau mai mulţi necunoscuţi căutaseră ceva prin sertare, prin şifonier şi pe sub salteaua patului. Dispariţia proprietarului şi impresia că nu lipseau obiecte de valoare făceau să planeze un mister, ce a dat naştere la diverse speculaţii.

S-au ridicat amprentele. Ele aparţineau uneia şi aceleiaşi persoane, probabil victima. Medicul E. Vrânceanu a avut ideea să caute amprentele în baie şi în bucătărie. Toate erau identice.

T. C. a început cercetările prin interogarea femeii care îl vizită pe L.Z. Aceasta locuia singură într-o casă pe lângă piaţa Puişor. Divorţase şi acum îşi creştea băieţelul, Ivan din propriul salariu (lucra la Filatura de bumbac). A recunoscut că trăia cu Zăbală şi că acesta îi recompensa „favorurile” cu mari sume de bani. Nu-l mai văzuse dinainte de a pleca la mare. S-a dispus percheziţionarea locuinţei femeii. Nu s-a găsit nimic. Ana Celestina Ciorâia

a fost pusă sub o discretă supraveghere[2] S-a observat că prefera compania unor persoane dubioase. Niciun progres.

T. C. a descoperit că tânăra femeie sosise în Bucureşti de la Mangalia în jurul orei 22, exact în ziua crimei.

S-au reluat interogatoriile, la început mai generale, apoi tot mai strânse.

Locuinţa femeii, ca şi a dispărutului, sunt cercetate din nou. În casa lui L.Z. se găseşte pe jos un zar. care arăta şase punctişoare. Iarăşi nimic. În schimb, în grădina casei Anei Celestina. E. Vrânceanu a avut impresia că într-un anume loc pământul ar fi mai moale. A căutat o sapă (singura din magazie). Apoi a început să scoată cu grijă pământul. Cam pe la un metru şi treizeci de centimetri a descoperit un cadavru într-o avansată stare de putrefacţie. S-au făcut cercel ari ale danturii, s-au scotocit fişe, s-au detaşat lambouri de pe mâini, care au fost fotografiate la o sursă puternică de raze ultraviolete. S-a demonstrat identitatea amprentelor cu cele găsite în casa victimei. A fost identificat cadavrul lui L. Z.

Interogată, femeia nu a recunoscut *nimic*.

Continuându-se cercetările, în duşumeaua holului de la intrare a fost descoperită o casetă conţinând două medalioane din aur, trei lănţişoare din argint, o pereche de butoni, de asemenea din argint precum şi un zar de fildeş.

Interogată din nou A.C.C. a declarat că şi-a petrecut noaptea la un bărbat. S-a verificat alibiul. Într-adevăr, tânăra femeie nu minţise.

Lt. major T.C. a avut ideea să relaţioneze toate crimele comise în ultimul timp. E. Vrânceanu a declarat că L.Z. murise asfixiat cu oxid de carbon. Deci cineva pătrunsese în casa acestuia îl lovise şi dăduse drumul la gaze. Revenise, luase cadavrul şi caseta şi le transportase la locuinţa concubinei. A existat şi un mijloc de transport evident. Această minte diabolică uitase un lucru zarul găsit în casa victimei.

---

2 care se afla la bunici

„Nu te poţi gândi la toate” a lăsat să-i scape E.V. „Ei bine, da!” exclamase T.C., pipăindu-şi pistolul.

Trecuseră aproape trei luni. Timpul, ei bine, aştepta vara.

PARTEA A UNSPREZECEA

Capitolul patruzeci şi unu

MONTESINOS: E 2 – E 4 (ŞI NEGRUL PROPUNE REMIZĂ)

V

— Bineînţeles, prietene.

După un astfel de început execrabil nu vă pot spune decât că era ceaţă deasă afară. Iar prietenul meu – nu prea înalt, dar de töt slab, cu părul potrivit niţel din foarfecă, având un ciudat zâmbet ce-i dezgolea lipsa unui dinte pe maxilarul inferior, purtând ochelari.cu intense lentile fumurii, cămaşă imaculată, costum de mătase, la două rânduri, ghete din piele moale, cu nasturi, melon şi baston cu măciulie de fildeş, mare amator de literatură poliţistă – se foia pe fotoliu unde mai mult l-am împins să şadă decât l-am rugat. Răspunsul lui de mai sus venise după mirarea mea care survenise după ce tocmai îmi arătase că în capitotul 34, partea a VIII-a, don George Quintul vorbeşte despre asasinatul bătrânului Cosmescu în cunoştinţă de cauză, restul nefiind altceva decât un eşafod de vorbe pentru a induce în eroare pe cel care vrea să asculte”.

— Deci dumneavoastră credeţi că sunteţi de fapt personajul cărţii acesteia?

— E o afacere pe care am fi putut-o discuta la Florenţa. Dar fiindcă nu doresc să risipesc vorbele precum banii, puncţi-mă la proba cu întrebările bine mobilate şi cu răspunsurile mincinoase. Dar nu înainte de a răspunde la telefon.

N-am avut timp să mă minunez, că telefonul a şi început să gâlgâio cu vocea sa de plastic. Era George Cuşnarencu şi mă ruga să nu vorbesc cu nimeni despre nimic, fiindcă nu-i bine. Am înjurat în gând şi am continuat cu

— Da, aveţi dreptate. Să începém. Aţi putea fi avocat?

— Formidabil, cine vrea să dureze trebuie să îndure. Cred că în teorie sunt un fel de avocat al meu însumi. Mă aflam odată pe malul Guadianei şi spuneam banalităţi despre iubita mea. Îi făceam un portret de o sută de milioane de dolari, pe puţin. V-aş oferi şi dumneavoastră un procentaj dacă veţi admite că sunt personajul propriei dumneavoastră vieţi.

— Să mă gândesc. Cred că am mai citit de zece, cincisprezece, douăzeci de ori astfel de lucruri.

— Să zicem cincisprezece la sută, ca să terminăm.

— Chiar nu mă credeţi?

— Câştigi întotdeauna când ai spiritul deschis. Nu vedeţi cum sunt vremurile?

— Lumea zice că invers. Şi ce s-a întâmplat cu iubita dumneavoastră?

— Fiind o fată destul de ambiţioasă şi-a schimbat numele în Altisidora şi a devenit funcţionară la o agenţie de voiaj în capitală.

— Extraordinar! Sunteţi un ludic?

— Se vede?

— Atunci permiteţi-mi să vă întreb de ce DODECA-EDRU?

— Dodecaedrul este ceva cu foarte multe feţe. Romanul acesta ia ca model filmele de desene animate unde un personaj cade de la etajul 36 şi, după ce ajunge pe trotuar, o ia la sănătoasa. Romanul acesta nu-i o pictură figurativă, ci un peisaj atemporal.

— Vă mulţumesc.

— Vă accept mulţumirile.

— Şi acum ce naiba…

— Vai, ce cuvânt! Plăcerea este cel mai bun medicament pentru mine. Aţi vrut să mă întrebaţi ce voi face. Am să semnez un contract cu dumneavoastră şi vă voi cere un pateu, un pahar al meu şi o scrumieră.

— Formidabil (am răspuns eu din bucătărie) şi

credeţi că voi accepta?

— N-aveţi încotro.

— Cum adică?

— Fără mine, adevărat şi bătrân bărbat cu sânge rece şi, cu un surâs abia întredeschis, nu puteţi răspunde singur la telefon. Şi vă mai dau un sfat: vedeţi-vă de cântecul dumneavoastră, cel meşteșugit, nu vă băgaţi şi la contrapuncte, că de obicei lucrurile acestea plesnesc de subţiri ce sunt.

— Atenţie, puneţi vă rog paharul aici. Şi chiar credeţi că mă voi încrede în citatele oricărui prim venit?

— Eu nu sunt un oarecine, stimate domn. Şi pentru a vă liniști, am să născocesc pe loc un calambur, aşa degeaba: „marea Céline iștește”. Va trebui ca de acum înainte ambiţia dumneavoastră să declanşeze un formidabil flux de adrenalină. Va trebui să vă lansaţi în anchete poliţiste la capătul cărora să rămâneţi surprins de descoperire. De la bun început va trebui să nu aplecaţi urechea la toate rumorile din sală. Numai aşa vă veţi putea duce la bun sfârşit râsul dumneavoastră. Numai aşa nu veţi mai scrie pagini arhifalse.

— Staţi puţin, aţi citit tot?

— Sunt un martor incomod, recunosc. Mă puteţi elimina ridicând floreta pe care o simt în capul scărilor care duc la această sufragerie şi puteţi declara că v-aţi aflat în legitimă apărare.

— E o idee.

— Aşa zic şi eu. Să ştiţi că întotdeauna viaţa. este mai interesantă decât povestea ei.

— Doriţi o cafea?

— De ce nu?

Am trecut dincolo, am amestecat câteva granule de *ness* cu puţin zahăr şi m-am întors în sufragerie. M-am aşezat în faţa lui în timp ce el, curios, continua să vorbească bine mersi cu capul îndreptat către sobă.

— Ştiţi cât de miraculos confortabilă este o Volga? Acum toţi gunoierii vor să atingă cu pieptul lor pricăjit

panglica de pe linia de sosire.

— Sunteţi, în continuare, foarte gentil.

— Nu vă deranjaţi. Ca dadaist, v-aş sugera să schimbaţi numele tuturor personajelor între ele, de la o pagină la alta. E mai pasionant. Şi nu fiţi pedant: scrieţi „George Qvintul, aidoma colegului dumneavoastră.

— Cititorul aşteaptă totuşi ceva de la nişte pagini scrise şi legate sub formă de carte. Doar de aceea dă bani.

— Să scrieţi întotdeauna pentru mai mulţi cititori. Fiecare să înţeleagă ce vrea. Să nu daţi niciodată vreun exemplar criticilor. Şi luaţi câte un săculeţ de névrosthénine după micul dejun şi după prânz. Ei, dar vizita mea s-a cam terminat. Iată aici şi cartea mea de vizită. Încercaţi să descoperiţi umorul de dedesubtul vieţii şi sunaţi-mă dacă l-aţi găsit. Poate vă mai dau câteva reţete literare. Şi nu uitaţi: chiar dacă ar dispărea azi toţi oamenii de pe aceste meleaguri, cei care se vor stabili aici, peste zece ani, vor fi tot ca ăştia!

Atunci am realizat ce e cu el. Aruncasem mucurile din scrumieră iar domnia sa, având bine formate reflexele, a stins ţigara în ceaşca bavareză. După ce a plecat, păşind precaut pe trepte, m-am uitat pe fereastră şi am văzut un nor vineţiu trecând pe cer de la stânga la dreapta. Apoi am auzit soneria bisericii Precupeţii Vechi în liniştea acelei dimineţi desenate parcă de un meşter toscan. Am strâns ceştile de pe masă, am privit pachetul de ţigări (CAMEL FILTRERS contains a blend of choise Turkish and American *tobaccos*...), l-am strivit între degete, l-am aruncat pe tava de aluminiu şi arp pus totul în chiuveta din bucătărie.

PARTEA A DOUĂSPREZECEA

Capitolul patruzeci şi doi

DESCRIEREA MACULATORULUI DE TEXTE

În sfârşit, problema cea mai serioasă o constituiau cărţile. Cu toate acestea, se uita vrăjit, prin ochelarii cu mai multe dioptrii cum un fluture pârâia ca telefonul din camera alăturată, unde dormea mătuşa, un fel de vară mai

îndepărtată a mamei care îi îngăduia să facă orice în afşta orelor de masă: să fumeze în camera cu tavanul înalt şi cu pereţii plini de fotografii ale ofiţerului aceluia mort corespunzător la datorie (aiurea, nu murise pe front, adică murise pe front, dar de-o infecţie neîngrijită la timp, căzuse aşa, cu ochiul stâng şi cu cel drept pe ţeava rece de metal negru a puştii, atât ştim, când va să ştim mai mult, vă vom spune), să se plimbe prin oraşul la care trebuia să ajungi parcurgând o adevărată şi deloc practică şosea în pantă, să se caţăre, să stea înţepenit şi să observe cu mare greutate de pe o stâncă cenuşie povârnişul muntelui, să mângâie pisica, să folosească des cofetăria din centru şi să se mire văzând diferite animale domestice risipite printre picioarele trecătorilor de pe Strada Mare. Dar el nu, după o frază ca aceasta, cu câteva clipe mai sus, printre copacii parcului din centru, ca o rafală, trecea şi se ghemuia pe o bancă, de fiecare dată cu câte o carte în mână.

Soarele răsărea, strălucea şi înnopta printre castanii, hai, seculari.

Ce trebuie să aflăm acum este că tânărul îşi rotea de câteva ori privirea la începutul şi la sfârşitul unei pagini şi o presăra deasupra oamenilor, florilor şi automobilelor de pe şosea. Deseori, neprevăzut ca un sughiţ, îşi redresa poziţia şi hop! cu paşi mari şi iuţi se îndrepta spre altă bancă. Cine ar fi îndrăznit să traseze o linie care pleca de la primul loc al şederii eroului nostru până la ultimul, ar fi putut încheia un contur de felul acelora ce majoritatea revistelor pentru copii îl secţionează în diverse segmente numerotate şi ţi-l oferă sub forma unei arătări zoologice.

Ce trebuie să mai aflăm este că, odată deschisă cartea, zumzetul, soarele, aerul, trecătorii începeau să trăiască pentru cititorul nostru (cel din povestire, haida de! nu cel care citeşte acum, într-o succesiune aleatorie în aparenţă, fiindcă tot eu… etc. etc., vezi abc-ul poeticianului şi al stilisticianului şi al criticului mai puţin) activ ce-şi trecea capul prin laţul cuvintelor aidoma personajelor lui. Disney (cel mai „citit” autor din lume,

Index translatiorum, anuarul bibliografic al UNESCO, numărul 36 şi unde întâmplările de pe ecran ale lui Walt Disney se bucură de 284 de versiuni, cu 22 mai multe faţă de povestirile şi romanele Agathei Christie, aflată şi ea pe podium şi urmată la apreciabilă distanţă de Jules Verne, A.C. Doyle, G. Simenon, R. Chandler şi W. Shakespeare), din imagine Intrând direct în poveste. Paginile uniforme, împestriţate de rânduri culese cu diverse corpuri de literă, constituiau unica respiraţie, unica mişcare, unica satisfacţie a eroului nostru. Având în jurul lui munţii, şoseaua de se învârtea ca pe o papiotă, soarele şi ocazionalii jucători de ceva de prin parc, el participa cu mare interes la acţiunea tensionată, dar bine şi ingenios temperată, neîncetat orânduită din inima cărţilor.

A… dar orice s-ar spune, nu era un cititor grăbit, nu expedia niciodată un pasaj mai puţin marcat de inteligenţă stilistică, nu plescăia dezaprobator, nu se plictisea niciodată fumând cu gândul aiurea şi hâţănându-şi piciorul aşezat peste celălalt picior. Citea pe colecţii. Înghiţea totul. Trecuse de la B.P.T. la Romanul secolului XX, ELU, la Globus, la Biblioteca de Artă, etc. Acum citea ceea ce apărea în afara colecţiilor evitând cu bună ştiinţă cărţile teoretice şi pe cele poliţiste. Citea câteodată de două ori aceeaşi frază, ca să-şi adune ideile. Foarte rar i se întâmpla să fie întrebat câte ceva sau să i se ceară un anumit lucru. Punea degetul între file, ca semn de carte, şi-i oferea cuiva bricheta sau dădea informaţii extrem de precise celui interesat care rămânea perplex de-abia după ce ajungea la locul indicat, cu totul altul decât cel doriţ. După toate acestea, scotea degetul, dintre filele cărţii şi începea un alt capitol.

Astă povestire ce o citiţi (sper!) începe să mă plictisească, nu băgaţi de seamă? De câteva zeci de rânduri nu se întâmplă nimic. Ce vrea eroul nostru? Cu ce se ocupă el? Ce viaţă interioară duce? Dar ce vrea autorul nostru? Ei bine, uite ce: tot citind şi răscitind, întorcând la nesfârşit paginile, eroului nostru i-a venit năstruşnica idee

de a ţine un jurnal. Un jurnal în care nota toate senzaţiile pe care le avea la schimbarea fiecărei bănci din parc (vă mai amintiţi traseul de la început?). De la stări, loyindu-şi privirea de o femeie aşteptând singură pe rama de lemn a băncii, a început să-i noteze viaţa. Şi-a imaginat-o liniştită până.la un punct, apoi îngândurată, neliniştită sub lehtila subţire a nepăsării lustruite afişate. S-a imaginat intrând în vorbă cu ea. Şi-a imaginat-o ca pe Un sertar cu medicamente (Aici îi venea în minte „Girafa în flăcări" a lui Dalí). Şi-a imaginat-o de vârsta lui (aproape 35 de ani). A început, timid, să-i arunce resturi de confidenţe. A început s-o pândească. I-a zărit, peste umăr, din ce în ce mai clar trăsăturile; A început să-i preţuiască însuşirile. A început s-o corecteze. Şi-a imaginat că lucrează în schimbul trei. Şi-a imaginat-o stând pe balcon ca o Julietă şi urmărindu-l cum traversează strada fluturând mâna, apoi un automobil frânând puternic lângă el, ea suferind un infarct iar el trecând pe trotuarul celălalt. Şi-a imaginat-o la Veneţia, ea strigând după ajutor, el sărind în apă şi înecându-i se reciproc, strâns îmbrăţişaţi. Şi-a imaginat-o într-o gară mică din Siberia aruncându-se sub roţile lucioase ale trenului în care tocmai se afla el. Şi-a imaginat-o în pat discutând filosofie, hârjonindu-se, lovind-o cu capul de noptieră şi lăsând-o latră. Şi-a imaginat-o într-un pat de spital, ea suferind de leucemie şi ol sufocând-o în hohote cu perna. Şi-a imaginat-o ca pe un roman poliţist.

Se pregătea pentru a face faţă unei conversaţii ocazionale. Încerca fraze curgătoare şi îşi antrena o mulţime de cuvinte aşteptate. Tuşea, nu mai era atent la pasaj elecheie ale romanelor, trebuia să le reia de câte două, de câte trei ori. Era stăpânit de nelinişte. Pretindea că va sări imediat ca un resort (e comparaţia cea mai la îndemână) şi că se va îndrepta spre banca ei, a Altisidorei.

Tremura la jumătatea gândului.

Nu venea odată cu el. Dar pe măsură ce schimba băncile, se aşeza pe prima, întotdeauna pe prima unde şezuse el, astfel încât desenul lui tras prin parc nu se mai

încheia în punctul de unde pornea, ca şi cum pasărea sau animalul (vă mai amintiţi?) era lipsit (a) de cioc sau de coadă.

Îi transpirau mâinile.

Şi le ştergea nervos. Nu-i mai păsa de nimic, ar fi dorit nespus de mult să se stabilească în acel orăşel, nu mai auzea zgomotele şoselei, se lovea de trecătorii de pe stradă. Purta un zâmbet încreţit, ca de mânz. O scotea pe femeia aceea necunoscută din viaţa ei şi o înrăma în vacanţa lui.

De unde dracu' l-am mai înflorit şi pe ăst personaj? Nu ştiu. Fapt este că femeia aceea s-a ridicat într-o zi de pe bancă, şi-a silabisit paşii pe pietriş până la el şi i-a zis:

— Sus mâinile! Eşti ca un deltaplan, ce mai. Nu-mi scoteam din cap ideea că te-ai îndrăgostit. Când colo… citeşti şi mâzgăleşti aerul ăsta ozonat ca o sperietoare. Ţi-am descifrat mesajul. Nu ştiam de ce nu mai veneai la masa de prânz. Aia e! Hai acasă! Şi tandru încercă să-i închidă cartea şi caietul de pe genunchi. Dar el, fără să se grăbească, încheie acea scrisoare trist, râzând. Şi mai departe nu ştim cum a fost, că a călcat dincolo de text cu un cuvânt pe care l-a cumpănit pentru prima oară, în viaţă.

1890 – 1990